

༡༡། རྗེ་བཙུན་ཚེས་གྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྟར་
མ་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་བཞུགས་སོ།།

སྟོན་ཆ།

སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲུ་ཚང་གིས་བསྐྱེད་གས།

། རྒྱུང་འབུམ་ཁ་བ། །

ཨོཾ།།བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་
 བཤད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་
 ཡིག་སྐད་སྐུལ་བཟང་ལྷ་དབང་གི་རོལ་མཚོ་ཞེས་བྱ་
 བ་ལས་སྐབས་དང་པོ་སྟོན་ལྷ་མདོན་ཞེས་ཡན་
 ཆད་ཀྱི་སྟེ་དོན་བཅུགས་སོ།།

།ཐ།

མཛད་པ་པོ། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན།

2015

ཨ་མ་འདི་གས་ནམ་བཞི་འཛིན་སྟེང་བཀྲུགས་ནས། །ཕྱང་རྟོགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོག་གཡོ་མིང་འདི་ན། །
 དཔལ་ལྷན་འབྲིན་ལས་བཟང་པོ་བྱུང་ཕྱོགས་ཀྱི། །བཟུན་པའི་བདག་པོ་ནམ་ཐོས་སྤྲུལ་དེར་འདུད། །
 བཅ་ཆེན་བདེ་ཡིགས་ཉི་མས།

བྱ་གར་མེར་བྱེས་གྲུ་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་ཉིད་གྲས།

བྱ་གར་མེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ།

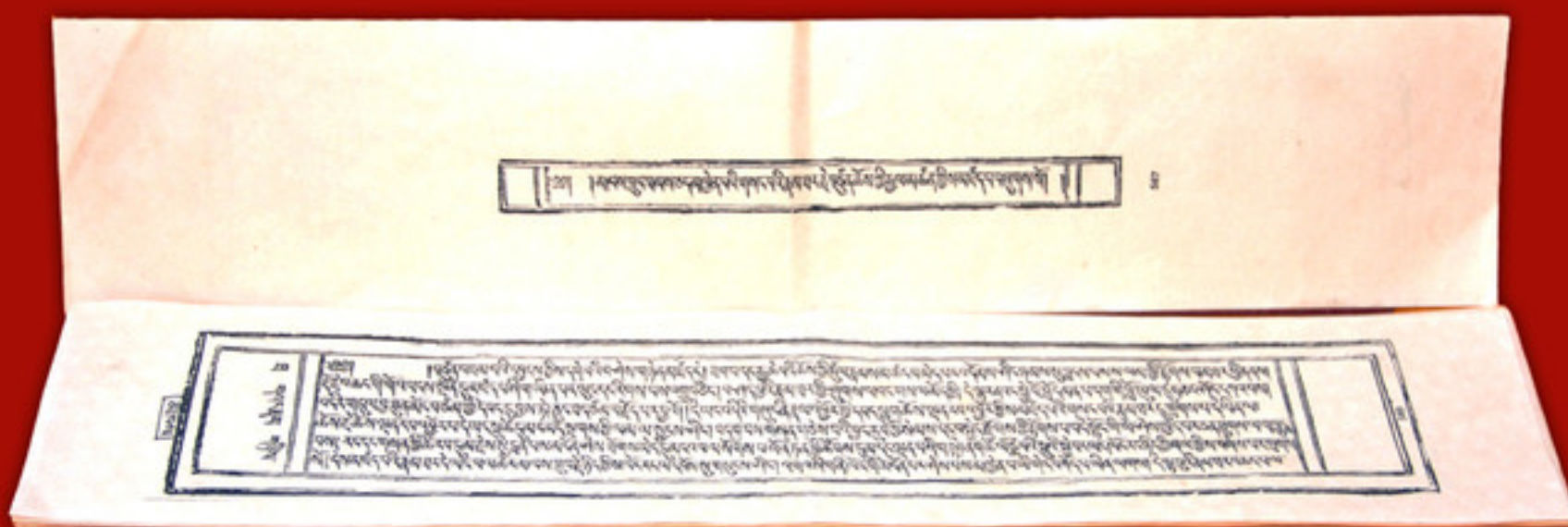
བྱ་གར་ལྷག་ས་ཚོས་ལྷར་དུ་བར་སྟུན་བྱས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ།

འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་ཉིད་གྲས།

ཏྲུ་ག་ར་ཁྱི་ཡི་ར་པ་ར་སྐྱེན་བྱས་པ་དེ་རྗེ་བཙུན་ཡི་ག་ཆ།

གཙུང་པ་ར་གྲས་སྤྱ་བཞུགས་པ་དེ་རྗེ་བཙུན་ཡི་ག་ཆ།

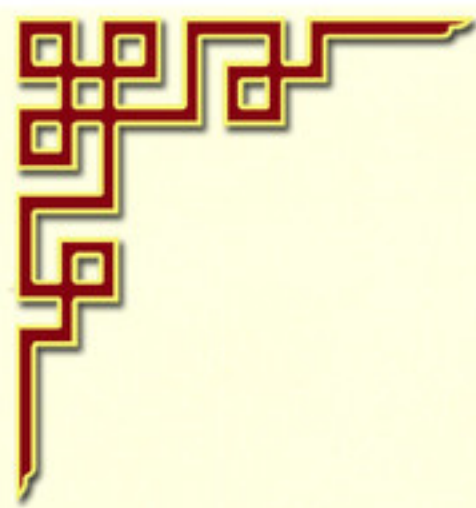
སྐྱ་བཞུན་ནས་པ་ར་སྐྱེན་བྱས་པ་དེ་རྗེ་བཙུན་ཡི་ག་ཆ།

THE DALAI LAMA

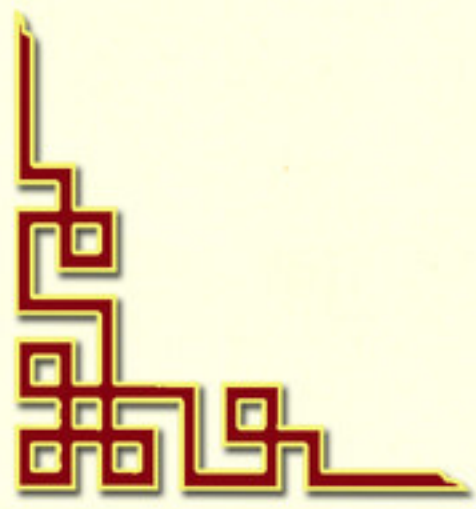
༡༡། །ཐབས་མཁས་ལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཆེ་ཆོན་པོ་དང་ལྷན་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཤྲུའི་
 རྒྱལ་པོས་སྤྱི་འགོ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་སྤྲུལ་གི་པན་བདེའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་བདེན་
 བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་བསྐྱོར་ཏེ། གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་ལས་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་བ་
 དང་། དེ་ལས་འབྲས་བྱ་མཛོན་དུ་བྱ་བའི་རིམ་བ་བཅས་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཚུལ་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་
 པར་གསུངས་པ་ལས། དུས་ཕྱིས་སྟོན་པ་སྤྲུང་ན་ལས་འདས་ནས་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྤྱི་སྤྱོད་
 གཙོས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་བཅུ་བཅུ་བཅུ་སོགས་ནས་རིགས་པ་དང་སྤྱིང་བས་ལེགས་པར་
 གཏན་ལ་པབ་སྟེ་འཛམ་གླིང་འདིར་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། མཐར་ཐུར་རྒྱལ་བོད་དུ་ཆོས་
 རྒྱལ་ལོ་པཎ་བཀའ་བློན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཇི་སྟེད་ཅིག་བོད་རང་སྐད་དུ་
 བསྐྱུར་ཅིང་ཞིབ་པར་གཏན་ལ་པབ་པ་ལས་དུས་སྐབས་སྤྱི་ཕྱིར་དར་རྒྱས་སྤྲོས་སྤྲོས་ཆོགས་པོ་བྱུང་
 བར་མ་ཟད། ཆེན་པོ་རྒྱ་ཉོར་གྱི་ཡུལ་གྱི་སོགས་སུ་འདྲ་བསྟན་འགོའི་ཞབས་འདེགས་སྤྲོ་མེད་
 བསྐྱབས་ཡོད།

སྐབས་དོན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྱེད་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་བ་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རིགས་པའི་ཆོགས་བྱུག་དང་། སྤྱི་དོན་མཛོན་ཏྲོགས་ཀྱི་རིམ་བ་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་མཛོན་པར་ཏྲོགས་པའི་རྒྱན་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་
 པ་འགྲེལ་བ་ལ་འཕགས་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་མཛད་མཁན་པོ་དུ་མས་ཡིག་འཛོག་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ལས་ཇི་
 བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་དབུ་པར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་སོགས་ནི་གཞུང་
 སྤྱིའི་ཁོག་ལ་བཞག་པ་ཆང་ལ། དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དོགས་པའི་

མཐའ་གཙོ་བོ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ཆོས་མང་བ་དང་། ཡོངས་གྲགས་ཡོངས་འཛིན་བསྐྱེད་རར་གྲགས་
 བའང་རྒྱས་བསྐྱེད་འཆམ་ཞིང་སློ་གསར་ནམས་ཀྱི་རིགས་ལམ་ཀྱི་སློ་འབྱེད་པའི་ཐབས་ཚུལ་ཟབ་
 བས་དོན་གཉེར་ཅན་དུ་མར་བན་བ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བར་གདོན་མི་ཟ།

ད་ལམ་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲ་ཆང་ནས་ཐེ་བཙུན་གྱི་ཡིག་ཆ་པོད་ལྔ་སོགས་ཡིག་ཆ་
 ཁག་གི་མ་དཔེ་སྔ་ཕྱི་གང་བྱུང་སྐྱར་ཞིབ་ཀྱིས་ཁྱེད་ཀྱི་དག་ངེས་འདོངས་ཐོག་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པར་སྐྱོན་
 བཀྱིས་པར་འབྱེད་ཡོད་ཀྱན་ལ་ཡི་རང་བསྐྱེད་བཞེད་དང་། འབད་བས་བསགས་པའི་ལེགས་
 བྱས་ལ་བསྔོ་བ་དང་པར་དུ་བསྐྱོན་པའི་ལེགས་བཞེད་དེ་དག་གིས་བསྐྱོན་འགྲོའི་ཞབས་འདེགས་རྒྱ་
 ཆེར་ཡོང་བའི་སློན་ལམ་དང་བཅས། ཏུ་ལའི་ལྷ་མར་འཕོད་པ། ལྷ་ཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྤྱོད་བསྐྱོན་
 འཛིན་རྒྱ་མཆོས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཆུ་སྤྱོད་ལྷ་ ༤ ཆོས་ ༥ དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༡༡
 ཆོས་ ༥ ལ།

འདིར་འཇམ་དབྱངས་ནམ་འཕྲུལ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་ལ་ཇེ་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་
པོའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་རྫོང་ཁག་དང་ཞིབ་བསྟར་དང་འབྲེལ་པོད་གསར་བཞེས་སྐབས་ཀྱི་ལས་རིམ་ཁག་དོན་
ཆན་བཅུ་གཅིག་གི་སྐོར་ནས་ངོ་སྟོན་བྱང་ཙམ་ཞུ་ན།

༡༽ བྱ་བ་འདི་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྤྱི་ལོ་ (༡༩༤༩) ལོར་རྒྱ་ནག་ནས་པར་སྐྱོན་བྱས་པའི་
 རྩི་བཅུན་པའི་པར་སྤྱིན་སྤྱི་དོན་དེ་བ་གཟུགས་སྟོང་སྟོང་གཉིས་དང་། དེའི་ཙ་བ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་བཅས་སུ།
 སྤྱི་སོར་སེར་བྱས་བྱ་ཚང་དུ་བཞུགས་པའི་པར་སྤྱིན་སྤྱི་དོན་དང་། འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་
 ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་པར་སྤྱིན་སྤྱི་དོན་དཔེ་རྙིང་བཅས་དང་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཆོག་ལོར་ཙ་མ་
 མིན་པར་དོན་ལོར་མངོན་གསལ་ཅན་བྱུང་བའི་དབང་གིས་བྱ་བ་འདི་ལ་མ་འཇུག་ཐབས་མེད་དུ་གྱུར། དེ་ཡང་
 དཔེར་མཆོན་ཙ་མ་ཞིག་འགོད་ན། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་ཀྱང་རྩོམ་གྱི་མཚན་ཉིད་འཛོག་པའི་སྐབས་
 སུ། སེར་བྱས་བྱ་ཚང་དང་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་བཅས་སུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྙིང་ཡིག་ཆ་ཁག་ལས།
 ཀྱང་རྩོམ་བདེན་པ་གང་ཞིག་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། སྐྱེ་འབྱུང་དང་མཆོ་སྟོན་པར་མ་གཉིས་གྱི་ནང་དུ། ཡང་ལོག་
 གང་རུང་གང་ཞིག་ཅེས་གསལ། འདི་ལྟར་ན། བདེན་པར་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་བ་
 ལྟ་བུ་དང་། ཡང་རིགས་གྱི་སྐབས་སུ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། དང་པོ་
 ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་སྦྱང་བའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་གྱི་རང་བཞིན་
 གནས་རིགས་དང་དོན་གཅིག་ཅེས་གསལ་ཡང་། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མའི་ནང་དུ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་
 རིགས་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་སྦྱང་བའི་སེམས་གྱི་ཆོས་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་། ཅེས་གསལ།
 འདི་ལྟར་ན་དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་བདེན་འཛིན་སྟངས་གི་ཆོས་ཉིད་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་
 བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་རིགས་སྤྱི་དོན་ལས་བདེན་འཛིན་སྟངས་གི་ཆོས་ཉིད་རང་

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၇ နေပြည်တော်၊ နေပြည်တော်၊ နေပြည်တော်

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བཀག་བ་དང་ནང་འགལ་འགྱུར་བ་སྟ་བུ་དང་།

ཡང་གྲ་ཆང་དང་འབྲས་སྒྲིངས་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་རྙིང་ཁག་མཐུན་པར་
 སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སེམས་རྟེན་ལ་འདོད་སེམས་ཡོད་པར་བཀག་ཅིང་། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་ཟུང་
 འབྲེལ་ཐོབ་པས་བྱུང་པར་གསུངས་ཀྱང་། གོང་གསལ་པར་མ་གཉིས་ལས་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་
 ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་མ་བྱུང་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཆོག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྒྲུང་ཡང་
 འདིར་དཔེར་མཆོན་ཅིང་ཞིག་ཟུང་འདོན་བྱས་པ་ཡིན།

སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་འདི་དབྱུང་པར་གྱི་དཔེ་རྒྱན་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། འདི་པར་ཤིང་གསར་བཞེས་སྐབས་སུ་ཁྱེ་བཅོས་བྱས་འདུག་སྟེ། དཔེར་ན། རྩེ་བཅུན་པས་མཛད་པའི་མཁས་གྲུབ་རྩེའི་རྣམ་ཐར་གཙང་བཟུ་ཤིས་ལྟན་པོར་པར་སྐྱེན་བྱས་པ་དང་། སྐྱེ་འབྱུང་པར་སྐྱེན་བྱས་པ་གཉིས་པན་ཚུན་བསྐྱར་ནས་བལྟས་ན། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མའི་ནང་བཅོས་སྟངས་མངོན་ཆེན་ཡོད་པར་མགོ་མཐུག་པར་གསུམ་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་བལྟས་ཅམ་གྱིས་ཤེས་རུས་པའི་བཅོས་སྟངས་མང་དུ་སྒྲིང་། འདིར་བྱར་ཅམ་ཞིག་བཟིས་ལྟན་པོའི་པར་མ་ལ་བཟར་དང་སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་ལ་སྐྱར་གྱིས་མཆོན་པར་བྱས་ཏེ་འགོད་ན། བཟར། རྩེ་བཅུན་གྱིས་གསུང་གིས་བསྐྱེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་ཅིང་། རི་ཁྲོད་དགའ་ལྗན་ན། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། རྩེ་བཅུན་གྱིས་གསུང་གིས་བསྐྱེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐོས་སོ། །འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ཡང་སྒྲིང་སྟེ། གནས་རི་ཁྲོད་དགའ་ལྗན་ན། ཞེས་ཐད་ཅིས་བྱས་ན་ཡིག་འབྲུ་སོ་གཉིས་ཆིག་ལྟག་བཅུག་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བཟར། བདག་ཀྱང་། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། ཡང་སྐྱེ་སྐྱབ་གྱི་ཞལ་ནས་བདག་ཀྱང་། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བརྒྱད་གྱི་ཆིག་ལྟག་བཅུག་ཡོད་པ་དང་། ཡང་བཟར། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་འབྱུར། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འབྱུར། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བཅུ་གཅིག་ཆིག་ལྟག་བཅུག་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞིབ་པར་པར་མ་གཉིས་ཀ་འོག་ཏུ་བཀོད་ཡོད་པས་དེ་ལ་གཞིགས།

༡༽ བསྐྱར་རྒྱུའི་མ་དཔེ་དང་ཟུར་ལྟེའི་ཡིག་ཆ་ཇི་ཡོད་ཀྱི་སྐོར། དང་པོ་སེར་གྲེས་གྲ་ཆ་དང་དུ་སྒར་བོད་ནས་
གདན་ཁྱེད་གནང་བའི་ཡིག་ཆ་དཔེ་རིང་དཔེ་རྣམས་ལྟ། བྱང་ངེས་སྤྱི་དོན་དང་། རྟེན་འབྲེལ་སྤྱི་དོན་དང་། རིགས་

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

**Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice**

Supreme Spiritual Head :
His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ཡུལ་ལྷན་ཁག་གི་ལྟེ་བ།

Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

སྤྱི་དོན་དང་། སྦྱོར་ལམ་སྤྱི་དོན་བཅས་ལུང་པས། གཞན་སྤྱི་མཐའ་ཟུར་བཀོལ་དང་། དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དང་།
འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན་དང་། མཛོད་སྤྱི་དོན་དང་། གསུང་ལན་སྤྱི་དོན་དགོངས་རྒྱུན་དང་། རྒྱལ་ལན་ལྷ་ངན་ལུན་སེལ་
དང་། གོ་ལན་གནམ་ལྷགས་ཐོག་འབབས་བཅས་ཆ་ཆང་བཞུགས།

གཉིས་པ་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་རྒྱུ་དཔེ་རིང་གས་སུ། སར་
ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་མཐའ་ཟུར་བཀོལ་མཐའ་དཔྱོད་བཅས་ཆ་ཆང་དང་། དབུ་མ་དང་།
འདུལ་བ་དང་། མཛོད་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆང་དང་། དགག་ལན་གཞུང་ཆོན་གསུམ་དང་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་
ཆའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་རོལ་མཆོ་བཅས་ཆ་ཆང་བཞུགས།

གསུམ་པ་རྒྱ་གར་སྤྱོད་སྤྱོད་སེལ་གྱིས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རིང་གས་སུ། སར་ཕྱིན་སྤྱི་
མཐའ་དཔྱོད་ཟུར་བཀོལ་ཆ་ཆང་དང་། གྲུབ་དོན་ས་གསུམ་བཅས་ཆ་ཆང་བཞུགས།

བཞི་པ་སྤྱི་འབྲུམ་པར་མ་དཔེ་རིང་གས་ནས་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆང་བཞུགས་
བསྐྱར་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། འདི་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྒྱུ་གས་ཀྱི་
སར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་གྱིས་གྲུ་ཆང་དུ་སྤྱར་བོད་ནས་གདན་ཁྱེད་གནང་བའི་གས་དང་། དཔེ་མཛོད་
དུ་བཞུགས་པའི་སར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་ཆོག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་སྤྱར་དཔེ་ར་
མཆོན་ཅམ་ཁྱེད་ཐེན་པ་དེ་ཡིན།

ལྷ་པ་ལྷེ་ཡིའི་སར་མའི་གས་ནས་གསུང་ལན་སྤྱི་དོན་དགོངས་རྒྱུན་དང་། རྒྱལ་ལན་ལྷ་ངན་ལུན་སེལ་དང་།
གོ་ལན་གནམ་ལྷགས་ཐོག་འབབས་དང་གསུམ་བསྐྱར་གཞིའི་གས་སུ་བཞུགས།

དུག་པ་ཟུར་ལྷའི་ཡིག་ཆ་ནི། མཆོ་སྤྱོད་པར་མ་སར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆང་དང་། ལྷ་ས་ནས་སར་སྤྱོད་གས་
པའི་སྐབས་བརྒྱུད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་ཆ་ཆང་དང་། སེར་གྱིས་གྲུ་ཆང་དང་དགའ་བྱང་གྲུ་ཆང་བཅས་ནས་སྤྱི་ཕྱིར་པར་
སྤྱོད་གནང་བའི་གས་ནས་པོད་ལྷ་ཆ་ཆང་དང་། ཐེན་མན་ནས་སར་སྤྱོད་གས་པའི་དགག་ལན་སྤྱོད་དང་གྲུབ་དོན་
ས་གསུམ་ལྷ་བུ་ལས་གཞན་པོད་ལྷ་ཆ་ཆང་བཅས་ཟུར་ལྷའི་ཡིག་ཆའི་གས་སུ་བཞུགས་ཡོད།

བདུན་པ་འདིར་བསྐྱར་གཞི་དང་ཟུར་ལྷའི་གས་སུ་མ་འཁོད་པར་ཇི་བཅུན་ཡིག་ཆ་ཆང་ཞིག་ཉིན་ཉིད་དུ་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
* Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၁ နေပြည်တော်မြို့နယ်

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

ཡོད་པར་གྲགས་པ་དང་། ལྷ་སའི་པར་རྟིང་ཁག་ནི་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་དང་། རྒྱ་གར་གྲེས་གྲ་ཆང་དུ་
བཞུགས་པ་རྣམས་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ཞེས་ཐོས་པ་ལྟར་བསྐྱར་གཞི་དང་བྱར་མཆན་གང་གི་གས་སྤྱང་མེད།

༣༽ ལུང་མཆན་བཏགས་སྒྲངས་ཀྱི་སྐོར། དང་པོ་བཀའ་བསྟན་འགྱུར་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། དང་པོ་བཀའ་
 བསྟན་པར་མ་གང་ཡིན་དང་། གཉིས་པ་དེབ་གངས་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་པོད་གང་ཡིན་དང་། བཞི་པ་རྩེ་
 པ་པོའི་མཆན་དང་། ལྷ་པ་གཞུང་དངོས་ཀྱི་མཆན་དང་། རྟག་པ་ཤོག་གྲངས་ཡིག་སྤེང་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་
 ན། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༧། ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ། ༤༡༧། ལྟ་བུ་ཡིན། འདིས་
 བསྟན་འགྱུར་ལའང་མཆོན་ནས་ཤེས་བྱས། གཉིས་པ་པོད་མཁས་པས་བརྩམས་པའི་ལེགས་བཤད་ལྟ་བུ་ལ་
 མཆོན་ན། དང་པོ་གང་གི་པར་མ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་པོད་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་རྩེ་པ་པོའི་མཆན་དང་།
 བཞི་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆན་དང་། ལྷ་པ་ཤོག་གྲངས་ཐིག་སྤེང་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་ན། སྐུ་འབྱུང་པར་མ།
 གསུང་འབྱུང་ཅ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེང་། ༡༦༧། ལྟ་བུ་ཡིན།

༧༽ བསྐྱར་མཆན་འགོད་སྟངས་ནི། བར་མ་གང་ཡིན་སོགས་སྒར་སྟངས་དང་། མདུན་རྒྱབ་དགོས་རིགས་
ལ་མདུན་ཏྲགས་ (ན) དང་རྒྱབ་ཏྲགས་ལ་ (བ) བཅས་བཀོད་ཡོད། ལུང་བསྐུལ་གྱང་མ་རྟེན་པ་དང་། རྟེན་གྱང་
ལུང་མཆན་བཏགས་མཁན་ངོས་ནས་སྟག་ལུས་ལ་བྱང་བ་གཅིག་གཉིས་ལས་གཞན་ཡིག་ཆར་བྲངས་པའི་མདོ་
བསྟན་བཅས་ཇི་ཡོད་འོག་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། འདིར་དམིགས་བསལ་མཐུན་དགོས་པ་ཞིག་ནི། ཇི་བཙུན་པའི་
པར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་དུ་ཡུམ་བར་པའི་མདོ་ལུང་བཀོད་པ་རྣམས་ཉི་མེ་ལེའུ་བརྒྱད་མར་བྲངས་པ་རྣམས་
ཡིན་ཡང་། འདིར་ཡུམ་བར་པའི་ལུང་མཆན་བཀོད་པ་པལ་ཆེ་བ་བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མར་གཞིར་བཞག་ནས་
བཀོད་ཡོད་པས་འགྱུར་གྱི་དབང་གིས་ཆོག་མི་འདྲ་བ་སྟན་བྱུང་སྟངས་།

༥༽ དཔེ་བསྐྱར་མའི་མཆན་བཏགས་སྒྲངས་གི་སྒྲོར། སྒར་བོད་ནས་གདན་ཁྱེ་གནང་བའི་གས། སེར་
བྲེས་གྲ་ཚང་གི་ཐོག་ཁར་རྒྱལ་བའི་གཟིམ་ཆུང་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་༼ག༽དང་། སེར་བྲེས་དཔེ་
མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་ལ་༼པ༽དང་། འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་
ཆ་ལ་༼ཏ༽དང་། ལྷི་ལིའི་བར་མ་ལ་༼ད༽དང་། ལྷ་འབྲུམ་བར་མ་ལ་༼ག༽དང་། ལྷག་སའི་བར་མ་ལ་༼བ༽ཏགས་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012

* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.

- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၇ နေပြည်တော်၊ ၁၉၄၇ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၁၀ ရက်

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

བཏབ་ནས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད། བར་མ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་པན་ཚུན་མི་མཐུན་པར་བྱང་བའི་མཆམས་སུ་གྲ་ཆང་
 དང་དཔེ་མཛོད། འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་རྙིང་བཅས་གཞི་རྩར་བབྱང་སྟེ་གཞུང་དགྲས་སུ་བཀོད་ཅིང་། མི་མཐུན་གཞན་
 རི་ཡོད་འོག་མཆན་བཏགས་ཡོད། བར་མ་པན་ཚུན་བསྐྱར་འབྲས་སུ། ཡི་གེ་ཆད་པ་དང་། ལྷག་པ་དང་། མི་འདྲ་
 བ་སྟེ་ཆད་ལྷག་མི་འདྲ་གསུམ་སོགས་བྱང་བའི་སྐབས་སུ་འཆད་ཉན་སྟབས་བདེའི་ཆེད་དུ་དེའི་གོང་འོག་གི་ཆེག་
 རིས་དང་སྐྱར་ནས་ཆེག་གསལ་པོར་བཀོད་པ་ལས་ཆད་ཉགས་དང་ལྷག་ཉགས་གང་ཡང་བཀོལ་སྟོང་བྱས་མེད།
 ཁོར་མཆན་དང་ལྷང་མཆན་དང་དཔེ་བསྐྱར་མའི་མཆན་བཅས་ལ་ཨང་ཉགས་སྟོར་བྱིམ་མ་འདི་(❶ ❷)བེད་སྟོང་
 བྱས་ཡོད།

[illegible]

༡༽ དག་གཅིག་འགྱུར་གྱི་སྒོར། སྒྱིར་རྗེ་བཅུན་ཡིག་ཆ་བོད་ལྗེ་ནང་གསེས་ལ་དག་གཅིག་འགྱུར་མ་

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၁ နေပြည်တော်မြို့နယ်

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

བྱང་བར་མ་ཟད། སར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ལྟ་བུ་གཞུང་གཅིག་གི་གོང་འོག་ལའང་དག་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱང་བ་དཔེར་
ན། ཉགས་བསལ་ཉགས་གསལ། རོས་སྐལ་རོ་སྐལ། མངོན་འགྱུར་བ་མངོན་གྱུར་པ། འགྲེལ་བ་འགྲེལ་པ། མཐའ་
དབྱུང་མཐའ་བཅད། གོ་རིམ་གོ་རིམས། རྒྱུ་རྒྱུ། ཅིག་ཆར་ཅིག་ཅར་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྒྲུང་། འདི་ནི་རྩེ་
བཙུན་ཡིག་ཆ་གཅིག་པོ་མིན་པ་ཡིག་ཆ་གཞན་དང་། མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ཞིག་གི་ནང་དུའང་ས་བྲབ་དོ་བྲབ་
ལྟ་བུར་སྒྲུང་ཡང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་གཞུང་དོན་གོ་བ་ལེན་པ་ལ་གཞོད་སྟོན་ཆེན་པོ་མེད་པར་བརྟེན། དཔེ་ཁྲིད་དག་
ཀན་དུ་མ་ཞིག་གིས་འདི་རིགས་རང་སོར་འཛོག་ན་དག་མཆན་ཆེ་བའི་སྟོར་དགོངས་འཆར་བྱང་བ་བཞིན་སྒྲུང་
བཅོས་བྱིན་ལྟག་ལུས་བྱང་བ་སྟུང་གཞན་པར་རྟོང་དུ་གང་འཁོད་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

༡༥ བོད་གངས་མཇེག་སྐྱེས་ལྷོ་རྒྱ་གསུང་འབྲུམ་ཕྱོགས་མཇེག་སྐྱེས་སྐབས་སུ་བོད་གངས་བོ་རིམ་འགོད་
སྐྱེས་ཐད་མདོ་སྐྱེས་གཉིས་ལས་སྐྱེས་དང་བོ། བོད་ལྷ་ལས་དབྱུ་མ་དང་པོར་མཛད་པ་སོགས་མི་འདྲ་བ་སྐྱ་
ཆོགས་ཤིག་སྐྱེས་ཡང་། འདིར་བོད་ལྷ་ལི་བོ་རིམ་རྣམས་གཙོ་བོར་སེར་བྱས་བྲ་ཆང་གི་ཚུད་པའི་བང་རིམ་ལྟར་
བསྐྱེགས་པ་ཡིན། བསྐྱེས་བྲ་གསུམ་སྟོ་ཉགས་གཉིས་བཅས་ཟླ་བཅུ་ལྔ་པའི་ཡིག་ཆ་མིན་ཡང་སེར་བྱས་བྲ་ཆང་གི་
ཡིག་ཆའི་གས་སུ་བཞུགས་པར་བཏེན། འདིར་བོད་བཅུ་དྲུག་གི་ཐ་མར་བསྐྱེགས་འདུག་བྲས་ཡོད། ཟླ་བཅུ་
ཡིག་ཆ་དཔེ་རྙིང་ཁག་ཏུ་པར་བྱིན་སྟེ་དོན་རྣམས་ལ་བོད་ཀ་པ་ནས་ཏ་པའི་བར་བོད་དགུ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལ་
བོད་ཀ་པ་ནས་ང་པའི་བར་བོད་བཞིར་བྲས་ནས་འདུལ་མཛོད་དབྱུ་མ་བྱུར་བའོལ་སོགས་ལ་བོད་ཉགས་མ་མཛད་
ཀྱང་། འདིར་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མ་བོད་གསར་བསྐྱེགས་སྐབས་སུ་བོད་ཀ་པ་ནས་མ་པའི་བར་བོད་བཅུ་དྲུག་
བྲས་ནས་བསྐྱེགས་ཡོད།

དེ་ཡང་པོད་དང་པོའི་ནང་རྩེ་བཅུན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། མཁས་གྲུབ་རྩེའི་རྣམ་ཐར། གྲུབ་དོན་ས་གསུམ་
བཅས་བཞུགས། པོད་གཉིས་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་དབྱ་ནས་སྤྱན་ལྡ་མངོན་ཤེས་བར་དང་།
པོད་གསུམ་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་དང་པོ་སྦྱར་ལམ་སྤྱི་དོན་ནས་སྐབས་དང་པོ་མ་རྩོགས་བར་དང་། པོད་བཞི་
པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་སྤྱི་དོན་དང་། པོད་ལྡ་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་
དོན་དང་། པོད་རྒྱག་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་ལྡ་པ་ནས་བརྒྱད་པ་ཚས་སྤྱིའི་སྤྱི་དོན་བཅས་ཆ་ཆ་དང་། པོད་

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၇ နေပြည်တော်၊ နေပြည်တော်၊ နေပြည်တော်

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

བདུན་པའི་ནང་བསམ་གཟུགས་རྟེན་འབྲེལ་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུ་བྲང་ངེས་སྤྱི་དོན་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱད་པའི་ནང་
པར་སྤྱོད་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་དང་། བོད་དབྱུ་པའི་ནང་པར་སྤྱོད་སྐབས་གཉིས་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་
ཀྱི་མཐའ་དཔྱད་དང་འགོག་སྦྲེལ་མཐའ་དཔྱད་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱ་པའི་ནང་བསམ་གཟུགས་རྟེན་འབྲེལ་དགོ་
འདུན་ཉི་ཤུའི་མཐའ་དཔྱད་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་དབྱུ་མའི་སྤྱི་དོན་དང་། བོད་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ནང་
འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན་དང་། བོད་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ནང་མཛོད་སྤྱི་དོན་དང་། བོད་བརྒྱ་བཞི་པའི་ནང་རྣམ་འབྲེལ་འབྲེལ་
པ་རྒྱལ་ཚབ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། མཉན་བྱ་བྱར་བཀོལ། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་མཐའ་དཔྱད།
ལེའུ་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱད། ལྷོགས་ཆོས་འཁོར་ལོ་བཅས་དང་། བོད་བཙེ་ལྷ་པའི་ནང་གསུང་ལན་སྟུ་སྟུབ་
དགོངས་རྒྱ། ལྷ་ཀ་ལན་ལྷ་ངན་སྟུན་སེལ། གོ་ལན་གནམ་ལྷགས་ཐོག་འབབས་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱ་དྲུག་
པའི་ནང་བསྐྱས་བྲ་ཆེ་ཆུང་གསུམ། ལྷོ་རྟགས་གཉིས་བཅས་བསྐྱེམས་བོད་གངས་བརྒྱ་དྲུག་ཐོག་བསྐྱིགས་
བཀོད་བྱས་ཡོད།

༤༽ དཀར་ཆག་སྒྲིག་སྒྲངས་ཀྱི་སྒྲོལ། སྒྲིག་དཀར་ཆག་སྒྲིག་སྒྲངས་ལ་གདན་ས་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་ཚོད་
པའི་གཞུང་ཆོན་ཁག་ལ་ཐ་སྙད་བྱེད་སྒོལ་ལྟར་བསྒྲིགས་པ། དཔེར་ན། དབུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། རྒྱལ་སྤྱི་ཆུང་
བ་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་སྐབས་སུ། རྟགས་གཞན་བཞི་བ་དང་། ལུན་ཁུང་བུམ་གཟུགས་
ལྟ་བུ་གདན་ས་རང་དུ་ཐ་སྙད་གྲགས་ཆེ་བ་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་བསྒྲིགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་གཞུང་ལྟར་ས་བཅད་
དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་ཡོངས་གྲགས་བརྗོད་བྱའི་སྟེ་ཆོན་གཞིར་བཟུང་ནས་བསྒྲིགས་པ་དང་། ཡང་ས་བཅད་གཙོ་
བོར་བཟུང་སྟེ་བསྒྲིགས་པ་སོགས་ཡོད་པ་ལས་འདིར་སྟེ་མ་ལྟར་ས་བཅད་གཙོར་བཟུང་བྱས་ཡོད། དེ་བཞིན་
དཀར་ཆག་རྩ་ས་བཅད་བཀྲམ་པའི་སྐབས་སུ། མ་བཙོས་ཐབས་མེད་འགའ་ཞིག་ལས། གཞུང་གི་དཀྱུས་སུ་གཉིས་
ལས་དང་། གཉིས་སོ་དང་། གཉིས་ནི་ལྟ་བུ་གང་འཁོད་དཀར་ཆག་རྩ་རང་སོར་འཛོག་པ་ལས་ཆོག་བདེ་མིན་
དང་། གཅིག་འགྱུར་དགོས་ཤིག་གིས་འགྱུར་བ་གཏོང་བ་སོགས་གང་ཡང་བྱས་མེད། གཞུང་དུ་དགག་གཞག་སྤོང་
གསུམ་དང་། སྟེ་དོན་དང་གཞུང་དོན་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དོན་ལ་ཡོད་འིགས་དཀར་ཆག་རྩ་བཀྲམ་ཡོད།

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

**Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice**

Supreme Spiritual Head :
His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ཡུལ་ལྷན་ཁག་གི་ལྟེ་བ།

Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

༡༠༽ བྱ་བ་འདི་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་སྐྱེད་ཀྱི་སྒོར། ལས་བྱེད་ལ་སྡེ་ཆོན་ལྷན་བཅད་དེ། དང་པོ་ལྷང་
འཆོལ་མཁན། གཉིས་པ་མ་དཔེ་དང་བསྐྱར་མཁན། གསུམ་པ་སྟོག་ཁྲད་དུ་འཇུག་མཁན། བཞི་པ་དཀར་ཆག་
སྟོག་མཁན། ལྷ་པ་དེབ་གཟུགས་སྟོག་མཁན་དང་ལྷན་དཔྱེ་བའི་ནང་ནས། ལྷང་འཆོལ་བ་དང་དཔེ་བསྐྱར་བ་པལ་
ཆེ་བ་བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོའི་འདུལ་བ་གསར་རྟོང་དང་དབུ་མ་གསར་རྟོང་དང་པར་བྱེན་བཅས་འཛིན་གྲུ་ལྷའི་ནང་
ནས་ལོ་སྡེ་མའི་རྒྱལ་སྟོན་གནས་རིམ་མཐོ་ཤོས་ཁག་ནས་འདེམས་བསྐོས་བྱས། དཀར་ཆག་སྟོག་མཁན་བྱེ་ལོ་
(༢༠༡༣)ལོའི་ལྷ་རམས་འཛིན་གྲུ་བ་རྣམས་ཡིན། གོང་གསལ་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་པར་མ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་དང་
པན་ཚུན་ཞིབ་བསྐྱར་ལེགས་པར་བེན་པའི་རྗེས་སུ་དཔེ་བྲིད་དགོ་ཀན་རྣམ་པས་ཐ་མའི་བསྐྱར་ཞིབ་དང་། དེ་ལས་
འོར་ལྷག་ཆད་གསུམ་གང་བྱུང་སྟོག་ཁྲད་དུ་འཇུག་བསྟོགས་ལེགས་པར་བེན་རྗེས་བསྐྱར་དུ་མ་དཔེ་ཁག་དང་
བསྐྱར་ནས་བསྐྱར་སྟོག་ཐེངས་གཅིག་བྱས་ནས་ཐ་མའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།

༡༡༽ ལས་གཞི་འདིའི་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་སྒོར། བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོ་མགོར་སྐབས་དེའི་ཡ་སྐབས་རྗེ་མཁན་
རིན་པོ་ཆེ་དང་། དབུ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་དང་། སྐབས་བཅུ་དགུ་པའི་བྱུག་མཛོད་དང་། དཔེ་བྲིད་དགོ་ཀན་རྣམ་པ་
དང་། དཔེ་བསྐྱར་མའི་ལས་བྱེད་ཆ་ཆོད་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་བཀའ་བསྐྱར་ལྷག་པོར་གནང་སྟེ་
ཐོག་མའི་ལས་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱས། བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོར་གྲུ་ཆོད་ཆོགས་ཁང་ནང་དུ་བསྐྱར་དུ་ཡ་སྐབས་རྗེ་
མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དབུ་བཅུགས་ཐོག་དཔེ་བྲིད་དགོ་ཀན་རྣམ་པ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་པོད་གངས་གཏན་འབེབས་
དང་གོ་རིམ། པར་སྐྱེན་བྱེད་སྟོགས་དང་། དག་གཅིག་འགྱུར་དགོས་མིན་སྒྲོར་དང་། ཐ་ན་རིན་ཆེན་སྐྱེད་མཉམ་ལུང་
འགོད་སྐྱེད་ཡན་ཆད་བཀའ་བསྐྱར་ལྷག་པོར་གནང་སྟེ་ཐ་མའི་ལས་རིམ་སྒྲོར་ཐག་བཅད་བྱས་པ་བཅས་སོ། །

བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༠༡༣ དང་བྱེ་ལོ་ ༢༠༡༤.༡.༡༦ ཉིན་
སེར་བྱེས་དགོ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས་ཀྱིས།

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
* Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

རྩེ་བཅུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྟར་མའི་ལས་རིམ་དོ་སྟོན་མདོར་བསྟུས།	༡
མཆོད་བརྗོད།	
དེ་ལ་འདིར་བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདི་འཆད་པ་ལ།	3
༡ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་སྦྱར་བ་འད་པ་དང་།	3
༡ ་ སྐབས་སུ་བབས་པའི་བསྟན་བཅོས་དངོས་བཤད་པ་གཉིས།	14
དང་པོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་སྦྱར་བ་འད་པ་ལ།	3
༡ ་ རྒྱན་གྱི་བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོ་ངོས་གཟུང་བ་དང་།	3
ཞིང་རྟ་སྟོལ་འབྱེད།	
༡ ་ རྒྱན་གྱིས་མདོ་ངོས་རི་ལྟར་བཀལ་བའི་ཚུལ་དང་།	6
༢ ་ རྒྱན་ལ་འབྲེལ་བ་རི་ལྟར་བྱང་ཚུལ་དང་།	12
༣ ་ འབྲེལ་བ་གང་གི་རྩེས་སུ་འབྲངས་ནས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་རི་ལྟར་འཆད་པའི་ཚུལ་དང་བཞི།	14
གཉིས་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་བསྟན་བཅོས་དངོས་བཤད་པ་ལ།	14
༡ ་ རྩོད་བྱེད་དོན་ལྡན་གྱི་མཆོན་དང་།	14
༡ ་ བརྗོད་བྱ་དེ་ལྡན་གྱི་གཞུང་།	18
༢ ་ གང་གིས་བསྟར་བའི་འགྱུར་བྱང་བཤད་པ་དང་གསུམ།སྐབས་བརྒྱད་པ།	
དང་པོ་རྩོད་བྱེད་དོན་ལྡན་གྱི་མཆོན་བཤད་པ་ལ།	14
༡ ་ དངོས་དང་།	14
༡ ་ ཞར་བྱང་གཉིས་ལས།	17
དང་པོ་དངོས་ལ།	14
༡ ་ མཆོན་བསྟར་བ་དང་།	15
༡ ་ མཆོན་བཤད་པ་དང་།	15
༢ ་ དགོས་པ་དང་གསུམ་ལས།	16

གཉིས་པ་ཞར་བྱང་ལ།	17
༡ ་ གཞུང་ཆོད་ཉེགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཅས་བྱངས་དང་།	17
༡ ་ འགྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཕྱག་བྱས་པ་དང་གཉིས་ལས།	17
གཉིས་པ་བཟོད་བྱ་དེ་ལྟ་བུ་གཞུང་བཤད་པ་ལ།	18
༡ ་ གཞུང་སྤྱིའི་བྱངས་དང་།	18
༡ ་ གཞུང་དངོས་བཤད་པའོ།	21
གཉིས་པ་གཞུང་དངོས་འཆད་པ་ལ།	21
༡ ་ ཚུམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ།	21
༡ ་ བཅུ་བྱ་གཞུང་གི་རང་བཞིན།	130
༡ ་ བཅུ་མས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས།	སྐབས་བརྒྱད་པ།
དང་པོ་ཚུམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་ལ།	21
༡ ་ འགྲེལ་པ་ཚུམ་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་།	21
༡ ་ ཅ་པ་ཚུམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་གཉིས།	26
དང་པོ་འགྲེལ་པ་ཚུམ་པ་ལ་འཇུག་པ་ལ།	21
༡ ་ དགོས་པ་དང་ལྟ་བུ་པའི་ཕྱག་འཆལ་བ་དང་།	21
༡ ་ སློབ་དཔོན་སྤྱི་མས་གཞུང་ཇི་ལྟར་བྱེ་ཚུལ།	23
༡ ་ རང་གི་སློབ་ཆེ་བ་བསྟན་པ།	25
༡ ་ བཅུ་མས་པ་ལ་གཞན་འཇུག་རིགས་པར་གདམས་པ།	25
༡ ་ ཁེངས་བསྐྱུངས་ཏེ་ཚུམ་པའི་རྒྱ་བཟོད་པ་དང་ལ།	26
གཉིས་པ་ཅ་པ་ཚུམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་ལ།	26
༡ ་ གདུལ་བྱ་དང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་མཆོད་བཟོད།	26
༡ ་ ཉེག་ལྟ་བུ་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འགྲེལ་དང་གཉིས།	88

དང་པོ་གདུལ་བྱ་དང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་མཆོད་བརྗོད་ལ།	26
༡ ་ དངོས་དང་།	26
༢ ་ ཚུད་པ་སྤྱོད་པ་གཉིས།	26
དང་པོ་དངོས་ལ།	26
༡ ་ མཚམས་སྒྱུར།	26
༢ ་ ཅ་བ།	26
༣ ་ འབྲེལ་པ་དང་གསུམ།	26
དང་པོ་མཚམས་སྒྱུར་ལ།	26
༡ ་ དགོས་དོན།	27
༢ ་ བསྐྱེད་དོན།	27
༣ ་ མཚམས་སྒྱུར་དང་གསུམ་ལས།	27
དང་པོ་དགོས་དོན་ལ།	27
༡ ་ རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་དང་།	27
༢ ་ གཞན་དོན་གྱི་དགོས་པ་གཉིས།	27

བྱམས་གཞུང་།

དེས་ན་གཞུང་འདིའི་དོན་ལ་གསུམ།	27
༡ ་ ཐོགས་སྒྲ་མ་འགོད་པ་དང་།	27
༢ ་ དེ་དགག་པ་དང་།	27
༣ ་ སྤྱོད་པོ་བསྐྱེད་ཏེ་བསྐྱེད་པ་དང་གསུམ།	29

ཡུམ་སྤྲུལ་།

གཉིས་པ་ཅ་བ་ནི། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྤྱ།	34
༡ ་ འདི་ལ་བསྐྱེད་པ་དང་།	34

༡ ་ རྒྱལ་འཛུལ་བ་གཉིས།	34
དང་པོ་བསྟོད་པ་ལ།	34
༡ ་ གཞི་ཤེས་ལ་བསྟོད་པ།	34
༡ ་ ལམ་ཤེས་ལ་བསྟོད་པ།	34
༣ ་ རྣམ་མཁྱེན་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲོན་ས་བསྟོད་པ་དང་གསུམ།	34
དེས་ན་སྐབས་འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	35
༡ ་ མཁྱེན་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ།	35
༡ ་ གངས་ངེས།	36
༣ ་ དུམ་སྤུལ་གྱི་དོན།	37
༤ ་ བསྟོད་ཡུལ་གྱི་མཁྱེན་གསུམ་ངོས་གཟུང་བ་དང་བཞི་ལས།	37

གཅིག་དུ་བྲལ།

གསུམ་པ་འབྲེལ་པའི་དོན་འཆད་ཚུལ་ལ།	40
༡ ་ རྒྱ་འབྲེལ་གྱི་འཕྲོས་དོན་དང་།	40
༡ ་ ཅུ་བའི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་དང་གཉིས།	58
དང་པོ་རྒྱ་འབྲེལ་གྱི་འཕྲོས་དོན་ལ།	40
༡ ་ དགོས་དོན་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་དང་།	40
༡ ་ བསྐྱུས་དོན་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་དང་གཉིས།	54
དང་པོ་དགོས་དོན་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ལ།	40
༡ ་ གནས་སྐབས་གྱི་དགོས་པ་དང་།	40
༡ ་ མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་དང་།	42
༣ ་ དེ་དག་གིས་བྱུང་པའི་དོན་ནོ། །	42
དང་པོ་གནས་སྐབས་གྱི་དགོས་པ་ལ།	40

༡ ་ ཐོས་པའི་དགོས་པ་དང་།	40
༢ ་ དད་པའི་དགོས་པ།	41
༣ ་ གུས་པའི་དགོས་པ་དང་གསུམ།	42
རང་ལུགས་ལ།	48
༡ ་ སློབ་དཔོན་གྱིས་བཞེད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ངོས་གཟུང་བ་དང་།	48
༢ ་ དེ་གཞི་གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད་པའོ།	49
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་འཆད་པ་ལ་གཉིས།	50
༡ ་ རྟགས་འགོད་པ་དང་།	50
༢ ་ ཚུལ་སྦྱབ་པ་དང་གཉིས།	50
གཉིས་པ་ཚུལ་སྦྱབ་པ་ལ།	50
༡ ་ ཕྱོགས་ཆོས་སྦྱབ་པ་དང་།	50
༢ ་ ཁབ་པ་སྦྱབ་པ་གཉིས།	52
དང་པོ་ཕྱོགས་ཆོས་སྦྱབ་པ་ལ།	50
༡ ་ བདེན་པའི་གཅིག་བྲལ་དུ་སྦྱབ་པ་དང་།	50
༢ ་ བདེན་པའི་དུ་བྲལ་དུ་སྦྱབ་པ་གཉིས།	52
མཁྱེན་གསུམ།	
གཉིས་པ་རྩ་བའི་ཆིག་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	58
༡ ་ སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་དང་།	58
༢ ་ བསྐྱས་ཏེ་ཕྱག་འཆལ་བ་གཉིས།	60
དང་པོ་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ལ།	58
༡ ་ གཞི་ཤེས་གྱིས་ཉེར་ཞིར་བྲིད་ཚུལ།	58
༢ ་ ལམ་ཤེས་གྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་སྦྱབ་ཚུལ།	59

༣ ་ རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཆོས་འཁོར་སྐོར་བའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ་བཤད་པ་དང་གསུམ།	59
དང་པོ་གཞི་ཤེས་གྱིས་ཉེར་ཞིར་བྱིན་ཚུལ་ལ།	58
༡ ་ གཞི་ཤེས་སྒོམ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག།	58
༡ ་ ཐབས་གཞི་ཤེས་གྱི་ངོ་བོ།	59
༣ ་ ཐབས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་དང་གསུམ།	59
གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་གྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་ཚུལ་ལ་ཡང་གསུམ།	59
༡ ་ ལམ་ཤེས་སྒོམ་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག།	59
༡ ་ ཐབས་ལམ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོ།	59
༣ ་ ཐབས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ།	59
གསུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཆོས་འཁོར་སྐོར་བའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ་ལ་གསུམ།	59
༡ ་ དང་པོ་ཆོས་འཁོར་སྐོར་བ་པོའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག།	59
༡ ་ མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱས་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་ཐབས་རྣམ་མཁྱེན།	59
༣ ་ རྣམ་མཁྱེན་རྒྱུད་ལ་སྤྱེས་པའི་འབྲས་བུ་དང་གསུམ་མོ།	59

མུང་འདས།

ཉན་ཐོས་དང་དེའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ གྱི་བྱེད་པར་ལ།	61
༡ ་ ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ལྷགས།	61
༡ ་ སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས།	61
༣ ་ ཐལ་འགྱུར་པའི་ལྷགས།	62
༤ ་ རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་དང་བཞི།	62
བཞི་པ་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་ལ།	62
༡ ་ མཚན་ཉིད།	62

༡ ་ དབྱེ་བ།.....	62
༢ ་ ས་མཆོམས་གསུམ།	63
ཆོས་འཁོར།	
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཐུགས་སུ་ཚུད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།.....	66
༡ ་ མཐའ་ཚུང་བཤད་དབྱེད་པ་དང་།	66
༢ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས།	74
གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ།	74
༡ ་ ཆོས་འཁོར་སྐྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་།.....	74
༢ ་ ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས།	79
དང་པོ་ཆོས་འཁོར་སྐྱེ་བའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ།	74
༡ ་ རོ་བོ།	74
༢ ་ དབྱེ་བ།.....	75
༣ ་ གང་ངེས་ཀྱི་དོན།	76
༤ ་ ཆོས་ལུང་གི་ཆད།	77
༥ ་ རྟོག་ཚུལ།	78
༦ ་ རྒྱ་བཤད་པའོ།.....	78
གཉིས་པ་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ།	79
༡ ་ འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་མིང་གི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་གསུངས་པ་དོན་བཤད་གོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དང་།	79
༢ ་ འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་མིང་གི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་བའི་བའི་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་སྟོན་སྟོན་པ་འཕགས་པ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཐུག་ཀྱི་ལ་པོའི་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་གཉིས།.....	85

དང་པོ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་མིང་གི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་གསུངས་པ་དོན་ཐབ་དགོངས་པ་ ངེས་འབྲེལ་ལས་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ལ།	79
༡ ་ བཤད་བྱའི་མདོ་འགོད་པ་དང་།	79
༡ ་ མདོའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས།	80
གཉིས་པ་མདོའི་དོན་བཤད་པ་ལ།	80
༡ ་ མདོའི་ཆིག་དོན་བཤད་པ་དང་།	80
༡ ་ བྱང་ངེས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས།	83
དང་པོ་མདོའི་ཆིག་དོན་བཤད་པ་ལ།	80
༡ ་ བྱུང་དོན་དང་པོ་དང་།	80
༡ ་ བར་པ་དང་།	81
༡ ་ ཐ་མའི་ཆིག་དོན་བཤད་པ་དང་གསུམ།	81
གཉིས་པ་གཟུངས་རྒྱལ་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ལ།	85
༡ ་ བཤད་བྱའི་མདོ་འགོད་པ།	85
༡ ་ དེའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས།	86
གཉིས་པ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ།	86
༡ ་ མདོའི་ཆིག་དོན་བཤད་པ་དང་།	86
༡ ་ དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་པ་གཉིས།	87
དང་པོ་མདོའི་ཆིག་དོན་བཤད་པ་ལ།	86
༡ ་ དཔེ་བཤད་པ་དང་།	86
༡ ་ དོན་བཤད་པ་གཉིས།	86

ཚུང་ལན།

གཉིས་པ་རྟོག་ལྡན་བསྟན་བཅོས་ལ་འབྲུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ་བཤད་པ་ལ།	88
---	----

༡ ་ བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་མེད་ཀྱི་དོགས་པ་སོ་སོར་བསལ་ནས་བཟོད་བྱ་མཁྱེན་གསུམ་སྤྱི་ལོ་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	88
༡ ་ མདོ་དང་རྩོམ་པའི་སྟོན་སྤངས་ནས་དགོས་པ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་གཉིས།	117
དང་པོ་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་མེད་ཀྱི་དོགས་པ་སོ་སོར་བསལ་ནས་བཟོད་བྱ་མཁྱེན་གསུམ་སྤྱི་ལོ་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ།	88
༡ ་ ཚུད་པ་དང་།	88
༡ ་ ལན་གཉིས།	92
དང་པོ་ཚུད་པ་ལ།	88
༡ ་ ཚུད་ལན་འདི་དག་འབྲེལ་པ་གང་དུ་བཀོད་པ་དང་།	88
༡ ་ མཆོད་བཟོད་དང་དགོས་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་གང་ཡིན་དཔྱད་པ།	88
༡ ་ ཚུད་པ་པོ་དངོས་སུ་ཡོད་མེད་དང་། ཇི་ལྟར་ཚུད་པའི་ཚུལ་ལོ།	88
གཉིས་པ་ལན་ལ།	92
༡ ་ ལན་དངོས་དང་།	92
༡ ་ ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་འགོད་པ་དང་།	92
༡ ་ བསྟན་བཅོས་པོ་ལྟར་བཤད་པ་དང་།	94
༡ ་ དེ་དག་གིས་སྒྲུབ་པའི་དོན་བསྟན་པའོ།	95
གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་འགོད་པ་ལ།	92
༡ ་ ལུམ་བར་མའི་ཤེས་བྱེད་འགོད་པ་དང་།	92
༡ ་ བསྟན་པའི་ཤེས་བྱེད་འགོད་པ།	94
༡ ་ རྒྱས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཁ་འཕངས་པའོ།	94
དང་པོ་ལུམ་བར་མའི་ཤེས་བྱེད་འགོད་པ་ལ།	92
༡ ་ མདོར་བསྟན་པ་དང་།	92

༡ ་ རྒྱལ་པར་བཤད་པའོ།	93
གཉིས་པ་རྒྱལ་པར་བཤད་པ་ལ།	93
༡ ་ གཞི་ཤེས་ཀྱིས་ཉན་རང་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱུས་ཚུལ།	93
༡ ་ ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱུས་ཚུལ།	93
༣ ་ རྣམ་མཐུན་ཀྱིས་སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱུས་ཚུལ་དང་གསུམ། 	93
དང་པོ་གཞི་ཤེས་ཀྱིས་ཉན་རང་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱུས་ཚུལ་ལ།	93
༡ ་ རི་བ་དང་།	93
༡ ་ ལན་གཉིས།	93
གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱུས་ཚུལ་ལ།	93
༡ ་ རི་བ་དང་།	93
༡ ་ ལན་གཉིས།	93
གསུམ་པ་རྣམ་མཐུན་ཀྱིས་སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱུས་ཚུལ་ལ། .	93
༡ ་ རི་བ་དང་།	93
༡ ་ ལན་གཉིས།	93
གསུམ་པ་བསྐྱུ་བྱ་གསུམ་ངོས་གཟུང་བ་ལ།	94
༡ ་ གཞི་ཤེས།	94
༡ ་ ལམ་ཤེས།	94
༣ ་ རྣམ་མཐུན་ངོས་གཟུང་བ་དང་གསུམ།	94

ཡང་དག་མཐུལ།

རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་	
སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	96
༡ ་ གཞུང་འདིའི་དོན་དང་།	96

༡ ་ མཐའ་དབྱེད་པའོ།	97
དང་པོ་གཞུང་འདིའི་དོན་ལ།	96
༡ ་ ཞེས་རབ་ལ་གདམས་པ་དང་།	96
༡ ་ ཐབས་ལ་གདམས་པ་དང་།	96
༡ ་ དོན་བསྐྱུ་བ་དང་གསུམ།	97
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	97
༡ ་ ལམ་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ།	97
༡ ་ འདིར་བསྟན་བསྐྱེད་བྱའི་ལམ་དང་ཞེས་བྱའི་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།	100
༡ ་ ཉན་རང་གི་སྤངས་ཉོག་གི་རིགས་ཚོགས་པའི་ཆད་བཤད་པ།	101
༡ ་ ཚོགས་སྤོངས་སྤངས་གསུམ་བྱས་པའི་ཆད་བཤད་པ།	105
༡ ་ འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ངོས་གཟུང་ནས་དེ་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་ཆད་བཤད་པའོ། ..	109

ལྷོས་སྤྱོད་།

གཉིས་པ་མདོ་དང་ལྷོས་པ་སྤངས་ནས་དགོས་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ།	117
༡ ་ མཚམས་སྐྱར་བ།	117
༡ ་ ཅ་བ།	118
༡ ་ འགྲེལ་པའོ།	118

བཀའ་བསྟན་བཅོས།

དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	120
༡ ་ དགོས་སོགས་ཆོས་བཞིའི་རྣམ་གཞག་དང་།	120
༡ ་ དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་དང་ལྷན་པའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ།	122

གཉིས་པ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་དང་ལྷན་པའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ བཤད་པ་ལ།	122
༡ ་ བཤད་བྱ་བཀའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	122
༢ ་ འཆད་བྱེད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	123
༣ ་ བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བྱེད་ལས།	126
༤ ་ བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་འགལ་མི་འགལ་དབྱེད་པའོ།	126
དང་པོ་བཤད་བྱ་བཀའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ།	122
༡ ་ མཚན་ཉིད།	122
༢ ་ དབྱེ་བ།	122
༣ ་ སྒྲ་བཤད་པ་དང་གསུམ།	123
གཉིས་པ་འཆད་བྱེད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས།	123
༡ ་ མཚན་ཉིད།	123
༢ ་ དབྱེ་བ།	123
༣ ་ སྒྲ་བཤད་པའོ།	126
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ།	123
༡ ་ བཀའ་སྤྱིའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་།	123
༢ ་ བཀའ་སོ་སོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བྱི་བསྟན་བཅོས་གཉིས།	124
དང་པོ་བཀའ་སྤྱིའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ།	123
༡ ་ རྗེས་བྱེད་རྣམ་པར་དག་བྱེད་དང་།	123
༢ ་ བརྗེས་བྱ་རྣམ་པར་དག་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་གཉིས།	124
གཉིས་པ་བཀའ་སོ་སོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བྱི་བསྟན་བཅོས་ལ།	124
༡ ་ འཁོར་ལོ་དང་པོ།	124

༡ ་ བར་པ།	124
༢ ་ ཐ་མའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་དང་གསུམ།	124
དང་པོ་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ།	124
༡ ་ འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ལྟ་བུའི་ཆ་དང་།	124
༢ ་ སྟོད་པའི་ཆ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་པའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས།	124
གཉིས་པ་འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ།	124
༡ ་ འཁོར་ལོ་བར་པའི་ལྟ་བུའི་ཆ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་པའི་བསྟན་བཅོས།	124
༢ ་ འཁོར་ལོ་བར་པའི་སྟོད་པའི་ཆ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་པའི་བསྟན་བཅོས།	124
གསུམ་པ་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ།	124
༡ ་ འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་ལྟ་བུའི་ཆ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་།	124
༢ ་ འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་སྟོད་པའི་ཆ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་པའི་བསྟན་བཅོས་སོ། །	124
ཡང་བསྟན་བཅོས་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ།	124
༡ ་ གྲེད་ལས་ཀྱི་སྟོན་སྟེན་དབྱེ་བ།	124
༢ ་ དམན་མཆོག་གི་སྟོན་སྟེན་དབྱེ་བ།	125
༣ ་ རིག་པའི་གནས་ལྟ་བུ་བསྟན་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་གསུམ།	125

ལུས་རྒྱུ་གཞི།

གཉིས་པ་བཅུ་གྲུ་གཞི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	130
༡ ་ རྒྱུ་པ་ལ་དད་པ་ལ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་དང་།	130
༢ ་ འབྲིང་ལ་དད་པ་ལ་བྱུ་དུ་དབྱེ་བ་དང་།	སྐབས་བརྒྱད་པ།
༣ ་ བསྐྱུས་པ་ལ་དད་པ་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའོ། །	སྐབས་བརྒྱད་པ།
དང་པོ་རྒྱུ་པ་ལ་དད་པ་ལ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་ལ།	130
༡ ་ ལུས་ཀྱི་སྟོན་སྟེན་མདོར་བསྟན་དང་།	130

༡ ་ ཡན་ལག་གི་སྒྲོན་ས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་གཉིས།	150
དང་པོ་ལུས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་མདོར་བསྟན་པ་ལ།	130
༡ ་ མཚམས་སྦྱར་བ་དང་།	130
༡ ་ དག་ཉེ་བར་འགོད་པ་དང་།	131
༡ ་ བསྐྱས་ཉེ་བསྟན་པ་དང་།	134
༡ ་ ཆིག་དོན་གཞན་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་བཞི།	134
གཏུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུས་རྣམ་གཞག་ལ།	131
༡ ་ ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།	131
༡ ་ དབྱེ་བ།	131
༡ ་ དེས་ཆིག་དང་གསུམ།	131
གཉིས་པ་དག་ཉེ་བར་འགོད་པ་ལ་གཉིས།	131
༡ ་ ལུས་མདོར་བསྟན་པ་དང་།	131
༡ ་ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།།	132
དང་པོ་ལུས་མདོར་བསྟན་པ་ལ།	131
༡ ་ བཤད་བྱ་འཆད་བྱེད་མདོར་བསྟན་པ་དང་།	131
༡ ་ འཆད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བྱངས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།།	132

ཤེས་ཕྱིན།

ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	134
༡ ་ བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་།	134
༡ ་ དེའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས།	135
གཉིས་པ་ལུང་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ།	135
༡ ་ ཤེས་ཕྱིན་ཀྱི་སྐབས་བཤད་པ་དང་།	135

༡ ་ དངོས་བཅགས་ཀྱི་བྱང་པར།	135
༢ ་ ཞེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་འགོད་པ།	136
༣ ་ དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤྲོད་པའོ།	137
རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ལམ་ཞེས་ཉིད། ། ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་སོགས།	141
འདི་དག་གི་སྒྲིམ་པ་སྤྲོད་པ་ལ་གཉིས།	147
༡ ་ འཕགས་པའི་ལུགས་དང་།	147
༢ ་ སྤྲོད་དཔོན་གྱི་ལུགས་སོ། །	སྐབས་བཞི་པ།
དང་པོ་འཕགས་པའི་ལུགས་ལ་བདུན།	147
༡ ་ སྤྲོད་པ་དང་།	147
༢ ་ སྤྲོད་པ་དང་།	148
༣ ་ གང་ཟག་དང་།	148
༤ ་ ཉོག་པ་དང་།	148
༥ ་ སྒྲིམ་ལམ་དང་།	149
༦ ་ མཐོང་ལམ་དང་།	149
༧ ་ སྤྲོད་ལམ་ལ་སྒྲིམ་པ་སྤྲོད་པའོ། །	150
གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་སྒྲིམ་ཀྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	150
༡ ་ ཆོག་ལེ་ལུར་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གཞན་བཤད་པ་དང་།	150
༢ ་ ཆོག་ལེ་ལུར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ། །	154
དང་པོ་ཆོག་ལེ་ལུར་བྱས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གཞན་བཤད་པ་ལ།	150
༡ ་ མདོ་དང་རི་ལྟར་སྤྲོད་པ་དང་།	150
༢ ་ སྤྲོད་ཚུལ་ལ་ཚུད་པ་སྤྲོད་པའོ། །	153

[illegible]

༡ ་ མཚན་ཉིད་དངོས་དང་།	156
༢ ་ དེ་མདོ་དང་སྒྱུར་བའོ།	160
དང་པོ་མཚན་ཉིད་དངོས་ལ།	156
༡ ་ མཚན་སྒྱུར་བ།	156
༢ ་ ཅ་བ།	157
༣ ་ འགྲེལ་བ་གསུམ།	158
གཉིས་པ་ཅ་བ་ལ།	157
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	157
༢ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལོ།	157
གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ།	158
༡ ་ མཚན་ཉིད་དངོས་དང་།	158
༢ ་ ཅོད་པ་སྤྲོད་པའོ།	158
དང་པོ་མཚན་ཉིད་དངོས་ལ།	158
༡ ་ རོ་བོ།	158
༢ ་ དབྱེ་བ།	158
༣ ་ སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་གསུམ།	158
གཉིས་པ་ཅོད་སྤྲོད་ལ།	158
༡ ་ ཅོད་པ་དང་།	158
༢ ་ ལན་གཉིས།	158
གཉིས་པ་ལན་ལ།	158
༡ ་ རྒྱུ་མེད་གིས་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་པ་དང་།	158
༢ ་ གྲོགས་ཀྱི་མེད་གིས་གྲོགས་ཅན་ལ་བཏགས་པ་གཉིས།	159

གཉིས་པ་དེ་མདོ་དང་སྒྱུར་བ་ལ།	160
༡ ་ རི་བས་མཆོམས་སྒྱུར་བ།	160
༡ ་ མདོ་ཡིས་ལན་བསྟན་བ།	160
༣ ་ རིས་ལན་དེས་བྱུང་བའི་དོན།	162
༥ ་ མདོ་གཞན་མ་བཏོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་བཞི།	162
གཉིས་པ་མདོ་ཡིས་ལན་བསྟན་བ་ལ།	160
༡ ་ བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱའི་ཡུལ་དང་གཞན་དོན་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་པར་མདོ་ལས་བསྟན་བ་དང་།	160
༡ ་ བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པ་མདོ་ནས་བསྟན་ཚུལ་གཉིས།	160
གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པ་མདོ་ནས་བསྟན་ཚུལ་ལ་གཉིས། ..	160
༡ ་ བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་མདོ་ནས་བསྟན་ཚུལ་དང་།	160
༡ ་ གཞན་དོན་ཐོབ་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་མདོ་ནས་བསྟན་ཚུལ་གཉིས། ..	161
གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་སྟོན་བ་ལ།	163
༡ ་ མཆོམས་སྒྱུར་བ།	163
༡ ་ ཅུ་བ།	163
༣ ་ འགྲེལ་བ་དང་གསུམ།	163
གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ་ཡང་།	163
༡ ་ རོ་མོ་བཤད་བ།	163
༡ ་ དོན་བསྟུ་བ།	172
༣ ་ ས་མཆོམས་དང་གསུམ།	172
སྐབས་འདིར་མཐའ་དབྱེད་བ་ལ་གཉིས།	173
༡ ་ ཐོབ་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རིམ་བཤད་བ་དང་།	173

༡ ་ བཏེན་པ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་གཉིས།	176
དང་པོ་ཐེག་ཆེན་བསྐྱེད་ཀྱི་ཏེན་བཤད་པ་ལ།	173
༡ ་ ལུས་ཏེན་བཤད་པ་དང་།	173
༡ ་ སེམས་ཏེན་བཤད་པ་གཉིས།	176
གཉིས་པ་བཏེན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ།	176
༡ ་ རྒྱ།	176
༡ ་ རོ་ལོ།	177
༡ ་ དབྱེ་བ།	180
༡ ་ སུ་ཡོན།	191
༡ ་ སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་ལ།	193
གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ལ།	180
༡ ་ དཔེའི་སྒྲོ་ནས།	180
༡ ་ ས་མཆམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས།	180
༡ ་ སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས།	181
༡ ་ སྤྲ་རགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས།	181
༡ ་ རོ་ལོའི་སྒྲོ་ནས།	181
༡ ་ སྤྲ་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་བྱུག །	187
བཞི་པ་སྤྲ་རགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ།	181
༡ ་ རགས་པ་བརྗོད་ལས་བྱུང་བ་དང་།	181
༡ ་ སྤྲ་བ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས།	181
དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལ།	187
༡ ་ མཆོན་ཉིད།	187

༡ ་ དབྱེ་བ།	188
༢ ་ ས་མཆམས།	188
༣ ་ སྒྲ་བཤད།	188
༤ ་ བྱད་ཆོས་སོ།	188
ལྷ་བ་བྱད་ཆོས་ལ།	188
༡ ་ དེས་ཆོག་གི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང་།	188
༢ ་ རྣམ་གཞག་གི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།	189
ལྷ་བ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ།	193
༡ ་ བྱད་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ།	193
༢ ་ སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆད།	195
༣ ་ ཆོ་གས་གཟུང་ཚུལ་ལོ།	195
དང་པོ་བྱད་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ།	193
༡ ་ རི་བོའི་ལྷགས་དང་།	193
༢ ་ རྒྱལ་སྤུས་ཞི་བ་ལྟའི་ལྷགས་གཉིས།	194
གསུམ་པ་ཆོ་གས་གཟུང་ཚུལ་ལ་གསུམ།	195
༡ ་ ལྷང་པའི་ལྷལ།	195
༢ ་ རྟེན་གྱི་གང་ཟག།	195
༣ ་ རི་ལྷར་ལྷང་པའི་ཆོ་གའོ།	196
གསུམ་པ་རི་ལྷར་ལྷང་པའི་ཆོ་ག་ལ།	196
༡ ་ སྒྲོར་བ།	196
༢ ་ དངོས་གཞི།	196
༣ ་ མཇུག་གི་ཆོ་གའོ།	197

གདམས་ངག།

གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་དག་གྱེད་ཀྱི་གདམས་ངག་བཤད་པ་ལ།	197
༡ ་ མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་།	197
༢ ་ རོན་བཤད་པ་གཉིས།	198
གཉིས་པ་རོན་བཤད་པ་ལ།	198
༡ ་ གདམས་ངག་སྒྱུར་བསྟན་པ་དང་།	198
༢ ་ རྟོགས་དཀའ་བ་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལོ།	199
དང་པོ་གདམས་ངག་སྒྱུར་བསྟན་པ་ལ།	198
༡ ་ མདོར་བསྟན་པ།	198
༢ ་ རྒྱས་པར་བཤད་པ།	198
༣ ་ མཐུག་བསྟུ་བལོ།	199
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	198
༡ ་ རྒྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གདམས་པ།	198
༢ ་ རྒྱབ་པའི་དམིགས་པ་བདེན་བཞི་ལ་གདམས་པ།	198
༣ ་ རྟོན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གདམས་པ།	198
༤ ་ རྒྱབ་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པ་དང་བཞི།	198
བཞི་པ་རྒྱབ་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པ་ལ།	198
༡ ་ རྒྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་བ།	198
༢ ་ རྒྱབ་པ་གཞན་གྱི་བྱིང་ལ་མི་འཛོག་པ།	198
༣ ་ རྒྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ།	198
༤ ་ རྒྱབ་པ་མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པ་ལོ།	198
བཞི་པ་རྒྱབ་པ་མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པ་ལ།	198

༡ ་ མཐོང་ལམ་ལ་གདམས་པ་དང་།	199
༡ ་ ལྟོམ་ལམ་ལ་གདམས་པ་གཉིས།	199
དབྱེ་བ་ཞར་ལ་བཟོད་ནས་གདམས་ངག་སྟེ། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེ་བ་ལ།	199
༡ ་ ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཉན་པའི་རྟེན།	199
༡ ་ རྒྱ་གང་ལ་བཟོད་ནས་ཉན་པ།	200
༡ ་ ཡུལ་གང་ལ་ཉན་པ།	201
༡ ་ གདམས་ངག་གི་ངོ་བོ།	201
༡ ་ ས་མཆམས་དང་ལྷ།	202
གཉིས་པ་རྒྱ་གང་ལ་བཟོད་ནས་ཉན་པ་ལ་གསུམ།	200
༡ ་ ཆོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་ངེ་ལེན་གྱི་ངོ་བོ།	200
༡ ་ སྐབས་ལྟ།	200
༡ ་ ས་མཆམས་དང་གསུམ།	201
བཞི་བ་གདམས་ངག་གི་ངོ་བོ་ལ།	201
༡ ་ ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གི་མཆན་ཉིད།	201
༡ ་ དབྱེ་བའོ།	201
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ།	201
༡ ་ གདམས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དང་།	201
༡ ་ རྗེས་བསྟན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གཉིས།	201
བདེན་གཉིས་ལ་གདམས་པ།	
འོན་སྐབས་དང་ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་སྐབས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་	
འཆད་ན། འདི་ལ།	203
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	203

༡ ་ བསྟན་བཅོས་གྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས།	204
དང་པོ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ།	203
༡ ་ སྐབ་པའི་དོ་བོ་དང་།	203
༡ ་ བྱད་པར་གཉིས།	204
གཉིས་པ་མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པའི་སྒྲིན་ས་སྐབ་པ་རང་གི་དོ་བོ་ལ་འདོམས་པའི་ གདམས་ངག་སྟོན་པ་ལ།	204
༡ ་ ཞེས་རབ་ལ་གདམས་པ་དང་།	204
༡ ་ ཐབས་ལ་གདམས་པ་གཉིས།	204
མདོ་ཚན་གཉིས་པ་ཐབས་ལ་གདམས་པའི་མདོའི་དོན་བཤད་པ་ལ།	205
༡ ་ དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་བཤད་པ་དང་།	205
༡ ་ རྒྱལ་ས་བསྟན་གྱི་དོན་བཤད་པ་གཉིས།	205
དེས་ན་སྐབས་འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	211
༡ ་ བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི།	211
༡ ་ གངས་ངེས།	211
༡ ་ དབྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན།	211
༡ ་ སྐབ་བཤད་པ།	217
༡ ་ གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་པ།	218
༡ ་ ཞེས་པའི་ཕན་ཡོན།	220
༡ ་ མ་ཞེས་པའི་ཉེས་པ་དང་བདུན།	220
གསུམ་པ་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལ།	211
༡ ་ དོན་དམ་བདེན་པ་དང་།	211
༡ ་ ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཉིས།	214

དང་པོ་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ།211
 ༡ ་ མཚན་ཉིད་དང་།211
 ༡ ་ དབྱེ་བ་གཉིས།211
 གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས།211
 ༡ ་ ལྟོང་གཞིའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ།211
 ༡ ་ དོན་དམ་ཅམ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བའོ།211
 གཉིས་པ་དོན་དམ་ཅམ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ།211
 ༡ ་ ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་དང་།211
 ༡ ་ ཡུལ་དོན་དམ་གཉིས།212
 དང་པོ་ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས།211
 ༡ ་ རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་དང་།211
 ༡ ་ རྣམ་གྲངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་གཉིས།212
 གཉིས་པ་ཡུལ་དོན་དམ་ལ།212
 ༡ ་ རྣམ་གྲངས་པའི་ཡུལ་དོན་དམ་དང་།212
 ༡ ་ རྣམ་གྲངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་དོན་དམ་གཉིས།212
 བདེན་གཉིས་ལས། རྒྱུ་བ་ལ་སོགས་བཀག་བ་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལ་
 གཉིས།212
 ༡ ་ འདི་ལ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡུལ་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བཤད་པ་དང་།212
 ༡ ་ ཞུང་བྱུང་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བཤད་པ་གཉིས།213
 བདེན་བཞི་ལ་གདམས་པ།
 འོ་ན། བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །ཞེས་པས་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ་ལ་འདོམས་པ་དེ་འཆད་ན་
 འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་གསུམ།224

༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	224
༡ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ།	225
༣ ་ མཐའ་དབྱེད་པའོ།	228
འདི་ལ་ཡང་།	225
༡ ་ སོ་སོར་བཤད་པ་དང་།	225
༡ ་ དོན་བསྟུ་བ་གཉིས།	228
དང་པོ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ།	225
༡ ་ འབྲས་བུ་སྟུག་བསྐལ་བདེན་པ་དང་།	225
༡ ་ རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ།	226
༣ ་ འབྲས་བུ་འགོག་བདེན་དང་།	226
༤ ་ རྒྱ་ལམ་བདེན་ལ་གདམས་པ་དང་བཞི་ལས།	227
གསུམ་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	228
༡ ་ དེས་ཆོག།	228
༡ ་ གངས་དེས།	228
༣ ་ གོ་རིམ།	229
༤ ་ སོ་སོའི་རང་བཞིན།	230
༥ ་ གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་པ།	236
༦ ་ བྱད་ཆོས་བཅུ་དྲུག་དོས་གཟུང་བའོ།	237
བཞི་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལ།	230
༡ ་ མདོར་བསྟན་པ་དང་།	230
༡ ་ རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས།	230
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	230

༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་།	230
༡ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ་ལོ།	233
རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་བཞི།	233
༡ ་ སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པ།	233
༡ ་ གུན་འབྱུང་བདེན་པ།	233
༡ ་ འགོག་པའི་བདེན་པ།	235
༡ ་ ལས་གྱི་བདེན་པ་ལོ།	236
དང་པོ་སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པ་བཞག་པ་ལ་གཉིས།	233
༡ ་ མཚན་ཉིད་དང་།	233
༡ ་ དབྱེ་བལོ།	233
གཉིས་པ་གུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་གཉིས།	233
༡ ་ མཚན་ཉིད་དང་།	233
༡ ་ དབྱེ་བལོ།	234
གཉིས་པ་གུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས།	234
༡ ་ ལས་གྱི་གུན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་།	234
༡ ་ ཉོན་མོངས་པའི་གུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལོ།	234
གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་གུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ།	234
༡ ་ ཅ་ཉོན་དུག་དང་།	234
༡ ་ ཉེ་ཉོན་ཉི་ལུང་།	235
གསུམ་པ་འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ།	235
༡ ་ མཚན་ཉིད།	235
༡ ་ དབྱེ་བལོ།	235

བཞི་པ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་བཤད་པ་ལ།	236
༡ ་ མཚན་ཉིད།	236
༢ ་ དབྱེ་བཤོ།	236
ཐུག་པ་བྱུང་ཆོས་བཅུ་ཐུག་ངོས་གཟུང་བ་ལ།	237
༡ ་ ལོག་ཞུགས་བཅུ་ཐུག་ངོས་གཟུང་བ་དང་།	237
༢ ་ དེ་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པ་བཅུ་ཐུག་ངོས་གཟུང་བཤོ།	237
སྐབས་གསུམ་ལ་གདམས་པ།	
མངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དགོན་མཆོག་གསུམ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས། ..	238
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	238
༢ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས།	239
འདི་ལ་ཡང་།	239
༡ ་ སོ་སོར་བཤད་པ་དང་།	239
༢ ་ དོན་བསྟུ་བ་གཉིས།	240
དང་པོ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ།	239
༡ ་ མངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་།	239
༢ ་ ཆོས་དགོན་མཆོག་།	239
༣ ་ དག་འདུན་དགོན་མཆོག་ལ་གདམས་པ་དང་གསུམ།	240
སྐབས་འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	241
༡ ་ རྒྱ་མཐོང་ལས་གསུངས་ཚུལ།	241
༢ ་ མདོ་སྡེ་རྒྱ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	253
༣ ་ ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་དང་གསུམ།	257
དང་པོ་རྒྱ་མཐོང་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ།	241

༡ ་ ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ངོས་གཟུང་བ་དང་།	241
༡ ་ སྐབས་སྤྱིའི་ནམ་གཞག་བཤད་པ།	245
༡ ་ གུན་རྫོབ་པའི་སྐབས་དང་དོན་དམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱད་པར་བཤད་པ།	249
༡ ་ དགོན་མཆོག་གི་སྒྲ་དོན་བཤད་པ་དང་བཞི།	253
དང་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ངོས་གཟུང་བ་ལ།	241
༡ ་ སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་།	241
༡ ་ ཆོས་དགོན་མཆོག་།	242
༡ ་ དག་འདུན་དགོན་མཆོག་དང་གསུམ།	242
དང་པོ་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	241
༡ ་ མཚན་ཉིད་དང་།	241
༡ ་ དབྱེ་བ་བཤད་པའོ།	241
གཉིས་པ་ཆོས་དགོན་མཆོག་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	242
༡ ་ མཚན་ཉིད་དང་།	242
༡ ་ དབྱེ་བ་བཤད་པའོ།	242
གསུམ་པ་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་བཤད་པ་ལ།	242
༡ ་ མཚན་ཉིད་དང་།	242
༡ ་ དབྱེ་བ་བཤད་པའོ།	242
གསུམ་པ་གུན་རྫོབ་པའི་སྐབས་དང་དོན་དམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱད་པར་བཤད་པ་ལ།	249
༡ ་ གུན་རྫོབ་པའི་སྐབས་དང་།	249
༡ ་ དོན་དམ་པའི་སྐབས་གཉིས།	250
གཉིས་པ་མདོ་སྤྱི་རྒྱ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ།	253
༡ ་ ཆེ་བ་ལྷ་ལྷན་གྱི་སྐབས་མདོར་བསྟན་པ།	253

༡ ་ རེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	254
༢ ་ ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐབས་འགོ་མཆོག་ཏུ་སྐབ་པ་དང་གསུམ།	256
གཉིས་པ་རེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ལྟ།	254
༡ ་ དམིགས་པ་ཀུན་ཏུ་འགོ་བ།	254
༡ ་ སྐབ་པ་ཁས་ལེན་ཆེ་བ།	254
༢ ་ རྟོགས་པའི་མཆོག་ཐོབ་པ།	255
༣ ་ ཉན་རང་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ།	255
༤ ་ དབྱེ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་སྒོ་ནས་བྱད་པར་འཕགས་པ་སོགས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	255
གསུམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་ལ་སྒྱུར་བ་ལ།	257
༡ ་ ཡུལ་གང་ལ་བཞེན་ནས།	257
༡ ་ རྒྱ་གང་ལ་བཞེན་ནས།	258
༢ ་ ཚུལ་རི་ལྟར་སྐབས་སུ་འགོ་བ།	258
༣ ་ སྐབས་སུ་སོང་བའི་པན་ཡོན།	259
༤ ་ སྐབས་སུ་སོང་ནས་བསྐབ་པར་བྱ་བའི་རིམ་པའོ།	259
ལྷ་པ་སྐབས་སུ་སོང་ནས་བསྐབ་པར་བྱ་བའི་རིམ་པ་ལ་གཉིས།	259
༡ ་ སོ་སོའི་བསྐབ་བྱ་དང།	259
༡ ་ ཐུན་མོང་བའི་བསྐབ་བྱ་གཉིས།	259
དང་པོ་སོ་སོའི་བསྐབ་བྱ་ལ།	259
༡ ་ དགག་པའི་བསྐབ་བྱ་དང།	259
༡ ་ སྐབ་པའི་བསྐབ་བྱ་གཉིས།	259
སྐབ་པའི་མི་མ་ཐུན་སྒྲོགས་སྒྲོང་བའི་རྒྱ་བཙོན་འགྲུས་གསུམ་ལ་གདམས་པ། མ་ཞེན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས།	260

༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	260
༡ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས།	261
ཡོངས་སུ་མི་ངལ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས།	261
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	261
༡ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས།	262
ལམ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས།	262
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	162
༡ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས།	263
སྟུན་ལུ་ལ་གདམས་པ།	
འོ་ན། སྟུན་ལུ་དང་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུམ།	263
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	263
༡ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ།	264
༣ ་ མཐའ་དབྱེད་པ་དང་གསུམ།	266
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ་གཉིས།	264
༡ ་ ཆིག་དོན་དངོས་དང་།	264
༡ ་ མཐུག་བསྟུ་བའོ།	266
དང་པོ་ཆིག་དོན་དངོས་ལ།	264
༡ ་ མིང་གི་སྟོན་སྒྲུབ་གདམས་པ།	264
༡ ་ དོན་གྱི་སྟོན་སྒྲུབ་གདམས་པ།	264
༣ ་ རི་ལྟར་གདམས་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ།	266
གསུམ་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	266
༡ ་ མཚན་ཉིད།	266

༡ ་ དབྱེ་བ།	266
༢ ་ ས་མཆོམས།	270
༣ ་ རྒྱ།	271
༤ ་ རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགོས་པ་དང་ལྷ།	271
མདོན་ཤེས་བྱ་ལ་གདམས་པ།	
མདོན་ཤེས་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་བྱ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས།	273
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	273
༢ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་དང་གཉིས།	273
འདི་ལ་ཡང་།	273
༡ ་ མིང་གི་སྒྲིན་གདམས་པ་དང་།	273
༢ ་ དོན་གྱི་སྒྲིན་གདམས་པ་དང་།	274
༣ ་ རི་ལྷར་གདམས་པའི་ཚུལ།	275
༤ ་ མཐུག་བསྐྱབ་པའོ།	275
གཉིས་པ་དོན་གྱི་སྒྲིན་གདམས་པ་ལ་བྱ་།	274
༡ ་ རྒྱ་འབྲེལ་གྱི་མདོན་ཤེས་ལ་གདམས་པ།	274
༢ ་ ལྷའི་ན་བའི་མདོན་ཤེས།	274
༣ ་ གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མདོན་ཤེས།	274
༤ ་ སྒྲིན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱ་བའི་མདོན་ཤེས།	274
༥ ་ ལྷའི་མིག་གི་མདོན་ཤེས།	274
༦ ་ ཟག་པ་ཟད་པའི་མདོན་ཤེས་ལ་གདམས་པའོ།	275
མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	275
༡ ་ མདོན་ཤེས་ཀྱི་རྟེན།	275

༡ ་ བཏེན་པ་མངོན་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན།	276
༢ ་ ས་མཆོམས།	279
༣ ་ རྒྱ།	279
༤ ་ དགོས་པ།	280
༥ ་ ཁྱད་པར་དང་བྱུག་།	282
གཉིས་པ་བཏེན་པ་མངོན་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ།	276
༡ ་ མཆོན་ཉིད།	276
༢ ་ དབྱེ་བཤོ།	276
བཞི་པ་རྒྱ་ལ།	279
༡ ་ ཐུན་མོང་བཞི་རྒྱ།	279
༢ ་ སོ་སོའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ།	279
༣ ་ འབྲུག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་གསུམ།	280
མཐོང་ལམ་ལ་གདམས་པ།	
མཐོང་ལམ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས།	282
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	282
༢ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས།	283
སྒྲིམ་ལམ་ལ་གདམས་པ།	
སྒྲིམ་ཞེས་བྱ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས།	283
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	283
༢ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས།	284
དེ་ལ་ཡང་།	284
༡ ་ བསྒྲིམ་བྱ་ལམ་ཀྱི་རང་བཞིན།	284

༡༥ ཚེ་བ་སྒྲིབ་པ་དང་གཉིས།	284
པར་བྱང་སྒྲིབ་ཆེན།	287
ལྷང་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།	289

ཨྲ། བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་
 རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་
 བཤད་སྐལ་བཟང་ལྷ་དབང་གི་རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་
 སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་བཞུགས་སོ།

ར་མོ་གུ་རུ་ཨྲུ་མི་ཏི་^①ཡེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་
 བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་ཤད་པ་ལེགས་བཤད་
 གསེར་གྱི་ཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་རྣམ་བཤད་སྤྱི་དོན་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་
 གནད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་ལྷ་དབང་གི་རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ། རྒྱ་མ་
 དང་རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་ཞབས་ལ་གུས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་འཆའ་ཞིང་སྐབས་སུ་
 མཆིའོ། །བཙེ་བ་ཆེན་པོས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྩེས་སུ་གཟུང་^②དུ་གསོལ་ལོ། །རྣམ་མང་
 གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་བསམ་པ་ཀུན། །རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་སྤྱན་གྱིས་ལེགས་གཟིགས་
 ར་ས། །རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་མཛད་པ། །རྣམ་འབྲེན་ཐུབ་པའི་དབང་པོར་གུས་
 ཕྱག་འཆའ། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མཁྱེན་བཙེ་གཅིག་བསྐྱུས་པ། །རྒྱལ་སྐས་ཐུ་བོ་སེམས་དཔའི་
 ཚུལ་བཟུང་སྟེ། །རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྲིད་ལ་དབང་བསྐྱུར་^③བ། །རྒྱལ་ཆབ་དམ་པའི་ཞབས་
 ལ་གུས་པས་འདུད། །གང་ལ་བཏེན་ནས་ཡུམ་དོན་རྒྱ་མཆོ་ཡི། །འཇུག་དོགས་ཆེ་དེར་བདེ་
 རྒྱག་དགོལ་^④བའི་བྱ། །རྒྱལ་ཡུམ་རྒྱན་འདི་གང་གི་ཐུགས་རྩེ་ཡིས། །འགོ་ལ་སྤང་མཛད་
 འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དང་། །སངས་རྒྱས་གཉིས་པར་རབ་བྱགས་དབྱིག་གི་གཉིན། །རབ་
 དགའི་ས་ཐོབ་འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྟེ། །དེ་ཡིས་རྩེས་བཟུང་བཙུན་པ་གྲོལ་སྟེ་དང་། །མཆོག་
 སྟེ་འདུལ་བའི་སྟེ་དང་རྣམ་སྤང་མཛད། །སྟོབ་དཔོན་སེང་བཟང་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་

ཞབས། །ཡོན་ཏན་བཤེས་གཉེན་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་། །ཟླ་བ་བཟང་པོ་ཉི་ར་བ་ལ་
 དང་། །བསྟན་སྲོང་འབྲུམ་ཕྱག་གསུམ་པ་རྫོག་ལོའི་ཞབས། །འབྲེ་ཨར་གཞོན་ཏུ་ཚུལ་
 བྱིས་ཤེས་རབ་འབྲུམ། །བྱང་ཆུབ་འབྲུམ་དང་གཉལ་ཞིག་འཇམ་རྫོང་དང་། །བཟང་རིང་
 དར་ཚུལ་བཙོན་འབྲུམ་རྫོང་དང་། །པོ་དོང་རིན་ཆེན་བཙོན་འབྲུམ་སེང་གོ་དང་། །ཆོད་
 མའི་སྐྱེས་བུ་བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན། །མཁས་པ་ཉ་དཔོན་རྫོང་བཙོན་རེད་མཛའ་བ། །ལ་
 སོགས་རྒྱ་བོད་མཁས་པའི་སྐྱེ་བོ་ལ། །བདག་ཅག་སྒོ་གསུམ་གྲུས་པས་ཕྱག་འཆལ་
 ལོ། །ཁྱད་པར་ལུགས་འདིར་བཀའ་བློན་མཉམ་མེད་པའི། །སྐད་གཉིས་སྤྱོད་ཀྱི་
 མཆོག་གྱུར་པ། །རྫོག་ལོ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཁྱད་པོན་ལ། །སྒོ་གསུམ་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་
 འཆལ་ལོ། །རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་མཁས་པའི་གསུང་། །སྤྱོད་ཅི་བཞིན་
 ལེགས་བསྐྱར་གངས་ཅན་འདིར། །འགྲོ་ལ་ཐར་པའི་ལམ་མཆོག་གསལ་མཛད་པ། །སྤྱལ་
 པའི་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་པཎ་རྣམས་ལ་འདུད། །མདོ་རྒྱད་ལུང་གི་ཆུ་ཁུར་ཅིར་ཡང་འཛིན། །བྱི་
 མེད་རིགས་པའི་སྒོ་གསེང་བྱ་ཏུ་འབྱུག །སྒོང་ཉིད་འབྲུག་སྤྱིའི་གད་རྒྱུས་མཐོན་པོ་
 ཅན། །སྒོ་བཟང་དབྱར་སྐྱེས་དབང་པོ་དེ་ལ་འདུད། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཆ་དར་མའི་
 ཞབས། །མཁས་གྲུབ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་དགོ་ལེགས་དཔལ། །གངས་ཅན་བསྟན་པའི་མངའ་
 བདག་དགོ་འདུན་གྲུག། །ཀྱན་མཁྱེན་གཉིས་པ་ཆོས་འབྱོར་དཔལ་བཟང་དང་། །འཇམ་
 དབྱུངས་རྣམ་འབྲུལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཞབས། །དེ་སྤྱིས་སྤྱོད་པའི་འབྱོར་རྒྱལ་
 མཆོན་དང་། །བཀའ་བློན་མཉམ་མེད་བདེ་ལེགས་མཆོན་ཅན་ཏེ། །ལུགས་འདིའི་བརྒྱུད་
 པའི་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་འདུད། །རང་ཉིད་ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་འབྱིས་ཕྱིར་དང་། །རང་དང་སྤྱལ་
 མཉམ་གཞན་ལའང་པན་པའི་ཕྱིར། །མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་བའི་རྣམ་བཤའ་རྣམ་གཉིས་
 ཀྱི། །དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡི། །མདོ་དང་ཅ་འགྲེལ་སྤྱོད་པའི་ཆུ་

གཏེར་ཆེ། །ལེགས་བཤའ་ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱས་རབ་ཏུ་གཏམ། །སྐལ་བཟང་སྤྱད་བའ་
དགའ་བའི་རྣམ་འགྲུར་གྱིས། །རོལ་པའི་མཆོ་ཆེན་བདག་གིས་བྲི་བར་བྲ། །

དེ་ལ་འདིར་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདི་འཆད་པ་ལ། བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་ཕྱོད་དུ་འགྲོ་བ་སྤྱིར་བཤའ་བ་དང་། སྐབས་སུ་བབས་པའི་བསྟན་བཅོས་དངོས་
བཤའ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྒྱན་གྱི་བཤའ་བྱའི་རྩ་བའི་མདོ་དོས་གཟུང་བ་དང་། རྒྱན་
གྱིས་མདོ་དོན་རི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་དང་། རྒྱན་ལ་འགྲེལ་བ་རི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་དང་།
འགྲེལ་བ་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་རི་ལྟར་འཆད་པའི་ཚུལ་དང་
བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ཆོས་ཀྱི་རྗེ་བླ་མ་པའི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་
མཆོག་ཏུ་བྱགས་བསྐྱེད། བར་དུ་བསྐྱལ་ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཆོགས་བསགས།
མཐར་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། འདིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རི་བོ་ཉི་ཤུ་མཐོ་
ལ་བརྒྱུད་བས་དོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱོར་ཞིང་མ་རིག་པའི་ལྷན་པ་སྤྱག་པོ་ཅན། ལྟ་བ་ངན་པ་
སྣ་ཆོགས་པའི་འབྲི་ཞིང་གིས་ཐར་པའི་ལམ་བསྐྱེད་པ་ལ། སྤྱ་རྒྱས་ཀྱི་དུག་གི་ཕྱོད་ཞིང་
སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་སྟོར་བས་དགྱིགས་པ། སྤིད་པའི་ཆུ་སྤྲང་ཆེན་
པོས་ཡོངས་སུ་འབྱུང་བའི་འཁོར་བའི་འབྲོག་དགོན་པ་ཆེན་པོ་ལས་ལུས་ཅན་མཐར་དག་
བསྐྱལ་ཏེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱ་ཉམས་སུ་བསྟར་བའི་འབྲས་བུ་མཆོག་ལ་འགོད་པར་མཛད་ནས།
སྤིད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་བརྒྱ་པ་གཞོན་པའི་ཐབས་སུ་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པའི་གདུལ་བྱ་
རྣམས་ལ་ཆོས་རི་སྟེང་ཅིག་བཀའ་བསྩལ་^❶ བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེས་ཞིན་ཏུ་བབ་པ་
དང་ལྷན་པ་ནི་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པའི་མདོ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། ^❷ ལྷ་རིའི་བྱ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འཆལ་བས་ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་

ཕྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། མཐུག་ཡོངས་སུ་གཏད་པའི་ལེ་ལུར། ^① གུན་
དགའ་བོ་ཞེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་འཇིག་རྟེན་ན་ངི་སྤིད་དུ་སྒྲོད་པ་དེ་སྤིད་དུ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་བཞུགས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གུན་དགའ་བོ། དེ་སྤིད་དུ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་ཆོས་སྟོན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ནམས་གྱི་ནང་ནས་འདིའི་བཤད་བྱ་ཙུ་བའི་མདོ་ལ་སྤྲ་རབས་པ་ཁ་ཅིག །དེ་ལ་
ཡུམ་སྤྲུལ་བཅུ་བདུན་དུ་ཡོད་དེ། ཡུམ་དུག །སྤྲུལ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡུམ་
དུག་ནི། འབྲུམ། ཉི་མ། ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ། ཞེས་རབ་ཁྱི་པ། བརྒྱད་སྟོང་པ། མདོ་སྤྱད་པ་
ནམས་ཡིན་ལ། དེ་ནམས་ལ་ཡུམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དེ་ནམས་བརྗོད་བྱ་
མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པའི་ཞེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་
གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སྤྲུལ་བཅུ་གཅིག་ནི། ཞེར་ཕྱིན་བདུན་བརྒྱ་པ། ལྷ་བརྒྱ་པ།
སུམ་བརྒྱ་པ། ཚུལ་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་པ། ལྷ་བརྒྱ་པ། སྒྲི་ཉིར་ལྷ་པ། རབ་ཙུལ་ནམ་གཞོན་གྱིས་
ཞུས་པ། ཀོ་ལུ་^② ཞེ་གས་ཞུས་པ། ཞེར་ཕྱིན་ཡི་གེ་ཉུང་དུ། ཞེར་ཕྱིན་ཡི་གེ་གཅིག་མ།
ཞེས་རབ་སྟོང་པོ་ནམས་ཡིན་ལ། དེ་ནམས་ལ་སྤྲུལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ།
དེ་ནམས་བརྗོད་བྱ་མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་ནས་མི་སྟོན་པར་བརྗོད་བྱ་སྤྱགས་
རེ་བ་ཙུལ་སྟོན་པའི་ཞེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་ཟེར་ན། ཞེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལ་བཅུ་བདུན་གྱིས་གངས་ངེས་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་
གངས་ཉུང་བའི་སྟོན་ཡང་ཡོད། དེ་གངས་མང་བའི་སྟོན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
ཉི། ཞེར་ཕྱིན་ཉི་མའི་སྟོང་པོ། ལྷ་བའི་སྟོང་པོ། གུན་ཏུ་བཟང་པོ། ལག་ན་དོ་རྩེ། དོ་རྩེ་
རྒྱལ་མཆན་གྱིས་ཞུས་པ་ནམས་དེར་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཉི། ཁྱི་བརྒྱད་
སྟོང་པ་ལ་ལེ་ལུ་གྲུ་བདུན་ཡོད་པའི་མདོ་སྤྱད་པ་དེའི་ལེ་ལུ་གྲུ་བཞི་པ་ཡིན་པས། དེ་ཟུར་

པར་འདྲེན་ན་ལེ་འུ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་བྱིར། ཡར་ཆེན་པོ་དང་བྱིས་ཀྱི་
མཁས་པ་ཁ་ཅིག ། ལུགས་དེ་བཞག་ནས་དེ་ལ་དགྲུང་ཡོད་དེ། རྒྱས་པའི་རྒྱས་པ་ཤེར་
བྱིན་བམ་པོ་ལྟ་བུ་ལ། རྒྱས་པའི་འབྲིང་བམ་པོ་བཞི་བརྒྱ་ལ། རྒྱས་པའི་བསྐྱུས་པ་སྟོང་
ལྷག་བརྒྱ་ལ། འབྲིང་གི་རྒྱས་པ་སྟོང་ལྷག་ཉི་ལྷུ་ལ། འབྲིང་གི་འབྲིང་གི་བརྒྱད་སྟོང་ལ།
འབྲིང་གི་བསྐྱུས་པ་ཤེས་རབ་གྲི་ལ། བསྐྱུས་པའི་རྒྱས་པ་ཤེར་བྱིན་བམ་པོ་བཅོ་བརྒྱད་
ལ།^① བསྐྱུས་པའི་འབྲིང་བརྒྱད་སྟོང་ལ། བསྐྱུས་པའི་བསྐྱུས་པ་མདོ་སྟུང་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་
པའི་བྱིར། ཞེས་བེར་བ་རིགས་པ་སྤྲ་མས་ཁེགས་སོ། ། ཁོ་ན་རེ། མདོ་སྟུང་པ་གྲི་བརྒྱད་
སྟོང་པའི་ནང་ཆོན་དུ་གསུངས་པ་ལོ་རྩ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲེགས་བམ་པོ་དུ་བསྐྱར་བའི་ཆེ་
བཞོན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་གྲི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་ནང་ཆོན་མ་ཡིན་ཏེ།^② བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཁོར་
བཞི་པོ་དེ་དག་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་དགའ་བར་མཛད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཐད་ཀྱི་
སྟུང་འགྲེལ་ལས།^③ རྒྱས་པར་བསྟན་བེན་པའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ནས། ཞེས་གྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་
སོགས་པ་གསུངས་བེན་པའི་རྗེས་སུ་མདོ་^④ སྟུང་པ་གསུངས་པར་བཤད་པའི་བྱིར་བེར་ན་མི་
འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་གྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་སྒྲོ་ག་གྲི་ཆོ་གཅིག་དང་སྟོང་ལྷག་བརྒྱད་མ་ཆང་བས་
ལོ་རྩ་བ་རྣམས་སྒྲོ་གའི་གྲངས་ཅུ་མ་ལ་ཡང་འབྲུལ་བར་ཐལ་པའི་^⑤ སྒྲིབ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཞན་
ཡང་། བསྐྱུས་པ་ལ་གསུམ་དུ་འབྲེད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་དེ། མདོ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལ་བམ་པོ་
ཉེར་བཞི་ཡོད་པར་མདོ་དེ་ཉིད་ལས་འབྱུང་བས་སྐབས་འདིར་བམ་ཆད་ལ་མི་མཐུན་པ་
མེད་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ནི། དུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་པོ་འདི་ཉིད་འདིའི་བཤད་བྱ་རྩ་
བའི་མདོ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པར།^⑥ རྒྱལ་བའི་དུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་གྲང་བརྗོད་པར་
བྱ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་ལ། ཞེས་དང་།^⑦ ལ་ལ་ལས་དོན་གཞན་ལས་ཆོག ། གཞན་ལས་རྣམ་

གངས་མིང་གིས་ཏེ། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུམ་ཀུན་ལས། །དོན་བསྐྱུས་དེ་ཙམ་ཞེས་
པར་བྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག །ཞེར་བྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་གྱུར་པའི་ཞེར་རྟེན་
སྒྲིལ་འབྲེད་དེ་ལ་བཞེར་ཡོད་དེ། དེགས་ཆོགས་དུག །མདོན་རྟོགས་རྒྱུ། བརྒྱད་སྟོང་
དོན་བསྐྱུས། གཞུང་འགྲེལ་གཞོན་འཛོམས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་བེད། དེ་ཡང་
མི་འཐད་དེ། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ཀྱིས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཞེར་བྱིན་
གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ། གཞུང་འགྲེལ་གཞོན་འཛོམས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ནས་ཞེར་བྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བརྒྱད་
སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ལས། ❶ ཞེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ནི། །བསྟན་པ་གསུམ་ལ་ཡང་དག་
བསྟན་❷། །བརྟགས་པ་དང་ནི་གཞན་དབང་དང་། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཁོ་ནའོ། །མེད་ཅེས་
བྱ་ལ་སོགས་ཆོག་གིས། །བརྟགས་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པར་བྱེད། །སྒྲུ་མ་ལ་སོགས་
དཔེ་རྣམས་ཀྱིས། །གཞན་གྱི་དབང་ནི་ཡང་དག་བསྟན། །རྣམ་པར་བྱང་བ་བཞི་ཡིས་
ནི། །ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་རབ་ཏུ་བསྐྱབས། །ཞེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པར་ནི། །སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱིས་གཞན་བསྟན་མེད། །ཅེས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་མདོ་འགྲེལ་ཐེག་བསྐྱུས་
སོགས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞུང་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བཤད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
གཞོན་འཛོམས་སོགས་སུ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་བཤད་པ་བྱེད་པའི་ཆེ་རྩ་ཞེད་ལྷང་
བྲངས་ནས་བཤད་པ་མཛད་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲང་གིས་བརྒྱད་སྟོང་
པའི་དོན་ཆོན་སོ་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ནས་སྟོན་པ་ལ་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་མཛད་པ་ཡིན་
ཏེ། སོ་གཉིས་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ❸ རྟོན་དང་དབང་དུ་བྱ་བ་དང་། །ལས་ནི་སྒྲོམ་པ་དང་
བཅས་པ། །རབ་དབྱེ་རྟགས་དང་ལྷང་བ་དང་། །ཕན་ཡོན་བཅས་པར་ཡང་དག་

བརྗོད། རྟེན་གསུངས་པ་ལྟར། རབ་དབྱེ་ལ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག །སྒྲིམ་པ་ལ་ནམ་གཡེང་
གི་རྟོག་པ་བཅུ་ཉིད་གཉིས་པོར་བཅུ་ རྟེན། དབང་དུ་བྱ་བ། ལས། རྟགས། ལྟངས། ལྟངས་པ། བན་ཡོན་
དང་དྲུག་ནམས་སོ། རྟེན་ལ་རྟེན་ནི་སྟོན་པའོ། །དབང་དུ་བྱ་བ་ནི་བྱང་སེམས་དང་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་འཁོར་རོ། །ལས་ནི་ཡུམ་ལ་ཇི་ལྟར་སྟོང་པའོ། །རྟགས་ནི་བདུད་ལས་དང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་
པའི་རྟགས་སོ། །ལྟངས་ནི་ཤེས་ཕྱིན་སྤངས་ན་ངན་སོང་དུ་སྦྱེ་བའོ། །བན་ཡོན་ནི་སྟོང་
གསུམ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་བཀའ་ནས་བྱིན་པ་བས་ཤེས་ཕྱིན་འབྲི་བ་སོགས་བསོད་
ནམས་ཆེ་བའོ། །

འོ་ན་གཞུང་འགྲེལ་གཞོན་འཛོམས་དེ་གང་གིས་མཛད་ཅེ་ན། འདི་ལ་ཡུམ་
གསུམ་གྱི་གཞུང་འགྲེལ་གཞོན་འཛོམས་ཞེས་པ་ཡེ་ཤེས་སྒྲེས་བསྐྱར་བ་ཞིག་དང་།
འབྲུམ་རྒྱུ་པའི་གཞུང་འགྲེལ་གཞོན་འཛོམས་ཞེས་པ་འབྱུར་བྱང་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་
ཕྱི་མ་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་གྱིས་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། འཕང་ཐང་གི་དཀར་ཆག་
ཏུ།^①བཅན་པོ་ཁྱི་སྟོང་ལྟེ་བཅན་གྱིས་མཛད་པའི་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་འབྲུམ་གྱི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེ་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་
འབྱུང་ཡང་། སྒྲིམ་ནམས་ལ་ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་སྒྲེས་མཛད་པར་གྲགས་པ་ལྟར་ཡིན་ནམ་
སྒྲིམ་སྟེ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

དེས་ན་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་དང་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་
པ་གཞུང་འགྲེལ་གཞོན་འཛོམས་ཀྱིས་སྒྲིམ་གསུམ་དང་ནམ་གངས་བཅུ་གཅིག་གི་སྒྲིམ་
ཡུམ་འགྲེལ་བར་^②བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྒྲིམ་གསུམ་ནི། སྟོང་གཞིའི་སྐབས་ཕྱེ་བའི་རྗེས་
ལ་^③ཤུ་རིའི་བྱ་ལ། ཞེས་པ་ནས་བཅོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མགོ་སྒྲིམ་པས་
གོ་བ་ནམས་ལ་གང་གིས་གང་གི་ཕྱིར་གང་ལ་ཇི་ལྟར་སྒྲིམ་ཚུལ་བཞི་སྟོན་པ་བསྐྱས་ཏེ་

བསྟན་པའི་སྒྲི། དེ་ནས་ནམ་མཁའ་ཆོག་གས་པའི་བར་གྱིས་ནམ་པར་སྒྲིས་ནས་གོ་བ་
 རྣམས་ལ་ནམ་མཁའ་ལས་བཅུམས་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེར་ཕྱིན་བཟུང་ནས་དོན་
 དམ་པའི་ཚུལ་དུ་སྟོན་པ་འབྲིང་དུ་བསྟན་པའི་སྒྲི། དེ་ནས་ཡོངས་སུ་ཆོག་གས་པའི་བར་
 གྱིས་བྲངས་དགོས་པའམ། ཆོག་ལ་འཆེལ་^❶བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་ལམ་ཤེས་ལས་
 བཅུམས་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེར་ཕྱིན་བཟུང་
 རྣམ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ཚུལ་དུ་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྒྲིའོ། །

རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཅིག་ནི་དང་པོར་ཤུ་རིའི་བྱ་ལ་བཀའ་སྩལ་ནས་བཤད་པའི་
 རྣམ་གྲངས་གཅིག་གོ། དེ་ནས་རབ་འབྲོར་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་གཉིས་པའོ། དེ་
 རྣམ་བརྒྱ་ཕྱིན་དང་། དེ་ནས་རབ་འབྲོར་དང་། བྱམས་པ་དང་། རབ་འབྲོར་དང་། བརྒྱ་
 ཕྱིན་དང་། རབ་འབྲོར་དང་། བྱམས་པ་དང་། རབ་འབྲོར་དང་། དེ་ནས་ཀུན་དགའ་པོ་ལ་
 བཀའ་སྩལ་ནས་ཡོངས་སུ་གཏད་པའོ། །

རང་ལུགས་ལ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་གྱུར་པའི་ཤེར་རྟའི་སྒྲིལ་
 འབྲེད་དེ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་གྱིས་ངེ་ལྟར་བཀའ་བའི་^❷ཚུལ་དང་།
 རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱིས་ངེ་ལྟར་བཀའ་བའི་ཚུལ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་
 བྲང་ལས། ^❸དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་རིགས་ཆོག་གས་བྱུག་དང་། རྒྱགས་བསྟན་སྟོང་
 ཉིད་བཤད་པ་ན་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ལ་མདོན་རྟོགས་སྒྲེ་བའི་རིམ་པ་རྣམས་རྒྱན་གྱིས་
 བཀའ་བས། རྗེ་བཙུན་དང་སྐུ་སྐྱབ་ཞབས་གཉིས་གྱིས་ཤེར་ཕྱིན་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་སུ་
 བྲང་དོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཡང་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། རྒྱལ་
 བ་སྤྲུང་ན་ལས་འདས་ཚུལ་བསྟན་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། རྒྱལ་བས་མདོ་རྒྱད་དུ་མ་
 རྣམ་ལུང་བསྟན་པའི་ཤེར་རྟ་ཆེན་པོ་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྐྱབ་དེ་ཉིད་འཇིག་རྟེན་

དུ་བྱོན་ནས། ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོའི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་བཤེ་ཉིད་རིགས་པའི་
རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་ལ་འབེབས་པ་ལ་རིགས་ཆོགས་བྱུག་དང་། དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ལུང་གི་སྟོན་སྒྲུབ་ལ་འབེབས་པ་ལ་མདོ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་པ་མཛད་
དོ། །སྤྱི་སྤྱོད་ལུང་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལང་ག་ཤེགས་ལས། ^①སྟོན་སྒྲུབ་སྤྱི་ཏའི་ཡུལ་དུ་
ནི། །དགོ་སྟོང་དཔལ་ལྷན་ཞེས་གྲགས་པ། །དེ་མིང་སྤྱི་ཞེས་འབོད་པ་དེས། །ཡོད་དང་
མེད་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་འཛིག་པ། །ང་ཡི་བསྟན་པ་འཛིག་རྟེན་དུ། །སྤྱི་མེད་ཐེག་ཆེན་རབ་
བཤད་ནས། །རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་བསྐྱབས་ཏེ། །བདེ་བ་ཅན་དུ་དེ་འགྲོའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

རིགས་ཆོགས་བྱུག་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡུལ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞུང་བཞི། ཡུལ་ཅན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་
ལམ་གྱི་རྩ་བར་སྟོན་པའི་གཞུང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་། དགག་བྱ་བདེན་བྱུག་གཙོ་
བོར་འགོག་པའི་གཞུང་གཉིས། བདེན་པར་མེད་ཀྱང་བྱ་བྱེད་འཐད་ཚུལ་སྟོན་པའི་གཞུང་
གཉིས་ལས། དང་པོ་གཉིས་ཡོད་དེ། དངོས་སྤྱི་བ་རྣམས་ཀྱི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་
ཏུ་སྟོན་འདོགས་པའི་བསྐྱབས་བྱ་བདེན་དངོས་འགོག་པ་རྩ་ཤེ་དང་། དེའི་སྤྱོད་བྱེད་རྟོག་གའི་
ཆོག་དོན་བཅུ་བྱུག་འགོག་པ་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་གཉིས་སུ་མཛད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་
གཉིས་ཡོད་དེ། རབ་བྱེད་བརྟན་པར་སྤྱི་གནས་འཛིག་གསུམ་བརྟགས་པ་ལས་འཕྲོས་
ནས་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་བྱ་བྱེད་འཐད་ཚུལ་སྤྱིར་སྟོན་པ་སྟོང་ཉིད་བརྟན་ཅུ་པ་དང་། རབ་
བྱེད་དང་པོར་རྟེན་བརྟགས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་དགག་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་འཐད་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ་རྩོད་བརློག་མཛད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ། རིན་ཆེན་སྤྱི་
བ་དང་། རིགས་པ་བྱུག་ཅུ་པ་གཉིས་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། འབྱུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་

ལས།^①བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་རྟོགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་
འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་ཡང་མེད་མི་རུང་ངོ་ཞེས་གཞུང་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་པས། ཞེས་
དང་།^②འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐར་ལྟ་བ་སྤངས་པའི་ལམ་དགོས་པ་ནི་
གཞུང་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཚུལ་
བསྟན་ནས་ལོ་དགུ་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ལ། དེ་ཡང་
སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱ་བ་སྟོན་རྒྱལ་བ་དུ་མ་ལ་ལྟག་པར་བྱ་བ་བྱས་
ཤིང་དགོ་བའི་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ། ད་ལྟ་ཡང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་མགོན་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་ཞིང་སྟོ་གྲོས་ཀྱི་མཐུ་གཞན་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པ།
ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ཁྱར་བཞེས་པའི་སྟོན་ལམ་ལེགས་
པར་བྱུང་ཅིང་། དྲང་ངེས་ཀྱི་མདོའི་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བར་ལུང་བསྟན་པ་དེ་
ཉིད་ཀྱིས་བྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྟོན་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ལ་
མགོན་པོ་སྟོགས་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་ཏེ། ཆོག་སྒྲིའི་འབྲེལ་ཅམ་ཡང་ཁོང་དུ་ཆུད་
པར་དཀའ་ན་དོན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྟོས་པར་གཟིགས་ཤིང་། རང་ཉིད་ཀྱང་
ཐུབ་པའི་གསུང་གི་གསང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོག་ཏུ་གྱུར་པར་^③མཁྱེན་ནས། ཐུབ་པའི་
གསུང་གི་གསང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་^④སྐྱུན་མངའ་བའི་རྒྱལ་ཚབ་དམ་
པ་དེ་མཉིས་པར་བྱས་ན་ཅི་འདོད་པའི་དོན་འབྱུང་པོ་སྟུང་དུ་དགོངས་ནས་སྐྱབ་པ་ལ་
ཞུགས་པས་ཞལ་མདོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཏེ། བཙུམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་ལ་བརྟེན་
ནས་དགའ་ལྟན་ལ་བྱོན་ནས་ལྟའི་ངོ་སྟོན་གཅིག་གམ། མི་ལོ་ལྔ་བཅུའི་བར་དུ་ཆོས་
གསན་པས་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་རྟོགས་ནས། འཛམ་བུ་

སྤྱིང་བའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་སྤྱིར་དམ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱེས་ཀྱང་གནང་སྟེ།
འབྲེད་རྣམ་པ་གཉིས། རྒྱན་རྣམ་པ་གཉིས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱད་སྟེ་མའི་བསྟན་བཅོས་
རྣམས་གནང་བའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་ན་ཐོགས་མེད་ལུང་གང་དུ་བསྟན་སྟུང་ན། འཇམ་དཔལ་ཙྰ་རྒྱད་
ལས།^❶ཐོགས་མེད་ཅེས་བྱའི་དགོ་སྤྱོད་ནི། །བསྟན་བཅོས་དེ་ནི་དོན་ལ་མཁས། །མདོ་སྤེ་
ངེས་དོན་དང་བའི་དོན། །རྣམ་པ་མང་པོ་རབ་ཏུ་འབྲེད། །འཇིག་རྟེན་རིག་པ་སྟོན་བདག་
ཉིད། །གཞུང་འབྲེད་ངང་ཚུལ་ཅན་དུ་འགྱུར། །དེ་ཡི་རིག་པ་སྦྱབ་པ་ནི། །སྤྱི་ལའི་པོ་ཉ་མོ་
ཞེས་བྱ། །དེ་ཡི་^❷སྤྲུགས་ཀྱི་^❸མ་སྤྱི་ཡིས་ནི། །སྟོ་ནི་བཟང་པོ་སྦྱེ་བར་འགྱུར། །བསྟན་པ་
ཡུན་རིང་གནས་བྱའི་བྱིར། །མདོ་ཡི་དེ་ཉིད་དོན་སྤྱད་བྱེད། །ལོ་ནི་བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྒྱར་
འཛོ། །དེ་ལུས་ཞིག་ནས་ལྟ་ཡུལ་འགོ། །འཁོར་བ་རྣམས་སུ་འཁོར་བ་ན། །ཡུན་རིང་བདེ་
བ་རྗེས་སྤྱོད་ནས། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མཐར་བགྱིས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་འཕྲོག་པར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་ལུང་བསྟན་ཏོ། །

འོ་ན་བྱམས་ཆོས་ལྟ་པོ་དེས་མདོ་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡང་
དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། སྤྱི་དོན་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་འགྲེལ་ཚུལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ཞིག་ཟབ་མོའི་དོན་རྗེས་པར་སྟོན་པའི་སྟོང་དུ་མི་རུང་བའི་
གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་ཅན་དུ་མ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་སྤྱིར་དུ་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་
རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཤེར་སྤྱོད་ཀྱི་མདོའི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་ཉིད་
སེམས་ཅམ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པ་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྤེའི་རྒྱན་དང་།
འབྲེད་རྣམ་པ་གཉིས་གསུངས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་
རྣམས་ལ་དང་པོ་ཉིད་ནས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་ཞིང་དོན་

དམ་པའི་བདེན་པ་སྒྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བ་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོའི་དངོས་
བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་ཉིད་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་གྱིས་རི་ལྟར་བཀྲལ་བ་^①དང་མཐུན་
པར་དབྱ་མ་པའི་ཚུལ་དུ་འགྲེལ་ཞིང་བྱད་པར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོའི་མདོ་
དང་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འགྲེལ་བ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
རྒྱད་ཟླ་མ་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོའི་སྟོང་པོའི་དོན་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་ཤུགས་ལ་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ལ་མདོན་པར་རྟོགས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་དེ་ཉིད་ས་
འོག་གི་གཏེར་ལྟར་ཤེར་བྱིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་ཞིང་རྟོགས་ན་དོན་ཆེ་བར་གཟིགས་ནས་དེ་ཉིད་
གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རྗེ་བཙུན་གྱིས་གཏེར་གྱི་ཁ་བྱང་ལྟ་བུའི་མན་ངག་བསྟན་བཅོས་
མདོན་རྟོགས་རྒྱན་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ། སྒྲིར་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་འགྲེལ་བ་^②རྒྱ་གར་མར་གྲགས་པ་ཉི་
ཤུ་ཅ་གཅིག་ཡོད་དེ། དེ་ལ་མདོ་རྒྱན་སྐྱར་བའི་འགྲེལ་བ་བཙུག་གཉིས་དང་། མ་སྐྱར་བའི་
འགྲེལ་བ་དབྱ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་མེ་དང་སྐྱར་བ་བཞི། བརྒྱད་
སྟོང་པ་དང་སྐྱར་བ་གསུམ། མདོ་སྐྱད་པ་དང་སྐྱར་བ་གསུམ། འབུམ་རྒྱད་པ་^③དང་སྐྱར་
བ་གཅིག །འབུམ་ཉི་མེ་མེ་བརྒྱད་སྟོང་པ་སྟེ་ཡུམ་གསུམ་ག་དང་སྐྱར་བ་གཅིག་རྣམས་སུ་
ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་མཛད་པའི་ཉི་མེ་སྐྱང་བ། བཙུན་པ་
གྲོལ་སྡེས་མཛད་པའི་ཉི་མེ་རྣམ་འགྲེལ། སྟོབ་དཔོན་སང་གི་བཟང་པོས་མཛད་པའི་ཉི་མེ་
ལེ་ཏུ་བརྒྱད་མ། ལྷན་ཉི་པས་མཛད་པའི་ཉི་མེ་དག་ལྷན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་
པ་གྲུབ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱན་སྐྱང་། ལྷན་ཉི་པས་མཛད་པའི་སྟོང་པོ་
མཆོག །ཨ་ཁུ་ཀླ་རས་མཛད་པའི་གནད་ཀྱི་ཆེ་འོད་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་
གྲུབ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་སང་གི་བཟང་པོས་མཛད་པའི་སྐྱད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་རྟོགས་སྒྲི།

སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྤྱད་པའི་དཀའ་འགྲེལ། ཁ་ཆེ་རྩ་མྱ་བློས་
མཛད་པའི་ཤེར་བྱེན་མཛོད་ཀྱི་ལྡེ་མིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། བཞི་བ་བྱུང་སྟེ། ཁ་ཆེ་
རྩ་མྱ་བློས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་པའི་བཤད་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྷ་
པ་ནི། རོ་བོ་སྤྱི་ཉིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་ཀྱིས་མཐུན་པར་
བསྟན་པ་དེ་དེ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་བ་བྱུང་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་
འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉིན་ཀྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཆོག་
གསལ། གསེར་གླིང་པས་མཛད་པའི་རྟོག་གཏེ་སྤང་བ། ཤེར་འབྱུང་སྟོ་གོས། རོ་བོ།
གཞོན་རྒྱ་དཔལ་གསུམ་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྟུས་དོན་གསུམ། རྩ་གྲི་ཉིའི་གྲགས་ཆ། ཁ་
ཆེ་བུརྩ་བློའི་ཤེས་རབ་སྟོན་མའི་བྲང་བ། ཨ་མུ་ཀླ་རའི་བྱུང་བ་དགོངས་རྒྱུ་རྣམས་སུ་
ཡོད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཆེ་ག །སྤྱི་མ་འདི་རྒྱུན་ཀྱི་འགྲེལ་པར་མི་འཐད་དེ། འདི་བྱུང་པའི་གསུང་རབ་
སྤྱིའི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན། སྟོན་མེད་དེ། འདིའི་ལེ་འུ་སྤྱི་མ་གསུམ་ལས་
གཙོ་ཆེར་མདོན་རྟོགས་རྒྱུན་ཀྱི་དོན་རྣམས་བསྟན་པས་ན། དེ་རྒྱུན་ཀྱི་འགྲེལ་པར་
བཟངས་པའི་བྱིར། ཁ་ཆེ་ག །འདི་མདོ་རྒྱུན་སྦྱར་པའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་ཏེ། འདིར་གང་ཟག་
ལ་སོགས་པ་འགའ་བྱང་མདོ་དང་སྦྱར་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། འདིས་པལ་ཆེར་མདོ་དང་
མ་སྦྱར་བར་བཤད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཆེ་ག །ཤེར་བྱེན་མཛོད་ཀྱི་ལྡེ་མིག་མདོ་རྒྱུན་སྦྱར་པའི་འགྲེལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
དེར་མདོ་ཆོག་དངོས་སུ་མ་བྲངས་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེར་མདོ་སྤྱད་པའི་དོན་ཆོན་
རྣམས་སོ་སོར་བཅད་དེ་མདོན་རྟོགས་རྒྱུན་དང་སྦྱར་ནས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་དག་གི་
ནང་ནས་རྩ་མྱ་བློས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་འབྱུང་གི་འགྲེལ་པ་འདི་རྒྱ་འགྲེལ་མ་ཡིན་ཏེ།

འདིས་སྒྲེང་གཞི་དང་མཆོད་བཟླ་སྦྲར་ནས། དེ་ཡང་། ^①སྒྲེང་གཞི་རྒྱས་པར་བཀའ་སྩལ་
 འོན་མཆོག་ནམས། །སྦྱད་པར་མཛད་ལ་མཆོད་བཟླ་ཆོགས་བཅད་མཛད། །ཅེས་
 པའོ། །ཞེས་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པ་འདི་བསྟན་བཅོས་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་ལས་འབྱུང་བ་གང་
 ཞིག་འདྲ་བ་དེ་བ་རེ་ཐོས་པ་དགས་མཛད་པར་མཁས་པ་ནམས་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་དེ། ^②དེར་ཡུམ་ཆེན་མོ་ལ་བམ་པོ་སུམ་བརྒྱ། ཞེས་བམ་གྲངས་གྱི་
 བཤད་པ་དང་། གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ། ^③མཁས་པ་པཱེ་ཏའི་ལུགས་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་བྱི་
 རུ་གཅོད། ལྷ་རྟོག་བྱི་རུ་བྱེད། ཡུལ་དབྱེད་པས་དེ་འཛིན་གྱི་འབྲུལ་པ་ལྷོག་པར་འདོད། ཀུ་སུ་
 ལུའི་ལུགས་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ནང་དུ་གཅོད། ལྷ་རྟོག་ནང་དུ་བྱེད། རང་ངོ་རང་གིས་རྟོགས་པ་
 གཅིག་ལ་སྒྲེད་གོས། ཞེས་སོགས་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་ལུགས་ལ་མི་འབྱུང་བའི་བོད་ཆོག་དུ་
 མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་འགྲེལ་པ་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་ནི། འོན་མཛོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་འགྲེལ་པ་
 དེ་ཅུ་ཡོད་ན། རང་ཉིད་འགྲེལ་པ་^④གང་གི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ནས་མཛོན་རྟོགས་རྒྱན་འཆད་
 པ་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་སང་གི་བཟང་པོས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་
 རྗེས་སུ་འབྱངས་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་འདི་ཆོག་ཉུང་ཞིང་དོན་འབྲིལ་ལ་དོན་
 གསལ་བས་ན་འགྲེལ་པ་གཞན་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་བསྟན་བཅོས་དངོས་བཤད་པ་ལ། འོན་འགྲེལ་
 པ་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ནས་མཛོན་རྟོགས་རྒྱན་འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་འཆད་པ་
 ལ་གསུམ། རྫོད་བྱེད་དོན་ལྡན་གྱི་མཆོན་དང་། བཟླ་བྱེད་ལྡན་གྱི་གཞུང་དང་། གང་
 གིས་བསྐྱར་བའི་འབྱུར་བྱང་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་
 བྱང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཨ་ཞེ་ས་མ་ཡ་ཨ་ལི་ཀཱ་ར་ལྷ་མ་བརྒྱ་པ་ར་

མི་ཏ་ཅུ་པ་དེ་ལ་ལྷ་སྒྲིལ་གྱི་མཆོད་པ་ལྷན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། འདི་ལ་ཡང་མཆོད་
བསྟར་བ་དང་། མཆོད་བཤད་པ་དང་། དགོས་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་ནི་
①གྲོང་ཁྱིམ་ཆེན་པོ་དུག་ཡོད་པའི་ཡུལ་ལ་འདོད་རྒྱལ་དུ་བརྒྱུ་བ་ཡིན་ལ། གྲོང་ཁྱིམ་
དུག་ནི། འདུལ་བ་ཆོག་ལེ་འུར་བྱས་པ་ལས། ②མཉན་ཡོད་གནས་བཅས་ཅམ་པ་ཀ། །སྒྲ་
རྩ་ཏ་སྒྲི་ཡངས་པ་ཅན། །རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནི་དུག་པ་སྟེ། །འདི་དག་གྲོང་ཁྱིམ་ཆེན་པོར་
ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡུལ་དེར་སྐད་རིགས་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་དེ། ཟུར་ཆག་
གི་སྐད། ལ་ཟའི་སྐད། ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་སྐད། སི་སྒྲི་ཏའི་སྐད་དང་བཞི་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེའི་ནང་ནས་སི་སྒྲི་ཏའི་སྐད་དུ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཆོད་ལ། ཨ་ཟླ་ས་མ་ཡ།
ཞེས་སོགས་འབྱུང་ལ། དེ་བོད་སྐད་དུ་བསྟར་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་
ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཅེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་པ། ཞེས་འབྱུང་སྟེ།
ཨ་ཟླ་ས་མ་ཡ་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པ། ཨ་ལི་ཀླ་ར་ནི། རྒྱ་ན། རྩ་མ་ནི། ཞེས་བྱ་བ། བརྒྱ་
པ་ར་མི་ཏ་ནི། ཤེས་ཕྱིན། ཅུ་པ་དེ་ལ་ནི། མན་ངག། ལྷ་སྒྲི་ནི། བསྟན་བཅོས། རྩི། ཞེས་པ་
ནི། འགྲེལ་པའི་སྐད་དོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོད་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞུང་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་
བར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལ་མན་ངག་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོད་
ཡོད་དེ། ཁྱོད་མདོ་དོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པའི་མན་ངག་སྟེ་ཐབས་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་
བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལ་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོད་ཡོད་དེ། འཆོས་སྒྲིབ་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་ངག་རྒྱུ་དག་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།
ཁྱོད་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོད་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་མངོན་

པར་ཉོགས་པ་བརྒྱད་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ལ་རྒྱན་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱན་སྒྲེས་བྱའི་ལུས་
བཟང་པོ་ལ། མཛེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་གདུ་བྱ་ལ་སོགས་པས་སྒྲེས་པ་དེ་ཉིད་གསལ་བྱེད་ཀྱི་
རྒྱན་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་ཤར་བ་ན་དགའ་བའི་རྒྱན་འདོད་པ་པོ་དགའ་བ་སྒྲིད་
པ་བཞིན་དུ། རང་བཞིན་གྱི་རྒྱན་ཡུམ་གྱི་ལུས་བཟང་པོ་ལ་མཛེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་དངོས་
བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུས་སྒྲེས་པ་དེ་ཉིད་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ནང་དུ་
ཤར་བ་ན། དགའ་བའི་རྒྱན་ལྟ་བུ་པོ་ལ་དགའ་བ་སྒྲིད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་ཡང་། མདོ་སྒྲེའི་རྒྱན་ལས། ^①གཟུགས་རྒྱན་རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་མེ་ལོང་ནང་
སོང་བ། །མཐོང་བའི་དབང་གིས་མི་རྣམས་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་མཆོག་སྒྲིད་པ། །དེ་བཞིན་
ལེགས་གསུངས་ཏེ། ཏུ་རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་ཡི། །ཆོས་ཀྱང་དོན་རྣམས་ཕྱེ་བས་
མཁས་རྣམས་འདི་ན་དགའ་མཆོག་སྒྲིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་འདི་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ལ་འགྲེལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་
མདོན་ཉོགས་རྒྱན་གྱི་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དོན་གྱི་ཆ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བར་བྱེད་
པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དང་པོར་རྒྱ་སྐད་སྒྲོས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་
ཡོད་དེ། སྐད་ལ་བག་ཆགས་འཛོག་པ་དང་། རྒྱད་ལ་བྱིན་རྒྱལ་ལ་འབྱུང་བ་དང་། བསྟན་
བཅོས་ཁུངས་བཙུན་པར་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བོད་སྐད་སྒྲོས་པ་
ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལོ་པཎ་རྣམས་ལ་བྱས་པ་ཤེས་ཤིང་བྱིན་དུ་གཙོ་བོར་ཆེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་སྒྲོས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐད་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་
དབྱེ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཉོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། གཞུང་ཆོད་ཉོགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བཅ་གངས་དང་། འགྱུར་
མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཕྱག་བྱས་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བཅ་པོ་དང་པོ་
ཞེས་བཤད། དོན་ནི། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་བཅ་པོ་ལྔ་ཡོད་པའི་དང་པོ་འདི་ནས་^①འཆད་
ལ། བཅ་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་རྩ་ལྷན་པོ་མང་པོ་སྟོགས་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་ལ་རྩ་ལྷན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར། གཞུང་གི་ཆ་མང་པོ་སྟོགས་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱོམས་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་བཅ་ཆོད་ལ་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་
ཡོད་དེ། སྒྲི་ཀ་བདུན་བརྒྱ་རེ་ལ་བཅ་པོ་རེར་བྱས་པ་དང་། དུ་མ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་
གསུམ་ལྟ་བུ་སུམ་བརྒྱ་རེ་ལ་བཅ་པོ་རེར་བྱས་པ་དང་། ཞེས་རབ་སྒྲིང་པོ་ལྟ་བུ་ཉེར་ལྔ་ལ་
བཅ་པོར་བྱས་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་ནི་སྒྲི་ཀ་སུམ་བརྒྱ་རེ་ལ་
བཅ་པོ་རེར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་རྒྱ་དཔེ་ལ་སྒྲི་ཀ་སྒྲིང་ལྔ་བརྒྱ་ཞེས་འབྲུང་ཞིང་། བོད་
དཔེར་བཅ་པོ་ལྔར་བྱས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དང་པོར་བཅ་གངས་སྟོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་
ཡོད་དེ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གཞུང་ཆོད་ལ་སྒྲི་སྐྱར་སྐྱང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཆལ་
ལོ། །ཞེས་བཤད། དོན་ནི། ལོ་རྒྱ་བས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་པའི་འགྱུར་ཕྱག་སྟོས་པ་ཆོས་
ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འགྱུར་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོན་གྱི་
ཆོས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་བཅད་དང་མཐུན་པར་བསྟན་བཅོས་འདི་ལྟག་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་མདོ་སྟེའི་སྟེ་སྟོན་དུ་ཞེས་པར་བྱ་བའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བརྗོད་བྱ་དེ་ལྟན་གྱི་གཞུང་བཤད་པ་ལ། གཞུང་སྒྲིའི་གྲངས་དང་།
 གཞུང་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞུང་འཆད་པའི་ཐོག་མར་གཞུང་གི་མཆམས་
 སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། གཞུང་དེས་རང་གི་ཙ་བ་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་བསྟན་ན། དཀྱུས་ས་
 བསྟན་པའི་ཏྲ་བཞིན་དུ་འཆད་པ་དང་ཉན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོ་མི་འབྲུག་ཅིང་དོན་རྣམས་སོ་
 སོར་གོ་བར་འགྱུར་བས། ཙ་བས་དོན་དུ་ཞིག་གིས་མདོ་དོན་བཀྲལ་བ་དང་། འབྲེལ་བས་
 ཙ་བ་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་རིམ་པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཙ་བས་མདོ་དོན་བཤད་ཐབས་
 ཡན་ལག་ལཱའི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ❶ རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། མདོ་དོན་སྒྲི་བ་
 དག་གིས་ནི། །དགོས་པ་བསྐྱུས་པའི་དོན་བཅས་དང་། །ཆིག་དོན་བཅས་དང་མཆམས་
 སྒྱར་བཅས། །བཀྲལ་ལན་བཅས་ཏེ་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཡང་མདོ་དོན་གྱི་ཆེ་བ་ཐོས་ནས་ཉན་པ་དང་འཇིན་པ་ལ་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པའི་
 ཆེད་དུ་ཐོག་མར་མདོ་དོན་དགོས་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 ཉིད་ལས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། མདོ་དོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཉོགས་པའི་དགོས་དོན་དེ་ཡང་
 བསྐྱུས་དོན་ལུས་རྣམ་གཞག་ལ་རག་ལས་པས་ན། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་མདོ་དོན་བསྐྱུས་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པར་བྱེད། དངོས་བརྒྱད་དོན་བདུན་
 ཅུའི་བསྐྱུས་དོན་དེ་ཡང་ཆིག་དོན་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ལ་རག་ལས་པས། སེམས་
 བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མདོ་དོན་ཆིག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་
 པར་བྱེད། ཆིག་དོན་གྱི་གོ་རིམ་རྣམས་འབྲེལ་བ་ནི་མཆམས་སྒྱོར་ལ་རག་ལས་པས། དེ་
 རྣམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། །ཅེས་དང་། དེ་རྣམ་སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱེདས་པའི། །ཞེས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་མདོ་དོན་མཆམས་སྒྱོར་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པར་བྱེད། ཅེས་ཁ་ཅིག་བཞེད།
 རིགས་པ་སྒྲི་ཕྱི་མི་འགལ་བ་ནི་བཀྲལ་ལན་ལ་རག་ལས་པས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་

དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། དངོས་པོ་བཟོད་དུ་མེད་པ་ལ། །ཞེས་དང་། གཞན་གྱི་ཆོས་
རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། །ཞེས་སོགས་འགའ་ཞིག་གིས་མདོ་དོན་བརྒྱལ་ལན་གྱི་སྒྲིལ་ས་
བཤད་ཅིང་། བརྒྱལ་ལན་པལ་ཆེར་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

འོན་པར་ལན་གཉིས་ཡོད་པས་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་
རོ་ཞེན་མི་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པར་བརྒྱལ་བ་དང་ལན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་
ནི་བརྒྱལ་བའི་ལན་གདབ་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་
རྣམ་བཤད་རིགས་པར། ^①མདོ་དོན་ཆེ་བ་ཉིད་ཐོས་ནས། །ཉན་པ་དང་ནི་འཇིན་པ་
ལ། །ཉན་པ་པོ་དེ་གྲུས་བྱེད་པས། །ཐོག་མར་དགོས་པ་བཟོད་པར་བྱ། །དེ་སྐབས་དེ་ནི་
བསྐྱུས་དོན་ལས། །བསྐྱུས་པའི་དོན་ནི་ཆོག་དོན་ལས། །གོ་རིམ་རིམས་པ་སྔ་ཕྱི་དག། །མི་
འགལ་བ་ནི་གཉིས་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་མདོ་དོན་གྱི་བཤད་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་པོ་གསུམ་དངོས་སུ་བསྟན་
ནས། མཆོམས་སྒྲོར་ཤུགས་ལ་བསྟན་ལ། བརྒྱལ་ལན་པལ་ཆེར་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཅིང་།
ཤུགས་བསྟན་དེ་རྣམས་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་པར་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ལ།
ཤུགས་བསྟན་གྱི་མཆོམས་སྒྲོར་དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་བྱམས་པ། ཞེས་སོགས་ཡིན་
ལ། ^②དེ་ཡང་སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་ནི་སྐབས་དང་པོ་ལ་མཆོམས་སྒྲོར་སོ་དྲུག་ །གཉིས་
པ་ལ་ཉི་ཤུ། གསུམ་པ་ལ་བཅུ་བཞི། བཞི་པ་ལ་སོ་ལྔ། ལྔ་པ་ལ་ཉེར་བདུན། དྲུག་པ་ལ་
གཅིག་ །བདུན་པ་ལ་ལྔ། བརྒྱད་པ་ལ་བཅུ་གསུམ། བར་བ་ལ་གཅིག་ །བསྐྱུས་པ་ལ་
གཅིག་སྟེ་བསྒྲུམས་ན་བརྒྱ་དང་ང་གསུམ་ཡོད། དེ་ཡང་སྐབས་ཀྱི་དང་པོར་བསྟན་པ་
བརྒྱད་ནི་སྐབས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་པའི་མཆོམས་སྒྲོར་ཡིན་ཞིང་། མཆོམས་སྒྲོར་གཞན་
རྣམས་ཅི་རིགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་མི་རིགས་ཏེ། མཆོམས་སྒྲོར་གྱི་རིམ་པ་འདི་

དག་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་ཆིག་ཟེན་བྲངས་པ་ཡིན་ནམ། དོན་ཐོབ་བྲངས་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་
ན་མི་འཐད་དེ། སྐབས་དང་པོ་ལ་མཆམས་སྒྲོར་ཉེར་ལྷ་ལས་མེད་པས་གྲངས་མང་བར་
འགྱུར་ལ། བཞི་པ་ལ་སོ་བྱུག་དང་། བརྒྱད་པ་ལ་བརྩ་བཞི་^①ཡོད་པས་གྲངས་ཉུང་བའི་
སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དང་པོ་སོ་བྱུག་གི་དོན་ཐོབ་དེ་གང་ལ་བྱེད། གལ་
ཉེ་དམིགས་རྣམས་རྒྱས་བཤད་ལ་མཆམས་སྒྲོར་གཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་ངེས་འབྱེད་བཞི་
ཡོད་པས་མཆམས་སྒྲོར་བཞི་ཐོབ་ཅིང་སའི་ཡོངས་སྒྲོང་ལ་ས་བདུན་པའི་ཡོངས་སྒྲོང་
དང་པོ་དང་བཅས། ས་བརྒྱད་ཀྱི་མཆམས་སྒྲོར་བརྒྱད་ཐོབ་པས་སོ་བྱུག་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན།
འོ་ན་གཟུང་ཉོག་དང་འཇོན་ཉོག་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་མཆམས་སྒྲོར་གཉིས་ཐོབ་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྐབས་གཉིས་པ་ལ་ཉི་ཤུ་དང་། བཞི་པ་ལ་སོ་
ལྷ་ལས་གྲངས་མང་བ་སྒྲོས་དགོས་པར་ཐལ། སྐབས་གཉིས་པའི་ཉན་རང་གི་ངེས་འབྱེད་
བཞི་ཆེན་གཉིས་དང་། སྐབས་བཞི་པའི་ངེས་འབྱེད་བཞི་ལ་ཡང་མཆམས་སྒྲོར་བཞི་བཞི་
དོན་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སོང་། དེས་ན་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་དཔྱེད་པ་
མེད་པར་དང་པོ་ལ་སོ་བྱུག་ཅེས་སོགས། རང་ལུགས་སུ་མཛད་པ་མི་འཐད་དེ། སྒྲོ་བ་
དཔོན་ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་བཤད་པ་དེ་བརྟེན་ཏེ་ཐུགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཆིག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུ་ལ་དབྱེད་མི་བཟོད་པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར།

འོ་ན་རྩ་བས་མདོ་དོན་འཆད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། འབྲེལ་པས་རྩ་བ་འཆད་ཚུལ་
གང་ཞེ་ན། རྩ་བས་མདོ་དོན་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་སྒྲོན་ས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་
འབྲེལ་པས་ཀྱང་རྩ་བ་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་སྒྲོན་ས་འཆད་པར་བྱེད་དེ། ཤེས་རབ་
པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྩ་བ་བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་སྒྲོན་ས་བཤད་
པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་དེ་བསྟན་ནས། བཤད་ཐབས་ཡན་ལག་ལྔའི་སྒྲོན་ས་འཆད་ཚུལ་

དངོས་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^①འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གཞུང་དངོས་འཆད་པ་ལ། ཚུམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ། བརྩམ་བྱ་
གཞུང་གི་རང་བཞིན། བརྩམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ།
འགྲེལ་པ་ཚུམ་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཚུ་བ་ཚུམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ལ། དགོས་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱ་གཞུང་འཆལ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་སྤྲུལ་མས་གཞུང་རི་ལྟར་བྱེ་
ཚུལ། རང་གི་སློབ་ཆེ་བ་བསྟན་པ། བརྩམས་པ་ལ་གཞན་འཇུག་རིགས་པར་གདམས་པ།
ཁིངས་བསྐྱུངས་ཏེ་ཚུམ་པའི་རྒྱ་བརྒྱུད་པ་དང་ལྡན་ལས། དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་
འགྲེལ་པ་ཚུམ་པའི་ཐོག་མར་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་གསུམ་ལ་བྱ་གཞུང་འཆལ་ཞིང་
མཆོད་བརྗོད་མཛད་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^②ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ལ། །གྲུས་བྱ་
འཆལ་། །ཞེས་གསུངས། དགོས་པ་ཅིའི་བྱིར་དུ་བྱ་གཞུང་འཆལ་ཞེ་ན། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་
ཡུམ་གསུམ་གའི་རྒྱན་དུ་འགྲེལ་བའི་འགྲེལ་པ་ཚུམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་
འཆལ་ཞེས་ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^③དེའི་རྒྱན་ཆིག་ལེ་ལུར་བྱས་པ་
དག་། །ཀྱན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བར་ནི། །རྣམ་པར་དབྱེ་བྱིར། ཞེས་གསུངས།

རོང་རྒྱུག་པས་འགྲེལ་པ་འདི་མདོ་རྒྱན་སྐྱར་བའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་གྱི་
རྒྱན་དུ་འགྱུར་བར་ནི། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་ཀྱང་། ཞེས་
སོགས་དང་། འཕགས་བཞིའི་མདོན་རྟོགས་བསྐྱུས་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡུམ་གསུམ་གའི་
ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་འགྲེལ་པ་འདི་
དབྱས་མཐའ་དང་རྒྱན་སྐྱར་བའི་འགྲེལ་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། སྐབས་ལྡན་པའི་འགྲེལ་
པར། ^④ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པར། །འདི་ལྟར་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་
དབྱས་མཐའི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་ཤིང་། སྐབས་བཞི་པའི་འགྲེལ་པར། ^⑤འཇིག་རྟེན་

སྒྲི་ཆོག་ལས་ལས་སྒྲི་སྒྲི། །ཞེས་སོགས་མཛོད་ཀྱི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྲངས་པ་སོགས་
དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དེས་ན་སྒྲི་བ་དཔོན་གྱིས་འབྲེལ་པ་ཚུམ་པའི་ཐོག་མར་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུ་ཤེར་
བྱིན་གསུམ་ལ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་
མདོ་ལས། ❶ བསོད་ནམས་རྣམ་སྤྲོན་བདེ་སྟོར་སྤྱད་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་སེལ། །བསོད་
ནམས་ལྷན་པའི་མི་ཡི་བསམ་པ་རྣམས་ཀྱང་འགྱུག། །བདུད་བཙུག་ནས་ནི་བྱང་ཆུབ་སྤྱར་
དུ་རེག་པར་འགྱུར། །སྤྱང་ན་ལས་འདས་ཞི་བ་བསེལ་བའི་དངོས་པོ་འང་ཐོབ། །ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ཤེར་བྱིན་ལ་ཕྱག་བཙུག་བསོད་ནམས་དཔག་
མེད་རྒྱུད་ལ་སྒྲི་ལ། དེའི་མཐུས་བསོད་ནམས་མིན་པ་སོགས་ཀྱི་བར་ཆད་ཞི་སྟེ་ཚུམ་པ་
མཐར་བྱིན་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་དང་། འཇིག་རྟེན་ན་དམ་པ་རྣམས་བྱ་བ་ཆེན་པོ་ལ་
འཇུག་པའི་ཐོག་མར་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ཕྱག་མཆོད་བྱེད་ལ། འདིར་ཡང་ཡུལ་ཁྱད་
པར་ཅན་ལ་མཆོད་བརྗོད་བྱས་པས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ནི་དམ་པའོ་ཞེས་རྟོགས་
པར་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་མཛད་པ་ཆོས་ཅན།
དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚུམ་པ་མཐར་བྱིན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཤེས་
རབ་སྤྱོད་བུ་ལས། ❷ དམ་པ་མང་པོ་ཁས་འཆེ་མི་བྱེད་ལ། །གལ་ཏེ་དཀའ་བས་ཁས་ནི་
སྒྲངས་གྱུར་ན། །རྩོལ་རི་མོ་བྲིས་པ་ལྟ་བུར་ནི། །ཤི་ཡང་གཞན་དུ་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེས་ན་ཆོག་པ་བཅད་འདིས་འབྲེལ་པ་འདིའི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་བསྟན་ཏེ།
རྒྱང་པ་དང་པོས་ཉིང་དགོས་དང་། གསུམ་པས་དགོས་པ་དང་། དམ་བཅས་བརྗོད་བྱ་
དངོས་སུ་བསྟན་ནས། འབྲེལ་བ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་འབྲེལ་པ་

འདི་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡོད་དེ། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟགས་རྒྱ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་
བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བཤད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་རྟགས་རྒྱ་ཡུལ་གསུམ་གའི་རྒྱ་དུ་
རྟགས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཡོད་
དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་རྟགས་རྒྱ་ཡུལ་
གསུམ་གའི་རྒྱ་དུ་རྟགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཐོས་བསམ་གྱིས་ཞུགས་ཏེ་མཐར་ཤེར་
ཕྱིན་ཐོབ་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་
དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ལ་འབྲེལ། དེ་ཁྱོད་དང་འབྲེལ་བ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ^① གྱུན་གྱི་རྒྱ་དུ་འགྱུར་བར་ནི། །ཞེས་མངོན་རྟགས་
རྒྱ་ཡུལ་གསུམ་གའི་རྒྱ་དུ་འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་བ་རྩམ་མི་རིགས་ཏེ། ཁྱོད་ལ་འབྲེལ་བ་
རྩམ་པའི་ཕྱི་ནང་གི་མཐུན་རྐྱེན་མ་ཆད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་སྒྲིན་མེད་དེ། སྒྲིར་
བསྟན་བཅོས་རྩམ་པའི་ཕྱི་ནང་གི་མཐུན་རྐྱེན་མ་ཆད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིར་
བསྟན་ནས་བཟུང་སྟེ་དམ་པ་བར་མ་ཆད་པའི་གདམས་ངག་དང་ལྡན་པ། ^② ནང་གི་རྒྱ་
ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ལྡེལ་མཁས་པ་སོགས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་རྟགས་
པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ། ཡི་དམ་ལྟའི་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་གསུང་གི་གནད་བཅོམ་པ་
དང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ་དེ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཡང་དང་པོ་དེ་དང་ལྡན་ཏེ། ཡང་དག་པར་རྒྱུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནས་བྱམས་པ། དེ་ལ་
ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དངོས་སུ་གསན་པའི་མན་ངག་རིམ་པར་བརྒྱུད་དེ་སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་
གཉིན་དང་། འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ་དང་། བཙུན་པ་གྲོལ་སྟེ་བར་གྱི་མན་ངག་དང་ལྡན་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་ཕྱིའི་རྒྱུན་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མན་ངག་དང་ལྡན་ཚུལ་དེ་འཆད་པ་
ལ།^①འགྲོ་ལ་ཆགས་པས་ཀྱན་ཆགས་མཛད། །ཅེས་སོགས་སྒྲོ་ཀ་བཞི་གསུངས་ཏེ། རྣམ་
བཤད་སྒྲིང་པོའི་རྒྱུན་ལས།^②སྒྲོ་བ་དཔོན་བཞིའི་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནི་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནས་བཟུང་སྟེ། དམ་པ་བར་མ་ཆད་པའི་མན་ངག་དང་ལྡན་པར་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

འདི་ལ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྣམ་བཤད་མཛད་ཚུལ་དང་། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་
བརྒྱུ་ལ་ཚུལ་དང་། འཕགས་པས་བྱེ་ཚུལ། བཅུན་པས་རྣམ་བཤད་བྱས་ཚུལ་དང་བཞི་
ལས། དང་པོ་ནི། འགྲོ་ལ་ཆགས་པས་ཀྱན་ཆགས་མཛད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད།
གཉིས་པ་ནི།^③འགྲོ་དོན་རྩ་ལག་དབྱིག་གི་^④གཉེན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གསུམ་
པ་ནི།^⑤འཕགས་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། བཞི་པ་
ནི།^⑥དེ་ཡི་འོག་ཏུ་རྣམ་གྲོལ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད།

ཁ་ཅིག །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་དེ་ཉིད་རྣམ་ངེས་དེ་མདོ་རྒྱན་
སྐྱར་བའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མདོ་རྒྱན་སྐྱར་བའི་འགྲེལ་པ་བཅུ་གཉིས་
དང་། མ་སྐྱར་བའི་འགྲེལ་པ་དགུ་ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་ཤིང་། མདོ་རྒྱན་སྐྱར་
བའི་ཐོག་མ་ནི་ཁྱི་སྒྲིང་བ་ནས་འཛིན་པར་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་པ་ལྟར་འཐད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན།^⑦བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་རྣམ་བཤད་མཛད། །ཅེས་པའི་སྐབས་
ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དེ་མདོན་རྫོགས་རྒྱུན་ལ་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན།^⑧བསྟན་བཅོས་
མཐའ་དག་འདི་དེ་ལྟར། །ཞེས་དང་།^⑨བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་མ་རྟེན་པར། །ཞེས་པའི་
བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱང་མདོན་རྫོགས་རྒྱུན་ལ་བྱེད་དགོས་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཤེར་འབྱུང་གི་བསྐྱེས་དོན་ལས་ཀྱང་།^⑩འཕགས་པ་དང་སྒྲོ་བ་དཔོན་དག་གིས་

མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་སྒྱར་བ་ལ་མ་བཟོས་^①པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་དེ་ཉིད་
རྣམ་ངེས་མདོ་རྒྱན་མ་སྒྱར་བའི་འགྲེལ་པར་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དེ་
ཉིད་རྣམ་ངེས་དེ་ཉི་ཟླ་ཁོ་ནའི་འགྲེལ་བ་ཡིན་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། གསེར་ཐང་ལས།
^②འདི་ལ་ཉི་ཟླ་དེ་ཉིད་རྣམ་ངེས་ཟེར་བ་ནི་བརྟག་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་རྣམ་བཤད་མཛད། །ཅེས་པའི་བསྟན་
བཅོས་དེ་ཉི་ཟླ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་
ཏེ། དེ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བཤད་ཆོག་
གསལ་ལས། ^③ངེས་པའི་ཆོག་གི་ཚུལ་གྱིས་ན་བསྟན་བཅོས་ཏེ། དེ་ཡང་བྱེད་པར་ཅན་
རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། ^④སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ཆོས་ཅན། བྱིས་
འགྲེལ་བ་ཚུམ་མི་རིགས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་སྤྱུ་མའི་འགྲེལ་བ་ཡོད་པས་སྟོབ་སྟོན་དུ་འགྱུར་
རོ་ཞེན་སྟོན་མེད་དེ། མཁས་པ་སྤྱུ་མ་བཞིའི་འགྲེལ་བ་ལས་ཆོག་དོན་ཅི་རིགས་པར་རྟོན་
ཅིང་། ཞེས་རབ་ཅན་དབྱིག་གཉིན་དང་། དད་པ་ཅན་གྲོལ་སྡེ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ཁོ་
ནས་མ་རྟོན་པའི་ཡུམ་དོན་མཐའ་དག་ཁོ་བོས་རྟོན་ཅིང་རྟོན་པ་ལྟར་འགྲེལ་བ་བཅུ་མ་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་ནང་གི་རྒྱན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་རྟོགས་པའི་ཞེས་རབ་དང་ལྡན་
ཚུལ་དེ་འཆད་པ་ལ། ^⑤དེ་ལྟར་མཁས་པས་སྤྱང་བྱས་ཤིང་། །ཞེས་སོགས་སྟོ་ག་གཅིག་
གསུངས།

བཞི་པ་ནི། དེས་ན་སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ཆོས་ཅན། བྱིས་འགྲེལ་བ་
ཚུམ་རིགས་ཏེ། ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་ཞལ་
མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ཏེ། འགྲེལ་བ་ཚུམ་པའི་གསུང་གི་གནད་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་

མཆན་དེའི་ཕྱིར་ན་ཕྱི་རབས་ཀྱི་གཟུར་གནས་རྣམས་འགྲེལ་བ་འདི་ལ་འཆད་ཉན་གྱི་སྒོ་
ནས་འཇུག་རིགས་སོ། །ཞེས་འཆད་བ་ལ། ^①དེ་ལྟས་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་བ། །ཞེས་སོགས་
སྒྲིག་གཅིག་གསུངས།

ལྷ་བ་ནི། འོ་ན་ཁྱོད་གྱིས་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་མདོན་སྟུམ་
དུ་རྟོགས་ནས་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཡུམ་དོན་མཐའ་དག་ཁོ་བོ་ཅག་
གི་མདོན་སྟུམ་གྱི་སྦྱོང་ཡུལ་མ་ཡིན་ཡང་འགྲེལ་བ་ཚུམ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་སྦྱོང་བའི་རྒྱ་མཆན་
ཡོད་དེ། རང་གཞན་ལ་ཕན་གདགས་པར་འདོད་པའི་བསམ་བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་
འགྲེལ་བ་བརྩམས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཁེངས་བསྐྱངས་ཏེ་སྦྱོར་བ་བསྦྱོང་བའི་རྒྱ་
མཆན་འཆད་བ་ལ། ^②རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་བདག་གི་ནི། །ཞེས་སོགས་སྒྲིག་གཅིག་གསུངས།

གཉིས་བ་རྩ་བ་ཚུམ་བ་ལ་འཇུག་པའི་བྱ་བ་ལ། གདུལ་བྱ་དང་བ་བསྦྱོང་པའི་ཡན་
ལག་མཆོད་བརྗོད། རྟོག་ལྡན་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ་དང་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། ཚུད་བ་སྦྱོང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་མཆམས་སྦྱོར།
རྩ་བ། འགྲེལ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ^③འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་སོགས་གྱིས་
འཆད། གཉིས་བ་ནི། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཆོལ་རྣམས། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། གསུམ་བ་
ནི། ^④ཆོག་སྟུ་བཅད་བ་འདིས་ནི། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། གཉིས་བ། ^⑤དེ་ལྟར་ཕྱག་
འཆལ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། དེ་ཡང་དང་པོ་ནི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་
གྱིས་བསྟན་བཅོས་ཚུམ་པའི་ཐོག་མར་ཡུམ་ལ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་
བ་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་སྦྱོས་བྱ་དམ་པའི་སྦྱོང་བ་དང་མཐུན་པར་བྱ་བ་དང་། གདུལ་བྱ་
གཞན་དག་ཡུམ་ལ་དང་བ་བསྦྱོང་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆམས་སྦྱོར་གྱི་སྒོ་
ནས་འཆད་བ་ལ། འཕགས་པ་བྱམས་པ་རང་ཉིད་དམ་པའི་སྦྱོང་བ་དང་མཐུན་པར་རབ་ཏུ་

སྟོན་པས། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་། དགོས་དོན། བསྐྱུས་དོན། མཆོམས་
སྐྱར་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་དང་། གཞན་དོན་གྱི་དགོས་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་བྱམས་པ་རང་ཉིད་དམ་པའི་སྦྱོད་པ་དང་མཐུན་པར་
རབ་ཏུ་སྟོན་པས། ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། ^①གཞན་དག་བཙུམ་ལྡན་འདས་མ་ཡོན་
ཏན་རིན་པོ་ཆེ་ཡུལ་དུ་དབྱུང་དུ་མེད་ཅིང་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་འབྱུང་གནས་ལ་དོན་གྱིས་
འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་དང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ། ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་
ནི། ^②ཡུམ་ལ་ཡོན་ཏན་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་བཞེད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་ཕྱག་འཆལ་བ།
ཞེས་པས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། ^③རེ་ཤིག་དང་པོར། ཞེས་པས་བསྟན་ནོ། །

དེས་ན་གཞུང་འདིའི་དོན་ལ། རྟོགས་སྒྲུལ་དགོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་དང་།
སྤྱིང་པོ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། གསེར་ཕྱེང་སོགས་སུ་མཆོད་
བཞེད་ཀྱི་གཞུང་རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་ལ་སྐྱར་ནས་བཤད་པ་ལ། རོང་རྒྱུ་ལ་ན་རེ།
མཆོད་བཞེད་ཀྱི་དག་རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་དེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་
ལ་རང་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྟོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་བསྟན་བཙུམ་ལ་འཇུག་པའི་
ཆེད་ཁོ་ནར་སྤང་བས་སོ། །ཞེས་ཟེར།

གཉིས་པ་དེ་འགོག་པ་ལ། སྤྱིང་པོའི་རྒྱན་ལས། ^④རྗེ་བཙུན་ལ་རང་དོན་དོན་
གཉིས་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལ་ངལ་བ་ཞིབ་ཏུ་མ་བྱས་པ་
ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་མདོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ཐུན་མོང་བ་
དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་མ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དབང་དུ་
བྱེད་ན་ནི་རང་དོན་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་ཆོས་སྐྱོད་དགོས་པར་མ་མཐོང་ན་རང་དོན་དུ་ཞི་
བ་རྒྱང་པས་ཆོག་པར་འདྲིན་པ་མི་སྟོན་ལ། དེ་མ་སྟོན་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་

མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་མི་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་དོན་ཆོས་སྐྱེལ་དོན་གཉེར་ས་བཅུ་
པའི་གནས་སྐབས་སུ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེལ་རང་དོན་གྱི་སྐྱེད་དང་
གཞན་དོན་གྱི་སྐྱེ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ལ་ཡང་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། རོང་རྒྱུ་པའི་རྩོད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་དེ་རྗེ་བཅུན་བྱམས་
པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནམ། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་
རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། རྗེ་བཅུན་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་རྒྱ་
མཆན་གྱིས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་དག་རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་དེ། རྗེ་
བཅུན་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་སློ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱེ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་
ལ་ངལ་བ་ཞིབ་ཏུ་མ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་དག་གཏུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་རྗེས་སུ་
གཞུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་གང་ཞིག །གཏུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བའི་དོར་དེ་སངས་རྒྱས་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོར་དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ན། གཏུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བའི་དོར་དེ་
སངས་རྒྱས་མིན་ལ། དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ལ་དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཐུན་མོང་བ་
དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་མ་བྱེད་པའི་སྦྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན།
རྗེ་བཅུན་བྱམས་པ་དེས་རང་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཆོས་སྐྱེད་དགོས་པར་མ་མཐོང་
བར་ཐལ། དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱད་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་སློ་
མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་རང་དོན་དུ་ཞི་བ་རྒྱང་པས་ཆོག་པར་འཇིན་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
གཅིག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། དེའི་རྒྱད་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་སློ་ཡོད་པར་ཐལ། དེས་བཅུ་
པ་པ་གང་ཞིག །ས་བཅུ་པ་བའི་རྒྱད་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དོན་གྱིས་སོང་།

གཉིས་པ་གྲུབ་ཤིང་། དེའི་རྒྱུ་ལ་རང་དོན་ཆོས་སྐྱོད་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱམས་
ཉི། རང་དོན་ཆོས་སྐྱོད་དེ་རང་དོན་གྱི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་
རང་དོན་གྱི་སྐྱེ་དང་། གཞན་དོན་གྱི་སྐྱེ་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། མ་
གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

དེས་ན་འདི་དང་། རྒྱུ་སྒྲ་མའི་དར་རྒྱུ་ལས། ❶ དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ཡང་
གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་འགའ་ཞིག་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་གྱི་ངེས་པའི་དོན་དུ་ནི་
མ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱམས་པ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་
རྒྱས་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་པ་དང་། སྤྲུགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ❷ དེ་དག་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་
ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛོད་པ་གདུལ་བྱ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་མི་སྟོན་པ་མི་
འགའ་ཏེ། ཞིང་འདིར་སྟོན་པའི་འཁོར་དུ་བྱོན་པའི་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡང་འདི་འབའ་ཞིག་གོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྗེ་བཙུན་གྱིས་འདིར་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་
ནས་ཡུམ་ལ་བསྟོད་ཕྱག་མཛོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དགོན་མཆོག་ཏ་ལའི་གཟུངས་
ལས། ❸ དད་པ་སྟོན་འགྲོ་མ་ལྟར་སྐྱེད་པ་སྟེ། །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྤང་ཞིང་སྤེལ་བར་
བྱེད། །ཅེས་དང་། ❹ དད་པའི་རྩ་བ་རབ་བཏན་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དད་པ་དཀར་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་དེ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པ་ལ་དད་པ་ཤུགས་སྤྲུག་པོ་ཡོད་ན་དེས་
འདུན་པ་ཤུགས་སྤྲུག་སངས་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་སོགས་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་
ཞིང་དད་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་མ་ཐན་ཆད་ཀྱི་དོན་དུ་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་
པའི་སྒོ་རྣམས་མ་མི་སྐྱེ་བར་གཞིགས་ནས་ལམ་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་

མར་མཐའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་དང་། མཁུན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་
ཆོས་དགོན་མཆོག་དང་། དེ་གཉིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པའི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་
ནམས་ལ་སྒྲིག་དུ་མེད་པའི་དད་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས་འདིར་མཆོད་
བརྗོད་མཛད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག ། རྣམ་བཤད་གྱི་འཕུལ་མཆོམས་ལ། མཆོད་བརྗོད་གྱི་ངག་རང་དོན་གྱི་
དགོས་པ་ལ་སྒྲུར་བ་མི་འཐད་དེ། རྗེ་བཙུན་ལ་རང་དོན་དོན་གཉིས་གྱི་སྒྲི་མེད་པའི་བྱིར་
ན་ཉགས་མ་གྲུབ་སྟེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཡིན་པའམ། དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་གང་རུང་གང་ཞིག ། དེ་
སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་
ལོངས་སྐྱ་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་གང་ཞིག ། མཐོང་
ལམ་པར་གྱུར་པའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་
པའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ཉི་བའི་སྤྲུལ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་
བྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། སྐབས་འདིའི་ཐུན་མོང་བ་པར་བྱིན་ཐེག་པ་དང་། ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པ་སྤྲུལ་སྒྲི་མེད་གྱི་ཐེག་པ་ལ་བྱེད་པའི་བྱང་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་
ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་ལོངས་སྐྱ་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་
འཐད་དེ། སྐབས་འདིར་པར་བྱིན་ཐེག་པ་ལས་མཆོག་དུ་གྱུར་པའི་སྤྲུལ་སྒྲི་མེད་གྱི་ཐེག་
པ་སྐྱེ་བཞིན་དུ་ཁས་སྒྲུང་དུ་རུང་བར་ཐལ། ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་
དེ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། འཆང་རྒྱ་བ་ལ་བསྐྱལ་ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་
བསགས་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཆེ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་རུས་པའི་ལམ་མ་
ཞུགས་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། མཐོང་ལམ་པར་གྱུར་པའི་ཐེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡིན་ན། རྒྱུ་ཚུལ་
པ་པོའི་ཐེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་དང་ཆེ་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པས་བྱབ་པར་ཐལ། མཐོང་
ལམ་པར་གྱུར་པའི་ཐེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །རྒྱུ་ཚུལ་པ་པོའི་ཐེ་བཙུན་
བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་འོངས་སྐྱུ་མངོན་དུ་བྱས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། འཆང་རྒྱ་བ་ལ་བསྐྱལ་
ཆེན་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས་མི་དགོས་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་
ཆེ་དེ་ལ་ས་བཙུ་བ་ཐོབ་པར་ངས་པའི་མཐོང་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ཚུལ་པ་
པོའི་ཐེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་དེ་ས་བཙུ་བ་པ་གང་ཞིག །དེ་དང་ཆེ་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་
པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་ལམ་པར་གྱུར་པའི་ཐེ་བཙུན་
བྱམས་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡིན་ན་དེ་དང་ཆེ་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པས་བྱབ་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། ཐེ་བཙུན་བྱམས་པ་དེ་མ་འོངས་པ་ན་འཇམ་བུའི་སྒྲིང་དུ་བྱོན་པའི་ཆེ་
སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ད་ལྟ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་དེ་ཉེན་དེ་ལ་འཆང་རྒྱ་བར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །སྐྱབས་འདིའི་ཐུན་མོང་བ་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་
དབྱ་སེམས་གཉིས་ལ་བྱེད་དེ། གསེར་ཐོང་ལས། ^①ཚུལ་འདི་ལྟར་ན་བཙུ་གཉིས་པོ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་སྟེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལྷགས་སོ། །ཐེག་པ་
ཐུན་མོང་བ་ལྟར་ན་ཀུན་བཏུས་སོགས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་དང་པོ་དབྱ་བྱང་སེམས་དང་།
ཕྱི་མ་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་
འདི་གཉིས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་

བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་མ་ཡིན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཡང་མ་ཡིན་ལ། རྒྱན་ཚྭ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ཁ་
ཅིག ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ཟེར་བ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་
ཡིན་ན། རྒྱན་ཚྭ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་
པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་ཏྲོགས་རྒྱན་དེ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱིས་བརྩམས་
པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ཏེ།
དེ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ཉི་བའི་སྤྲུལ་
བརྒྱད་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་དེ་རྗེ་བཙུན་
བྱམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཀུན་དགའ་བོ་དེ་དག་བཅོམ་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་རྒྱན་ཞུགས་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་
སྒྲུང་གཞིའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཀུན་དགའ་བོའི་མིང་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཞུགས་དེ་ཀུན་དགའ་བོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སོང་།

ཁ་ཅིག ། རྒྱན་ཚྭ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དེ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་
བ་མངོན་པར་སྤྱི་བའི་མཛད་པ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དེ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེའི་མཛད་པ་དེ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱིའི་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ།
ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། མཛད་པ་བཙུན་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བདུས་གྱི་
དར་རྒྱུ་ཀ་ལས། ❶ འདི་ནམས་གང་ཟག་གང་ཡང་རུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི་
མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱི་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཇི་ཟེར་
རྒྱལ་པོ་རབ་དགའ་འདུལ་བའི་ཕྱིར་དུ་པི་མང་མཁན་གྱི་ ❷ གཟུགས་སུ་སྤྱལ་བའི་དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་དེ་མཚོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་མཛད་པ་དེ་མཚོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་འི་
མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཁས། ཉགས་བྱམ་སྟེ། དེ་སྟོན་པ་ཤུག་བྱམ་པའི་མཛད་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་བཟོ་^①པོ་སྤྱལ་སྤྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་མཚོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟེ་བ་སྤྱལ་སྤྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོ་སྟེ་བ་སྤྱལ་སྤྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་ལྷ་མའི་དར་རྒྱུ་
ལས་^②འདོད་པ་ཁམས་སུ་ཐོག་མར་སྟེ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་དགའ་ལྡན་དུ་སྟེ་བྱམ་པ་
ཏོག་དཀར་པོ་སྟེ་བྱམ་པ་མཛོན་པར་སྟེ་བ་དང་། དེ་ནས་མཛད་པ་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་
དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་དུ་འཕོ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་
ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། མཚོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འོངས་པ་ན་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་
འདི་ལ་མཚོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་འི་མཛད་པ་སྟོན་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
བྱམ་པོ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མཚོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་མཚོག་གི་
སྤྱལ་སྤྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱམ་པོ་ཁོ་ན་རེ། བྱམས་པ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་^③ཆེ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཞེས་མི་བྱ་ལ། དེ་
དགའ་ལྡན་དུ་བཞུགས་པའི་ཆེ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་
ཞེས་མི་བྱ་ལ། དེ་མ་འོངས་པ་ན་མཛད་པ་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཆེ་སངས་
རྒྱས་བྱམས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཞེས་མི་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དེ་མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་ཐལ། དེ་སངས་
རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མ་འོངས་པ་ན་འཆང་རྒྱ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་
ཀྱང་དེ་མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན། དེ་མ་འོངས་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་
མ་བྱུན་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཀྱང་དེ་མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱམ་པོ་

དེ་ཚེས་ཅན། མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱེད་པ་བཟང་
པོ་འདི་ལ་མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྒྲུའི་མཛད་པ་སྟོན་པར་འགྱུར་བའི་སྒྲེ་བ་མངོན་པར་སྒྲེ་བའི་
མཛད་པ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཆོལ་^①རྣམས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཞུང་འདིས་^②ཡུམ་
མཁུན་གསུམ་ལ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་ན། དེའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདི་ལ་བསྟོད་པ་དང་།
ཕྱག་འཆོལ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཁུན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོན་པ་བསྟོད་པ་
ནི།^③ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཆོལ་^④རྣམས། ཞེས་སོགས་རྒྱུ་བ་གསུམ་གྱིས་འཆད། འཕགས་
བཞིའི་ཡུམ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་བསྟོད་པ་ནི། །^⑤ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
ཆོགས་བཅས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ནི་ཡུམ་དེ་ལ། ཞེས་པས་འཆད། ཕྱག་འཆོལ་བ་ནི། ཕྱག་
འཆོལ་ཞེས་པས་འཆད། དང་པོ་ལ་ཡང་གཞི་ཤེས་ལ་བསྟོད་པ། ལམ་ཤེས་ལ་བསྟོད་
པ། རྣམ་མཁུན་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོན་པ་བསྟོད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། མངོན་
རྟོགས་རིགས་སོ་སོར་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་ནི། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་
འཆོལ་རྣམས་ཞེས་པས་འཆད། ཐབས་གཞི་ཤེས་དེ། ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་པས་
འཆད། ཐབས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་དེ། ཉེར་ཞིར་འཁྲིད་མཛད་གང་
ཡིན་དང་། །ཞེས་པས་འཆད།

གཉིས་པ་ལ། མངོན་རྟོགས་རིགས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་དེ་
སྟོན་པ་ལ། འགྲོ་ལ་པན་པར་བྱེད་རྣམས། ཞེས་གསུངས། ཐབས་ལམ་ཤེས་དེ་སྟོན་པ་ལ།
ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་གསུངས། འདིའི་འབྲས་བུ་དེ་སྟོན་པ་ལ། འཇིག་རྟེན་དོན་སྒྲུབ་
མཛད་པ་གང་། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ལ། མངོན་རྟོགས་རིགས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་
རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་དང་སྒྲེ་བའི་རྟེན་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། ཐུབ་རྣམས། ཞེས་

པས་འཆད། ཐབས་རྣམ་མཁུན་དེ་འཆད་པ་ལ། གང་དང་ཡང་དག་ལྡན་པས། ཞེས་
གསུངས། དེའི་འབྲས་བུ་དེ་སྟོན་པ་ལ། རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་སྣ་ཚོ་གས་འདི་གསུངས་
པ། །ཞེས་གསུངས།

དེས་ན་སྐབས་འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། མཁུན་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ། གངས་
ངེས། ཡུམ་སྤྲུལ་གྱི་དོན། བསྟོད་ཡུལ་གྱི་མཁུན་གསུམ་ངོས་གཟུང་བ་དང་བཞི་ལས།
དང་པོ་ལ། རོང་རྒྱུ་པས། མཆོད་བརྗོད་གྱི་སྐབས་སུ་དང་པོར་གཞི་ཤེས་ལ་བསྟོད་པ་དེ་
མཆོད་བརྗོད་སྐྱེད་གཞིའི་ལེ་འཁོར་འབྲེལ་པ་ཡིན་པས། དེའི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་པར་
བསྟོད་པའམ། ཡང་ན་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་བྱིར་དུ་དེ་
ལྟར་བསྟོད་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར། བཙུག་ལྡན་རིགས་རལ་གྱིས་དམན་མཆོག་གི་རིམ་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གསུང་། རོང་རྒྱུ་པས། གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་
རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟོད་པ་ཡིན་གསུང་། དང་པོ་མི་འཐད་དེ།
མཆོད་བརྗོད་སྐྱེད་གཞི་དང་སྐྱར་བའི་བཤའ་པ་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀས་མ་མཛད་པ་
ཡིན་ཏེ། འཕགས་པས་འཕྲིན་ལས་གྱི་སྐབས་སུ་སྐྱེད་གཞིའི་བཤའ་པ་མཛད། སྟོབ་
དཔོན་གྱིས་དགོས་འབྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་མཛད་པའི་བྱིར་དང་། མདོའི་སྐྱེད་གཞིའི་སྐབས་
ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མཆོད་བརྗོད་གྱི་སྐབས་
ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་བྱིར་ཏེ།
དང་པོ་ལ་དག་བཙུག་པ་དུ་མ་ཡོད། གཉིས་པ་དེ་ཡིན་ན་ཐེག་དམན་སྟོབ་པ་ཡིན་དགོས་
པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མཆོད་བརྗོད་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་
དམན་གྱི་རིགས་ཅན་མེད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གདུལ་བྱས་ལམ་
ཉམས་ལེན་གྱི་དགོས་པ་ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་དོན་དུ་མཆོད་བརྗོད་གྱི་གོ་རིམ་འདི་ལྟར་

མཛད་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་གྱི་གང་
ཟག་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་བ་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར་དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་བ་བསྟན་པ་ལ་
དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། ལམ་ཞེས་ཐོབ་པ་ལ་གཞི་ཞེས་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་མི་ཉག་
སོགས་བཅུ་དྲུག་ཉོགས་པའི་ཡེ་ཞེས་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་
ལྟར་བསྟོན་པ་ཡིན། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ལམ་ཞེས་རྒྱད་ལ་སྒྲེ་ཁ་མའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། གཞི་ཞེས་ཐོབ་པས་མ་ཁུབ་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ཁོ་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དང་པོར་ནམ་
མཁུན་བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་མཚན་བརྗོད་ཀྱི་གོ་རིམ་དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན་སྟོན་མེད་དེ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་
རིམ་བ་དང་མཐུན་པར་སྐབས་འདིར་དང་པོར་གཞི་ཞེས་ལ་བསྟོན་ལ། བསྟན་བཅོས་
ལུས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གདུལ་བྱ་འབྲས་བུ་ལ་སྟོ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་པོར་ནམ་མཁུན་
བཤལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སྐབས་གསུམ་པར་བསྟན་པའི་སྒྲེས་བུ་འབྲིང་
དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་སྟོ་མ་སྦྱངས་པར། སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་གཅིག་
རྒྱད་ལ་མི་སྒྲེ། དེ་མ་སྒྲེས་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལམ་ཞེས་སོགས་རྒྱད་ལ་མི་
སྒྲེ་བས། སྒྲེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་རིམ་རྒྱད་ལ་སྒྲེ་བ་ལ་སྒྲེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་
བསམ་པ་སྦྱོང་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་དེ་ཞེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། སྐབས་འདིར་དང་
པོར་གཞི་ཞེས་ལ་བསྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཡུམ་ལ་མཁུན་པ་གསུམ་དུ་
གངས་ངས་ཉེ། དེ་ལ་དེ་གསུམ་དུ་དབྱེར་ཡོད། དེ་ལ་དེ་གསུམ་ལས་གངས་མང་མི་དགོས་

ཞིང་། དེ་ལ་དེ་གསུམ་ལས་གངས་ཉུང་ན་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིར་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཡུམ་ལ་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁུན་པས་བྱབ་སྟེ། སྐབས་འདིར་དངོས་
སུ་བསྟན་པའི་ཡུམ་ལ་མཁུན་པ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པ་བའི་ཡུམ་དེ་ཆོག་རྒྱུ་དང་པོའི་སྐབས་ནས་དངོས་
སུ་བསྟན་པའི་ཡུམ་དང་། ཟེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པ་བའི་ཡུམ་དེ་ཆོག་རྒྱུ་
གཉིས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཡུམ་དང་། མཆོག་གི་སྐུ་ལ་སྐུའི་ཡུམ་དེ་
ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
སྟེ། དེས་དེ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲུ་ འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོར་
ལམ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་དེ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་ལ་དེ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་ཏེ། ཆོགས་སྒྲོར་རྣམས་གཞི་ཤེས་དང་།
ལམ་ཤེས་གང་རུང་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཉི་སྒྲུང་
ལས།^①འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་
ཉིད་གསུམ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཉི་བར་འགོད་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་མཁུན་གསུམ་གང་རུང་ལ་འཕགས་
རྒྱུད་ཀྱི་མཁུན་པས་བྱབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འཕགས་པ་དེའི་ཡུམ་ཡིན་ན། འཕགས་པ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་པས་བྱབ།
མཁུན་པ་དེའི་སྐུ་ཡིན་ན། མཁུན་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ལ་
སོགས་པ་བསྟན་པར་མཛད་པ་ནི། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱན་ལས།^②ཡུམ་
དང་སྐུ་ནི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་ནི། མཁུན་

གསུམ་འཕགས་བཞིའི་ཡུམ་ཡིན་ཟེར་ན། རྣམ་མཁུན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཡུམ་
ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་སྦྱིད་
སྦྱིད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་སྤྱོད་འཕགས་བཞིའི་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་རུས་ཀྱི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་
མཁུན་པ། མཆོད་བཟོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡུམ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཟེར་ན། ཁ་ཅིག་^❶མི་
འཐད་དེ། རྣམ་མཁུན་ཀྱི་སྤྱོད་སྒྲུབ་པའི་འཕགས་བཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་
ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་སྒྲུབ་པའི་
ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འབྲས་ཡུམ་ཡིན་པའི་^❷ཕྱིར་ན་མ་བྲལ། ཁ་
ཅིག །རྣམ་མཁུན་ཀྱི་སྤྱོད་སྒྲུབ་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་སྤྱོད་སྒྲུབ་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་སྒྲུབ་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་
པའི་སྤྱོད་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྤྱོད་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་^❸། ཁ་ཅིག །མཆོད་བཟོད་
ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡུམ་ཡིན་ན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཆོད་བཟོད་ཀྱི་
ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡུམ་ཡིན་པས་བྲལ་ཟེར་ན། རང་རྒྱལ་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐབས་འདིར་འཕགས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ^❹ཉན་
ཐོས་དང་དེའི་སྤྱོད་སྒྲུབ་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ^❺ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་
མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་ཅན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གཞི་ཤེས་དང་། ^❻ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཐེག་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐམས་ཤེས་ཁྱོད་པར་

ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁུན་པ་ལམ་ཤེས་དང་། ^①ནམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེན་ཅན། ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་
ཡེ་ཤེས་ནམ་མཁུན་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དེའི་འོག་དེ་མ་ཐག་དུ། ^②གཞི་དང་ལམ་དང་ནམ་པ་སྐྱེ་
བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ།
སྐྱོན་པ་རྟེན་མགོ་ཅན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ^③པ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྟེ། །མ་ནི་ཤེས་
རབ་པ་རོལ་ཕྱིན། །ཞེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ཐུན་མོང་བའི་རྒྱ་དེ་ལ་མ་ཞེས་དང་། ཐབས་ཀྱི་
ཆ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་དེ་ལ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར། ཡུམ་གྱི་ལྟོག་པ་ངོས་གཟུང་
བར་བཞེད་ནས། གཞི་ཤེས་ཀྱི་གཙོ་བོ་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་གི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལམ་གསུམ་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་
མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་བསྟན་པ་ཅུ་མ་ཡིན་གྱི། ཡུམ་དང་མཁུན་
པ་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པས་བྱབ་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་རང་སྤྲུལ་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་སྐྱབ་རྒྱས་ཀྱི་མཁུན་པ། མཆོད་བརྗོད་
ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལམ་ལྡན་གསུམ་བཙོ་ལྡོམ་
གཞུང་དོན་ནི། གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་བྱེད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། རང་སྤྲུལ་ཉན་
རང་སྐྱོབ་པ་འཕགས་པ་ནམས་ཉར་ཞེར་བྱེད་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁུན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་བྱེད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། རང་སྤྲུལ་བྱང་
སེམས་འཕགས་པས་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་བདག་རྒྱེན་དུ་གྱུར་
པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ནམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་བྱེད་
པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱས་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་འཁོར་

ཇོགས་པར་སྒོར་བའི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་འཕགས་རྒྱུ་གི་མཁུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་ཆོས་ཅན། མཁུན་གསུམ་ལ་བྱག་འཆལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཡོན་
 ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་གྲུས་པས་འདུད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འགྲེལ་པའི་དོན་འཆད་ཚུལ་ལ། སྤྲ་འགྲེལ་གྱི་འཕྲོས་དོན་དང་། ཅ་བའི་
 ཆིག་དོན་བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། དགོས་དོན་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་དང་།
 བསྐྱུས་དོན་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་གནས་སྐབས་གྱི་དགོས་
 པ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་དང་། དེ་དག་གིས་བྱུང་བའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། ཐོས་
 པའི་དགོས་པ། དད་པའི་དགོས་པ། གྲུས་པའི་དགོས་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འོ་
 ན་མཆོམས་སྐྱར་དུ། གཞན་དག་དང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཞེས་བཤད་ན། གཞན་དག་
 ནི་གང་། དང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གཞན་དག་ཅེས་པ་གཉིས་ཆིག་ཡིན་ལ། དང་
 བ་སྐྱེ་ཚུལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དབང་རྒྱལ་དང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། དབང་རྣོན་དང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་
 གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་མཆོད་བརྗོད་གི་ཆིགས་བཅད་འདིས་མཁུན་གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཐོས་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་རྒྱུ་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྒྱལ་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནམས་
 དུམ་ལ་དང་བ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ཆིགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་
 ནི་འདིའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་བརྗོད་དེ། དེ་ཐོས་ནས་རེ་ཞིག་
 དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནམས་ནི་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་སྐྱར་དུ་རབ་ཏུ་དང་བ་
 སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས། དགོས་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་དམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐོས་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་རྒྱུ་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནམས་

ཀྱང་། ཡུམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་རྒྱས་པ་ལ་དང་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་
ལ།^① ཚེས་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་
ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་དབང་ཚེན་དང་བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་དེ་སྟོན་པ་ལ།
ཚེས་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆད་མས་གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པ་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པའི་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་ལ་གཞོན་པ་མ་མཐོང་ནས།
ཞེས་གསུངས། དེ་ཡུམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་དང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ།^② ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་ནི་གཞོན་མི་
ཟ་བར་སྲིད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་ནས་དེ་ལ་རབ་ཏུ་དང་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་
ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡུམ་གྱི་རྒྱས་པ་ལ་དང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་དེ་སྟོན་པ་ལ།^③ སངས་
རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱུན་པར་མཛད་པ་ནི་གཞོན་མི་ཟ་བར་སྲིད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་ངེས་
པར་བཟུང་ནས་དེ་ལ་རབ་ཏུ་དང་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས། འོ་ན་
དབང་རྒྱལ་དང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ། འདི་ལ། ཞེས་དང་། དབང་ཚེན་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་
ལ་ཞེས་སྟོས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ཡོད་དེ། གཞུང་དེ་གཉིས་མཆོད་བཟོད་ཀྱི་
ཆོག་ས་བཅད་ལ་ཉེ་རིང་གི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་སྟོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་
སུ་རབ་ཏུ་དང་བ་ཞེས་སྟོས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ཡོད་དེ། རབ་དང་པོ་དེ་དང་བ་
ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་ཅིང་། རབ་གཉིས་པ་དེ་ལྟོག་ཏུ་མེད་པའི་དང་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དད་པའི་དགོས་པ་ནི། རབ་ཏུ་དང་བ་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ། ཞེས་འཆད་ན།
རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་གཉིས་པོ་དེས་མཆོད་བཟོད་ཀྱི་ཆོག་ས་བཅད་ཐོས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཡུམ་ལ་དང་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་

དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་མཁྱེན་གསུམ་བཟོད་བྱར་བྱེད་པའི་གསུང་རབ་ལ་
འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་གྲུས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ❶ དེ་ལ་
རབ་ཏུ་དང་བས་ཀྱང་དེའི་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀ་ཡང་དེ་དང་
དེ་ལ་བརྟེན་པའི་གསུང་རབ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཟུང་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་
ཤིན་ཏུ་གྲུས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་གྲུས་པའི་དགོས་པ་ནི། དེ་ལྟར་གྲུས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། དེ་
ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་རྣམས་རིམ་
གྱིས་སྒྲེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ❷ དེ་ནས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་
སོགས་པའི་ཤེས་པ་སྒྲེ་བའི་རིམ་གྱིས། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་
པ་ནི། དེ་ལྟར་མཆོད་བཟོད་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་ཐོས་པས་དང་བ། དེ་ལས་དོན་གཉིར་གྱི་
འདུན་པ། དེ་ལས་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཞུགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་མཐར་ལེགས་པའི་མཆོག་རྣམ་མཁྱེན་འཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི། ཞེས་འཆད་པ་
ལ། ❸ ལེགས་པའི་མཆོག་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་ནི། མཆོད་བཟོད་ཀྱི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
གདུལ་བྱ་ཡུམ་ལ་དང་བའི་དད་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་ཡུམ་ལ་གྲུས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐོས་
བསམ་གྱིས་འཇུག་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱས་ལེགས་པའི་མཆོག་རྣམ་མཁྱེན་
འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ❹ དེའི་ཕྱིར་བཙོམ་ལྡན་འདས་མ་ལ་
རབ་ཏུ་དང་བ་ནི་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
རོང་རྒྱུག་པ་ན་རེ། དགོས་དོན་ལ་དངོས་ཀྱི་དགོས་དོན་དང་། བསྐྱུས་པའི་དགོས་དོན་གཉིས་

ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ཐོས་ནས། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་རབ་ཏུ་དང་
བས་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། ཅེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱིད་ལྟར་ན་དབང་རྣམས་
མཆོད་བརྗོད་མཐོང་བ་ཙམ་གྱི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དང་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན། དབང་རྣམས་དང་
བ་སྐྱེ་བ་རྒྱ་མཚན་ལ་བསྟོས་པས་གཞོན་པ་མ་མཐོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡིན་གྱི། མཆོད་
བརྗོད་ཀྱི་ལུང་ཙམ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དབང་རྣམས་གྱིས་ལུང་དོན་ལ་
དབྱེད་པས་དག་ནས་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ལ་ལུང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་གང་
ཞིག །དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དེ་ཉན་ཐོས་ཞི་བ་ཞེས་སོགས་རང་གི་བསྟན་བྱའི་
དོན་ལ་མི་སྐྱབ་པའི་ཉག་ས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐེན་གསུམ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་^①ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱང་། ཞེས་དང་། ^②ཆོག་ས་
སུ་བཅད་པའི་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་གྱིས་ཡུམ་ལ་གཞོན་པ་མ་མཐོང་ནས། ཞེས་དང་། ^③དེ་ལ་
རབ་ཏུ་དང་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །

ཁོ་ན་དེ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམས་ཡུམ་ལ་དང་བ་བསྐྱེད་ནས་
ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱིས་འཇུག་པར་བཞད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་གཞི་ལམ་
རྣམས་གསུམ་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་དུ་ཆོད་མས་གྲུབ་ནས་བསྒྲོམས་པར་བྱས་པས་བསྒྲོམ་
བྱའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་ཉོག་ས་པའི་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ཡོད་པར་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ^④གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམས་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ། ཞེས་
སོགས་གྱིས་དེ་དང་བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གཅིག་བསྟན་པ་བྱུང་དོ། །ཞེ་ན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་
གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དང་བྲལ་བའི་ཉག་ས་གྱིས་གཞི་ལམ་རྣམས་གསུམ་
བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཁྱབ་ཆོད་མས་ངེས་ཤིང་། དེ་གསུམ་བདེན་མེད་
དུ་ཉོག་ས་ཟིན་གོ་མས་པར་བྱས་པས་བསྒྲོམ་བྱའི་དོན་ལ་གསལ་སྒྲུང་འབྱུང་བར་གྲུབ་

ནུས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མངོན་ཏྲོག་ས་རྒྱ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱིས་མི་
འཇུག་པས་བྱུང་བར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་ཙ་བའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱུང་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན་མངོན་ཏྲོག་ས་རྒྱ་ལེགས་པར་ཤེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་ཏྲགས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱི་^❶ཚོལ་དུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་ཚོགས་
ལམ་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཚོས་ཅན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་
ན་གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྐྱེ་མེད་གསུམ་ག་བདེན་
པའི་སྐྱེ་མེད་ལ་བཞེད་དམ་ཞེ་ན། མཁུན་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་གསུམ་ག་བདེན་པའི་སྐྱེ་
མེད་དུ་ཏྲོགས་ཀྱང་། གཞི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ། ཞེས་པས། ཚོས་ཀྱི་བདག་
མེད་སྤྱི་ཚོ་ཏྲོགས་པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་གཞི་ཤེས་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སློབ་ལམ་ན་
དེ་འདྲའི་གཞི་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེའི་དོན་མཚོན་བརྗོད་ཀྱི་ཆོག་རྒྱུ་དང་པོ་
འདིས་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཏྲོགས་པའི་གཞི་ཤེས་
བསྟན་པའི་དོན་ཡིན་ལོ། །

ཁ་ཅིག །རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱི་
དགག་བྱའི་ཚོས་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་ཡོད་པར་སློབ་དཔོན་སང་གི་བཟང་པོས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དམ་
པར་གཞན་སྐྱེ་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་རང་རྒྱུད་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་^❷འཇུག་འབྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སློལ་སྤང་བའི་
དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཏྲགས་
ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏྲོག་པས་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་

ནས་གྲུབ་པ་དེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ལུས་པའི་དོན་སྤྱི་
ཆོས་ཅན། རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་ཐལ། རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྟོག་པས་བཏགས་
ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་དང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞི་
མ་ཐུན་སེམས་ཅམ་པས་འཛོག་ཤེས་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་གཞི་མ་ཐུན་རང་རྒྱད་པས་
འཛོག་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་ཀྱན་བཏགས་རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པས་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་དུ་འདོད། གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་
རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན། དོན་དམ་ཡིན་པས་མ་བྱལ་པར་ཐལ། རང་གི་མཆན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན། རང་མཆན་ཡིན་པས་མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། མ་གྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ལམ་རིམ་ལས།^①ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་དགོས་
པས་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་མི་འབྱེད་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། ཀྱན་རྫོབ་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཀྱན་རྫོབ་དང་། རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཀྱན་རྫོབ་གཉིས་སུ་འབྱེད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ན། བདེན་
པར་གྲུབ་ན་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པས་མ་བྱལ་པར་ཐལ། ཇུས་སུ་གྲུབ་ན་ཇུས་ཡོད་ཡིན་པས་
མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། ལམ་རིམ་གྱི་ལུང་དེས་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་ན། རང་གི་མཆན་ཉིད་
ཀྱིས་མ་གྲུབ་པས་བྱེད་པར་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་ཀྱན་རྫོབ་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་སུ་ཡོད་
པར་བསྟན་པའི་བྱིར། ཉག་ས་ཁས། འདོད་ན། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་
བརྟན་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་
པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་པའི་
གཅིག་ཏུ་ཡང་མེད། བདེན་པའི་དུ་མར་ཡང་མེད་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་པའི་
གཅིག་ཏུ་མེད་དེ། ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱེད་ཀྱི། ཆ་བཅས་ཡིན་ན་སྒྲུང་ཚུལ་ལ་རང་
གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་ཡང་གནས་ཚུལ་ལ་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་
ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པས་བྱེད། དེ་ཡིན་ན་བརྟན་པ་ཡིན་པས་བྱེད། དེ་ཡིན་ན་བདེན་པ་
མ་ཡིན་པས་བྱེད། དེ་ཡིན་ན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མ་ཡིན་པས་བྱེད་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་
ཅན། ཆ་བཅས་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཆ་བཅས་དང་ཆ་མེད་དངོས་འགལ་ཡིན། ཆ་
མེད་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། བདེན་པའི་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱམ་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་བདེན་པའི་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཏེ། དེ་བདེན་པ་དང་གཅིག་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་དང་དུ་མའི་
གཞི་མ་ཐུན་ཡང་ཡོད་དེ། བྱམ་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་ཀ་བའི་ཆོས་ཉིད་གཉིས་པོ་དེ་བདེན་པ་
དང་དུ་མའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བདེན་པ་གང་ཞིག །དུ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། སྒྲུང་ཚུལ་ལ་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་
དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་ཡང་གནས་ཚུལ་ལ་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་
གྲུབ་པར་ཐལ། ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱེད་པ་ཁས། འདོད་ན། རྟོན་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
ལོ། །བྱེད་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བདེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། གནས་

ཚུལ་ལ་གྲུབ་པར་བྲལ། གནས་ཚུལ་ལ་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། གནས་ལྷགས་སུ་གྲུབ་པར་བྲལ་ལོ། །འདོད་ན། བདེན་
པར་གྲུབ་པར་བྲལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། གནས་ཚུལ་ལ་གྲུབ་པར་བྲལ། དངོས་
པོའི་གནས་ཚེད་ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྲལ།

རོང་ཁྲིལ་པ་ན་རེ། ཡོད་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་གིས་བྲུབ་པ་འཇལ་བའི་
ཆད་མས། བདེན་པར་ཡོད་ན་བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་བྲུབ་
པར་འཇིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཟེར་ན། བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྲུབ་པ་
འཇལ་བའི་ཆད་མས། སྒྲ་བྱས་ན་མི་ཉག་པས་མ་བྲུབ་པར་འཇིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་
པར་བྲལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་སྒྲ་ལ་ཉག་འཇིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་
གཅོད་པར་བྲལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱས་པའི་ཉགས་ལས་སྒྲ་མི་ཉག་ཉགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་
གིས་སྒྲ་ཉག་འཇིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་མི་གཅོད་པར་བྲལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །དམ་བཅའ་འཐད་པར་བྲལ། ཡོད་པ་ཡང་ཡིན། གཅིག་དང་དུ་མ་གང་
རུང་མ་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་དེས། བདེན་པར་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་
བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་མིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་
ཡོད་པར་འཇིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན།
གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་མིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མས།
གཟུགས་བརྟན་གྱི་སྟེང་དུ་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་
བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དུ་མ་གང་རུང་མིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཡོད་པར་འཇིན་
པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་བཤུད་ལས། ^①གཞི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་སྟེང་དུ་
གཅིག་དང་དུ་མ་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་དུ་དེས་པའི་ཆད་མ་དེས་གཅིག་དང་དུ་

མའི་ཕུང་གསུམ་མི་སྲིད་པར་རྟོགས་པར་ངེས་པས་ན་གཞི་གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་བདེན་
གྲུབ་གྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་གྱི་དུ་མའི་ཕུང་གསུམ་མི་སྲིད་པར་རྟོགས་པར་ངེས་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེའི་དོན་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

རང་ལུགས་ལ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བཞེད་པའི་རྟགས་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ངོས་
གཟུང་བ་དང་། དེ་གཞི་གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོག་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། སྟོ་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོང་
ལུགས་གྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དེ། དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་གྱི་རྟགས་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་
ཏེ། གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་དེ་ལྟར་གྲུབ་ན། དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་གྱི་རིགས་པས་དཔྱད་
བཅོད་ཅིང་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲུ་
མ་མཁན་གྱི་དེུ་ཤིང་རྟ་སྒྲུང་དུ་སྒྲུ་ལ་བའི་ཆེ། དེུ་ཤིང་བྱ་སོགས་རྟ་སྒྲུང་དུ་སྒྲུང་བ་ན་དེ་
ཉིད་སྟོ་འབྲུལ་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་^①དེུ་ཤིང་བྱ་སོགས་གྱི་རང་ངོས་
ནས་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། དེ་དག་གི་རིགས་འབྲས་མའི་ལག་རྒྱུ་སྒྲུ་ལ་སྒྲུར་བས་མིག་མ་
བསྐྱད་པ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་མཐོང་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། བདེན་གཉིས་
ལས།^②དེ་ལྟར་སྒྲུང་བཞིན་འོ་བོའི་ཕྱིར། །འདི་ལ་དཔྱད་པ་མི་འཇུག་གོ། །རྣལ་འབྱོར་
དཔྱད་པར་བྱེད་ན་དོན། །གཞན་དུ་སོང་བས་གཞོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

གཞན་ཡང་། དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོ་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་
ཡོད་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས།^③དེའི་ཕྱིར་
དེ་དག་གི་བསམ་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་བརྒྱན་པའི་འོ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་དང་། འཇུག་རྒྱུ་ལས།^④དབྱུ་མ་སྒྲུང་བར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཚུལ་
གསུངས་པའི་ལྷོག་སྟོགས་གྱི་ཡོད་པ་ནི་དོན་དམ་པར་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པར་ཤེས་པས།

ཞེས་དང་། བདེན་གཉིས་ལས། ❶ ཇི་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་ཁོ་ན། །ཀུན་རྫོབ་གཞན་ནི་ཅིག་ལོས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པ། རྟོན་དམ་པར་གྲུབ་པ། ཡང་
དག་པར་གྲུབ་པ་སོགས་མེད་ཀྱང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་
པ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ། རྫས་སུ་གྲུབ་པ་སོགས་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྒྱིར་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ།
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་དཔྱེད་པ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཆིགས། རྒྱུ་ལ་དཔྱེད་པ་དོ་རྗེ་
གཟེགས་མའི་གཏན་ཆིགས། འབྲས་བུ་ལ་དཔྱེད་པ་ཡོད་མེད་སྒྱེ་འགོག་གི་གཏན་
ཆིགས། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ལ་དཔྱེད་པ་ཐུ་བཞི་སྒྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཆིགས། རིགས་
པའི་རྒྱལ་པོ་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཆིགས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེ་འོག་ཏུ་
འཆད། གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་གྲུ་ཆོས་ཅན། རྟོན་དམ་པར་མི་སྒྱེ་སྒྱེ། རྟོན་དམ་པར་བདག་དང་།
གཞན་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། རྒྱུ་མེད་གང་རུང་ལས་མི་སྒྱེ་བའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བ་ཤེས་རབ་
ལས། ❷ བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་མིན། །དངོས་
པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། །སྒྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱུ་གྲུ་ཆོས་ཅན། རྟོན་དམ་པར་མི་སྒྱེ་སྒྱེ། རང་གི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་
ཡོད་པར་ཡང་མི་སྒྱེ། རང་གི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་མེད་པར་ཡང་རྟོན་དམ་པར་མི་སྒྱེ་བའི་བྱིར་
ཏེ། དབུ་མ་སྒྲུང་བ་ལས། ❸ ཡོད་པ་རྣམ་པར་མི་སྒྱེ་སྒྱེ། །མེད་པ་ནམ་མཁའི་བརྒྱ་
བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་པ་ནི། རྒྱུ་གྲུ་ཆོས་ཅན། རྟོན་དམ་པར་མི་སྒྱེ་སྒྱེ།
རྒྱུ་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་རྟོན་དམ་པར་སྒྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། རྒྱུ་དུ་མས་འབྲས་
བུ་དུ་མ་ཁོ་ན་རྟོན་དམ་པར་སྒྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། རྒྱུ་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་དུ་མ་ཁོ་ན་
རྟོན་དམ་པར་སྒྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། རྒྱུ་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་རྟོན་དམ་པར་

སྒྲི་ད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལས།^① དུ་མས་གཅིག་གི་དངོས་མི་
བྱེད། །དུ་མས་དུ་མ་བྱེད་པའང་མིན། །གཅིག་གིས་དུ་མའི་དངོས་མི་བྱེད། །གཅིག་གིས་
གཅིག་བྱེད་པ་ཡང་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ནི། ལྷ་གུ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་
མེད་དེ། ཏེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གཟུགས་བརྟན་བཞིན། ཞེས་པ་ལྷ་བྱུང་། །

དེ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས། གཏན་ཆེགས་དང་པོ་དེ་འཆད་པ་ལ། ཏྲགས་འགོད་པ་
དང་། ཚུལ་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་
མ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན། གཟུགས་བརྟན་བཞིན། ཞེས་པ་ལྷ་བྱུང་ཡིན་ཏེ། དཔུ་མ་རྒྱན་ལས།^② བདག་དང་
གཞན་སྒྲིའི་དངོས་འདི་དག །ཡང་དག་པར་ནི་གཅིག་པ་དང་། །དུ་མའི་རང་བཞིན་བྲལ་
པའི་ཕྱིར། །བདེན་པར་མེད་དེ་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་སྒྲིགས་ཆོས་སྒྲུབ་པ་དང་། རྒྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།
བདེན་པའི་གཅིག་བྲལ་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། བདེན་པའི་དུ་བྲལ་དུ་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཏུ་མེད་དེ། ཆ་
བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཆ་བཅས་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཆ་མེད་ཤེས་
བྱུང་ལ་མི་སྲིད། ཆ་བཅས་ཆ་མེད་དང་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆ་མེད་ཤེས་བྱུང་ལ་
སྲིད་པ་འགོག་པའི་ཆད་མ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཆ་བཅས་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱིས་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་
བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མིན་པར་གྲུབ་པའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་
སྒྲིན་དུ་འགོ་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་ཏྲགས་ཀྱི་མཆན་གཞི་ཆ་བཅས་ངེས་པའི་ཆད་མ་དང་།
བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མིན་པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ།
ཆ་བཅས་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་གི་གཞི་མ་ཐུན་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་གསུམ་སྒྲིན་དུ་

འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆད་མ་གསུམ་པ་འདི་ཉོག་ས་དཀའ་བས།
 དེ་བཤད་ན། ཆ་བཅས་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་ན། བུམ་པ་ཆོས་
 ཅན། རང་འཇིན་ཉོག་པ་ལ་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་བ་དང་། རང་
 གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ། རང་འཇིན་ཉོག་པ་ལ་རང་གི་ཆ་
 ཤས་རྣམས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་བ་གང་ཞིག །རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བུམ་པ་ཆ་བཅས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཅ་བར་འདོད་ན།
 བུམ་པ་ཆོས་ཅན། བརྒྱན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་སྟེ། སྒྲུབ་ལུགས་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་
 སྒྲུབ་ཡང་སྟོད་ལུགས་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་གྲུབ་པ་བརྒྱན་པར་གྲུབ་པའི་སྟོད་ལུགས་ལ་མི་
 འགལ་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་སྟོད་ལུགས་ལ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཆ་
 ཅན་དང་ཆ་དུ་མ་ཆོས་ཅན། ཐ་དད་དུ་མེད་པར་ཐལ། ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན། ཐ་དད་དུ་
 འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་དགོས་པ་ལས། དེས་ཐ་དད་དུ་མ་གཟིགས་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་ཡིན་དགོས། དེ་
 ཡིན་ན་དེའི་གཟིགས་ངོར་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྒྲུབ་ལུགས་ལ་
 ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་ཡང་སྟོད་ལུགས་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་གྲུབ་པ་དང་། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་
 གཞི་མ་ཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཆ་དུ་མ་ཆོས་ཅན། གཅིག་དུ་ཐལ། གྲུབ་ཅིང་ཆ་ཅན་དང་ཐ་དད་
 དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་ཁྱོད་དུ་མར་འཇལ་བའི་ཆད་
 མས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ཆ་ཅན་ཆོས་ཅན། དུ་མར་ཐལ། གྲུབ་ཅིང་ཆ་དུ་མ་དང་ཐ་དད་དུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་དུ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཁྱོད་གཅིག་དུ་འཇལ་བའི་ཆད་
 མས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཆ་བཅས་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་

གི་གཞི་མ་ཐུན་ཁེགས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆ་ཅན་དང་ཆ་དུ་མ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་ཐ་དད་
དུ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཞིགས་དགོས་པ་དེ་ཁེགས། དེ་ཁེགས་པས་དེ་
གཉིས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཐ་དད་ཡིན་པ་དེ་ཁེགས། དེ་ཁེགས་པས་ཆ་བཅས་དང་བདེན་གྲུབ་
ཀྱི་གཅིག་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཁེགས་པའི་ཕྱིར།

དོན་བསྒྲུ་ན། གཞི་ལ་མ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་མེད་དེ།
ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ན་གང་ལ་འང་བསྟོས་མེད་
ཀྱི་གཅིག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་ཆ་བཅས་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཆ་
བཅས་ཡིན་ཏེ། གཞི་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །ཆ་མེད་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད། ཆ་བཅས་ཆ་མེད་
དང་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མར་མེད་
དེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དུ་མ་གཅིག་ལ་བསྟོས་ནས་བཞག་
དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བྱུང་པ་སྐྱབ་པ་ནི། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་
རུང་དང་བྲལ་བའི་རྟགས་ཀྱིས། གཞི་ལ་མ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་ཆད་མས་ངེས་པ་ལ་
ཆད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་དེ་གང་རུང་དང་བྲལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ།
བདེན་མེད་བདེན་གྲུབ་དང་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ། དེ་གང་རུང་དང་བྲལ་བ་
དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཆད་མ་བྱེ་མ་འདི་རྟགས་དཀའ་བས་བཤད་ན་གཞི་གཟུགས་བརྟན་ཀྱི་སྟེང་དུ་
གཅིག་དང་དུ་མ་གཉིས་པ་རྩ་ཚུན་སྤངས་འགལ་ཀྱི་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་ལ་
བརྟེན་ནས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དང་བྲལ་བ་དང་བདེན་
གྲུབ་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་འགོག་རུས་ཏེ། ཆད་མ་དེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བར་དུ་ཆད་མ་

གཞན་བརྒྱད་པ་ལ་བལྟས་མི་དགོས་པར། དེ་འདྲི་གཞི་མ་ཐུན་མི་སྲིད་པར་རྟོགས་ཀྱིས་
 བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྟོན་ཆོས་ཅན། དུམ་གྱི་ངོ་བོ་
 ལ་དང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དུམ་མཁུན་གསུམ་ཡོད་པར་ཆད་མས་བྱུང་བའི་སྟོན་ས་
 དུམ་ལ་དང་བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དུམ་གྱི་རྒྱས་པ་ལ་དང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། མཁུན་གསུམ་
 དེ་རང་སྤྲས་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་ཐུན་ཆོག་སྐྱབ་རྒྱས་སུ་ཆད་མས་བྱུང་བའི་སྟོ་
 རས་དུམ་ལ་དང་བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ།
 བདེན་བྱུང་གྱི་གཅིག་དང་བདེན་བྱུང་གྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། བདེན་བྱུང་གྱི་
 གཅིག་དང་བདེན་བྱུང་གྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་པ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་
 སྐྱབ་^①པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་སྐལ་བཟང་
 མིག་འབྱེད་ལས་བཤད་ཅིང་། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་དཀར་^②འབྲེལ་ལས། ^③སྔོངས་པ་རྣམས་ལ་
 ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གྱི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་བ་ཉིད་^④རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དམ་བཅའི་
 རྟོགས་གཅིག་གི་གཏན་ཆོག་སྤོང་ཏེ། དཔེར་ན་དམིགས་པའི་མཆན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་
 བར་འགྱུར་བ་ལས་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་གྱི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་^⑤ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་འབྲེལ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་གྱི་ཐ་
 སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་
 བྱུང་བའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ^⑥གང་དག་
 གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལྟ་བུ་ལོ། །བདག་དང་གཞན་གྱིས་སྤྲས་པའི་

དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱུང་བར་
བྱེད་པ་མ་དམིགས་པ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱེད།

གཉིས་པ་བསྐྱུས་དོན་གྱི་འཕྲོས་དོན་བཤད་པ་ནི། མཆོམས་སྦྱར་དུ་^①དེ་ཞིག་
དང་པོར་ཡུམ་ལ་ཡོན་ཏན་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་སྤྱུག་འཆལ་
བཞུགས་པ་ཤད་ན། ཉན་ཐོས་ཞི་བ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་འདིས་ཡུམ་ལ་བསྟོད་
པ་དེ་ཡུམ་གྱི་སྤྱུགས་མཐའ་དག་ལ་བསྟོད་པ་ཡིན་ནམ། སྤྱུགས་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་བསྟོད་པ་
ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། སྦྱོར་བཞི་དང་ཆོས་སྦྱུ་ལ་དངོས་སུ་མ་བསྟོད་པས་གྲངས་ཉིང་བར་
འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཙོ་བོ་རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་བསྟོད་པས་ཆོག་
མོད། ཅིའི་ཕྱིར་མཁའ་པ་གསུམ་ཆར་བསྟོད་ཡུལ་དུ་སྟོས་ཤེ་ན། མཁའ་གསུམ་གྱི་ཡོན་
ཏན་གྱི་སྟོན་སྒྲུབ་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པ་ལ་བསྟོད་ཡུལ་ལ་གྲངས་མང་ཉིང་གི་སྟོན་མེད་དེ། དེ་
ལྟར་བསྟོད་པ་ལ་རྒྱ་མཆོན་དང་དགོས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྟོད་པའི་རྒྱ་
མཆོན་ཡོད་དེ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་མངོན་པར་ཉོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་མཁའ་གསུམ་གྱི་སྟོན་བྱའི་རྣམ་པར་བསྐྱུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་
པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^②དེ་ལ་ཐམས་ཅད་
མཁའ་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ནི་དོན་བརྒྱད་བསྐྱུས་ལ། དེ་ལྟར་སྤྱུགས་ལ་བཞག་ནས་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་བསྟོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་བསྟོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
དེ། མཁའ་གསུམ་གྱིས་རང་སྤྱོད་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྦྱབ་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་
ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^③དེ་དག་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེས་ཀྱང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་དོན་ཐམས་ཅད་
ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དེ་ལྟར་སྤྱུགས་ལ་བཞག་ནས་ཐམས་ཅད་མཁའ་པ་

ཉིད་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བསྟོད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

འོ་ན། གྲང་སྤྱི་བྱི་གཉིས་སྟོས་པའི་དགོས་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་དེ། སྤྱི་མས་མཁུན་གསུམ་གྱི་ས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྟུས་པས་མཁུན་གསུམ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡུམ་ཡིན་པར་མ་ཟད། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་གྲང་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡུམ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་ལ། གྲང་གཉིས་པས་ནི་མཁུན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒྲོན་ས་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པར་མ་ཟད་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་བསྟན་པའི་བྱིར།

དེས་ན་མཁུན་གསུམ་གྱི་ས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྟུས་པ་ཡིན་ཏེ། མཁུན་གསུམ་རྟོགས་པར་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་རྟོགས་པར་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པར་འགྱུར་བ་དང་། མཁུན་གསུམ་འདོད་བྱའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མཐོང་ན། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་འདོད་བྱའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེས་ན་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྒྲོར་བས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་གྱི་རྣམ་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྒྲོར་བར་བསྟུས་པ་དེ། མཁུན་གསུམ་གྱི་ས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྟུས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

ཁོ་ན་རེ། མཁུན་གསུམ་གྱི་ས་མཁུན་གསུམ་བསྟུས་པར་ཐལ། མཁུན་གསུམ་གྱི་ས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྟུས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མཁུན་གསུམ་མཁུན་གསུམ་དང་བསྟུ་བྱ་སྟུད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་དེ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་མ་བྱུ་སྟེ། སྤང་ཁམས་སྟེ་མཆོད་གསུམ་སྤང་ཁམས་སྟེ་མཆོད་གསུམ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་དང་བསྟུ་བྱ་སྟུད་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤང་ཁམས་སྟེ་མཆོད་གསུམ་གྱི་ས་སྤང་ཁམས་སྟེ་མཆོད་གསུམ་བསྟུས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེས་ཆོས་ཐམས་

ཅད་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།^① སྤང་པོ་དང་ནི་སྒྲི་མཆེད་དང་། །ཁམས་གཅིག་གིས་ནི་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་སྟུང་བྱེད་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་དེ་བརྒྱད་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྟུང་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྣམ་རྟོགས་སྒྲོར་བ་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་བསྐྱུས་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན། མཁྱེན་གསུམ་སྟུང་བྱེད་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཡོད་པར་ཐལ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་དེ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤར་བཞིན་རིགས་འགྲོལ། །དེ་བཞིན་དུ། བུམ་པ་སྟུང་བྱེད་ཀྱི་ཀ་བུམ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། བུམ་པ་ཀ་བུམ་གཉིས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁས། དེ་དེར་ཐལ། དེ་དེའི་ནང་ཆན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་རྣམ་རྟོགས་སྒྲོར་བ་བསྐྱུས་པར་ཐལ། དེས་སྒྲོར་བཞི་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་རྟོགས་སྒྲོར་བ་ཆོས་ཅན། ལམ་བདེན་གྱིས་བསྐྱུས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་བདེན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་བུང་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ལམ་བདེན་གྱིས་བསྐྱུས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ལམ་ལམ་བདེན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལམ་བདེན་གྱི་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས།^② ལམ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ལམ་གང་གིས་སྟུག་བསྐྱུས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བ་དང་། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ལམ་སྒྲོམ་པ་སྟེ་འདི་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་མདོར་བསྐྱུས་པའོ། །ཡང་ལམ་རྣམ་པ་ལྟ་སྟེ། ཆོག་ལམ་གྱི་ལམ་དང་། སྒྲོར་བའི་ལམ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་དང་། སྒྲོམ་པའི་ལམ་དང་། མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་ལོ། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་

འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་པོ་སྤྲུལ་ལས།^①འདི་ཡང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་
སྐབས་ལས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ས་
ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་དེ་ལམ་བདེན་གྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
དེའི་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ།

ཁ་ཅིག་གིས། མཁུན་གསུམ་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་སྤྲུལ་ཅུས་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་བརྒྱད་བསྟུས་པ་དེ། མཁུན་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྟུས་པའི་དོན་
ཡིན། ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། རྗེ་བཙུན་གྱིས་དེ་སྤྲུལ་ཅུའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡུམ་
ལ་བསྟོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན།
མཁུན་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་དེ་དེའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། མཁུན་
གསུམ་གང་རུང་ལ་འཕགས་རྒྱུད་གྱི་མཁུན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། རོང་རྒྱུ་པ་ན་རེ།
འཕགས་བཞིའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་^②མཁུན་གསུམ་དུ་བཞག་པ་ནི། མཁུན་གསུམ་
གཞི་ཤེས་གྱིས་བསྟུས། སྒྲོར་བཞི་ལམ་ཤེས་གྱིས་བསྟུས། ཆོས་སྤྲུལ་མཁུན་གྱིས་
བསྟུས་པ་དེ་དེའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མཁུན་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་
རྟོགས་པ་བརྒྱད་བསྟུས་པ་དེ་དེའི་དོན་དུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་མཁུན་གསུམ་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱུད་དང་
འགྲེལ་བས་རྒྱ་ཆེ་^③། སྒྲོར་བཞི་དང་ཆོས་སྤྲུལ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཁོ་ནའི་
རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་རྒྱ་ཆུང་བས། རྒྱ་ཆེ་བ་མཁུན་གསུམ་གྱིས་རྒྱ་ཆུང་བ་སྒྲོར་བ་བཞི་དང་
ཆོས་སྤྲུལ་བསྟུས་པ་དེ་དེའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱ་མཆོས་ཆུ་ཐིག་བསྟུས་པ་བཞི་ན།
ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྟུས་པའི་དོན་མིན་ལ། གསུམ་གྱིས་
ལྷ་བསྟུས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུས་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་ནས་མཁུན་དང་ལམ་

ཤེས་རང་རྒྱད་ལ་སྒྲེད་པ་ནམས་ཀྱིས། སྒྲོར་བཞི་དང་ཡེ་ཤེས་ཚས་སྒྲུ་ངེས་པར་རང་
རྒྱད་ལ་སྒྲེད་པར་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ལས་ཕྱོག་སྟེ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་གཞོད་
བྱེད་^①མེད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །མཁེན་གསུམ་ནི་སྒྲོར་བཞི་དང་ཚས་སྒྲུ་ངེས་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། སྒྲོར་
བཞི་དང་ཚས་སྒྲུ་ནི་མཁེན་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་པས། རང་བཞིན་མཁེན་
གསུམ་གྱིས་གནས་སྐབས་སྒྲོར་བཞི་དང་ཚས་སྒྲུ་བསྐྱུས་པ་དེ་དེའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་
ན་རང་བཞིན་སོར་མོའི་ནང་དུ་གནས་སྐབས་ཐལ་མོ་དང་ཁུ་ཚུར་བསྐྱུས་པ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མཁེན་གསུམ་སྒྲོར་བཞིའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན། སྒྲོར་བཞི་
ཡང་མཁེན་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། སྒྲོར་བཞི་མཁེན་གསུམ་
གྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཞག་པའི་སྒྲོར་བ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་
མཁེན་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རྩ་བའི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་ལ། མཚམས་སྒྱུར་དུ། དེ་ཞིག་དང་པོར་
ཡུམ་ལ་ཡོན་ཏན་ངི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་ཕྱག་འཆལ་བ། ཞེས་
བཤད་ན། ཉན་ཐོས་ཞི་བ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཁེན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲོན་ས་ཡུམ་
ལ་བསྟོད་ན་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་
དང་། བསྐྱུས་ཏེ་ཕྱག་འཆལ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གཞི་ཤེས་ཀྱིས་ཉར་ཞིར་བྲིད་
ཚུལ་། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་ཚུལ། རྣམ་མཁེན་གྱིས་ཚས་འཁོར་སྒྲོར་
པའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། གཞི་ཤེས་སྒྲོམ་པའི་
རྟེན་གྱི་གང་ཟག །ཐབས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ། ཐབས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་
བྱེད་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ^②ཉན་ཐོས་དང་དེའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱེད་པ་རྣམ་པར་

ཐར་པ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་གིས་ལྟག་པ་རིམ་པ་གཅིག་གིས་བསྟན་པ་རང་སངས་རྒྱས་
ཀྱང་སྟེ། སྤངས་ལས་འདེམ་བར་འདོད་པ་རྣམས། ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། ❶གཞི་
ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་པས་འཆད། གསུམ་པ་
ནི། ❷སྤང་པོ་དང་བཅས་པ་དང་སྤང་པོ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྤངས་ལས་འདས་པ་རྣམ་
པ་གཉིས་ཐོབ་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་པས་འཆད།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ❸བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཁོར་བ་
རི་སྤྲོད་པར་འགོ་བའི་དོན་བྱེད་པ་རྣམས། ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། ❹ལམ་ཐམས་
ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་པས་འཆད་དོ། །གསུམ་པ་
ནི། ❺འགོ་བ་མཐའ་དག་གི་དོན་སྐྱབ་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་པས་འཆད།
གསུམ་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཆོས་འཁོར་སྐྱོར་བ་པོའི་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་དེ་
སྟོན་པ་ལ། ❻སངས་རྒྱས་ཡང་དག་པར་བསྐྱམས་པའི་སྐྱེ་ཅན་རྣམས་འབྱོར་ཅན་གྱི་དབང་
ཕྱུག་གི་གཙོ་བོ་རྣམས། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་མཆོག་གི་སྐུ་ལ་སྐྱས་ཆོས་འཁོར་སྐྱོར་
བའི་ཐབས་རྣམས་མཁྱེན་དེ་སྟོན་པ་ལ། ❼རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བྱུགས་སུ་ཆུད་
པ་གང་དང་ལྡན་ན། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་རྣམས་མཁྱེན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བྱ་དེ་
སྟོན་པ་ལ། ❽སྦྱོང་པའི་གཉིན་པོར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱོར་
བར་མཛད་པ། ཞེས་གསུངས།

འོ་ན། མ་ལུས་པ་དང་ཐམས་ཅད་གཉིས་ཀ་སྟོས་པ་ལ་སྟོས་སྟོན་ཡོད་དོ། །ཞེ་ན།
སྟོན་མེད་དེ། ཐམས་ཅད་ཅེས་པས་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དབང་གིས་བརྗོད་བྱ་བྱུགས་རེ་བ་ལ་
ཡང་ཟེར་བས་དེ་ལྟ་བུའི་ཉི་ཆེ་བ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་དུ། མ་ལུས་པ་དང་ཐམས་
ཅད་གཉིས་ཀ་སྟོས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསེར་སྤང་ལས་བཤད་དོ། །རྣམ་བཤད་ལྟར་ན་སྟོན་

མེད་དེ། མ་ལུས་པ་ཞེས་པ་ནི་རྫོང་བྱེད་གསུང་རབ་ལ་འཇུག་ལ། ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་
བརྫོང་བྱ་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྡན་འདས་རྣམས་ལ་རྣལ་འབྱོར་ཅན་
གྱི་དབང་ཕྱག་གི་གཙོ་བོ་ཞེས་བརྫོང་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉན་རང་བྱང་སེམས་
རྣམས་དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་ལས་རྣལ་འབྱོར་ལྷག་པས་རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱི་དབང་ཕྱག་
ཅེས་བྱ་ལ། དེ་གསུམ་ལས་སྤངས་ཏོགས་ལྷག་པས་ན་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྡན་འདས་
རྣམས་ལ་རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱི་དབང་ཕྱག་གི་གཙོ་བོ་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་བསྐྱུས་ཏེ་ཕྱག་འཆལ་བ་ནི། ❶ སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པས་
ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་དེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་པས་
འཆད། འདིའི་བསྐྱོར་ཅེས་པའི་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་བྱང་སེམས་ཏེ་
སྤངས་བཞེས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་དོན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཡུམ་མཐེན་
པ་གསུམ་ལ་ཕྱག་འཆལ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེད། ❷ ཉན་ཐོས་ཉིད་དང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་དེ་ཉྟ་བུ་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་དེ་དག་གི་ཡུམ་ཤེས་ཐུན་ལ་ཕྱག་འཆལ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཉི་མེ་
རྣམ་འབྲེལ་ལས། ❸ སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་ལྡན། ཞེས་
གསུངས་པས་ན། ཅུ་བའི་ལྡན་པའམ་བཅས་པའི་དོན་འབྲེལ་པར་བསྐྱོར་བ་ལ་བཤད་པའི་
བྱིར། ཡུམ་སྤངས་ལ་གཙོ་འཁོར་གྱི་ཐ་སྙད་བྱས་པས་ཚོགས་སྟེ། མཐེན་པ་གསུམ་པོ་དེས་
རང་སྤངས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། ལྷིང་པོའི་
རྒྱན་ལས། ❹ སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་
བསྐྱོར་བ་སྟེ་བཞེད་དོན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ། ཞེས་གསུངས་
པ་མ་གཏོགས་གསལ་བར་མ་བཤད་དོ། །

དེ་དག་གི་ནང་ནས། ཉན་ཐོས་དང་དེའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱུང་བ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ། ^①ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་རྣམས་པ་གཉིས་འཐོབ་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་།
ཞེས་བཤད་ན། ལྷག་བཅས་ཐུང་འདས་དང་། ལྷག་མེད་ཐུང་འདས་ཀྱི་བྱད་པར་དེ་རིམ་གྱི་
བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ལུགས། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས། ཐལ་འགྱུར་པའི་
ལུགས། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་དོན་
ཐུང་པོའི་རྒྱན་ལོག་མ་ལོག་གི་གནས་སྐབས་ལ་ལྷག་མེད་དང་ལྷག་བཅས་ཀྱི་བྱད་པར་
འདོག་སྟེ། དེགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར། ^②དེ་ལ་ཐུང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་ནི་
ཐུང་པོ་ཅམ་དུ་བྱད་དེ་ཉན་ཐོས་པའི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན། ཐུང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་
པ་ནི་ཐུང་པོའི་རྒྱན་ཆད་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པས། ཞེས་ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་འདོད་པར་
གསུངས་པའི་བྱིར། ཐུང་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཏུ་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀས་
འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་དོན་སྒར་བཞིན་དང་། ཐུང་འདས་ཀྱི་ངོ་
བོ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འདོད་དེ། བསྐྱུ་བར། ^③ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་རྣམས་པར་དག་པའི་ངོ་
བོ། ཞེས་བཤད་ཅིང་། བྱེ་བཤད་འགྲེལ་པར། ^④ཐུང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དང་ཐུང་པོ་
ལྷག་མ་མེད་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་^⑤པའི་འགོག་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལུགས་འདི་དག་གིས་ལྷག་མེད་ཐུང་འདས་ཀྱི་ཆེ་ཐུང་
པོའི་རྒྱན་ཆད་པར་འདོད་པས། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་ལྷག་བཅས་ཐུང་འདས་ལ་སྤངས་པའི་
བྱད་པར་འདོད་ཀྱང་ལྷག་མེད་ཐུང་འདས་ལ་དེ་མི་འདོད་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་མེད་
ཐུང་འདས་ཀྱི་ཆེ་ལམ་གྱིས་སྤངས་པའི་སྐྱིབ་གཉིས་བྱད་པ་མེད་ཀྱང་སྐྱིབ་པའི་ཉེན་མེད་
པས་སྐྱིབ་གཉིས་རང་གི་རང་གིས་ལོག་པར་འདོད་པའི་བྱིར་ཉེ། བསྐྱུ་བར། ^⑥ཐུང་པོའི་

ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པ་^①ནི་སྒྲིབ་པ་དང་
བཅས་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡོད་ཀྱི། སྤང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་
ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་
དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཆོན་མ་དང་གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱན་
ཆད་ཅིང་འགགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཉན་རང་དག་བཅོམ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱུང་མེད་དུ་
མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་གཞན་དོན་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཐེག་དམན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོན་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་སྒྲོན་ལམ་མ་བཟུང་ཅིང་རང་
བཞིན་གྱིས་རིགས་དམན་པས། སྒྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཞི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་
པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱ་བར།^②གལ་ཏེ་དེ་ལ་སྒྲིབ་པ་མེད་དེ། ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལ་མི་མངའ་བ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་དག་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་
ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛད་པ་མི་བྱེད་ཅེ་ན།
སྒྲས་པ། སྒྲོན་སྒྲོན་ལམ་གོམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་ཅན་ཡིན་
པས་དེའི་ཕྱིར། དག་བཅོམ་པ་ནི་ལྡང་བའི་བསམ་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཡོངས་སུ་ཕྱ་ངན་
ལས་འདས་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི།
ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་དོན་བདེན་སྤང་གི་ལྷག་མ་དང་བཅས་མ་བཅས་ལ་འདོད་
ཅིང་། རོ་བོ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འདོད་དོ། །

བཞི་པ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆོམས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཉན་
སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག། བྱུང་འདས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་པ་
ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་སྤྱེད་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་གྱི་བྱུང་འདས། མི་གནས་པའི་བྱུང་

འདས། ལྷག་བཅས་ཐུང་འདས། ལྷག་མེད་ཐུང་འདས་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ཆོས་
 ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ། དེ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་དོན་
 གཅིག་གཉིས་པ་ནི། སྒྲིབ་གཉིས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ལྟ་བུ། དེ་
 དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་འགོག་བདེན་དོན་གཅིག་གསུམ་པ་ནི། །ཐེག་དམན་གྱི་ཐུང་
 འདས་གང་ཞིག་། སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ། ལྷག་བཅས་ཐུང་འདས་
 ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་ཉེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་
 པའི་རྒྱུ་ཀྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། དེ་གང་ཞིག་། དེ་དང་བྲལ་བ། ལྷག་མེད་ཐུང་
 འདས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན་དག་ཞིང་གི་ཉེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུ་
 ཀྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། དེས་ན་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ལ་ལྷག་བཅས་ཐུང་འདས་ཀྱི་སྒྲས་
 ཉོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཤིང་ཕྱང་པོ་ལྷ་དང་བཅས་པའི་
 རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་སྐྱེལ་ལྷག་མེད་ཐུང་འདས་ཀྱི་སྒྲས་བརྗོད་
 པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཤིང་ཕྱང་པོ་ལྷ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་
 མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཤེས་གཉིན་
 གྱིས་མཛད་པའི་སྐྱ་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲོར། ^①ཕྱང་པོར་བཅས་པའི་ཕྱ་ངན་
 འདས། །ཐུབ་སྐྱ་གཉིས་ལ་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཕྱང་པོ་ཀྱན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །ཆོས་ཀྱི་
 སྐྱེལ་ཕྱང་པོ་མེད། །ཅེས་དང་། གསེར་འོད་དམ་པ་ལས། ^②སྐྱ་དེ་གཉིས་ལ་དགོངས་ཏེ།
 སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་
 འདས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེལ་དགོངས་ཏེ། ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་
 འདས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དག་བཅོམ་པ་མཐའ་
 དག་གི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་དོ། །

ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟོན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་
བདེན་ཆོས་ཅན། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པར་ཐལ། ལྷག་བཅས་ཕུང་
འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་ཁས། འདོད་ན། གཟུགས་མེད་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕུང་
པོ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
བྱུང་སྟེ། དེ་ན་མིང་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་མིང་གི་ཕུང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས།
དེར་ཐལ། དེ་ན་ཕུང་པོ་ཕྱི་མ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལྷག་བཅས་ཕུང་འདས་ཆོས་
ཅན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་བཅས་པར་ཐལ། སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་བཅས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཟག་བཅས་དང་བཅས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་ལ། འདོད་ན། ཟག་
བཅས་སྤྱི་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགོག་བདེན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ལྷག་བཅས་ཕུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་པའི་རྒྱུད་ལ་
ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་ཡོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་
འབྱུང་ཡང་མེད། འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་ལ། དང་
པོ་བྱུང་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་བྱུང་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་
ལ་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག །ཉོན་སྤྱོད་མ་ལུས་པར་སྤངས་
པའི་དེ་བཞིན་ཉིད། ཕུང་འདས་ཀྱི་ངོ་བོར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་དང་། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུག་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་མ་
ངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་ཕུང་འདས། ལྷག་བཅས་

མྱུང་འདས་ཀྱི་ངོ་མོར་འཛོག་པ་མི་རིགས་ཏེ། ལྷག་བཅས་མྱུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་
 ཐོས་དག་བཅོམ་ཆེ་དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་དེ་ལྷག་བཅས་མྱུང་འདས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཤེག་དམན་
 དག་བཅོམ་སྐྱེ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མྱུང་འདས། ལྷག་མེད་མྱུང་
 འདས་སུ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་སྐྱེ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་བའི་ཐེག་དམན་ཀྱི་
 དག་བཅོམ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་
 མེད་པའི་དུས་སུ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཤེག་དམན་པའི་མྱུང་འདས་མྱུང་འདས་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་
 བར་དུ་མྱུང་འདས་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲུ་མར།^①གང་ཕྱིར་དེ་ནི་ཆོས་སྐྱེ་དེ་ནི་
 དེ་བཞིན་གཤེགས། །དེ་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་དོན་དམ་མྱུང་ན་འདས། །དེའི་ཕྱིར་ཉི་
 དང་ཟེར་བཞིན་ཡོན་ཏན་དབྱེར་མེད་པས། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ལས་མ་གཏོགས་མྱུང་ན་
 འདས་པ་མེད། །ཅེས་དང་།^②དེས་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར། །མྱུང་ན་འདས་པ་མི་
 འཐོབ་སྟེ། །འོད་དང་འོད་ཟེར་སྤངས་ནས་ནི། །ཉི་མ་ལྟ་བར་མི་རྒྱས་བཞིན། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་སྒྲིན་མེད་དེ། སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཟད་པར་
 སྤངས་པའི་མྱུང་འདས་མི་འཐོབ་པ་ལྷུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འགྲེལ་
 པར།^③ཆགས་པ་མེད་པ་དང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་མངའ་བའི་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་མ་ཐོབ་བར་སྐྱེ་བ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་མྱུང་ན་ལས་
 འདས་པའི་དབྱེངས་ཉོགས་པ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་མེད་དེ། འོད་དང་འོད་ཟེར་མ་མཐོང་བར་
 ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་མི་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་དོན་རྩ་བའི་
 ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་པའི་དེ་འགོད་དོ། །

① རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུད་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། འོ་ན། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱོར་བར་མཛད་པ། ཞེས་བཤད་ན། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དེ་རྗེས་སུ་ཞེ་ན། འདི་ལ་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་དང་། རང་ལུགས་གཞག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག །སྟོན་པས་གསུངས་པའི་དམ་ཆོས། ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ཆོས་ཅན། ཆོས་འཁོར་དུ་ཐལ། མཆན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྟོན་པས་གསུངས་པའི་དམ་ཆོས་ཡིན་ན། སྟོན་པའི་གསུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩབ་པ་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་དུ་ཐལ། ཆོས་འཁོར་གང་ཞིག །ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀའ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །བཤད་པས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཕོ་བྱ་དང་འཕོ་བྱེད་གང་རུང་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན། ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག །རྣམ་མཐུན་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཤད་པས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཕོ་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། མདོ་ལས། ② ཐུབ་རྣམས་སྤྲིག་པ་ཆུ་ཡིས་མི་འཁྱུ་ཞིང་། །འགྲོ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱག་གིས་མི་སེལ་ལ། །ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་འཕོ་མིན་ཏེ། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་བསྟན་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེའི་དོན་སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་མཐུན་དེ། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཕོ་མི་རུས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པར་གཏོགས་པའི་དམ་ཆོས། ཆོས་འཁོར་གྱི་

མཆན་ཉིད། སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པར་གཏོགས་པའི་ལུང་། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་གྱི་
མཆན་ཉིད། གདུལ་བུའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་
པའི་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཐུན་པ། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། ལམ་
མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་འཁོར་དུ་ཐལ།
མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་དུ་ཐལ། ཆོས་འཁོར་གང་ཞིག །ཞེས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཐུན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ཆོས་འཁོར་ལ་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་
གཉིས་སུ་གངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་
གསུམ་པོ་དེ་ཆོས་འཁོར་གང་ཞིག །དེ་དེ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དངོས།
གཉིས་པ་སྟེ། ཅ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། མངོན་ལས།^①སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་
ཏེ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་བསྟན་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་
པའི་ཆོས་འཁོར་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་སྟོན་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཆོས་
འཁོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཐུབ། ཁ་ཅིག །བཀའ་དང་སྤངས་རྟོགས་གང་རུང་གིས་
བསྟུས་པའི་དམ་ཆོས། ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན།
ཆོས་འཁོར་དུ་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། སྤངས་པས་བསྟུས་པའི་དམ་ཆོས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་དུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
ན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འཁོར་བ་མི་དགེ་བ་

ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཁམས་གོང་གི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་མི་དགོ་བ་ཡོད་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། མཛོད་ལས།^①དེ་ལས་འགྲོད་གཉིད་མི་དགོ་རྣམས། །བསམ་གཏན་དང་
པོ་དག་ན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་
རིན་པོ་ཆེ་དང་བྱེད་ལས་ཆོས་མཚུངས་པར་ཐལ། ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་རང་གི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་འཛོམས་བྱེད་དུ་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན།
རང་གི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་འཛོམས་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བྱེད་
ལས་ཆོས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་སྤང་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་མ་བྱ་བ། ཁོ་ན་རེ། འགོག་
བདེན་ཆོས་ཅན། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོགས་པའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱ་བ།

ཁ་ཅིག །བདེན་བཞི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ།
བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཆན་ཉིད། སྟོང་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་
གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ། བཀའ་བར་བ་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་
མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བདེན་བཞི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཤེར་
ཕྱིན་གྱི་མདོ་དེ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ལུང་ཐུན་ཆོག་གས་ཀྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་ཀླུ་ཡ་ན་ལ་
གདམས་པའི་མདོ་དེས་སྟོང་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་ཀྱང་།
དེ་འཁོར་ལོ་བར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་
བཅོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་བསྟན་ཉེ། ཅེ་ལེ་ལས།^②བཅོམ་ལྷན་

དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། །མཐུན་པས་ཀླུ་ཡ་ན་ཡི། །གདམས་ངག་ལས་ནི་ཡོད་པ་
དང་། །མེད་པ་གཉིས་ཀ་དགག་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་བདེན་བཞི་
དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ། འཁོར་ལོ་དང་
པོའི་མཆན་ཉིད། ཅེས་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱང་ཁེགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཁོ་ན་རེ། ལྷང་ཕྱན་ཆེགས་ཀྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་ཀླུ་ཡ་ན་ལ་གདམས་པའི་
མདོ་དེ་ཐེག་དམན་^①གྱི་མདོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་
སྟེ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་མདོ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་མདོ་དང་། རང་གི་
ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་ནས་གསུངས་
པའི་མདོ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་
ཅན། རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་
ནས་གསུངས་པའི་མདོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་
གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གཙོ་བོར་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་
ཁས་ཏེ། ཉགས་བྱ་བ་སྟེ། ཁྱོད་མདོ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་
གྱི་རིགས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ། གསལ་བ་དེས་རིགས་འགྲེལ། །

གཞན་ཡང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མདོ་མི་འགལ་ཏེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེ་དེ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཐུན་
མོང་བའི་སྡེ་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀྱན་བརྩས་ལས། ^②གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པའི་
སྡེ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཡང་ཆོས་མདོན་པའི་སྡེ་སྟོན་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག་དུས་དང་པོར་གསུངས་པའི་མདོ། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཆན་ཉིད་དུ་འཛོགས་པ་ཡིན་

ཉེ། དང་ངེས་ན་མ་འབྲེད་ལས།^① རྒྱགས་ལ་གནས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་དུས་ཀྱི་རིམ་པའི་སྒྲི་
ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་སྒྲུར་བའི་དང་ངེས་སུ་འགྱུར་ཚུལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་དང་པོར་སྒྲ་རྒྱ་སྒྲི་ལ་གསུངས་པའི་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་
དང་། བར་དུ་བྱ་རྒྱུ་དང་པོའི་རིམ་གསུངས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་། ཐ་མར་ཡངས་
པ་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ལེགས་པར་རྒྱུ་བའི་ཆོས་འཁོར་གསུམ་དུས་ཀྱི་རིམ་
པའི་སྒྲི་ནས་འཛོགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། དང་ངེས་ན་མ་འབྲེད་
ལས།^② དགོངས་འབྲེལ་ལས་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི། འཁོར་གྱི་འདུ་
ཐབས་དང་སྟོན་པའི་སྒྲི་ཆའི་ཆོགས་ལ་སོགས་པའི་ངོས་ནས་འཛོགས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པར་དུས་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲི་ནས་
འཛོགས་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། མཆན་ཉིད་དེ་ལྟར་
འཛོགས་པ་དང་། འདུལ་བ་ལུང་སྒྲི་བཞི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཆན་གཞིར་འདོད་པ་ནང་
འགལ་ཉེ། འདུལ་བ་རུང་མ་ཐུན་གྱི་མདོ་དེ་དུས་དང་པོར་གསུངས་པའི་མདོ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཉེ། དེ་སྟོན་པ་ཕྱི་
ངན་ལས་འདའ་ཁར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།^③ རྒྱགས་བྱུང་སྟེ། འདུལ་བ་ལུང་སྒྲི་བཞི་པོ་དེ་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། དང་ངེས་ན་མ་འབྲེད་ལས།^④ སྟོན་པ་ཕྱི་ངན་ལས་འདའ་ཁར་
འདུལ་བ་རུང་མ་ཐུན་ཞེས་བྱ་བ་མདོར་བསྐྱུས་སུ་གྲགས་པ་གཅིག་གསུངས་ཀྱང་དེ་
འདིར་ངེས་དོན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་མཆོན་ནས་དུས་
དང་པོར་གསུངས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལོ་དང་པོར་ཐལ། མཆན་ཉིད་
དེའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྟོན་པ་མདོར་བར་ཛོགས་པར་སངས་
རྒྱུས་པའི་ཕྱི་ལོ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྒྲུངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་དུ་དུས་འཁོར་ཅ་རྒྱུད་གསུངས་

པ་གང་ཞིག །དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བྱ་གྲོལ་ཕྱང་པོའི་རིར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ^①ས་གའི་ཉའི་སྐྱ་རེངས་འཆར་བའི་
ཆེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤྱུག་ཐུབ་པ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ཞིང་ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་པར་མཛད་ནས། ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་ནག་
པའི་ཉ་ལ་ཤི་རྩེ་ན་ཀ་ཀ་ཀར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་
གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དུས་འཁོར་ཅ་རྒྱད་ལས། ^②སྟོན་
པས་བྱ་གྲོལ་ཕྱང་པོ་རུ། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་ཚུལ་བསྟན། །མཆོད་ཏེན་དཔལ་ལྡན་
འབྲས་སྤངས་སུ། །དེ་བཞིན་གསང་སྤྲགས་ཚུལ་གསུངས་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོའི་མདོ་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལོ་དང་པོ་
ཡིན་པར་ཐལ། དུས་དང་པོར་གསུངས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་
ནས་ལོ་བཅུ་པ་ལ་གསུངས་པར་མདོའི་སྤང་གཞི་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། དེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་བར་པ་དང་། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་
འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མཆོན་ཉིད་དེ་མི་འཐད་དེ། སྟོན་པས་ཆོས་
འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་^③ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མདོ་ཅིག་
ཅར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་མདོ་
ལས། ^④ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས་དེ་ལ་གང་གི་ཆེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གསུང་འདི་སྐད་དུ། ཀློང་གྱི་
མིག་མི་ཏྲག་གོ། །ཞེས་བཀའ་སྤྲུལ་པ་དེ་ལ་མི་ཏྲག་པའི་སྐྱས་འདུལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མིག་
མི་ཏྲག་གོ། །ཞེས་ཐོས་སོ། །སྤྱག་བསྐྱུལ་གྱི་སྐྱས་འདུལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མིག་སྤྱག་
བསྐྱུལ་ལོ། །ཞེས་ཐོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་
ལས། ^⑤སྤར་ལུང་མ་བསྟན་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་། །སྟོན་ཡུལ་མ་ཡིན་གྲུབ་པ་དང་། །ཞེས་དང་།

དེའི་ཐད་གྱི་འགྲེལ་པར། ❶ ལྟན་ཅིག་འབྱུང་ཞེས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་དུས་
མཉམ་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་ཕྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྟོན་
པས་མཛད་པ་བཙུག་ཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་ཆོས་འཁོར་གསུམ་
ཅིག་ཅར་དུ་བསྟོར་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་བྲིམ་ན་གནས་པའི་མཛད་པ་དང་རབ་དུ་
བྱུང་བའི་མཛད་པ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྟན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྲིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གི་
གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་མ་བྲབ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། སྟོན་པས་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་པ་དང་།
དེས་ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་པ་དང་། དེས་འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་
བཞི་ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་པར་ཐལ། དེས་ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ན། ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་❷ མ་བྲབ། ཁ་ཅིག་ །རང་གི་བསྟན་དོན་སྒྲི་རི་བཞིན་དུ་ཁས་
ལྷང་དུ་རུང་བའི་མདོ་དེ། དེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལྟར་མི་རུང་བའི་མདོ། བྱང་
དོན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན། འདུས་བྲས་མི་རྟག་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན།
དེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱབ་སྟེ། འདུས་བྲས་མི་
རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདུས་བྲས་མི་རྟག་པ་བྱང་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྲས་ནས་སྟོན་
པའི་མདོ། དེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད་དང་། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྲས་ནས་སྟོན་པའི་མདོ། བྱང་དོན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཤེས་
རབ་སྟོང་པོ་ཆོས་ཅན། དེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་
བྱབ་སྟེ། འཁོར་ལོ་བར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ❸ སྟོང་པ་ཉིད་
སྟོས་པའི་རྣམ་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བླ་འོན་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་ལོན་གྱི་མདོ་
ཡོད་པར་ཐལ། དེས་འོན་དངོས་ཀྱི་བཟོད་བྱའི་གཙུག་ལོན་གྱི་མདོ་ཡོད་
པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཐུག། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་བསྟན་བྱའི་གཙུག་ལོན་གྱི་མདོ་
ཡོད་པར་ཐལ། བླ་འོན་གྱི་མདོ་ཡོད་པས་མ་ཐུག་སྟེ། བཟུང་སྟོང་པས་དེ་སྟར་བསྟན་
པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེས་མདོན་པར་རྟོགས་པ་བཟུང་བསྟན་བྱའི་གཙུག་ལོན་གྱི་མདོ་ཡོད་པས་ནས་བསྟན་
པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེས་དེ་ཤུགས་ལ་བསྟན་བྱའི་གཙུག་ལོན་གྱི་མདོ་ཡོད་པས་ནས་བསྟན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེས་
སྤྱིར་འོན་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་བསྟན་བྱའི་གཙུག་ལོན་གྱི་མདོ་ཡོད་པས་ནས་བསྟན་པའི་སྤྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བརྒྱད་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་
 བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་ཁྲབ་སྟེ། ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་དེར་ཐལ། འདུས་བྱས་བདེན་མེད་དུ་
 གྱུབ་^①པའི་རིགས་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། བརྒྱད་སྟོང་པ་
 ཆོས་ཅན། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་དངོས་བསྟན་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་
 ཐལ། བྱོད་ཀྱི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐབས་དང་པོ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་
 དངོས་བསྟན་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་དངོས་བསྟན་
 བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཉགས་བྱུབ་སྟེ།
 རྣམ་མཁྱེན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་མཆོན་ནས་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་
 ཅིག །དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལུ་ངེས་དོན་ཀྱི་མདོ་ཡིན་ཟེར་ན། འདི་དག་
 ལ་བཞེན་པའི་དོགས་གཙོད་རྒྱས་པར་བྱང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཐད་དུ་བཤད་པས་དེར་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག །གཟུངས་རྒྱལ་ནས་གསུངས་པའི་གདུལ་བྱ་བའི་རིམ་པ་གསུམ་པོ་
དེ་ལ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྤྱིང་པོའི་མདོ་དེ་དེ་ནས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མར་
ཡང་།^①སྤྱིར་ཡང་སྒྲ་མའི་རྒྱུད་འདིར་ནི། །ཉེས་པ་ལྷ་དག་སྤངས་པའི་བྱིར། །ཞེས་པའི་
ཐད་ཀྱི་དར་རྒྱུག་ལས།^②སྤྱིར་ཡང་སྒྲ་མའི་རྒྱུད་དེ་རྒྱུད་བྱི་མ་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོའི་མདོ་འདིར་ནི། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། ཆོས་འཁོར་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། ལུང་
གི་ཆོས་འཁོར་གྱི་བྲག་རྩ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། རྩང་ངེས་
ཀྱི་དོན། ཆོས་ལུང་གི་ཆད། སྒྲོར་ཚུལ། སྤྱི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྱེ་བྲག་སྤྱི་བ་ཁ་
ཅིག །མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ཆོས་འཁོར་དུ་འདོད་དེ། ལྷ་སྤྱེའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་ལམ་སྤྱེས་པའི་
ཆེ། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ས་ཨ་ལ་ལ་དེང་འཇམ་བུའི་སྤྱིང་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྒྲོར་
རོ། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར།

གྱེ་བྲག་སྤྱི་བ་ཁ་ཅིག །མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ཆོས་འཁོར་དུ་འདོད་དེ། འཁོར་ལོ་རིན་
པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱིས་
བདེན་པ་མདོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པས་འཁོར་ལོ་སྤྱིར་དུ་འགོ་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་
བྱིར་དང་། ཁམས་གོང་མའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པས་མཐོ་བ་ལ་འཕར་བ་དང་ཆོས་
མཚུངས། ཁམས་འོག་མའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པས་དམའ་བ་ལ་འབབ་པ་དང་ཆོས་
མཚུངས། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤང་བུའི་ས་བོན་གཅོད་པས་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བ་
དང་ཆོས་མཚུངས། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་བྲལ་ཐོབ་འཛིན་པས་རྒྱལ་བ་རྣམ་དུ་འགོད་པ་
དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་བྱིར། །ཞེས་འདོད། བཅུན་པ་དབྱངས་སྒྲོག་ན་རེ། འཕགས་ལམ་

ཡན་ལག་བརྒྱད་ཁོན་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་དེ་
 ཁོན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ། རྟོག་པ། རྩོལ་བ་གསུམ་ནི་གཙོ་བོ་དཔར་
 གྱེད་པའི་རྩིས་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། དེ་གསུམ་ཞེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས།
 རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཛོམས་པར་གྱེད་པའི་ཕྱིར། རག་ཤེས་ཀྱི་མཐུན་འཛོམས་
 གསུམ་ནི་རྟོག་པར་གྱེད་པའི་ལྷོ་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། དེ་གསུམ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས་བསྐྱབ་པ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རྟོག་གྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔུང་བ་དང་། ཉིང་དེ་
 འཛིན་གཉིས་སྤྱད་པར་གྱེད་པའི་སྤྱུ་སྤྱད་^① དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཉིང་དེ་
 འཛིན་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་ནང་དུ་འདུ་བས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་སྤྱད་གྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་འདོད་དེ། མཛོད་ལས།^② ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བའི་ལམ། །སྤྱར་བར་འགོ་
 སོགས་རྩིས་སོགས་ཀྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། བཀའ་དང་
 ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་
 ཏན། ཆོས་འཁོར་གྱི་ངོ་བོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་དང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གཉིས་
 སུ་ཡོད། སངས་རྒྱལ་གྱིས་བཀའ་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན། དང་པོའི་མཚན་
 ཉིད། དེ་ཕྱིར། སངས་རྒྱལ་གྱི་བཀའ་བསྐྱུས་པའི་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དང་། གསུང་རབ་ཡན་
 ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས།^③ མདོ་སྡེ་
 དབྱངས་བསྟན་ལུང་བསྟན་དང་། །ཆོག་པ་བཅད་ཆེད་བཟོད་རྟོགས་པ་བཟོད། །དེ་ལྟར་
 སྤྱང་དང་སྤྱང་གཞི་དང་། །འཕྱོད་ཀྱིས་པ་སྤྱོད་རབས་བཅས། །གཏན་ལ་པལ་མད་སྤྱང་
 ཆོས་ཏེ། །དེ་ལྟར་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

དེ་ཡང་བསྐྱུ་ན། སྡེ་སྡོད་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། དང་པོ་ལྷ་པོ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་

སྒྲི་སྒྲི་སྒྲི་དུ་འདུ། རྟོགས་བརྗོད། དེ་ལྟར་བྱུང་བ། སྒྲི་གཞི། སྒྲི་ས་རབས་བཞི་ནི་འདུལ་
བའི་སྒྲི་སྒྲི་དང་། མད་དུ་བྱུང་བ། ལེན་ཏུ་རྒྱས་པ་གཉིས་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྒྲི་སྒྲི་སྒྲི་
དང་། གཏན་ལ་པབ་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་མདོན་པའི་སྒྲི་སྒྲི་དུ་འདུ་བའི་བྱིར། མདོ་སྒྲི་ཁ་ཅིག་
ཏུ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགུ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་གཙོ་བོ་སྒྲི་གཞིའི་སྒྲི་དང་། འཁོར་རྟོགས་
བརྗོད་དང་། དེ་ལྟར་བྱུང་བ། སྒྲི་ས་རབས་ཀྱི་སྒྲི་དང་བཅས་པ་གཙོ་བོ་བཞི་གཅིག་ཏུ་འཛེན་
པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ལང་ག་ཞེགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བཤད་པའི་བྱིར།

ཡང་དེ་ལ་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་དང་། བར་པ་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་
ཆོས་འཁོར། ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེ་བའི་ཆོས་འཁོར་དང་གསུམ་ལས། བདེན་བཞི་
དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ།
དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མདོ་ལྟ་བུ། སྟོང་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ། གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་
བྱང་ངེས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལེས་རབ་སྟོང་པོ་བྱང་དོན་དང་། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་
ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར། མཆོན་ཉིད་གསུམ་ལ་སེམས་ཅན་པའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་
བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་བྱེ་ནས་སྟོན་པའི་སེམས་ཅན་པའི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་མདོ། གསུམ་པའི་མཆོན་ཉིད། མདོ་སྒྲི་དགོངས་འགྲེལ་ལྟ་བུ། ལམ་ཁྱེགས་ཀྱི་
མདོན་པར་རྟོགས་པས་བསྐྱས་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་ངོ་
བོ། དབྱེ་ན། ལམ་ཁྱེགས་ཀྱི་མདོན་པར་རྟོགས་པས་བསྐྱས་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཡོད།

གསུམ་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་སྒྲི་རི་
བཞིན་དུ་ཁས་སྦྱང་དུ་བྱང་བའི་མདོ། ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཆོན་ཉིད། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་མདོ་དང་། སྒྲི་རི་བཞིན་དུ་ཁས་སྦྱང་དུ་མི་བྱང་

བའི་མདོ་གང་རུང་དུ་དམིགས་པ། བར་དོན་གྱི་མདོའི་མཆན་ཉིད།

བཞི་པ་ནི། གྲེ་བྲག་སྤྲོ་བ་ཁ་ཅིག །སྒྲོ་ཀ་སྒྲོང་ཕྲག་དྲག་དྲག་ལ་ཆོས་ལུང་རེ་རེའི་
ཆད་དུ་འཛོགས་སྟེ། སྤྱི་རེའི་བྱས་མཛད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལུང་པོ་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅས་དེ་
ཆོས་ལུང་གཅིག་གི་ཆད་ཡིན་པས་དེ་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག །ལུང་
ཁམས་སྤྱི་མཆེད་ལས་བརྒྱམས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ཆ་ཆང་བ་རེ་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ལ་
ཆོས་ལུང་རེ་རེའི་ཆད་དུ་འཛོགས་གོ། ཞེས་ཟེར་ཏེ། མཛོད་ལས།^① ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅས་
ཆད་ཅེས་ཟེར། །ལུང་པོ་ལ་སོགས་གཏམ་རེ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།

རང་ལུགས་ནི། ཉོན་མོངས་པ་རེ་རེའི་གཉེན་པོ་ཆ་ཆང་བ་རེ་སྟོན་པའི་གསུང་
རབ་ལ་ཆོས་ལུང་རེ་རེའི་ཆད་དུ་འཛོགས་སྟེ། མཛོད་ལས།^② སྒྲོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་
ནི། །ཆོས་ཀྱི་ལུང་པོ་མཐུན་པར་གསུངས། །ཞེས་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས།^③ མདོར་ན། གང་
དུ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བརྒྱུད་ཁྱིམ་ཞི་སྒྲོང་ལ་སྒྲོད་པ་རེ་རེའི་གཉེན་པོ་ཚོགས་པར་
སྟོན་པའི་གཞུང་ཅི་ཅམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཚོགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཅམ་གྱི་གཞུང་གི་
ཆོགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་ལུང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། འདིར་ཡང་།^④ སྒྲོད་པའི་གཉེན་པོར་
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བསྒྲོར་^⑤ བར་མཛད་པ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གུན་བརྟམས་ལྟར་ན་ཆོས་ལུང་རེ་ལ་སྒྲོ་ཀ་སྒྲོང་ཕྲག་རེ་རེ། སྤྱིར་
བསྟོམས་ན་ཆོགས་བཅད་གྲེ་བ་བརྒྱུད་དང་། འབྲམ་ཕྲག་བཞི་བཅུར་ཡོད་དོ། །ཆོགས་
བཅད་ལ་ཡང་མི་མཐུན་པ་མང་ཡང་། རང་ལུགས་ལ་ཆོག་བར་རྒྱ་ཡིག་གི་དབང་དུ་བྱས་
ན་སོ་གཉིས་དང་། བོད་ཡིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཉེར་བརྒྱུད་རེ་ལ་ཆོགས་བཅད་རེ་རེ་
བྱའོ། །ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྤང་པོ་ཆེ་ས་ལ་རབ་བརྟན་གྱིས་
བཀྱར་བར་འོས་པའི་སྒྲག་ཆོས་ཆོས་ཀྱི་ལུང་པོ་གཅིག་འབྲི་བར་རྒྱས་སོ། །ཞེས་

གསུངས། དེ་ལྟར་ན། འཇམ་བུའི་སྒྲིང་འདྲིར་དེ་ཙམ་མི་སྒྲིང་བ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་གཞན་རྣམས་དང་། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ན་བཞུགས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐུན་པ་
སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་སྒྲིངས་ལས། ^①བསྟན་པ་རིན་ཆེན་མཆོག་ལྟར་བཟང་ལ་
འཕན་མེད་པ། །རྣམ་པར་དག་ཚུལ་གང་ཡིན་ལྷ་མགོའི་གདེངས་ཀ་ཅན། །ཆེན་པོ་རྣམས་
ཀྱིས་གཙུག་གི་རྒྱན་བཞིན་གྲུས་མཐོས་ནས། །ས་ཡི་གཏིང་ན་གནས་པའི་རབ་རིབ་
སེལ་བར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྷ་པ་ནི། སྟོན་པས་ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་ཡང་གསུངས། རིམ་ཅན་དུ་
ཡང་གསུངས་ཏེ། དེས་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱོར་བའི་ཆོས་འཁོར་གསུམ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར།
རྟགས་སྒྲོ། །བྱུག་པ་ནི། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྟར་འདས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་གཅོད་པའི་བྱིར་དུ་གསུངས་པའི་བཀའ་དང་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མངོན་པར་
རྟོགས་པས་བསྐྱུས་པའི་དམ་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་ཆོས་འཁོར་ཞེས་བརྗོད་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱོད་ཆོས་ཀྱང་ཡིན། འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་རིན་
པོ་ཆེ་དང་བྱེད་ལས་ཆོས་མཚུངས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་
བྱིར། དེ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་
དེ་ཡུལ་གཞན་ནས་གཞན་དུ་རིམ་གྱིས་འཕོ་ཞིང་། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་
བར་བྱེད་པ་ལྟར། བྱོད་རྣམས་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་རིམ་གྱིས་འཕོ་ཞིང་འདོད་ཆགས་
ལ་སོགས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། གཞི་བསྐྱུ་
བར། ^②བཙུང་ལྟར་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ཀུན་ཤེས་ཀོ་ལུ་དེ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་ཤེས་པའི་ཆོས་
ཉིད་དང་མཐུན་པར་བསྐྱོར་ལ། དེ་ཡང་གཞན་ལ་མཐུན་པར་བསྐྱོར་བར་འགྱུར་བ་དང་།
དེ་དག་ཀྱང་གཞན་དག་ལ་མཐུན་པར་བསྐྱོར་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་གཅིག་ནས་

གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་མ་ཐུན་པར་བསྐྱོར་བའི་དོན་གྱིས་ལའོར་ལོ་ཞེས་བྲལོ། །ཡང་དག་པའི་
ལྷ་བ་ལ་སོགས་པའི་^①ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན་ཆོས་ཀྱི་ལའོར་ལོ་ལོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ལུང་གི་ཆོས་ལའོར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། ལའོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་
གྱི་མིང་གི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་གསུངས་པ་དོན་ཟབ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་
བའི་ཚུལ་དང་། ལའོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་མིང་གི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་
གདུལ་བྱ་བྱི་བའི་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་སྒྲོན་པ་འཕགས་པ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་
རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས་གསུང་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། བཤད་བྱའི་མདོ་འགོད་པ་དང་།
མདོའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། ^②བཙེམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་དང་པོར་ཡུལ་ལྷ་རྩ་ཁ་སྤྲོད་བྱང་སྤྲོད་སྤྲོད་བ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་སུ་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་
བསྟན་པས། ཆོས་ཀྱི་ལའོར་ལོ་དོ་མཚར་མད་དུ་བྱུང་བ་སྤྲོན་ལྟར་གྱུར་པའམ་མིར་གྱུར་
པ་སུས་ཀྱང་མ་ཐུན་པར་འཇིག་རྟེན་ན་མ་བསྐྱོར་བ་གཅིག་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་ཏེ། བཙེམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་ལའོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་བ་དེ་ཡང་སྤྲོན་མཆིས་པ། སྐབས་མཆིས་
པ། བྱང་བའི་དོན། ཚུད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས། བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས། སྤྱི་བ་མ་མཆིས་པ་དང་།
འགག་པ་མ་མཆིས་པ་དང་། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱི་
ངན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་
རྣམས་ལ་སྤྲོད་པ་ཉིད་སྤྲོས་པའི་རྣམ་པས་ཆེས་དོ་མཚར་མད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་ལའོར་
ལོ་གཉིས་པ་བསྐྱོར་ཏེ། བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་ལའོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དེ་ཡང་སྤྲོན་

མཆིས་པ། སྐབས་མཆིས་པ། དང་བའི་དོན། ཅོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས་
 གྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱུ་མས།
 སྒྲེ་བ་མ་མཆིས་པ་དང་། འགག་པ་མ་མཆིས་པ་དང་། གཞོན་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་
 བཞིན་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱངན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལས་བརྒྱུ་མས་ནས་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་
 ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་སྤྱེ་བ་དང་ལྡན་པས་ངོ་མཆར་
 མཛད་དུ་བྱང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བསྐྱོར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་འདི་ནི་སྤྲོ་ན་མ་མཆིས་པ། སྐབས་མ་མཆིས་པ། དེས་པའི་དོན་
 ལགས་ཀྱི། ཅོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མདོའི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་དང་། དང་དེས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གྲུབ་དོན་དང་པོ་དང་། བར་པ་དང་། ཐ་མའི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་
 དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དུས་དང་པོར་ལྷ་སྤེལ་གསུངས་པའི་བདེན་བཞིའི་ཆོས་
 འཁོར་ཆོས་ཅན། བྱོད་གསུང་བ་པོའི་སྟོན་པ་དང་གནས་དང་དུས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་དེ།
 སྟོན་པ་ཤིང་གྲུབ་པས་དུས་དང་པོར་ཡུལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱོད་པ་རི་དྲགས་རྒྱ་
 བའི་ཆལ་དུ་བྱོད་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་
 ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་^①ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་གྱི་བྲག་སྐྱ་བ་དང་མདོ་སྤེལ་སོགས་དེ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་བཟོད་བྱ་ཡོད་དེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་
 དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་སྤྲོ་ན་མཆིས་པ་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཆན་
 ཡོད་དེ། བྱོད་ཀྱི་གོང་ན་དེས་དོན་གྱི་མདོ་གཞན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱོད་ལ་སྐབས་མཆིས་
 པ་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། བྱོད་ཀྱི་སྤྱི་བཞིན་པ་ལ་སྟོན་པ་གཞན་གྱི་སྤྱི་
 ཀའི་སྐབས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱོད་ལ་དང་བའི་དོན་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ།

ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲུལ་ཐེག་ཀྱི་དོན་དེ་གཞན་དུ་བར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལ་ཚུད་པའི་གཞིའི་
གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད། ཁྱོད་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་གསུམ་
ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཆོག་ཐེག་ལ་མ་ཕྱེ་བས་དོན་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཚུད་
པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འཁོར་ལོ་བར་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡོད་དེ། ཀྱན་
བཏགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། གཞན་
དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡོད་དེ། མདོ་གཞན་
ཀྱིས་དགོངས་པ་བཀའ་བ་ལ་མི་སྟོས་པར་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་ཀྱི་དགོངས་
པ་རྗོགས་པར་ཉོགས་ཀྱས་པའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣམས་དེ་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོས་པའི་རྣམ་པས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་སྤྲུལ་ཐེག་ལ་མ་བསྟན་པར་
ཤྱགས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་ཡང་རྒྱ་ནག་འབྲེལ་ཆེན་ལས། ^①མི་མདོན་པའི་རྣམ་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
སྤྲུལ་མཆིས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་སྤར་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡོད་དེ། ཀྱན་
བཏགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། གཞན་
དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ་ལ་ཐེག་པ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་

ཆུང་གི་རིགས་ཅན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
ལེགས་པར་རྒྱུ་པར་བྱེ་བ་ཞེས་བཞུགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་མཆན་ཉིད་
གསུམ་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་མ་བྱུང་གི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་བྱེ་ནས་བསྟན་
པའི་རྒྱ་མཆན་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པ་
ཞེས་བཞུགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་གོང་ན་ངས་དོན་གྱི་མདོ་གཞན་མེད་པའི་
རྒྱ་མཆན་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྐབས་མ་མཆིས་པ་
ཞེས་བཞུགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲ་རི་བཞིན་པ་ལ་གྲོལ་བ་གཞན་གྱི་སྒྲ་
ཀའི་སྐབས་མེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ངས་པའི་དོན་
ཞེས་བཞུགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲ་སྤྱི་བཞིན་གྱི་དོན་གཞན་དུ་བྱང་མི་དགོས་
པར་སྒྲ་རི་བཞིན་དུ་ཁས་སྒྲུང་དུ་བྱང་བའི་རྒྱ་མཆན་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་
ལ་ཚུད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་བྱུང་པ་མ་ལགས་ཞེས་བཞུགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ།
ཁྱོད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསལ་
བར་བྱེ་ནས་བསྟན་པས་དོན་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཚུད་པ་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་ཀྱིས་དེ་
ལྟར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པ་ཞེས་པའི་ཉེ་ཆིག་སྒྲོས་པའི་མཆན་
གཞིར་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེ་ཏུ་འདི་ཉིད་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། མདོ་སྡེ་
དགོངས་འབྲེལ་རིལ་པོ་འཛིན་པ་མི་འཐད་དེ། མདོ་དེར། དགོངས་པ་ངས་འབྲེལ། ཆོས་
འཕགས་། སྒྲོ་གྲོས་རྒྱུ་དག །རབ་འབྱོར། སྒྲོ་གྲོས་ཡངས་པ། ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས།
དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས། བྱམས་པ། སྒྱུན་རས་གཟིགས། འཇམ་དབྱངས་ཉེ་ས་
བཅུའི་དབང་ཕྱག་གི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་བཟུང་བའི་སྟོན་པའི་འཁོར་རྒྱུ་པ་བཅུས་སྟོན་
པ་ལ་ངེ་བ་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་མཛད་པའི་ངེས་ལན་གཞན་རྒྱུས་འདིའི་མཆན་གཞིར་འབྲེལ་

མེད་དེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མཆན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱང་པར་
གསལ་བར་བྱེ་ནས་ལན་མཛད་པ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེ་ཏུ་ཁོ་ན་ལ་
ཡོད་ཀྱི་གཞན་རྣམས་སུ་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། མདོ་འདིའི་དོན་ལ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་
དུ་མ་བྱུང་སྟེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་ཅན་དུ་མ་རྗེས་སུ་
གཟུང་བའི་བྱིར་དུ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་ཀྱི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་བྱེ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
པའི་སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་ནི། མདོ་འདི་ལས་འཁོར་ལོ་གསུམ་ཀྱི་བྱང་དེས་འདི་ལྟར་
དུ་བྱེ་བ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་སྐྱ་རི་བཞིན་པར་
བཞེད་ལ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་འགྲེལ་པར་བཀའ་བ་དང་། ལྷ་
སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ནི་མདོ་སྟེ་འདི་ལས་བྱང་དེས་འདི་ལྟར་བྱེ་
བ་སྐྱ་རི་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ལ་བྱང་དོན་ཀྱི་མདོས་བྱབ་པ་དང་། འཁོར་
ལོ་བར་པ་ལ་དེས་དོན་ཀྱི་མདོས་བྱབ་པ་དང་། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་བྱང་དེས་ཀྱི་ཆ་
གཉིས་སུ་ཡོད་པར་བཞེད་ཅིང་། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་ཐ་མ་
གཉིས་ལ་བྱང་དོན་ཀྱི་མདོས་བྱབ་པ་དང་། བར་པ་ལ་བྱང་དེས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་སུ་ཡོད་
པར་བཞེད་པའི་བྱིར། དབུ་སེམས་གཉིས་ཤེར་བྱིན་ཀྱི་མདོའི་བྱང་དེས་ཀྱི་བྱང་པར་མི་
འདྲ་ཡང་། བྱབ་དོན་ཀྱི་མདོ་ཆོན་གཉིས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་བར་
པའི་མཆན་གཞིར་བཞེད་པ་ལ་བྱང་པར་མེད་དེ། སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་
འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་དེ་དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་བར་པའི་
མཆན་གཞིར་བཞེད་ཅིང་བྱང་དོན་ཀྱི་མདོར་བཞེད་ཀྱི། དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དེའི་
སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འཁོར་ལོ་བར་པའི་མཆན་གཞིར་བཞེད་ཅིང་དེས་

དོན་གྱི་མདོར་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

ཞི་བ་འཆོ་ཡབ་སྐུ་གི་ལྷགས་ལ། མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྱེལ་དབྱ་མ་པའི་བཀའ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷུ་མ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུ་གསུམ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་གཞུང་བཙུགས་ནས་
བསྐྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པའི་དབྱ་མ་པའི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གུན་བཏགས་དོན་
དམ་པར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དགོངས་འབྱེལ་ལས་གུན་བཏགས་མཆོན་
ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་དུ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་བཞེད་པ་
བཞེན་དུ། སློབ་དཔོན་འདིས་ཀྱང་གང་ཟག་དང་ལྷུང་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་གུན་བཏགས་
ཡིན་ལ། དེ་ལ་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་གུན་བཏགས་མཆོན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་
དོན་དུ་དགོངས་འབྱེལ་ལས་གསུངས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱ་མ་སྤང་བ་
ལས།^①དེའི་དོན་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་སྒྲི་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཡང་
དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཤད་པ་ཁོ་ནར་བརྗོད་ཅིང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམ་པ་
གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་བསྐྱུ་ནས་དབྱ་མའི་ལམ་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་རབ་ཏུ་
གསལ་བའི་ཕྱིར་ངེས་པའི་དོན་ཁོ་ནར་གཞུང་འཇུགས་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷུ་མ་ཡིན་ཡང་། དེ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་མ་ཡིན་ཏེ། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ལ་སྒྲི་རི་
བཞེན་པས་བྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^②ངེས་པའི་དོན་ཀྱང་གང་ལ་བྱ་ཞེན་ཆད་མ་
དང་བཅས་པ་དང་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་
ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་གཞན་གྱིས་གང་དུ་ཡང་བྲང་བར་མི་རུས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འཕགས་སེང་གཉིས་གྱི་ལྷགས་ལ། དེ་དབྱ་མ་པའི་བཀའ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སེམས་ཅམ་
པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་ནི་བྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་གྱི་
མཐའ་དཔྱེད་དུ་བཤད་ཟིན་པས་དེར་བལྟའོ། །

གཉིས་པ་གཟུངས་རྒྱལ་གྱིས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ལ། བཤད་བྱའི་མདོ་འགོད་པ།
 དེའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། ^༡རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ།
 དཔེར་ན་ནོར་བུ་མཁན་མཁས་པ་ནོར་བུ་སྦྱོང་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་དེས་ནོར་བུ་
 རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ནས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྤངས་ཏེ། ལན་ཚུའི་ཁྱ་
 བ་ནོན་པོས་སྤངས་ཏེ་སྒྲིའི་རེ་བའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བས་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་
 བཙུན་པ་འདོར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་ཟས་ཀྱི་ཁྱ་བ་ནོན་པོས་སྤངས་ནས་བལ་
 ཀྱི་ལ་བའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བས་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་བཙུན་པ་འདོར་བ་ཡང་
 མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲིའི་ཆེན་པོའི་ཁྱ་བས་སྤངས་ནས་རས་སྒྲིའི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་
 བས་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ། །ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་བྱི་མ་དང་བྲལ་བ་ན་བེད་ཀྱི་རིགས་ཆེན་
 པོ་ཞེས་བྱའོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གྲང་ཡོངས་སུ་མ་དག་
 པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མཐུན་ནས། མི་ཉག་པ་དང་། སྦྱག་བསྐྱལ་བ་དང་། བདག་
 མེད་པ་དང་། མི་གཙང་བས་ཡིད་འབྱུང་བའི་གཏམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་
 ཅན་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་སྦྱོ་བ་བསྦྱེད་པར་མཛད་དེ། འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་
 འཇུག་པར་མཛད་དོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བཙུན་པ་འདོར་བ་ཡང་མ་
 ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་སྦྱོང་བ་ཉིད་དང་། མཆན་མ་མེད་པ་དང་། སྦྱོན་པ་མེད་པའི་གཏམ་
 ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་ཉོགས་པར་མཛད་དོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པས་བཙུན་པ་འདོར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་བྱིར་མི་ལྷོག་པའི་འཁོར་
 ལོའི་གཏམ་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཏམ་གྱིས་རང་བཞིན་སྒྲ་ཆོགས་པའི་རྒྱ་
 ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་
 དོ། །ཁྱགས་པར་གྱུར་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དུ་ཉོགས་པ་ན་སྒྲ་ན་མེད་

པའི་ཡོན་གནས་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མདོའི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ལ། དཔེ་བཤད་པ་དང་། དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྟོག་བྱ་
མཁན་མཁས་པས་རྟོག་བྱ་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དང་པོར་རྟོག་བྱ་རིན་པོ་
ཆའི་རིགས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྒྱལ་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པའི་གོང་བྱ་
སྤངས་ཏེ། ལན་ལྟེ་ཁུ་བ་སྟེ་རྒྱ་ལྟེ་ཚུལ་སྤངས་ཏེ་སྒྲིའི་རེ་བས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་
བྱེད། དེ་ཙམ་གྱིས་བཙོན་པ་མི་འདོར་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་ཟས་རྟོག་པོ་སྟེ་ཉ་ཁུ་ལ་སྤངས་ནས་
བལ་གྱི་ལ་བ་སྟེ་སྒྲིམ་བྱ་སྒྲིབ་མོས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད། དེ་ཙམ་གྱིས་བཙོན་པ་མི་
འདོར་བར། དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲིན་ཆེན་པོའི་ཁུ་བ་སྟེ་དབུལ་ཚུལ་སྤངས་ཏེ་རས་སྒྲིབ་མོས་
ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ། །ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་བྲི་མ་དང་བལ་བ་ན་བེ་རྩ་བའི་རིགས་
ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དཔེའི་སྐབས་སུ་རྟོག་བྱ་སྦྱོང་ཚུལ་གསུམ་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་གདུལ་བྱ་བའི་རིམ་པ་དེ་ལ་ཡང་གསུམ་ཡོད་དེ། ཐོག་མར་
སྒྲིམ་བྱ་ཚུང་དུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་བསམ་པ་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་པན་ཆད་གྱི་སྒྲོ་རྒྱུད་ལ་
སྒྲིམ་པའི་གང་ཟག་ལ་ཉར་ལེན་གྱི་ཕྱད་པོ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པའི་མི་རྟག་པ་དང་།
ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིག་བསྐྱེད་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་། འཁོར་བ་མི་གཙང་བའི་དོང་དུ་སྒྱུར་བས་མི་གཙང་བས་ཡིད་
འབྱུང་བའི་གཏམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་འཁོར་བ་ལས་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་
ནས། འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་སྟེ་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་
འཇུག་པར་མཇུག་དོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་བཙོན་པ་མི་འདོར་བར། དེའི་འོག་ཏུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་

ངོ་པོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཆན་མ་མེད་པ་དང་།
 སྟོན་པ་མེད་པའི་གཏམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་ཏེ་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་ལ་
 འཇུག་པར་མཛད་དོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་བཙུན་པ་མི་འདོར་བར། དེའི་འོག་ཏུ་བྱིར་མི་ལྷོག་
 པའི་འཁོར་ལོའི་གཏམ་ལས་བྱ་བྱེད་སོགས་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པ་བདེན་པས་
 སྟོང་པའི་གཏམ་གྱིས་ཁམས་དང་མོས་པ་སྟེ་རང་བཞིན་སྣ་ཆོགས་པའི་རྒྱ་ཅན་གྱི་
 སེམས་ཅན་རྣམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་ཏེ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྒྱ་ཆེན་པོས་བྱིན་པའི་
 ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་དོ། །ཞུགས་པར་གྱུར་ནས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ན་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཡོན་གནས་ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་འདིས་གནས་སྐབས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་
 ལམ་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་དང་། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་གང་
 ཟག་གི་ལམ་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་གཉིས་བསྟན་ལ། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རིམ་
 པ་དང་པོས་རྒྱད་སྟེན་པར་བྱས་ནས། གཉིས་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་བྱས།
 གསུམ་པས་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་བགྱི་བར་བྱེད། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དང་པོས་
 རྒྱད་སྟེན་པར་བྱས། གཉིས་པས་ཟབ་པའི་ལམ་རིམ་དང་། གསུམ་པས་རྒྱ་ཆེ་བའི་
 ལམ་རིམ་བསྟན་ལ། རིམ་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་བདག་
 མེད་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། དང་པོ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་དང་། གཉིས་པ་དེ་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རིམ་པ་གཉིས་པས་ཟབ་པའི་ལམ་རིམ་དང་། གསུམ་པས་རྒྱ་ཆེ་བའི་
 ལམ་རིམ་བསྟན་པ་མི་འཐད་དེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རང་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་

དུ་ཐབས་གི་ཆ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཐིན་པ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མི་འཐད་དེ། དབུ་མ་རྒྱན་ལས།^① ཡང་དག་ཤེས་འཆོལ་སྟོན་བཏང་སྟེ། །དོན་དམ་རྣམ་པར་ངེས་གྱུར་ནས། །ཉ་ངན་ཐིབས་གནས་འདི་ག་ཉེན་ལ། །སྒྲིང་རྩེ་ཀུན་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་སྟ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་སྒྲིང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ལྟ་བ་རང་རྒྱད་ལ་བཅུ་ལ། དེ་རྩེས་སྟུ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་གང་ཞིག །རིམ་པ་འདི་ཡང་གཙོ་བོའི་གདུལ་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་དོན་རྩ་བའི་ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་པའི་དེས་འགྲེལ། །

འདིར་སྒྲིང་པོའི་རྒྱན་གྱི་ལུགས་གཉིས་པ་ཉོག་ལྟར་བསྐྱར་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ་བའདད་པ་ལ། བསྐྱར་བཅོས་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་མེད་གྱི་དོགས་པ་སོ་སོར་བསལ་ནས་བརྗོད་བྱ་མཐུན་གསུམ་སྒྲིའི་རྣམ་གཞག་བའདད་པ་དང་། མདོ་དང་རྒྱུས་པའི་སྟོན་སྤངས་ནས་དགོས་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཚུད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཚུད་ལན་འདི་དག་འབྲེལ་བ་གང་དུ་བཀོད་པ་དང་། མཆོད་བརྗོད་དང་དགོས་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་གང་ཡིན་དཔྱད་པ། ཚུད་པ་པོ་དངོས་སུ་ཡོད་མེད་དང་། རི་ལྟར་ཚུད་པའི་ཆུ་ལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཉི་ལྟར་། རྣམ་འབྲེལ། རྒྱན་དང་། འབྲེལ་པ་འདི་དང་བཞིར་བཀོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཨར་ཆེན་པོ་དང་། འབུམ་ཐག་གསུམ་སོགས་དགོས་འབྲེལ་གྱི་གཞུང་དུ་མཛད། ལོ་ཆེན་མཆོད་བརྗོད་གྱི་གཞུང་དུ་མཛད། ལེགས་བའདད་གསེར་ཐོང་ལས། མཆོད་བརྗོད་གྱི་རྩམ་པར་དམ་བཅའ་ལས་འཕྲོས་ནས། དགོས་འབྲེལ་གྱི་མཆོམས་སྐྱར་གྱི་སྟོན་དུ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལོ་ཆེན་གྱི་བཞེད་པ་འཐད་པར་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། ཚུད་པ་པོ་དངོས་སུ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་མདོ་ལ་ཚུད་དམ། བསྐྱར་

བཅོས་ལ་ཚུད། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། མདོ་ལས་མཁྱེན་གསུམ་བྱུང་གཞིར་བཟུང་
ནས་སྟོང་ཉིད་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་
རྫོགས་པར་མཐོང་ནས་ཚུད་དམ། མཆོད་བརྗོད་ཅམ་ཞིག་མཐོང་ནས་ཚུད་དམ། ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མ་མཐོང་བར་ཚུད། གསུམ་པ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ཕྱག་འཆལ་བ་དང་།
ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྟར་ན་བརྗོད་བྱ་གང་
སྟོན་ཤེས་ནས་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཚུད། གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྗེ་བཙུན་གྱིས་མཆོད་བརྗོད་ཅམ་
ཞིག་བཅུམས་མ་ཐག་དུ་དེ་འདྲ་བའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གང་ཟག་དེ་སྤྱི་ཞིག་ཡིན། མཆོད་
བརྗོད་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་ཡུམ་ལ་བསྟོད་པ་ལ་བསྟོད་ཡུལ་དང་མཐུན་པར་
བསྟན་བཅོས་གྱི་ལུས་སྤྱི་བརྗོད་བྱར་བྱེད་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་ལ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་
ཡང་མཁྱེན་གསུམ་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་གང་བརྗོད་བྱར་བྱེད་ཅེས་པ་རྟོག་པ་
དང་མི་ལྟན་པའི་དྲི་བ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་བཀལ་ལན་བསྟན་བཅོས་འདིར་འོང་དོན་མེད་
ལ། ཚུད་པ་པོ་དངོས་སྤྱི་མེད་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དོགས་པ་ཁོང་ལ་གནས་པ་བསྐྱབ་
ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། རྒྱན་སྒྲུང་ལས།^① ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཞེས་སོགས་དང་། གཞན་དག་ན་རེ།
ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་བརྗོད་དགོས་ལ། རྟོག་པ་འདི་དག་གང་ལས་
འཕྲོས་པ་ཡང་བརྗོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག །མཆོད་བརྗོད་གྱི་སྐབས་སྤྱི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་ཡུམ་ལ་
བསྟོད་ནས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ཚུམ་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་ཚུད་པ་མི་འཐད་དེ། མདོན་
རྟོགས་རྒྱན་ཚུམ་པར་གོ་ན་མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་བསྟན་
བཅོས་ཚུམ་པར་གོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཉི་སྒྲུང་ལས།^② ཕྱག་
འཆལ་ཞེས་བརྗོད་ནས་དེ་ནས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱིས་ཉེ་བར་བཤད་པར་

བྱའོ་སྒྲུལ་དུ་དགོངས་ནས་འདི་ལྟར་བཤད་པ་བྱེད་པས། འདི་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
 རྒྱན་གྱིས་ཉི་བར་བཤད་པ་ཡིན་སྒྲུལ་དུ་དགོངས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་ཉིད་ལམ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས། ཕྱག་འཆལ་བ་ཉི་བར་བཀོད་པའི་
 ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིའི་དོན་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན། འདི་སྐད་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ།
 ཅི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱིས་གཞི་བསྐྱུས་སམ། ཞེས་སོགས་དང་། འདིར་
 ཡང་།^①དེ་ལྟར་ཕྱག་འཆལ་བ་དང་བསྟོད་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་གྱིས། ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། དེ་ལྟར་གྲོལ་བའི་གང་ཟག་དངོས་སུ་ཡོད་ན། མཐུན་གསུམ་
 བརྗོད་བྱར་བྱེད་པ་ཡིད་དཔྱོད་གྱིས་ངེས་ནས། མཐུན་གསུམ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་
^②དེའི་དམིགས་པ་གཞི་གཉིན་རྣམ་གསུམ་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས། དེ་ལྟར་ན་འཆད་
 འགྱུར་གྱི་མདོ་དང་རྫོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཅོད་པ་ཡིན་ཞིང་། དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་
 ནི་མཆོད་བརྗོད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་ཅམ་ཡིན་གྱི་དེ་ལྟར་གྲོལ་བའི་
 གང་ཟག་དངོས་སུ་མེད་དེ། དོགས་པའི་གཙོ་བོ་ནི་མཐུན་གསུམ་རྗོགས་པར་གཏན་ལ་
 འབེབས་ན་མདོ་དང་རྫོས་པས་བསྟན་བཅས་ཅོམ་པ་དགོས་མེད་དུ་ཐལ་བ་དགོས་འབྲེལ་
 གྱི་མཆོམས་སྐྱར་དུ་འབྱུང་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་མཐའ་དཔྱོད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཡ་
 གུལ་རེ་རེ་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ལ་ཅོད་པ་སྟོང་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། འབྲེལ་ཆེན་དང་ཡང་
 མི་འགལ་ལོ། །དེ་ལྟར་གྲོལ་བའི་གང་ཟག་དངོས་སུ་བྱུང་ན་སུན་འབྱེན་འདི་དག་འཕེན་
 ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དོན་བསྐྱུར་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐུན་གསུམ་ལ་དངོས་སུ་བསྟོད་ནས་
 རྟགས་ལ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཅོམ་པར་དམ་བཅས་པ་ལ། དེ་ལྟར་ཕྱག་འཆལ་བ་དང་།

བསྟོན་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་གྱི་བསྟོན་བཅས་མངོན་ཏོགས་རྒྱན་ཚུལ་ན། ཆོས་རབ་དུ་
 རྣམ་འབྱེད་གྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་གཞི་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱར་བྱེད་དམ། སྤང་བྱ་མི་
 མ་ཐུན་ཕྱོགས་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཉེན་པོ་ཁོ་ན་དང་། ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་
 དུ་རྣམ་པ་ཁོ་ན་རྗོད་པར་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་དང་རྫོས་པར་འགྱུར་
 ཏེ། ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས་གཞི་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་
 ལ་པབ་བེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། འདིས་སྤང་བྱ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་
 དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བརྗོད་བྱར་མ་བསྐྱས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འདི་ལ་བཏེན་ནས་
 སྤང་གཉེན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ན། རྣམ་པ་
 གཞི་བཅས་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱར་བྱེད་དམ། གཞི་མེད་ཁོ་ན་བརྗོད་བྱར་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན།
 ཆོས་མངོན་པ་དང་རྫོས་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ནི། ཕྱང་པོ་མི་རྟག་པ་ལ་
 སོགས་པའི་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་བསྟོན་བཅས་འདི་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྟོན་པར་
 ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འདིས་འཇུག་ཡུལ་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་
 དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྟོན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བསྟོན་བཅས་འདི་བརྩམས་པ་ལ་
 དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཚོད་པ་ལ། དེ་ལྟར་ཕྱག་འཆལ་བ་དང་བསྟོན་པ་སྟོན་
 དུ་འགོ་བའི་བསྟོན་བཅས་མངོན་པར་ཏོགས་པའི་རྒྱན་གཞི་དང་གཉེན་པོ་དང་། རྣམ་པ་
 རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བསྐྱས་པ་མཛད་ན། ཕྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་ནི་འབད་པ་
 དོན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལས་ནི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བསྟོན་
 བཅས་དག་ལས་མི་སྟོས་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་འབྱུང་བ་ནི་མི་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་
 ལྟར་ན་ཡང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་
 དངོས་པོ་མ་བསྐྱས་པས་དེ་གང་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་མི་འགྱུར་

རོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ན་ཡང་རྣམ་པ་གཞི་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་དོན་རྟོགས་པ་
མེད་པས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་གཞན་དག་
སེམས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལན་ལ། ལན་དངོས་དང་། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་འགོད་པ་དང་། བསྐྱུ་བྱ་
གསུམ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་དག་གིས་བྱུང་བའི་དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱུ་
བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱིས་གཞི་གཉིན་རྣམ་གསུམ་གང་རུང་རེ་རེ་ཁོ་ན་
བརྗོད་བྱར་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་མདོ་དང་རྫོས་པའི་སྒྲོན་ཡོད་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདིས་
མཁྱེན་གསུམ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བཞེད་ནས་དེའི་དམིགས་པ་གཞི་གཉིན་རྣམ་པ་
གསུམ་ག་བརྗོད་བྱར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར། མཁྱེན་གསུམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར།
བྱུང་སྟེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་མཐའ་དག་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་ལན་འདེབས་པ་ལ། ❶ དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། སྤྲན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་རིམ་ལྔ་བ་
བཞིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་བསྐྱུས་
པས་ན། རྟོགས་གསུམ་ཆར་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱུས་ན་
དེ་གང་གིས་འགྲུབ་ཅེ་ན། འདི་ལ་ཡུམ་བར་མའི་ཤེས་བྱེད་འགོད་པ་དང་། བསྐྱུས་པའི་
ཤེས་བྱེད་འགོད་པ་དང་། རྒྱས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཁ་འཕངས་པའོ། །དང་པོ་ལ། བསྐྱུ་
བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འདི་ལྟར་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་བར་མ་ལས། ❷ རབ་འབྱོར་
ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ལམ་ཤེས་

པ་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ནི་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། གཞི་ཤེས་ཀྱིས་ཉན་རང་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱུས་ཚུལ་
དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱུས་ཚུལ་དང་། རྣམ་
མཐུན་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་བསྐྱུས་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ལ། རི་བ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ❶བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཐམས་
ཅད་འཆལ་བ་ཉིད་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ལགས། ཞེས་བཤད། གཉིས་
པ་ནི། ❷རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ཇི་སྟེད་པ་འདི་ཙམ་ཡིན་ལ་
དེ་དག་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་ཀྱི། ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྲལ། །ཞེས་བཤད།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ❸བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ལམ་
ཀྱི་རྣམ་པ་འཆལ་བ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལགས། ཞེས་བཤད། གཉིས་
པ་ནི། ❹རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་
དང་། ཞེས་བཤད། གསུམ་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ❶བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་
སྤྲད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ལགས། ཞེས་བཤད། གཉིས་པ་ནི། ❷རབ་འབྱོར་
རྣམ་པ་གང་དག་དང་། ཉགས་གང་དག་དང་། མཆོན་མ་གང་དག་གིས་ཆོས་རྣམས་རབ་
དུ་བརྫོད་པའི་རྣམ་པ་དེ་དག་དང་། ཉགས་དེ་དག་དང་། མཆོན་མ་དེ་དག་དེ་བཞིན་

གཤེགས་པས་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ་དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུམ་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཅེས་བྲལོ། །ཞེས་
བཤད། གཉིས་པ་ནི། ❶ དེ་བཞིན་དུ་མདོར་བསྡུས་པ་ལས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སློབ་
པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ལ། ཞེས་བཤད། གསུམ་པ་
ནི། ❷ རྒྱས་པ་ལས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། གཞི་ཤེས། ལམ་ཤེས། རྣམ་མཐུན་ངོས་གཟུང་ ❸ བ་དང་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དུམ་བར་མར། ❹ ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི། ཞེས་སོགས་
དང་། ❺ བསྡུས་པར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས། ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱས་
པར། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆིག་དོན་
བཤད་པའི་སློན་སྐད་གཞི་ཤེས་དེ་བྱུང་པར་གསུམ་ལྡན་དུ་སྟོན་པ་ལ། ❻ དེ་ལ་ཐམས་ཅད་
ཤེས་པ་ཉིད་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོན་ཅན་
འབྲས་བུ་བདག་ཏུ་སྒྲིངས་པ་སྤངས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དུམ་བར་
མར། ❼ ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི། ཞེས་སོགས་དང་། བསྡུས་པར། ❽ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས། ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱས་པར། ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སློབ་
པར་འདོད་པས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆིག་དོན་བཤད་པའི་སློན་སྐད་ལམ་ཤེས་དེ་བྱུང་པར་
གསུམ་ལྡན་དུ་སྟོན་པ་ལ། ❾ ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་ངེས་པར་
འབྱུང་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མདོར་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྟོན་ཅན་འབྲས་བུ་སེམས་ཅན་མ་
བསྡུས་པ་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པར་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དུམ་
བར་མར། ❿ རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ནི་ཞེས་སོགས་དང་། བསྡུས་པར། ⓫ དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས། ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱས་པར།

སྟོབས་བཅུ་ལ་སྟོབ་པར་འདོད་པས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆིག་དོན་བཤད་པའི་སྟོན་ས་
 རྣམ་མཁུན་དེ་བྱད་པར་གསུམ་ལྟར་དུ་སྟོན་པ་ལ། ^①རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་
 རི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་པ་མེད་པའི་རྟེན་ཅན་འབྲས་བུ་རྣམ་མཁུན་ཁམས་ཀྱི་
 མཐས་གཏུགས་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་། ཡང་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་
 མཐའ་རྟོག་པ་དང་། བག་ཆགས་ཀྱི་མཆམས་སྦྱར་བ་ཉིད་སྤངས་པ་ཅན་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་དེ་དག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་བསྐྱེད་པ་ལ། ^②དེ་ལྟར་བས་ན་མངོན་
 པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ནི་གཞི་དང་གཉིན་པོ་དང་རྣམ་པ་མཐའ་དག་བསྐྱེད་པས་མངོན་པར་
 རྟོགས་པ་རིལ་པོའི་རིམ་པ་^③རྟོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་འཐད་པ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་དག་གི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །གཞི་ཤེས་ཉན་རང་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་
 མངོན་རྟོགས་དང་། ལམ་ཤེས་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མངོན་རྟོགས་དང་། རྣམ་
 མཁུན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སེམས་
 བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བཅུ་ལམ་གྱི་གཞིར་བྱས་ནས་དེ་ལ་གནས་སྐབས་བརྒྱད་དུ་སྤྱོད་བཤུགས་
 པ་ཆེན་པོའི་གང་ཟག་གི་ཉམས་སྦྱང་བྱར་འབྲེལ་ཆེན་ལས་གསུངས། འདིར་ཡང་།
 མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཉམས་སྦྱང་སྟོང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་སྤང་ལས། ^④རི་སྐད་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
 རོལ་དུ་སྤྱོད་པ་སྟོང་སྤྱག་བརྒྱ་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོའི་དོན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་
 གདམས་ངག་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་གནས་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བས་སྤྱོད་བཤུགས་
 ཅད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། ^⑤བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་སྦྱབ་པ་ཅི་ལ་ཡང་རག་མ་ལས་པར་ཆས་པ་

དག་ཁོ་ནས་ཉམས་སུ་སྒྱུང་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རྣམ་གཞག་གི་རྟེན་འཆད་པ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་གཞི་ཤེས་
ཉན་རང་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་རྫོགས་པར་
སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཤེས་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་དང་། རྣམ་རྟོག་མཆོན་མས་
བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་སློབ་པ་འཕགས་པས་ཉར་ཞི་ཙམ་དོན་དུ་
གཉེར་བ་ལ་ཐབས་གཞི་ཤེས་དགོས་ཤིང་། དེ་ཙམ་གྱིས་སྐྱབ་བྱས། བྱང་སེམས་
འཕགས་པས་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་སྐྱབ་པ་ལ་ཐབས་ལམ་ཤེས་དགོས་
ཤིང་། དེ་ཙམ་གྱིས་སྐྱབ་བྱས། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་ལ་ཐབས་རྣམ་
མཁུན་དགོས་ཤིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བྱས་པའི་ཕྱིར།

དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། ❶རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་འདིའི་དོན་ལ་ཡང་།
ཤེས་རབ་ལ་གདམས་པ་དང་། ཐབས་ལ་གདམས་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བ་དང་གསུམ་ལས།
དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
གང་ཡིན་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་
ཡིན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ལམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་
ཀྱང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་དག་གིས་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ། ཞེས་
གསུངས་། གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ❷སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མ་བྱས་པ་དང་།
སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་མ་བྱས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་
མ་སྐྱུངས་པར་དེ་དག་གིས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་དུ་ནི་མི་བྱའོ། །ཞེས་

གསུངས། གསུམ་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། འདི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་ནི་
ལམ་གྱི་ནམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཀྱི་མདོན་ཏྲོགས་ལམ་ཤེས་
ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱིད་ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་སྤྱུ་
འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། འདིར་བསྟན་
ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པའི་རྒྱལ་སྤྱུ་
འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། ཐེག་པ་
གསུམ་གྱི་སྤངས་ཏྲོགས་ཀྱི་རིགས་ནམས་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱབ་པ་ལ་མཁས་པའི་རྒྱལ་སྤྱུ་
འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ལམ་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། འདིར་བསྟན་
བསྐྱེད་བྱའི་ལམ་དང་། ཤེས་བྱའི་ལམ་གྱི་བྱུང་པར་བཤད་པ། ཉན་རང་གི་སྤངས་ཏྲོགས་
ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པའི་ཆད་བཤད་པ། རྫོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་བྱས་པའི་ཆད་བཤད་
པ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་མདོན་དུ་བྱས་པའི་ཆད་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་ཏྲོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ལམ་དང་། གཉིས་སྟོང་མདོན་སུམ་དུ་ཏྲོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་
གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་
དང་། བདེན་མེད་མདོན་སུམ་དུ་ཏྲོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་
པ་དང་། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཏེ། ཉན་
ཐོས་སྟོན་པ་འཕགས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་ཏྲོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་

བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་ཐུག་པ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་
དེ་ཐོབ་པར་བྱེད། རང་རྒྱལ་སློབ་པ་འཕགས་པས་གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཡེ་ཤེས་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་
དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

རོང་རྒྱུ་ཀ་པས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ།
ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན། ཞེས་ཟེར་བ་
སོགས་ནི་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་
ཐུག་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་
རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་རང་རྒྱུད་ལ་
བསྐྱེད་པའི་སྒྲི་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ལམ་
ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རང་རྒྱལ་ཀྱི་ལམ་
ཡིན་ན། རང་རྒྱལ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་ཐུག་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ལ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། རང་རྒྱལ་ཀྱི་སློབ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་
སློབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱུང་མཐའ་ལ་དངོས་^①།

ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱའི་ལམ་ཡང་མ་ཡིན། དེ་དེའི་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་
ལམ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཐུག། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སློབ་ལམ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་དེའི་སློབ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་
ཡང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཐུན་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ།

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡིན་པར་ཐུག། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། རིམ་བུ་ལྟར་ཤེས་པར་
བྱ་བའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་སྦྱར་ནས་འཁོར་གསུམ་བྱའོ། །

དར་རྒྱུ་གི་རྗེས་འབྲངས་ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་
ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་བྱུང་བ་སོགས་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་སྒྲོམ་པའི་
བྱང་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་ལམ་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པའི་བྱང་སེམས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཉན་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་ནས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་
ལམ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱ་དགོས་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ། ཞེས་དང་། དེའི་རྣམ་
བཤད་ལས། ❶རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་
པར་བྱ་དགོས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་
རང་རྒྱུ་ཀྱི་ལམ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱེད་པར་
ཐུག། དེས་དེ་ཤེས་པར་བྱ་ཚུལ་གཅིག་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེས་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་
པའི་སྒྲོན་མེ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སོང་། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ❷ལམ་
ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ལམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། རྣམ་བཤད་ལས། ❸རྟོགས་པ་འདིས་བསྐྱུས་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱང་རྣམ་གཞག་གི་
རྟོག་རང་སངས་རྒྱས་ལ་རྣམ་པར་བཞག་ཀྱང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་སྐྱེ་
བས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ཚུལ་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་
གོ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐུག་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་བཤད་
ལས། ❹གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཉིད་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི་དེའི་སྐྱེ་མཆེད་

དུག་གི་ཆོས་ཉིད་ལ་བརྟེན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི་དེའི་རང་
བཞིན་གནས་རིགས་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ^①སྒྲེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཀྱི་
རིམ་པ་རྒྱུད་ལ་སྒྲེ་བ་ལ་སྒྲེས་བྱ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་སྦྱང་བ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་
ཞེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། ལམ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།
འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་
རྒྱས་འཕགས་པའི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། འཕགས་
ལམ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སློབ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཞིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་མི་སློབ་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སློབ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སངས་རྒྱས་སློབ་པ་ཡོད་པར་
ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ་^②། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཏྲོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་
ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་གང་
ཟག་དང་ཐེག་དམན་ཀྱི་གང་ཟག་མི་འགལ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་མི་འགལ་བའི་
ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། དེས་མཆོན་ནས། དག་བསྟན་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ན། དག་བསྟན་རང་རྒྱུད་
ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་བྱུང་བར་ཐལ་བ་སོགས་རིགས་འགྲོ་བྱ་ཆུ་ལ་ཞེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །འདིར་བསྟན་ཞེས་བྱའི་ལམ་དང་། བསྐྱེད་བྱའི་ལམ་གཉིས་

མི་གཅིག་སྟེ། ལེགས་བཤད་གསེར་བྲེང་ལས། ❶བསྐྱེད་བྱར་བཤད་པའི་ལམ་འོག་མ་
གཉིས་བཏགས་པ་བ་དང་། ཤེས་བྱར་བཤད་པའི་ལམ་གསུམ་ག་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར། རང་ལུགས་ནི། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་སྟེ། བྱར་
སེམས་འཕགས་པས་འདིར་བསྟན་ཉན་རང་གི་ལམ་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ལམ་ཐམས་ཅད་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱར་སེམས་འཕགས་པས་ཉན་
རང་གི་སྤངས་ཉོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པ་དང་སངས་རྒྱས་པ་དུས་མཉམ་སྟེ། དེས་ཉན་
སྤྱོད་སྤངས་པའི་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཤེས་སྤྱོད་སྤངས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་བྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ❷དེས་བྱར་རྒྱལ་ཐོབ་པ་ན་ཉན་མོངས་
པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྲོང་ཞིང་། ཅིག་ཅར་དག་བཅོམ་པ་དང་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ཉན་མོངས་པ་མ་སྤངས་སུ་ཟེན་ཀྱང་སྟན་དང་
སྤྱགས་ཀྱིས་བསད་པའི་དུག་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱོད་ཉན་སྤངས་པའི་དག་བཅོམ་པ་ལྟར་དེས་ས་
ཐམས་ཅད་དུ་ཉན་མོངས་པའི་ཉེས་པ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤངས་ཉོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་ན་རང་རྒྱལ་གྱི་དེ་རྫོགས་པས་མ་ཁུབ་སྟེ།
ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྫོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྱར་སེམས་ཚོགས་ལམ་པས་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་སྤངས་ཉོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་ཀྱང་དེས་རང་རྒྱལ་གྱི་དེ་མ་རྫོགས་པའི་བྱིར་ཏེ།
དེས་གཟུགས་བྱི་རོལ་དོན་འཇིག་གྱི་རྫོག་པ་མ་སྤངས་པའི་བྱིར། འོ་ན་ཉི་མུང་
ལས། ❸གཞན་ཡང་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱི་ཤེས་པ་དང་
སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱར་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་

བཅོད་པའོ། །བཅོད་པ་ནི་གང་ཞེ་ན། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཅོད་པའོ། །འདི་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན་ལས་གཞན་བྱང་པར་ཅན་ཡོད་པ་ཡིན་ན། རིགས་དང་། དབང་པོ་དང་། ཆོག་གས་བྱང་ཞུགས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཅོད་པའི་བྱིང་པར་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཉོག་གས་པའི་བྱིང་པ་མ་ལུས་པ་འདུས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེ་དག་གི་ཤེས་པ་དང་སྤྲོད་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་བཅོད་པ་ཡིན་ཀྱི་ཉོག་གས་པའི་ཆད་འདི་ཙམ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གངས་གཞན་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལས་པས་ཉན་རང་ལྟར་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱས་ན་ས་དང་པོར་ཉོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྤྲོད་རྒྱས་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་དེ་དེའི་དོན་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལས་པ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རིགས་པའི་རྣམ་གངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཉོག་གས་པ་ཉན་རང་ལས་བྱང་ཞུགས་པའི་སྤྲོད་དུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ལ་གནས་པ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་གས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལས་ཀྱང་བྱང་ཞུགས་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ལོ། །

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཉན་རང་གི་སྤངས་ཉོག་གས་ཀྱི་རིགས་ས་དང་པོ་ནས་རྫོགས། སྤངས་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་རྫོགས་ཏེ། ས་བརྒྱད་པར་ཉོན་ཡོད་གནས་གྱུར་པས་ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རོང་རྒྱུ་པས། ས་དང་པོ་ནས་ཉན་རང་གི་སྤངས་ཉོག་གས་གཉིས་ཀ་རྫོགས་ཏེ། ཉོན་སྒྲིབ་ལ་འཁོར་བར་འཆིང་བྱིང་གི་ཉོན་སྒྲིབ་དང་། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་གཉིས་ལས་སྤྲ་མ་ས་དང་པོ་ནས་ཀྱང་སྤངས། བྱི་མ་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་ཀྱང་མ་སྤངས་པའི་བྱིར། དེས་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལས་ཡོད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཉོན་ཡོད་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཆོག་གས་བརྒྱད་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཆོག་གས་དྲུག་ལས་

མང་བ་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་མ་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 སློམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ལ་བརྩུབ་གི་དབྱེ་བ་བྱས་ནས་ས་དང་པོ་ནས་ས་བརྩུབ་པའི་བར་
 གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སྤྲོད་ཀྱས་སུ་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས།^①དེ་
 བས་ན་ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་སྐད་
 ཅིག་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་དོ་རྗེ་ལྟ་བུར་བརྗོད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གང་ལ་
 དེ་མ་ཐག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཀྱན་ཏུ་འོད་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་བར་འདི་ཐམས་ཅད་ནི་
 ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་མཆོག་གི་དོན་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་རྟོགས་པར་སློམ་པའི་ལམ་ཡིན་
 པར་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་བརྩུབ་ཅི་རིགས་པར་སྤྲོད་དོ། །འདི་ལྟ་སྟེ།
 འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་
 དང་། མཐར་འཇིག་པར་ལྟ་བ་སྟེ། འདོད་པ་ན་སྤྲོད་པ་བྱུག་གོ། །དེ་དག་ཉིད་ལས་ཞེ་སྤང་
 མ་གཏོགས་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྲོད་པ་བརྩུབ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མཐོང་བ་དང་
 སློམ་པའི་ལམ་གྱི་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་
 ས་བརྩུར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ཉི་སྤང་ལས་ཀྱང་།^②རྟོགས་
 པའི་ཆད་འདི་ཅུ་མ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ས་དང་
 པོར་ཉོན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་མ་རྗོགས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། བྱད་
 པར་ལྷགས་བྱི་མ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པས་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སློབ་སྤངས་
 པར་ཐལ། དེས་ཉོན་སློབ་ལྟན་སླེས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་
 ལམ་ལམ་^③རྗེས་ཤེས་དེས་ཉོན་སློབ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེས་
 སློབས་གནས་ཡང་དག་ལ་ཐེ་ཆོམ་བའི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ས་བོན་བད་པར་སྤངས་པའི་བྱིར་ཏེ།
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཆོས་^④བཟོད་དེའི་དངོས་གཉིན་བར་ཆད་མེད་ལམ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་^①ཆོས་བཟོད་པ་དེའི་རྒྱུ་ལ་དེའི་
དངོས་གཉེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པ་རྣམས་དགེ་འདུན་
དགོན་མཆོག་ཏུ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། སྐབས་གནས་ཡང་དག་ལ་ཐེ་ཆོམ་བ་བའི་
ཐེ་ཆོམ་གྱི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་རྒྱུ་ལ་སྒྲི་མ་སྤྱོད་པའི་སློབ་པ་འཕགས་པ་ཡོད་^②
པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དམ་བཅའ་དེ་མི་འཐད་དེ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དེ་ཉན་སློབ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཤེས་སློབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁོ་བོ་ཅག་གྲང་བག་ལ་ཉལ་གྱི་
ཉན་སློབ་ཤེས་སློབ་ཏུ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། ཉན་སློབ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་འབྱེད་མི་རིགས་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གྲུན་བཏུས་ལས། ^③ཉན་མོངས་པ་དང་
ཤེས་བྱའི་སློབ་པ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྱོད་། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམན་ལམ་
སྤྱོད་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ས་ཉན་སློབ་དང་ཤེས་སློབ་ཅིག་ཅར་དུ་མི་སྤྱོད་བའི་
^④ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེས་ཤེས་སློབ་དང་ཉན་སློབ་ཀྱི་བག་ཆགས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྱོད་བའི་དོན་
ཡིན་ཞེ་ན། དཔེར་ན་སྤངས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྟར། ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཉན་སློབ་དེ་
ཡང་ཉན་སློབ་ཀྱི་བག་ཆགས་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། ཉན་མོངས་པ་དང་ཞེས་པའི་ཉན་
མོངས་དེ་དེ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག ། དམན་ལམ་སྤྱོད་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་མེས་འཕགས་པས་ཉན་རང་གི་
སྤངས་ཉོགས་རྫོགས་པ་དང་སངས་རྒྱས་པ་དུས་མཉམ་ཟེར་ན། དམན་ལམ་སྤྱོད་དུ་མ་
སོང་བའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུ་ལ་ཉན་རང་གི་སྤངས་ཉོགས་ཡོད་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉན་རང་གི་སྤངས་ཉོགས་གང་རུང་ཡིན་ན། ཉན་
རང་གི་རྒྱུ་གྱིས་བསྐྱེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱའི་ཆེད་དུ་དམ་བཅའ་
 བའི་སློན་ལམ་གྱི་དོན་འབྲུག་པའི་རྒྱུ་དགོ་ཅིའི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་པ་
 དེ་སློན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆེད་དང་། རང་གང་དུ་སངས་རྒྱལ་པའི་སངས་རྒྱལ་
 གྱི་ཞིང་དེར་གདུལ་བྱ་རྣམས་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་དང་མི་ལྟ་པ་མེད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་
 སྤེད་དུ་བདག་འཆང་མི་རྒྱུ་། །ཞེས་དམ་བཅའ་བའི་སློན་ལམ་གྱི་རྒྱུ་དགོ་ཅིའི་རྣམ་པ་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ལྟ་བུ་སྤྱུལ་སྤྱུའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སློན་
 ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆེད་དང་། བདག་གང་དུ་སངས་རྒྱལ་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་
 ཞིང་དེར་འཁོར་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཤ་སྟག་གིས་བསྐྱོར་བ་འབྱུང་བར་མ་གྱུར་པ་དེ་
 སྤེད་དུ་བདག་སངས་མི་རྒྱུ་། །ཞེས་དམ་བཅའ་བའི་སློན་ལམ་གྱི་དོན་འབྲུག་པའི་རྒྱུ་
 དགོ་ཅིའི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ། ཡོངས་སྤྱུའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སློན་ལམ་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །ཞིང་གྲེ་བ་སྤྲུག་བརྒྱུ་སྤྱུའི་བཀོད་པ་གྲེ་བ་སྤྲུག་
 བརྒྱ་དང་། སྤྱུ་རེ་རེའི་འཁོར་དུ་སེམས་ཅན་གངས་ལས་འདས་པ་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་
 རེ་རེས་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པར་རྣམ་པའི་སློན་ལམ་གྱི་དོན་འབྲུག་པའི་རྒྱུ་
 དགོ་ཅིའི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སློན་པར་བྱས་པའི་ཆེད་
 དང་། ཡོངས་སྤྱུལ་གྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འབྲུག་པའི་རྒྱུ་དགོ་ཅིའི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པ་དེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་བཤད་
 ལས།^①སྤྱུལ་སྤྱུའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས་བདག་སངས་རྒྱལ་པའི་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་དེར་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་དང་མི་ལྟ་པ་མེད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་
 སྤེད་དུ་བདག་སངས་མི་རྒྱུ་། །ཞེས་དམ་བཅའ་པ་ལྟ་བུ་སྤྱུལ་སྤྱུའི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་
 ཆེད་དུ་དམ་བཅའ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་། རྣམ་བཤད་ལས་དེ་ལྟར་

གསུངས་པ་སྒྲི་རི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་དང་ལྟན་པས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཞུགས་
དང་ཕྱིར་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མི་འཐད་དེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་སྟོབ་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲེལ་ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེ་བ་ཅན་དུ་
སྤྱུག་བདེན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲུན་བརྟུས་ལས། ^①ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་འདི་དག་ནི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་
དག་ནི་ལས་དང་ཉན་མོངས་པས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན། ལས་དང་ཉན་མོངས་པའི་དབང་
གིས་བྱང་བ་མ་ཡིན་གྱི་སྟོན་ལམ་དང་དགོ་བའི་རྩ་བའི་སྟོབས་ལས་བྱང་བ་དག་གོ། །
ཞེས་དག་པའི་ཞིང་གི་སྟོན་བཅུད་ཐམས་ཅད་སྤྱུག་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་
གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྟན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་པ་ནི་སྟོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཆད་ཡིན་ཟེར། དེ་
འགོག་པ་ལ་རྣམ་བཤད་ལས། ^②སྟོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཆད་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་
བཞག་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྟན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལ་འཆད་པ་ནི། ཆོས་སྐྱ་
མ་ཐོབ་བར་དུ་ཆོས་སྐྱ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བས་དོགས་པའི་
གནས་མེད་ལ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །མཆོག་གི་སྤྱུལ་སྤྱུས་དམན་
ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་སྐྱ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཆོས་སྐྱ་
མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གདམས་པ་སྟེར་རིགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་རྫོགས་སྟོན་
སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་གདམས་པ་
སྟེར་རིགས་པ་གང་ཞིག །རྫོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཡང་
ཆོས་སྐྱ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་

གང་ཟག་ཡིན་ན་ཡང་དེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྟེ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་
 ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྟོན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྟོན་ལམ་
 རྫོགས་པའི་ཆད་^❶འཐད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འབྱུང་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
 དེས་དེ་ལ་དེ་གསུམ་མ་བྱས་པར་ཆོས་སྐྱེ་མཛོན་དུ་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་གདམས་རིགས་
 པར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་དེ་གསུམ་མ་རྫོགས་པར་ཡང་དག་མཐའ་མཛོན་དུ་མ་བྱེད་ཅིག་
 ཅེས་གདམས་རིགས་པ་གང་ཞིག །ཡང་དག་མཐའ་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 ན། ཆོས་སྐྱེ་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། དང་པོ་
 དངོས། གཉིས་པ་འབྱུང་། རང་ལུགས་ཀྱི་ལུང་དོན་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

ཁ་ཅིག །གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་དམ་བཅས་པའི་
 སྟོན་ལམ་གྱི་དོན་གྲུབ་པ་དེ། སྟོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཆད་དང་། རང་གི་སྐྱེ་
 དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་གཉིན་པོ་དངོས་སུ་སྐྱེ་རུང་དང་། སྤང་བྱ་དངོས་སུ་སྤང་རུང་དུ་བྱས་
 པ་དེ་སེམས་ཅན་སྟོན་པར་བྱས་པའི་ཆད་དང་། སངས་རྒྱས་རང་སྤང་ལ་ཞིང་དག་པ་
 རབ་འབྱུངས་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྤང་བ་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའི་ཆད་
 ཡིན་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་ཆོས་ཅན། ཆད་དང་པོ་དེར་ཐལ། སྟོན་ལམ་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྫོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་བྱས་པའི་ཕྱིར།
 ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །སྟོན་པ་
 ལྷན་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། ཆད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་སྟོན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེའི་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་གཉིན་པོ་དངོས་སུ་སྐྱེ་རུང་དང་སྤང་བྱ་
 དངོས་སུ་སྤང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་

ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། སེམས་ཅན་སྤྱིན་པ་དང་སེམས་ཅན་སྤྱིན་པར་བྱས་པ་དོན་གཅིག་
 པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན།
 སེམས་ཅན་སྤྱིན་པར་བྱས་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་སྤྱིན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་
 འཕགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། མ་དག་པའི་ཞིང་སངས་རྒྱས་ལ་མི་སྣང་བར་
 ཐལ། ཆད་གསུམ་པ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་སྣང་བར་
 ཐལ། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་བྱིར། ཏྲགས་སྟེ། ཁ་ཅིག །རྫོགས་སྤྱིན་སྤྱངས་
 གསུམ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། སྤྱིན་
 ལམ་རྫོགས་པར་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་
 བྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་
 ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས།^①བར་བ་ནི་ཞིང་གྲེ་བ་སྤྲག་བརྒྱར་སྤྱི་བཞོད་པ་དེ་སྤྱི་དང་སྤྱི་རེ་
 རེའི་འཁོར་དུ་སེམས་ཅན་གྲངས་ལས་འདས་པ་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་རེ་རེས་འཕགས་
 པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པར་རྒྱས་པ་ནི་རི་སྤྱི་དུ་ཀུན་སྤྱི་གི་རྫོགས་པ་ཡོད་པ་དེ་སྤྱི་དུ་
 མི་རྒྱས་པས་དེ་འདྲ་དུས་གཅིག་དུ་ལན་ཅིག་བྱེད་པ་ཡང་འབད་མེད་སྤྱི་བྱབ་དུ་བྱེད་པ་
 ལ་རག་ལས་ཞིང་། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱང་སྤངས་ནས་
 སྤར་མི་སྣང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་བསྟོས་པ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་འདྲ་བྱེད་བཞིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མ་རིག་
 བག་ཆགས་ཀྱི་ས་སྤངས་པས་བྱབ་པ་དེ་དེའི་དོན་རོ། །

ཁ་ཅིག །རང་ཉིད་འཆང་རྒྱ་འགྱུར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བྱེད་པར་ཅན་འགྱུར་
 པའི་རྒྱའི་རྒྱས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་པའི་ཆད་

ཡིན་ཟེར་ན། སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། ཆད་དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་
སུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་འཆང་རྒྱ་འགྱུར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོད་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཁྱོད་འཆང་རྒྱ་འགྱུར་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། རང་ཉིད་སངས་
རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོད་ན། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རང་
ཉིད་འཆང་རྒྱ་འགྱུར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོད་ན་རང་ཉིད་འཆང་རྒྱ་འགྱུར་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱུ་ལ།

ལྷ་པ་ནི། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་འདིར་བསྟན་
ཡང་དག་མཐའ་ཡིན། ཞི་བདེ་དེས་སྤྱགས་འཕྲོགས་པའི་སྟོན་པ་ཉེར་ཞི་དེ་ལ་རང་གི་
བསམ་པ་དོ་ལ་བསྟོས་ཏེ་སྤྲོ་བ་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ། ཐེག་དམན་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་བྱས་པའི་ཆད་དང་། དེ་དང་
ཇོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་བྱས་པ་
དོན་གཅིག་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། འདི་ནི་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་
ཉེར་ཞི་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་སྤྲོ་ལ་ཏུ་ཞི་བའི་བདེ་བ་དེས་སྤྱགས་འཕྲོགས་ནས་
བསམ་པ་དོ་ལ་བསྟོས་ཏེ་སྤྲོ་བ་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་བར་དུ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ནི་ཐེག་པ་དམན་པའི་རིགས་ཅན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡང་
དག་པའི་མཐའ་མདོན་དུ་བྱས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉེར་ཞི་དེ་ལ་
དངོས་གནས་ལ་སྤྲོ་བ་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་དབང་
དུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་བྱས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་དང་ཇོགས་
སྟོན་སྤངས་གསུམ་བྱས་ཇེས་སུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་བྱས་པ་དོན་

གཅིག་ཤིང་འདྲི་བ་ལྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ན། བྱང་ཆོས་གསུམ་དང་ལྟན་པ་གཅིག་ཡིན་
 དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་རྫོགས་
 སྒྲིན་སྐྱེད་སྐྱེད་གསུམ་མ་བྱས་པར་རང་ཉིད་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་པ། རྫོགས་སྒྲིན་སྐྱེད་སྐྱེད་
 གསུམ་མ་བྱས་པའི་སྒྲོ་རོལ་དུ་རང་ཉིད་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་ཀྱང་མི་བྱེད་པ། དེས་དེ་
 གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་རང་ཉིད་མངོན་དུ་བྱེད་པས་བྱུང་བའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རྣམ་
 བཤད་ལས། ❶ དུས་དེའི་བར་དུ་སྐྱེད་གང་གིས་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་པ་
 གཅིག་མི་སྤྲོད་ན་སྐབས་འདྲི་དེ་ལྟ་བུའི་གདམས་པ་བྱིན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ❷ དེ་ཡང་བརྟག་པ་
 མཐའ་བཟུང་ཅམ་ཡིན་གྱི། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་ཆོས་གསུམ་མ་རྫོགས་པའི་བར་དུ་
 ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ག་ལ་སྤྲོད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་
 བྱུང་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ❸ ཆད་པའི་སྐྱེད་འདས་ལ་བྱེད་པ་ཡང་རྫོགས་སྒྲིན་སྐྱེད་སྐྱེད་
 གསུམ་བྱས་ནས་མངོན་དུ་བྱ་བའི་དོན་དུ་བསྟན་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར།

སྒྲིར་བཏང་དང་དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་ནི། དེ་དག་གིས་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་
 ལ། ཞེས་པས་སྒྲིར་བཏང་ནས། ལམ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་བྱ་བ་མཐའ་དག་བྱའམ་སྟམ་
 ན། རྫོགས་སྒྲིན་སྐྱེད་སྐྱེད་གསུམ་མ་བྱས་པར་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་
 དམིགས་གྱིས་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ❶ མདོའི་སྐྱེད་གཞིའི་སྐབས་སུ། ཐམས་ཅད་
 ཀྱང་དག་བཅོམ་པ། ཟག་པ་ཟད་པ་ཞེས་སྒྲིར་བཏང་ནས། གང་ཟག་གཅིག་མ་གཏོགས་པ་
 ནི་ཞེས་དམིགས་གྱིས་བསལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། ❷ ཡང་དག་པའི་མཐའ་
 དེ་བཞིན་ཉིད་ཅམ་ལ་བྱས་ནས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དོན་དེ་ལས་སྒྲིར་མི་ལྟང་བའི་ཚུལ་

གྲིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཚེས་ཉིད་དེ་བལ་གྱི་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་
 མཐུལ་དང་། དེ་ཐོབ་པ་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དོན་དུ་བཞེད་པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་
 བར་དུ་སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བས་འཐད་པར་
 དགའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། རོང་རྒྱུ་སོགས་རྒྱུ་མ་རྣམས་སུ་ཚེས་ཉིད་ལ་
 མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྟོན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་ཀྱས་པ་སྟོན་ལམ་
 རྫོགས་པའི་ཆད་དང་། ཚེས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐུལ་དང་དེ་ལ་
 སྒྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐུལ་མངོན་དུ་
 བྱས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་ལ་ནང་འགལ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷང་འདི་
 དང་གོང་གི་སྟོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཆད། ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནི།
 མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྒྲུས་དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་སངས་
 རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གདམས་པ་སྟེར་བར་རིགས་
 བར་ཐུག། དེས་དེ་ལ་རྫོགས་སྟོན་སྒྲུངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
 མཐུལ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གདམས་པ་སྟེར་བར་རིགས་པ་གང་ཞིག །དེ་གསུམ་
 མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 དགོས། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐུལ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྟེ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྟོན་ལམ་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་དེ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཆད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ།
 དེ་ཡིན་ན་ཚེས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སྒྲར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་ཚེས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་ཚེས་སྟེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་

ཕྱིར། དང་པོ་དངོས། གཉིས་པ་འབྲུད་དོ། །

ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་པ་ཚོས་ཅན། ཐལ་འགྲུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་^①རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། གཞན་ཡང་།
དེ་ཚོས་ཅན། ཐལ་འགྲུར་བར་^②བ་ལ་དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་
གང་ཞིག །མཉམ་གཞག་དེ་ལས་སྤང་ལྷང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ཚོས་ཅན།
རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲིབ་པ་སྒྲེ་མི་རུང་གི་ཚོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། གང་
ཟག་གང་ཞིག །རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲིབ་པ་སྒྲེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་འགྲིག །གཞན་ཡང་།
སྟོ་བར་བྱི་བལ་གྱི་འགོག་པ་ཚོས་ཅན། རྟོགས་སྒྲིན་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་ཁྱོད་
མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པ་དང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་རྟོགས་སྒྲིན་
སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་ཁྱོད་མངོན་དུ་བྱེད་རུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་
ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲི་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་
ཚོས་ཅན། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་རྟོགས་སྒྲིན་སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་ཁྱོད་
མངོན་དུ་བྱེད་རུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་
ཁས། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། སངས་
རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་རང་ཉིད་ཐོབ་ན་ལམ་བདེན་ཐོབ་པར་འཇོག་རུས། རང་ཉིད་
མ་ཐོབ་ན་ལམ་བདེན་མ་ཐོབ་པར་འཇོག་རུས་པའི་ལམ་བདེན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་
ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་ལམ་བདེན་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་མེད་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་

བདེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཁོ་ཁོ་རང་དུ་ཐལ། ཁོ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་ཉིད་ཐོབ་ན་ལམ་བདེན་ཐོབ་པར་འཇོག་ཅུས། རང་ཉིད་མ་ཐོབ་
ན་ལམ་བདེན་མ་ཐོབ་པས་བྱུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་འདྲའི་ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། བྱང་འཕགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཉན་སྐྱབ་སྤངས་
པའི་སྤངས་པ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་པའི་སྐྱབས་ནས་བསྟན་པའི་
ཡང་དག་མཐའ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་རོལ་དོན་འཛིན་ཀྱི་ཉྐྱག་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དེ།
རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་པའི་སྐྱབས་ནས་བསྟན་པའི་ཡང་དག་
མཐའ་དང་། ཞེས་སྐྱབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་།
ཞེས་པའི་སྐྱབས་ནས་བསྟན་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདིར་བསྟན་
གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་མ་ཡིན། དེས་ན་ཐེག་དམན་དག་བཙུམ་
བྱུང་བ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ལ་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་བསྟོན་ཏེ་
སྤངས་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
མཐའ་མཐོན་དུ་བྱས་པའི་ཆད་དང་། ས་བཅུ་པ་པས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ན་ཞི་བདེས་
ཐུགས་འཕྲོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཉེར་ཞི་དེ་ལ་སྤངས་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་
བཞག་པ་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མཐོན་དུ་བྱས་པའི་ཆད་ཡིན་
ཞེས་ཟེར་ན། ཞེས་སྐྱབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་དག་གིས་ཡང་དག་པའི་
མཐའ་མཐོན་དུ་ནི་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་ནས་བསྟན་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། འདིར་
བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མདོན་དུ་བྱས་པ་དང་
 དུས་མཉམ་དུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་
 པར་ཐལ། ཁྱོད་མདོན་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
 མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷག་བཅས་ཟུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉོན་ཐོས་དག་བཙུ་བ་
 བས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་བྱས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ཐེག་དམན་
 དག་བཙུ་བ་བས་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཉེར་ཞི་དེ་ལ་སྤྲོ་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་
 མཉམ་པར་བཞག་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཞག་པ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་
 མཐའ་མདོན་དུ་བྱས་པའི་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཐེག་དམན་གྱི་
 གང་ཟག་གིས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མདོན་དུ་བྱས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་བ་ཁས། གཞན་ཡང་། ས་བཅུ་བ་བ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་ཉེར་ཞི་དེས་ཐུགས་
 འཕྲོགས་པ་མ་ཡིན་པར་དེ་ལས་སྤྲོ་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པར་ཐལ་
 ལོ། །ཆད་གཉིས་པ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་གྱིས་^①འདིར་བསྟན་ཡང་
 དག་མཐའ་མདོན་དུ་བྱས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་རྫོགས་སྟོན་
 སྤངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་
 མདོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པར་ཐལ། དེས་དེ་གསུམ་མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་
 མདོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ཀྱས་ཏེ། དེ་ངོ་ཐོ་ཉིད་སྒྲི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
 ཐོབ་བྱའི་ཟུང་འདས་དེ་མི་གནས་པའི་ཟུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྱུར་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་དེ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཐེར་ན་མ་བྱུང་།

ཁ་ཅིག ། བྱུང་བ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་འདིར་^①བསྟན་
ཡང་དག་མཐུལ་དང་། དེ་ཐོབ་པ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐུལ་མདོན་དུ་བྱས་པའི་དོན་
ཡིན། ཟེར་ན། ལྷག་མེད་མྱུང་འདས་ཐོབ་པའི་ས་བརྒྱད་པ་པ་ཆོས་ཅན། དེ་དེར་ཐལ། དེ་
ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འདིར་
བསྟན་ཡང་དག་མཐུལ་མདོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐུལ་
མདོན་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེས་དེ་མདོན་དུ་བྱས་
པར་ཐལ། དེ་མདོན་དུ་བྱས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ^②རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་
རང་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་ལངས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཞུགས་པ་རྣམས་^③ཀྱིས་བར་
བར་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐུལ་མདོན་དུ་བྱེད་ཀྱང་སྟོན་གོམས་པའི་དབང་ཅམ་དུ་བྱེད་ཀྱི།
འདི་ལ་དུས་ལྷན་རིང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་^④པར་བྱའོ་སྟུང་པའི་སྟོའི་འཕེན་པ་ཅུང་བྱེད་
ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ལྷག་མེད་མྱུང་
འདས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་སྟོན་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྲབ་པ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་
སྤྱུག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་དེ་ལ་བར་བར་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡོད་པ་ལྟར་
དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་འདྲའི་ས་བརྒྱད་པ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རྫོགས་སྟོན་སྤངས་གསུམ་
མ་བྱས་པར་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐུལ་མདོན་དུ་བྱས་པར་ཐལ། དེ་མདོན་དུ་བྱས་པའི་
སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུས་མ་ཡིན་པར་དེ་མདོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་
ཏུ་ཐལ་ལོ། ། འདོད་མི་ཅུས་ཉེ། དེ་མདོན་དུ་བྱས་པའི་དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་
པའི་རྒྱལ་སྤྱི་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མདོན་དུ་བྱས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་ལམ་དུ་དེ་མདོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུམ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ལ་སྤར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། ཐེག་དམན་ལམ་དུ་དེ་ལྟར་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་^①ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་དེ་ལྟར་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁོ་ན་རེ། དེ་འབྲེལ་ས་བརྒྱད་པ་བ་དེས་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། དེས་དེ་མངོན་དུ་མ་^②བྱས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། དེས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པ། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་གསུམ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །དེས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གང་ཟག་མེད་དེ། དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཉེར་ཞི་དེ་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ^③ཉན་རང་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྟོ་མས་པར་འཇུག་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ལྷག་བཙུམ་མྱང་འདས་པ་དེ་སྐྱ་ཆེ་འཕོ་ཁར་ཟག་བཙུམ་གྱི་ལུས་འདི་བོར་ནས་དག་པའི་ཞིང་དུ་བསྐྱེད་སྤྱབས་སུ་ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་སྤངས་ཏེ་ཉེར་ཞི་དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་^④པར་བྱའོ་སྟུམ་དུ་འཕེན་པ་བཏང་བ་ལ་བརྟེན་

ནས་དེར་སྐྱེས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འཛོག་པའི་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉེར་ཞི་དེ་མ་ཐོབ་པར་ཉེར་ཞི་དེས་སྤྲུགས་འཕྲོགས་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྒྲིབས་
སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པར་དེས་སྤྲུགས་འཕྲོགས་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་
འདྲའི་ཉེར་ཞིའི་དབྱིངས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་དེ་མ་
ཐོབ་པར་སྐྱབས་འདིའི་ཞི་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་དེ། ཞི་བའི་བདེ་བ་དེས་སྤྲུགས་
འཕྲོགས་ཞེས་པའི་བདེ་བ་དེ་མཉམ་གཞག་གི་ཤིན་སྤངས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་བྱེད་རིགས་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མདོ་དང་ལྷོས་པ་སྤངས་^①ནས་དགོས་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ།
མཆམས་སྒྲུར་བ། ཅ་བ། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། མདོ་དང་བསྟན་བཅས་ཀྱི་
བརྗོད་བྱ་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ། མདོ་ལས་ཀྱང་གཞི་གཉིན་རྣམ་པ་གསུམ་ག་བརྗོད་
བྱར་བསྟན། བསྟན་བཅས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་དང་ལྷོས་པའི་
སྒྲིན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བསྟན་བཅས་འདི་བཅམས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་
ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཅོད་པའི་སྒྲིན་ནས། མཆམས་སྒྲུར་བ་^②ལ། ^③སྐྱེ་བོ་སྒྲོ་གྲོས་དམན་པ་
དག་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྒྱས་པ་དང་འབྲིང་དང་མདོར་བསྐྱུས་པ་ལ་དད་པའི་སེམས་
ཅན་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བཞེད་པ་སྤྲུགས་རྗེ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དེ་དང་དེ་
ལས་མདོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་
མཐའ་དག་གསལ་བར་མཛད་པ་མ་ཡིན་ནམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འཕགས་པ་མ་རྒྱལ་
བ་ལས་རྒྱལ་བས་ཀྱང་དེ་བསྟན་པ་ལ་དོན་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྟུང་དུ་དོགས་པ་བསལ་བའི་
ཕྱིར། དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་རང་གི་བསྟན་བཅས་ཀྱི་
བརྗོད་པར་བྱ་བ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། བསྟན་བཅས་མངོན་ཏྲོག་སྐྱེ་བའི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་དོས་
བཟུང་བའི་སྒྲི་ནས་མདོ་དོན་དགོས་དོན་གྱི་སྒྲི་ནས་བཤད་པ་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་ཉིད་ལམ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་
ལམ། །སྒྲི་ནས་པས་འདི་ལས་བཤད་པ་གང་། །ཞེས་པས་བརྗོད་བྱ་དེ་བསྟན། གཞན་གྱིས་
སྤྱོད་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་པས་བརྗོད་བྱའི་བྱ་དེ་བསྟན། ཆོས་སྤྱོད་བཅུ་ཡི་བདག་
ཉིད་གྱི། །མདོ་དོན་བླ་པ་ལ་བཞག་ནས། །སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་པས་མཐོང་འགྱུར་^①། །ཞེས་པས་
ཉིད་དགོས་དེ་བསྟན། བདེ་སྐྱབས་ཏུ་ནི་ཏྲོག་སྐྱེ་བའི་ཞེས། །བྱ་བ་ཚུལ་པའི་དགོས་པ་
ཡིན། །ཞེས་པས་དགོས་པ་བསྟན་ཅིང་། འབྲེལ་བ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བྱ་བ་ཚུལ་
པའི་དགོས་པ་ཡིན། །ཞེས་པས་དགོས་པ་དང་བརྗོད་བྱའི་^②འབྲེལ་བ་ཤུགས་ལ་བསྟན།
ཕྱིར། །ཞེས་པས་ཉིད་དགོས་དང་དགོས་པའི་འབྲེལ་བ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཞུང་འདི་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲི་ནས་བཤད་པ་ལ། ^③རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་སྟེ། དེར་ཏྲོག་སྐྱེ་བའི་ཐམས་ཅད་ཉི་བར་མཆོན་པ་
ལྟར་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་ཏྲོག་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་བ་ནི་བསྟན་བཅས་ཚུལ་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེ་ཡང་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་སྟེ། མངོན་པར་ཏྲོག་སྐྱེ་བའི་
ཐམས་ཅད་ཉི་བར་མཆོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །བཅོམ་ལྟན་འདས་ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་
གསུམ་ཆར་གྱིས་འགོ་བ་མཐའ་དག་ལ་རྗེས་སུ་སྒྲི་ནས་པར་མཛད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་
ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཏུ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ། །ཞེས་པས་
བརྗོད་བྱ་བསྟན། ^④རྗོད་པར་བྱེད་པ་དང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དག་ཐབས་དང་ཐབས་ཀྱིས་
^⑤བསྐྱབས་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲེལ་བར་མཛད་པ། །ཞེས་པས་འབྲེལ་བ་དེ་བསྟན། ཕྱི་

རོལ་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་
མེད་པ་ལ་གོམས་པར་མ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་^❶ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་
པའི་རིམ་གྱིས་མ་སྤངས་པ་དེ། ཞེས་པས་བརྗོད་བྱའི་བྱད་པར་དེ་བསྟན། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་སྤྱད་སྤུམ་ཆོགས་པ་སྦྱབ་པ་ཅི་ལ་ཡང་མ་རག་པར་
ཆས་པ་དག་ཁོ་ནས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བཞིན་ཏུ་གསལ་བས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ལས་
བྱུང་བའི་བྱན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོའི་དོན་མ་ལུས་པ་མདོན་པར་རྟོགས་པ་
བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བསྦྱབ་པའི་སྦྱོད་པ་
ལེགས་པར་བཞག་ནས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱན་ཏུ་འགོ་བ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པའི་མཆོན་
ཉིད་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པའི་རིམ་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མདོན་
སྤུམ་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ། ཞེས་པས་ཉིང་དགོས་དེ་བསྟན་ནོ། །དགོས་པའི་
ཡང་དགོས་པའི་ཆེད་དུ་མདོན་པར་འདོད་པའི་ཤེར་བྱིན་འདིའི་དོན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
དང་སྦྱབ་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་གཤུགས་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པར་
འགྱུར་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་དགོས་པ་དེ་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ། །དགོས་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། ^❷དོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་
པའི་ཡན་ལག་ཅིས་གསུངས། བསྐྱེད་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། ^❸རང་གི་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་། དགོས་པ་དང་དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་དང་འབྲེལ་བ་
ཁོང་ན་ཡོད་པ་རྣམས་གསུངས་ཏེ། ཞེས་དང་། བཀལ་ལན་ནི། ^❹དེ་ལྟར་སྤྱད་འཆལ་བ་
དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ནོ། །

ངག་དོན་ནི། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དང་པོར་དགོས་འབྲེལ་གྱི་ངག་བཞོད་པ་ཆོས་
ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྟོག་ལྡན་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་གོགས་^❺བཞི་བསྒྲག་ནས།

དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་དང་ལྟན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཐོས་བསམ་
གྱིས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོགས་བཞི་ནི། བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་
ཅན། བརྩམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བྱ་རོག་སོ་
རྟོག་གི་བསྟན་བཅོས་བཞིན། དེ་ཆོས་ཅན། བརྩམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགོས་པ་
ཡོད་ཀྱང་དགོས་པ་དེ་སྐྱབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འཛོག་པོའི་གཙུག་རྒྱུ་ལེན་
པའི་བསྟན་བཅོས་བཞིན། དགོས་པ་སྐྱབ་རུས་ཀྱང་ཉིང་དགོས་བྱ་ལོ་མ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན། མ་བག་མར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་བཞིན། ཉིང་དགོས་ཡོད་ཀྱང་ཐབས་དེ་
བསྟན་བཅོས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མཐོ་རིས་ཀྱི་དོན་དུ་ལྷགས་ཀྱི་མཆོད་
སྦྱིན་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །

དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དགོས་སོགས་ཆོས་བཞིའི་རྣམ་
གཞག་དང་། དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་དང་ལྟན་པའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྦྱིར་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ལ་དབྱེ་ན། ངག་ཅམ་
ལ་ཡོད་པ། དགོས་འབྲེལ་ངག་ལ་ཡོད་པ། བསྟན་བཅོས་ལུས་ལ་ཡོད་པའི་དགོས་
སོགས་ཆོས་བཞི་རྣམས་སུ་ཡོད་ལ། དང་པོ་ལ། ངག་དོན་མཐུན་ཐམས་ཅད་ལ་
དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། བྱམ་པར་རྒྱ་ལོངས་ཤིག་ཅེས་པའི་ངག་
ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། བྱམ་པར་རྒྱ་ལེན་པ་ངག་དེའི་བརྗོད་བྱ་དང་། ངག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
པ་རོལ་པོས་དོན་གོ་བ་ངག་དེའི་དགོས་པ། དེ་ལྟར་གོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱིས་བྱ་སྒྲོམ་
ནད་དང་བྲལ་བ་ངག་དེའི་ཉིང་དགོས། དེ་གསུམ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྤྲུམ་སྤྲུམ་ལ་འབྲེལ་བ་དེ་
ངག་དེའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་དེ། བསྟན་

བཅོས་ལུས་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་པོ་དེ་དེའི་བརྗོད་བྱ། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་
བཅོས་ལུས་ལ་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་དེ་དེའི་དགོས་པ། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་བསྟན་བཅོས་ལ་ཞུགས་པ་དེ་དེའི་ཉིང་དགོས་དེ་གསུམ་སྟེ་མ་སྟེ་མ་
སྟེ་མ་སྟེ་མ་ལ་འབྲེལ་བ་ནི་དེའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་སྟེར། གསུམ་པ་ལ། བསྟན་བཅོས་
མཛོན་རྟོགས་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡོད་དེ། སྟེ་རོལ་པ་དང་ཉན་རང་སོགས་
ཀྱིས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་རྟོགས་པའི་སྟེན་པས་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་ལས་བཤད་
པའི་དངོས་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་བྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་སྟེར། བྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
བྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་བྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་མཛོན་དོན་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟོགས་པ་དེ་
བྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡིན་པའི་སྟེར། བྱོད་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཡོད་དེ། བྱོད་ཀྱི་གདུལ་བྱས་བྱོད་
ལ་བརྟེན་ནས་མཛོན་དོན་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་རྟོགས་ཤིང་གོམས་པའི་སྟེན་པས་ཀྱིས་ས་བཅུ་རིམ་
ཀྱིས་བགྲོད་དེ་མཐར་ཆུ་མཁུ་མཁུ་མཁུ་མཁུ་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་སྟེར། བྱོད་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་དེ།
བྱོད་ཀྱི་ཉིང་དགོས་བྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ལ། དེ་བྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལ། དེ་བྱོད་ལ་འབྲེལ་བ་དེ་
བྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་སྟེར་རོ། །

འོ་ན། ཆོས་སྟོན་བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཀྱི། །ཞེས་འཆད་ན། ཆོས་སྟོན་བཅུ་པོ་དེ་
གང་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག །དབྱུས་མཐའ་ལས། ^①ཡི་གེ་འབྲི་མཆོད་སྦྱིན་པ་དང་། །ཉན་དང་སྟོག་
དང་ལེན་པ་དང་། །འཆད་དང་ཁ་རྟོན་བྱེད་པ་དང་། །དེ་སེམས་པ་དང་སྒྲིམ་པ་སྟེ། །ཆོས་
སྟོན་བཅུ་པོའི་བདག་ཉིད་ནི། །བསོད་ནམས་ཕྱང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར་འདོད་ཀྱང་། རང་ལུགས་ནི། སྦྱིན་སོགས་པར་སྦྱིན་བཅུ་པོ་དེ་སྐབས་འདིའི་ཆོས་
སྟོན་བཅུར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་འབྲེལ་བཤད་གཉིས་དང་ཤེར་འབྱུང་གི་བཤད་
པ་རྩ་བའི་དགོངས་པར་གསེར་སྟེང་ལས་བཤད་པའི་སྟེར།

གཉིས་པ་ལ། བཤད་བྱ་བཀའ་ཞུ་བཤད་པ། འཆད་བྱེད་བསྟན་བཅོས་
 གི་ཞུ་བཤད་པ། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བྱེད་ལས། བཀའ་དང་བསྟན་
 བཅོས་འགལ་མི་འགལ་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྒྲ་བཤད་པ་དང་
 གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བྱེད་ཆོས་བཞི་དང་ལྟན་པའི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གསུང་རབ།
 བཀའ་མཆན་ཉིད། བྱེད་ཆོས་བཞི་ནི་བཟོད་བྱ་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
 དང་ལྟན་པ། རྗེས་བྱེད་ཆོས་གི་སྒྲི་མཐོ་རིས་དང་བྱེད་ལས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉིན་
 མོངས་སོགས་སྤང་བྱ་ཅི་རིགས་སྤོང་བྱེད་དུ་གསུངས་པ། དགོས་པ་ཉིན་མོངས་པ་དང་སྤྱག་
 བསྐྱེད་ཞི་བའི་པན་ཡོན་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཞུས་པའི་བྱེད་ཀྱི། རྒྱུ་སྒྲ་མ་ལས། ❶གང་
 ཞིག་དོན་ལྟན་ཆོས་དང་ཉིད་འབྲེལ་ཞིང་། །ཁམས་གསུམ་ཀྱན་ལ་ཉིན་མོངས་སྤོང་བྱེད་
 གསུངས། །ཞི་བའི་པན་ཡོན་སྟོན་པར་མཛད་པ་གང་། །དེ་ནི་བྱེད་སྤོང་གསུང་ ❷ཡོན་ལྷན་པ་
 གཞན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད།

གཉིས་པ་ནི། བཀའ་ལ་རྗེས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲི་ནས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་
 ཡོད། བཟོད་བྱའི་སྒྲི་ནས་སྤྲོད་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་དང་། བྱེད་ལས་ཀྱི་མདོ་གཉིས་སུ་
 ཡོད། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་སྒྲི་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མདོ་གཉིས་ཡོད། བདག་
 རྒྱུ་ཀྱི་སྒྲི་ནས་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ། རྗེས་སུ་གནང་བའི་བཀའ། བྱེད་བྱེད་
 བསྐྱེད་པའི་བཀའ་དང་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་ནི། མདོ་སྤྱད་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི།
 བྱེད་གཞིའི་ལེ་བྱ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ལ་སྤྲོད་སྒྲི་ནས་བྱེད་བྱེད་བསྐྱེད་པའི་བཀའ་མདོ་སྤྲོད་
 ས་བཅུ་པ་ལྟ་བུ། གསུང་གི་སྒྲི་ནས་བྱེད་བྱེད་བསྐྱེད་པ་མ་སྤྲོད་དཔྱད་པའི་ལྟ་བུ་གི་
 མདོ་ལྟ་བུ། ཐུགས་ཀྱི་སྒྲི་ནས་བྱེད་བྱེད་བསྐྱེད་པའི་བཀའ་ལ་ཐུགས་ཉིད་པའི་ལྟ་བུ་
 གིས་བྱེད་བྱེད་བསྐྱེད་པ་ལེར་སྤོང་གི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྤོང་པའོ། །ཞེས་

སོགས་ལྟ་བུ། ཐུགས་བདེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ། ལྟའི་ར་བོ་ཆའི་སྒྲ་
ལས་བྱུང་བའི་བཀའ་ལྟ་བུ། ཐུགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་གཞོན་སྦྱོར་
སོགས་ཀྱི་དག་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། བརྒྱད་སྟོང་པ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ལ་བཀའ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལེགས་པར་བཤད་པའི་དག་
ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འཆོས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་
ལྟན་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་དག་རྣམ་དག། རྟངས་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་
རྣམ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན། ཅུམ་པ་པོ་རྣམ་གཡེང་^❶མེད་པའི་ཡིད་ཅན་གྱིས་བཀའི་
དགོངས་འགྲེལ་དུ་བརྒྱུམས་^❷པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དག་རྣམ་དག་
གང་ཞིག། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་
སུ་བྱེ་བའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱད་སྒྲ་མ་ལས། ^❸གང་ཞིག་
རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་གི། དབང་བྱས་རྣམ་གཡེང་མེད་ཡིད་ཅན་གྱིས་
བཤད། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ། དེ་ཡང་བྱང་སྟོང་བཀའ་བཞེན་སྦྱི་
བོས་སྒྲུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་གནས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
སྒྲིབ་བསྟན་བཅོས་ཀ་ལྟ་བུ་པ་དེ་རྟངས་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ཏུ་བསྐྱུ་བར་
བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་དབྱེ་ན། བཀའ་སྒྲིབ་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་
བཅོས་དང་། བཀའ་སོ་སོའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།
རྗོད་བྱེད་རྣམ་པར་དག་བྱེད་དང་། བརྗོད་བྱ་རྣམ་པར་དག་བྱེད་གྱི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲིབ་བསྟན་བཅོས། མིང་གི་མངོན་བརྗོད། སྟན་དག་དང་། སྒྲིབ་སྦྱོར་གྱི་

བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ལ། འཁོར་ལོ་དང་
 པོའི། བར་པའི། ཐ་མའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ།
 འཁོར་ལོ་དང་པོའི་ལྟ་བའི་ཆ་དང་། སྒྲི་དང་པོའི་ཆ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོན་པ་སྡེ་བདུན། གྲེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ཆེན་མོ། མཛོད་ཅ་
 འགྲེལ་རྣམས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། མདོ་ཅ་བ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ལ་ཡང་ལྟ་སྒྲི་དང་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ལ། དངོས་བསྟན་གྱི་ཆ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བ་རིགས་ཆོགས་དྲུག་དང་། སྤྲུལ་
 དོན་གྱི་ཆ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བ་མདོན་ཉོགས་རྒྱན་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སྒྲི་དང་འབྲུག་ལྟ་བུ།
 གསུམ་པ་ལ་ཡང་ལྟ་བའི་ཆ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བ་ཆོས་དབྱིངས་རྣམ་འབྱེད་དང་། དབྱུང་
 མཐའི་རྣམ་འབྱེད་ལྟ་བུ། སྒྲི་དང་པོའི་ཆ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བ་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ཏེ། དེར་མ་ཟད་
 འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ས་སྡེ་ལྟ། སྡོམ་རྣམ་པ་གཉིས། དབྱིག་གཉིན་གྱིས་
 མཛད་པའི་བྲ་ཀ་ར་ཏ་སྡེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྡེ་བརྒྱད་རྣམས་སུ་ཡོད་ལ། ས་སྡེ་ལྟ་ཡང་ཡོད་དེ།
 སའི་དངོས་གཞི། སའི་གཞི་བསྐྱུ་བ། རྣམ་གྲངས་བསྐྱུ་བ། རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྒྲི་བསྐྱུ་བ།
 གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། སྡོམ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་
 ཐུན་མོང་བའི་སྡོམ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡོམ་ཐེག་བསྐྱུས་
 གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། བྲ་ཀ་ར་ཏ་སྡེ་བརྒྱད་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཉི་ཤུ་པ། སུམ་ཅུ་པ། རྣམ་
 བཤད་རིགས་པ། ལས་གྲུབ་པའི་རབ་བྱེད། སྤང་པོ་ལྟའི་རབ་བྱེད། ཉེན་འགྲེལ་མདོ་འགྲེལ།
 དབྱུང་མཐའི་འགྲེལ་པ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཡང་བསྟན་བཅོས་ལ། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲི་ནས། འཁོར་བ་^①སྤྱད་པ། འབྲུགས་པ་གོ་
 རིམས་དུ་སྡེ་བ་པ། སྤྲུལ་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་
 ནི། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། མདོ་ཅ་བ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི།

མངོན་ཉིགས་རྒྱན་ལྟ་བུ། དེ་ལ་དམན་མཆོག་གི་སྒོ་ནས་ལྟར་སྒྲུབ་བྱས། ཡང་དག་གསུམ་
དང་དགྲུང་ཡོད་དེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། རོན་མེད་རོན་ལོག་རོན་དང་ལྟན། རང་
གཡོ་བཅེ་བྲལ་སྤྱད་བསྐྱེད་སྤྱོད་། རྩོས་ཚོད་སྤྱབ་པ་ལྟར་ལེན་པ། བསྟན་བཅོས་བྱས་
བྲལ་གསུམ་དུ་འདོད། རེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་དང་པོ་ནི། བྱ་རོག་སོ་ཉིག་གི་
བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་བ་སྤྱི་བྱི་མེད་པར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ།
གསུམ་པ་ནི། མངོན་ཉིགས་རྒྱན་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། བྱི་རོལ་པའི་སྤྱོད་གསུང་། འབྲུལ་
འཁོར་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ། ལྷ་པ་ནི། མཐོ་རིས་གྱི་རོན་དུ་སྤྱད་སྤྱོད་མཆོད་སྤྱོད་
བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ། སྤྱད་པ་ནི། མངོན་ཉིགས་རྒྱན་ལྟ་བུ། བདུན་པ་ནི། བྱི་
རོལ་པའི་རིག་^①བྱེད་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ། བརྒྱད་པ་ནི། བྱི་རོལ་པའི་ཉིག་གའི་
བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ། དགྲུ་པ་ནི། མངོན་ཉིགས་རྒྱན་ལྟ་བུ།

ཡང་དེ་ལ་རིག་པའི་གནས་ལྟ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་ཡང་ཡོད་དེ། བཟོ་
རིག་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་རིའི་བྱས་མཛད་པའི་ཐེག་ཅ་ལྟ་བུ། གསོ་བ་རིག་པ་གཙོ་
བོར་སྟོན་པ་སྤྱོད་དཔོན་དཔལ་བོས་མཛད་པའི་སྟོན་དབྱེད་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ལྟ་བུ།
སྤྱི་རིག་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་གཞོན་ཏུ་གཉི་ཀས་མཛད་པའི་སྤྱི་མཛོ་^②ཀ་ལྟ་བུ་དང་།
ཅ་རྒྱ་པ་ལྟ་བུ། གཏན་ཆེགས་རིག་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་ཆད་མ་སྤེ་བདུན་ལྟ་བུ། རང་
རིག་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་མངོན་ཉིགས་རྒྱན་ལྟ་བུ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེས་ན་
གྲོལ་བ་དོན་གཉིར་གྱིས་རིག་པའི་གནས་ལྟ་ལ་མཁས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། བྱི་གྲོལ་ཆར་
གཙོད་པ་ལ། གཏན་ཆེགས་རིག་པ་དང་། སྤྱི་རིག་པ་ཤེས་དགོས། གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་
འཛིན་པ་ལ་བཟོ་རིག་པ་དང་། གསོ་བ་རིག་པ་དགོས། བདག་ཉིད་རིག་པའི་གནས་ལ་
མཁས་པར་བྱེད་པ་ལ། དེ་བཞི་ཀ་ཤེས་དགོས། གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ལ་ནང་རིག་པ་ཤེས་

དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས།^① རིག་པའི་གནས་ལྟ་དག་ལ་བཙོན་པར་མ་
བྱས་ན། །འཕགས་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་མི་འགྱུར་བས། །དེ་ལྟ་བུས་
ན་གཞན་དག་ཆར་གཅོད་རྗེས་འཛིན་དང་། །བདག་ཉིད་ཀྱན་ཤེས་བྱ་ཕྱིར་དེ་ལ་དེ་བཙོན་
བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལ་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། གདུལ་བུའི་ཤེས་རྒྱ་ཉིན་
མོངས་པའི་དག་ལས་འཆོས་ཤིང་། འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལས་སྐྱོབ་
པར་བྱེད་པའི་འཆོས་སྐྱོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་
བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས།^② ཉོན་མོངས་དག་རྣམས་མ་
ལུས་འཆོས་པ་དང་། །ངན་འགྲོའི་སྤྱིད་ལས་སྐྱོབ་བྱེད་གང་ཡིན་པ། །འཆོས་སྐྱོབ་
ཡོན་ཏན་ཕྱིར་ན་བསྟན་བཅོས་ཏེ། །གཉིས་པོ་འདི་དག་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་
མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བཀའ་བསྟན་བཅོས་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། བཀའ་
དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདིར་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྟེན་བྱས་ཞུས་པའི་
མདོ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་སུ་འདུ། །ལེགས་
པར་གསུང་དང་དེ་ཡི་དགོངས་འགྲེལ་པ། །དེ་ཡི་དབང་གིས་ཤུགས་ཀྱི་བསྟན་པ་
ཡང་། །འཛིག་རྟེན་ཁམས་འདིར་ཡུན་རིང་གནས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། བཀའ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་
འགལ་ཡང་། སྒྲིར་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་མི་འགལ་ཏེ། བཀའ་ཡིན་ན་བསྟན་བཅོས་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱོབ་པ་ལྟར་ལེན་

པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་ལས། ^①དེ་ལ་སྐྱབ་པ་ལྟར་
ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བཀའ་ཡིན་ན་བཀའི་དགོངས་འགྲེལ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་
ན། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་ཁྲལ། འདོད་ན། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
རྒྱས་ཏེ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བཀའ་
གསུང་བ་པོ་ཡིན་ན། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཅོ་མ་བ་པོ་
མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉགས་སྡེ་མ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། འདོད་ན། ལྷ་རིའི་བྱ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུང་སྟེ། འཁྲུག་གིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ^②དེ་ནས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ལ་ལྟ་རྟེན་སྟེན་གྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་འཁྲུག་གིས་
འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་ཏོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་
གནང་བ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་སྟུང་བ་པོ་རྟེན་སྟེན་གྱིས་^③ཡང་དག་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་བཀའ་བཀའ་མ་ཡིན་པ་བཅུག་པའི་ཉེས་པའི་གོ་སྐབས་རྒྱུ་རིང་བ་ཉིད་དུ་བྱས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེས་བརྒྱལས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་
ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བསྟན་བཅོས་མདོན་ཉོགས་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་
བསྟན་བཅོས་མདོན་ཉོགས་རྒྱན་ཡོད་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། བསྟན་བཅོས་མདོན་ཉོགས་
རྒྱན་ཡིན་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པས་ཁྲལ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
འབྱུང་དོ། །ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་གཞུང་ཆིག་
དེ་བསྟན་བཅོས་མདོན་ཏྲུག་གི་གཞུང་ཆིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་ཡོད་པར་
ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
གང་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་པའི་གཞུང་ཆིག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡུམ་བར་མའི་
མདོ་ཆིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་སོང་། དེ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་
ཞེས་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི། ^①སྐྱེས་བུ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་རྣམ་འགྱུར་
མིན། །ཞེས་པའི་གཞུང་ཆིག་དེ་ཕྱི་རོལ་པའི་གཞུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་ཡོད་པ་གང་
ཞིག །སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་
ཕྱིར། །ཞེས་པའི་གཞུང་ཆིག་དེ་བསྟན་བཅོས་མདོན་ཏྲུག་གི་གཞུང་ཆིག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཏྲུག་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ།
བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་པའི་
གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ^②ཏྲུག་ཁས་བྱུང་ཁས།

གསེར་སྒྲིང་ལས། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་སོགས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་
བསྐྱེད་པའི་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། ^③རྒྱུ་སྒྲུང་ལས། དེ་བས་ན་གདུལ་བྱའི་ཞེས་པ་སྒྲུར་སྒྲུང་
བའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་བསྟན་པ་ཉན་པ་པོའི་སྒྲི་བོ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཞེས་ཀྱི་བདག་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱུས་
བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་བྱས་ནས་མཆོད་པར་བྱ་བ་དེ་
བཞིན་དུ། ཞེས་གསུངས། རེ་ཞིག་དབྱུང་ན། སངས་རྒྱུས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་

བཀའ་མེད་པར་ཐལ། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཤེས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་གསུང་
དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བཀའ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐོས་པའི་
ཉན་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་
མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ལུང་དེས་བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཤེས་པར་བསྟན་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ^①ཆོག་དང་དག་གི་ཆོག་ས་ཀྱིས་^②བསྟུས་པའི་གཞུང་དང་།
ཞེས་གཞུང་ཤེས་ཕྱིན་ཆོག་དང་དག་གིས་བསྟུས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
དག་མ་སྟུས་པར་བསྟན་བཅོས་ཚུམ་པ་མེད་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་ཡིན་ན་རྗེད་བྱེད་གྱི་
སྒྲ་རང་མཆན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ཁས། འདོད་ན། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་
རྒྱལ་གྱིས་སྒྲ་མེད་ལུས་གྱི་རྣམ་འགྲུར་གྱི་སྒྲོན་ས་ཆོས་སྟོན་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་བྱུག།

ཁ་ཅིག །འཆོས་སྒྲོབ་གྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་དག་རྣམ་དག །བསྟན་
བཅོས་རྣམ་དག་གི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན། མངོན་མཐོའི་གོ་འཕང་ཡོད་པར་ཆད་མས་
གྲུབ་པའི་ཕྱི་རོལ་པས་བརྩམས་པའི་མངོན་མཐོའི་གོ་འཕང་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་ཕྱི་རོལ་
པའི་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེས་^③མངོན་མཐོའི་གོ་འཕང་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་
དེ་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་རང་
གི་བཞེད་^④དོན་དམ་བཅའ་བ་པོའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་དམ་བཅའ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་པའི་^⑤བསྟན་བཅོས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གདུལ་བྱའི་ཉོན་མོངས་སྤོང་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གསུང་། བཀའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བཀའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན།
ཉོན་མོངས་སྤང་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་ཉོན་
ཐོས་དག་བཙུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལྷ་རིའི་བྱའི་ངག་ཏུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བཀའ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དུག་ཅུང་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། ^①བདེ་གཤེགས་གསུང་ནི་མཐའ་ཡས་
པས། །ཡན་ལག་དུག་ཅུ་བསམ་མི་ཁྲབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་མཆོན་ནས་
གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་བརྩམ་བྱ་གཞུང་གི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ། རྒྱས་པ་ལ་དད་པ་ལ་
བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་དང་། འབྲིང་ལ་དད་པ་ལ་དུག་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། བསྐྱུས་པ་ལ་དད་པ་
ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ། ལུས་ཀྱི་སྒྲིན་ས་མདོར་བསྟན་པ། ཡན་ལག་གི་སྒྲི་
ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་། ངག་ཉི་བར་
འགོད་པ་དང་། བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། ཆོག་དོན་གཞན་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་
བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །ཞེས་ཆོགས་བཅད་བཙུ་
མདོན་ཉོགས་རྒྱན་གྱི་ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
དཀྱུས་ས་མཐོང་བའི་ཁ་ལོ་པས་རྟ་ལེགས་པར་ཆར་གཅོད་ཀྱས་པ་བཞིན་དུ། རྒྱས་
བཤད་དུ་བསྟན་བཙུང་གི་དོན་དབྱེ་བ་རྣམས་མ་འཇིངས་པར་འཆད་པ་པོས་འཆད་སྟེ་
བ་དང་། དཀྱུས་ས་བསྟན་པའི་རྟ་ཆམ་ཆོམ་མེད་པར་རྒྱག་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་པ་པོའི་

གདུལ་བྱ་རྒྱལ་གྱིས་^① རྒྱལ་བཤད་ཀྱི་དོན་ཚན་རྒྱལ་མ་འཇིངས་པའི་སྒོ་ནས་བདེ་
 གླག་ཏུ་ཉོགས་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^②དེ་ལྟར་འབྲེལ་བ་
 ལ་སོགས་པ་བསྟན་ནས་གདུལ་བྱ་རྒྱལ་གྱིས་བདེ་གླག་ཏུ་ཉོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་།
 བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་རྒྱལ་བར་དབྱེ་བ་བྱས་པ་ཡང་མ་འཇིངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་པར་
 བྱ་སྟེ་བར་གཟིགས་ནས། ཚིག་ལེ་ལུར་བྱས་པ་བཅོ་ལྔ་མདོ་དང་རྒྱལ་བར་བསྟན་པས་
 ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལུས་རྒྱལ་བར་བཞག་པ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས།
 དེ་ཡང་འབྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ནས་ཞེས་པས། མཚམས་སྦྱར་བསྟན་ནས། དགོས་
 དོན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ། གདུལ་བྱ་རྒྱལ་གྱིས། ཞེས་སོགས་གསུངས།

འདིའི་སྐབས་སུ་ལུས་རྒྱལ་གཞུག་ལ། ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། དེས་
 ཚིག་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཡན་ལག་དུ་མ་ཚོགས་པ་དེ། ལུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ།
 ཚོགས་དང་ལུས་དང་འདུས་པ་ནི། །རྒྱལ་གྲངས་དག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེགས་ཐེགས་ཀྱི་འབྲེལ་པར། ^③རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ལུས་ནི་གཉིས་ཏེ་
 སྒྲ་དང་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཚིགས་བཅད་བཅོ་ལྔ་པོ་དེ་ནི་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་
 ལུས་དང་། དངོས་པོ་བརྒྱད་དང་། དོན་བདུན་ཅུ་ནི་བརྫོད་བྱེད་ལུས་ཡིན་ནོ། །གསུམ་
 པ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་དུ་བྱུང་བ་དང་། བསགས་པ་དང་། ཡན་ལག་ལ་བྱུང་བ་དང་། དེའི་
 ཉེན་བྱེད་པས་ལུས་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་ལུས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱལ་བར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ།
 བཤད་བྱ་འཆད་བྱེད་མདོར་བསྟན་པ་དང་། འཆད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་གྲངས་རྒྱལ་བར་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། ཞེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་
 བཤད། །ཅེས་འཆད། དེ་ཡང་འཕྲོས་ནི། འཕགས་པ་ལྟར་ན་མཚོད་བརྫོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་

ཞེར་ཕྱིན་ལ་བསྟོད་པ་ལ་བསྟོད་ཡུལ་གྱི་ཞེར་ཕྱིན་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ལ། གཞུང་
འདི་གསུངས་ཏེ། ཉི་སྒྲུང་ལས།^①ཞེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་གང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་པ། ཞེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་གྱིས་
ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་དཔོན་ལྟར་ན། བདེ་སྐྱབས་ཏུ་ནི་རྟོགས་པ་
ཞེས། །བྱ་བ་ཚུལ་པའི་དགོས་པ་ཡིན། །ཞེས་རྒྱན་ལ་བཏེན་ནས་མདོ་དོན་བདེ་སྐྱབས་ཏུ་
རྟོགས་པ་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ཚུལ་པའི་དགོས་པར་བསྟན་པ་ལ། འོ་ན། བསྟན་བཅས་
འདིས་མདོ་དོན་བཤད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འཆད་བྱེད་གཞུང་ཞེར་ཕྱིན་དེ་ལ་རྗོད་བྱེད་
སྐབས་བརྒྱད་དང་། དེའི་བཤད་བྱ་ལ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་ནས་མདོར་བསྟན་གྱི་སྟོ་
ནས་འཆད་པ་ལ། གཞུང་འདི་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་གང་ཞེ་
ན། དེའི་རྒྱུ་གངས་ཅམ་ངོས་འཛིན་པ་ལ། རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ལམ་ཞེས་ཉིད། །དེ་ནས་
ཐམས་ཅད་ཞེས་པ་ཉིད། །རྣམ་ཀུན་མདོན་རྗོགས་རྟོགས་པ་དང་། །ཅེ་མོར་ཕྱིན་དང་
མཐར་གྱིས་པ། །སྐད་ཅིག་གཅིག་མདོན་རྗོགས་བྱང་ཚུབ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། ཞེས་
གསུངས། དེ་རྣམས་ཀྱི་གངས་སྟོན་པ་ལ། དེ་རྣམས་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས། གཉིས་པ་
ནི། དངོས་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡང་དོན་བདུན་ཅུའི་སྟོ་ནས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། སེམས་
བསྐྱེད་པ་དང་གདམས་ངག་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

འོ་ན། གཞུང་ཞེར་ཕྱིན་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐབས་བརྒྱད་
དུ་འབྱེད་ན་འབྱེད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་
རབ་འབྱོར་གྱི་ལེ་ལུས་རྣམ་མཁྱེན་བསྟན་ནས། རྣམ་མཁྱེན་དེ་ཉིད་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་
བཅུར་བྱེ་བའི་སྟོ་ནས། རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད། ཅེས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སེམས་
བསྐྱེད་པ་དང་གདམས་ངག་དང་། །ཞེས་པ་ནས། ཐུབ་པའི་རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པ་

ཉིད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས། མཐའ་གཉིས་རྒྱལ་དག་གི་ལེ་ལུས་ལམ་ཤེས་བསྟན་ནས།
 ལམ་ཤེས་དེ་ཉིད་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་ལ་བརྟུ་གཅིག་ཏུ་བྱེ་བའི་སྒོ་ནས། ལམ་ཤེས་
 ཉིད། །ཅེས་པ་རྒྱལ་བར་བཤད་པ་ལ། མོག་མོག་པོར་བྱེད་ལ་སོགས་དང་། །ཞེས་པ་
 རས། ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འདྲར་བཤད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས། སྒྲིང་པ་ཁྱད་པར་ཅན་
 གྱི་ལེ་ལུས་གཞི་ཤེས་བསྟན་ནས། གཞི་ཤེས་དེ་ཉིད་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་དགུར་བྱེ་བའི་
 སྒོ་ནས། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། །ཅེས་པ་རྒྱལ་བར་བཤད་པ་ལ། ཤེས་པས་
 སྤྱིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། །ཞེས་པ་ནས། གུན་ཤེས་ཉིད་ཏུ་འདོད། །ཅེས་པའི་བར་
 གསུངས། དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་ལེ་ལུས་རྒྱལ་རྫོགས་སྒྲུར་བ་བསྟན་ནས། རྒྱལ་རྫོགས་སྒྲུར་བ་
 དེ་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་ལ་བརྟུ་གཅིག་ཏུ་བྱེ་བའི་སྒོ་ནས། རྒྱལ་གུན་མངོན་རྫོགས་རྟོགས་
 ❶ པ་དང་། །ཞེས་པ་རྒྱལ་བར་བཤད་པ་ལ། རྒྱལ་པ་སྒྲུར་བར། ཞེས་པ་ནས། བཅས་པ་
 ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ལེ་ལུས་ཅེ་སྒྲུར་བསྟན་
 རས། ཅེ་སྒྲུར་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་ལ་བརྟུ་གཅིག་ཏུ་བྱེ་བའི་སྒོ་ནས། ཅེ་མོར་བྱེད་དང་། ཞེས་
 པ་རྒྱལ་བར་བཤད་པ་ལ། དེ་ཡི་❷ རྟོགས་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཅེ་མོར་མངོན་རྟོགས།
 ཞེས་པའི་བར་གསུངས། བསྐྱབ་པ་ལ་རིམ་གྱིས་འདྲུག་པའི་ལེ་ལུས་མཐར་གྱིས་སྒྲུར་བ་
 བསྟན་ནས། མཐར་གྱིས་སྒྲུར་བ་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་ལ་བརྟུ་གསུམ་ཏུ་བྱེ་བའི་སྒོ་ནས།
 མཐར་གྱིས་པ། །ཞེས་པའི་དོན་རྒྱལ་བར་བཤད་པ་ལ། མཐར་གྱིས་པ། །རྒྱལ་གསུམ་
 རྒྱལ་བརྟུ། ཞེས་གསུངས། བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལེ་ལུས་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲུར་བ་
 བསྟན་ནས། སྐད་ཅིག་སྒྲུར་དེ་ཉིད་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བཞིར་བྱེ་བའི་སྒོ་ནས། སྐད་ཅིག་
 གཅིག་མངོན་རྫོགས་བྱང་ཆུབ། །ཅེས་པ་རྒྱལ་བར་བཤད་པ་ལ། སྐད་ཅིག་མ། །གཅིག་
 གི་མངོན་རྫོགས་བྱང་ཆུབ་པ། །མཆོན་ཉིད་གྱིས་ནི་རྒྱལ་པ་བཞི། །ཞེས་གསུངས། བསྐྱབ་

པའི་འབྲས་བུའི་ལེ་ལྷན་འབྲས་བུའི་ཆོས་སྐྱབས་ལྟན་ནས། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱབས་དེ་ཉིད་མཆོན་
བྱེད་གྱི་ཆོས་བཞེར་བྱེ་བའི་སྒོ་ནས། ཆོས་གྱི་སྐྱེད་དང་། ཞེས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། རོ་
བོ་ཉིད་ལོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། །དེ་བཞེན་གཞན་པ་སྤྱལ་པ་ནི། །ཆོས་སྐྱབས་མཛད་པ་
དང་བཅས་པ། །རྣམ་པ་བཞེར་ནི་ཡང་དག་བཟོད། །ཅེས་གསུངས། གསུམ་པ་བསྐྱུས་ཏེ་
བསྟན་པ་ནི། ❶ དེ་ལ་ཆོག་ལེ་ལྷན་བྱས་པ་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་ནི། དངོས་པོ་བརྒྱད་བསྐྱུས་
པའི་སྤྱིར་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོག་ལེ་ལྷན་བྱས་པ་བཅུ་གསུམ་གྱིས་ནི། དེ་དག་
ཉིད་གྱི་དོན་བསྐྱུས་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བསྐྱུས་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་
པའི་སྤྱིར་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད། བཞེ་པ་ཆོག་དོན་གཞན་མི་འཆད་
པའི་རྒྱ་མཆོན་སྟོན་པ་ལ། ❷ བསྐྱུས་པའི་དོན་གྱི་ཆོག་ལེ་ལྷན་བྱས་པ་རྣམས་ནི། བསྟན་
བཅོས་མཛད་པ་ཉིད་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་སྤྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་གིས་འཆད་པས། དེ་དག་རྣམ་པར་
བཤད་པས་བཤད་པར་བསམས་ ❸ ཏེ་སྒྲོས་པའི་ཉིས་པར་འགྱུར་དུ་དོགས་ནས་རྣམ་པར་
མ་དགོལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་དག་གི་ནང་ནས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱེན་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐྱབས་སུ།
བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། འགྲེལ་ཆེན་
ལས། ❹ དེ་ལྟར་ན་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྒྲོམ་པའི་རང་བཞེན་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་
གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པའི་སྤྱིར་པ་རོལ་ཏེ། རབ་གྱི་མཐར་
འགྲོ་བ་ཡིན་པས་ན་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའོ། །དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་རབ་ཏུ་
རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པས་ན་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་
ཏུ་བྱེན་པ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་

ནི་དངོས་ཡིན་ལ། དེ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་སྐྱོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཆིག་དང་ངག་གི་ཆོག་གས་
 ཀྱི་གཞུང་དང་། མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
 རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཏགས་པའོ། །དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱི་གས་ཀྱི་སྒྲུང་པོའི་ཞལ་
 ལྟར་ནས་ཀྱི། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་གཉིས་མེད། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས། །བསྐྱབ་བྱའི་དོན་དེ་དང་ལྡན་པས། །གཞུང་ལམ་དག་ལ་དེ་སྒྲུ་ཡིན། །ཞེས་
 བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་^①གཟུགས་བརྟན་དང་བྲལ་བ་
 རྣམ་པ་གསུམ་ག་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་བ་
 ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་རྣམས་ཉིད་ཀྱི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་ན་མི་
 འབྱུང་བའི་ཕྱིར་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་གསུམ་གའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། འདི་
 ཉིད་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
 འདི་མཉན་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྒྲུ་བཤད་པ་དང་། དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱང་པར།
 ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་འགོད། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤྲོད་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར། ཞེས་པ་ནས། པ་
 རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟེ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དོན་ནི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 སྤྲོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། བྱིད་ལ་ཤེས་རབ་ཅེས་བརྗོད་
 པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། བྱིད་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་སྒྲུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
 བྱིད་ལ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་
 སྒྲུ་གང་ཞིག །རང་རྒྱ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས། ཞེས་པ་ནས། བཏགས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
 འཆད། དོན་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་

ཤེར་ཕྱིན་དངོས་དང་། གཞུང་ལམ་གཉིས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ཤེར་ཕྱིན་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་། དེས་ན་བྱད་ཆོས་བཞིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་མཁུན་པ། ཤེར་ཕྱིན་
 གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། སྤྱིང་པོ་དོན་གྱི་ཤེར་ཕྱིན།
 གཞུང་། ལམ། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་དང་བཞི་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་
 པས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཉིད་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་ཤེར་
 ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་། དེའི་དགོངས་འབྱེད་ལ་དུ་གྱུར་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་རྣམས་ལྟ་
 བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་
 གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་སེམས་དཔའི་
 རྣལ་འབྱོར་དོན་གཅིག་། བཞི་པ་ནི། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་
 སྒྲོམ་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་མཐར་ཐུག་གི་མཁུན་པ། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཆོན་ཉིད།
 རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། བྱད་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ཏེ། ཉེན་གྱི་བྱད་པར་སངས་རྒྱས་འཕགས་
 པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ། རྣམ་པའི་བྱད་པར་གཉིས་སུ་མེད་པ། རོ་བོའི་བྱད་པར་ཡེ་ཤེས་
 ཡིན་པ། དགག་བྱ་དང་བྲལ་བའི་བྱད་པར་བདེན་སྤྱོད་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཡང་། ཞེས་པ་ནས། བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་^①
 འཆད། དོན་ནི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དངོས་བཏགས་ཀྱི་བྱད་པར་དེ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་
 སྒྲོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོས་བརྒྱུད་སྤྱོད་དོན་བསྐྱས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་
 ཏེ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན། ཅེས་པས། མཆོན་བྱ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་
 འཆད་པ་ལ། དངོས་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་མེད། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི། ཞེས་པས་
 མཆོན་ཉིད་དེ་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། གཉིས་སུ་མེད་པས་ཡེ་ཤེས་སྒྲུ་མ་ལྟ་
 བུ་ནི། ཞེས་གསུངས། དེ་བཞིན་གཤེགས། །ཞེས་པས་ཉེན་གྱི་བྱད་པར་དེ་བསྟན་ནས།

དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སངས་རྒྱལ་བཙུག་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ཤེས་པ་གསུངས། བསྐྱེད་བྱའི་
 དོན་དེ་དང་ལྟ་བུ་ལས། །གཞུང་ལམ་དག་ལ་དེ་སྒྲུ་ཡིན། །ཞེས་པས། གཞུང་ཤེས་ཕྱིན་ལ་
 ཤེས་ཕྱིན་དུ་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་ཐོབ་པ་དང་
 རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཆོག་དང་དག་གི་ཆོག་ས་^① གྱི་གཞུང་ལ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཏགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། བསྐྱེད་བྱའི་དོན་དེ་དང་
 ལྟ་བུ་ལས། །གཞུང་ལམ་དག་ལ་དེ་སྒྲུ་ཡིན། །ཞེས་པས། ལམ་ཤེས་ཕྱིན་ལ་ཤེས་ཕྱིན་དུ་
 འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་
 མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཏགས་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཤེས་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཤེས་ཕྱིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་^②འབྲས་བུ་ཤེས་ཕྱིན་བརྗོད་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
^③དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་ཤེས་ཕྱིན་
 ཐོབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་^④གནས་སྐབས་སུ་གཞུང་ཤེས་ཕྱིན་ལ་ཐོས་བསམ་བྱ་
 དགོས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་ཡོད་དེ།
 ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་ཤེས་ཕྱིན་ལ་
 ཤེས་ཕྱིན་ཞེས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་འབྲས་བུ་ཤེས་ཕྱིན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་
 ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་ཤེས་ཕྱིན་ཐོབ་
 པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་^⑤ལམ་ཤེས་ཕྱིན་ཉམས་སུ་སྒྲུབ་དགོས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་
 བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་ཡོད་དེ། སྤར་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། དོན་ནི། ཉེན་གྱི་གང་ཟག་ཐེག་

པ་ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་ས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་དངོས། ཐེག་
དམན་གྱི་མདོ་རྣམས་དེའི་གཟུགས་བརྟན། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་
འབྲེལ་བའི་སློབ་ལམ་རྣམས་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་སློབ་ལམ་
རྣམས་དེའི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་མི་
སློབ་ལམ་རྣམས་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་དངོས་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་མི་སློབ་ལམ་རྣམས་
དེའི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། སྐབས་འདིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུ་
གསུམ་ཁོ་ན་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་
བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཐེག་དམན་གྱི་དེ་གསུམ་གཏན་ལ་མ་བབས་པ་མིན་ཏེ།
ཐེག་དམན་གྱི་དེ་གསུམ་^①མི་འབྱུང་བས་བྱང་ཆུབ་གསུམ་གའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
ཕྱིར། གང་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་ན། ཐེག་པ་གསུམ་ཆར་ཐོབ་པའི་རྒྱ། །ཞེས་པའི་
བཤད་བྱ་ཅ་བའི་མདོར། ཉན་ཐོས་གྱི་ས་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་
གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཞུང་དོན་ནི། བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱ་ཆོས་ཅན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
མདོའི་དོན་ཡང་དག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་གྱིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་^②མདོ་རྒྱ་ས་འབྲིང་
བསྐྱུས་གསུམ་ལ་རྫོང་^③བྱེད་སྐབས་བརྒྱད་དང་བརྫོང་བྱ་ལ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་
བའི་སྒོ་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་
ཤེར་ཕྱིན་གྱི་^④མདོའི་དོན་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་^⑤ཡང་དག་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དུས་
གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ། སངས་རྒྱ་ས་འཕགས་པས་དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་
དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་སོང་།

ཁོ་ན་རེ། དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་རྟོགས་པར་ཐལ།
 སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་དུས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཁ་
 ཅིག་ རྟོགས་བྱལ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག ཁྱི་གནས་པའི་སྤང་འདས་
 སུ་ཕྱིན་ཅིན་དང་ཕྱིན་བྱེད་གང་རུང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སློབ་ལམ་ན་ཤེར་
 ཕྱིན་ཡོད་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཤེར་^①ཕྱིན་དུ་
 ཐལ་ལོ། འདོད་ན། ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། ཁྱི་གནས་པའི་སྤང་འདས་སུ་ཕྱིན་ཅིན་པར་
 ཐལ། དེ་དང་དེར་ཕྱིན་བྱེད་གང་རུང་གང་ཞིག རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 དངོས་ཤིང་ རྟོགས་པ་གྲུབ་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་^②། ཁོ་ན་རེ། སློབ་ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་
 པར་ཐལ། སློབ་ལམ་ན་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་ཏེ། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་
 ལས་ཤིང་^③བསྐྱབ་གསུམ་དབང་དུ་མཛད་ནས་ནི། རྒྱལ་བའི་^④པ་རོལ་ཕྱིན་པ་དུག རྟེན་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་ཏེ། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་པར་
 ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་པལ་
 པ་^⑤ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་ཀྱི་འགྲེལ་པར།^⑥ཤེས་རབ་
 ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་སྤྱི་འདི་ནི་རྣམ་པ་རྟོགས་ཏེ། གཙོ་བོ་དང་པལ་པའོ། གཙོ་བོ་ནི་
 རྟོགས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། པལ་པ་ནི་གཞུང་དང་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ནོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་པའི་སྤྱི་དེ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་མིང་
 གཙོ་བོ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་ལ། གཞུང་ལམ་རྟོགས་ལ་མིང་པལ་པ་བཏགས་མིང་དུ་
 འཇུག་པ་དེ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སློབ་ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་མེད་པར་ཐལ།

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ། ཞེས་པའི་པ་རོལ་དེ་སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་པའི་གནས་
སྐབས་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་བྱིར་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ^①དེ་ལ་པ་རོལ་ནི་གང་འཁོར་
པའི་རྒྱ་མཚོའི་པར་འགྲམ་མམ་དོགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་
པ་སྤངས་པའི་རང་བཞིན་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དོ། །དེར་སོན་པ་ནི་དེར་བྱིན་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །ལམ་ཤེར་བྱིན་གྱི་མ་མཐའི་ས་མཆམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་
འཛོག་སྟེ། རྒྱན་སྤང་ལས། ^②མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་ལམ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། གོ་སྒྲིབ་ཀྱི་མ་མཐའི་ས་མཆམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་དང་ཆོགས་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་མཆམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ནས་འཛོག་རིགས་པར་
ཐལ། མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པ་^③དང་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲིབ་པའི་མཆོན་ཉིད་གོ་
ཆ་དང་ཆོགས་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་རྣམས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱུང་བ་ཁས།

གཞན་ཡང་། སྤྱད་འགྲེལ་ལས། ^④དང་པོ་སྒྲོར་བ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་གྱི་
ལམ་སྟེ། དོན་དུ་སྒྲོར་བ་གཉིས་ཉིད་གྱི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་སྒྲོར་རྣམས་ལམ་ཤེར་
བྱིན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་མིག་ཤེས་སོགས་ཤེར་བྱིན་མ་ཡིན་ཟེར་ན།
རྒྱན་སྤང་ལས། ^⑤དེའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་ཉིད་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་། མི་ཤེས་པ་ཀུན་
ཤེས་པའི་དབང་པོ་སྤངས་ཏེ་ཡིད་གྱི་སྒྲོ་དང་འདྲ་བར་དབང་པོའི་སྒྲོས་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སུ་
སྒྲོད་དེ་དེའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་པར་འདོད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། སྒྲོབ་

ལམ་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་གྱི་སྦྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ^①ཤེར་ཕྱིན་
 ལ་ཤེས་རབ་གྱིས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ནི་སྦྱ་བཤད་པ་དང་འཇུག་པའི་བྱང་པར་མ་བྱེད་པ་
 ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་ལ་ཡང་འདིས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་
 བྱེད་པ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་པའི་སྦྱ་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 ཁྱབ་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཤེས་རབ་གྱིས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་རབ་གྱི་སྦྱ་བཤད་དུ་ཡོད་ན་ཤེས་
 རབ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྦྱ་བཤད་དུ་ཡོད་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པས་
 མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་གྱི་སྦྱིན་པའི་ཉམས་ལེན་ལ་ཤེར་ཕྱིན་
 གྱི་སྦྱ་བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཤེར་ཕྱིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྦྱ་བཤད་དུ་
 ཡོད་དེ། འདིས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྦྱ་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། །ཅེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ། མདོར་བསྟན།
 དངོས་པོ་བརྒྱད་གྱི་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་འཆད་ན། དུམ་རྒྱུས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་
 བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་གྱངས་ངེས་པའི་དོན་དེ་གང་། དུམ་རྒྱུས་འབྲིང་
 བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྒྱུས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ལ་བྱང་པར་ཡོད་དེ།
 བརྗོད་བྱ་ཕྱང་པོ་ལྟར་བསྐྱུས་ཤིང་། རྗོད་བྱེད་གྱི་ཆོག་ཀྱང་བསྐྱུས་^②པ་ནི་བསྐྱུས་པ་དང་།
 དོན་རྒྱུས་ལ་ཆོག་ཉུང་ཞིང་བསྐྱུས་པས་ན་འབྲིང་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་རྒྱུས་པ་ནི་རྒྱུས་པར་
 འཛོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུས་པ་དེ་ཡང་འགྲེས་ཀྱང་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་ནས་སྟོན་པ་ཡིན་
 ལ། འགྲེས་ཀྱང་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་གྱི་འགྲེས་ཀྱང་ལྟ་
 བརྒྱ་ཅ་གསུམ། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་གྱི་འགྲེས་ཀྱང་ལྟ་བརྒྱ་ཅ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ།

ཕུང་པོ་ལྟ། དབང་པོ་བྱུག། ཡུལ་བྱུག། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བྱུག། རེག་པ་བྱུག། ཆོར་བ་
བྱུག། ཁམས་བྱུག། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
བྱུག་སྟེ། སྒྲོད་པའི་ལམ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག། ལྟ་བའི་ལམ་སྒྲོང་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་དེ་ཉིར་
བཞི། རྣམ་འབྱོར་གྱི་ལམ་བྱང་སྒྲོགས་སོ་བདུན་གྱི་སྡེ་ཆན་བདུན། ཞི་གནས་གྱི་ལམ་
འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི། བསམ་གཏན་བཞི། ཆད་མེད་པ་བཞི། གཟུགས་མེད་པའི་
སྟོམས་པར་འབྱུག་པ་བཞི། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་
འབྱུག་པ་དགུ། ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ། ཡོན་ཏན་བྱང་པར་ཅན་གྱི་ལམ་
མདོན་པར་ཤེས་པ། ཉིང་དེ་འཛིན། གཟུངས་གྱི་སྟོ། འབྲས་བུའི་ལམ་སྟོབས་བརྒྱ། མི་
འཛིགས་པ་བཞི། སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི། བྱམས་པ་ཆེན་པོ། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ།
སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད། གང་ཟག་གི་ལམ་རྒྱན་ཞུགས། ཕྱིར་འོང་།
ཕྱིར་མི་འོང་། དག་བཅོམ་པ། རང་སངས་རྒྱས། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་
ཤེས་པ་ཉིད། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡུམ་གྱི་མདོའི་བརྗོད་བྱ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་གངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉམས་སུ་
སྒྲང་བུའི་ཡུལ་ལ་མཐེན་པ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས། ཉམས་སུ་ལེན་བྱེད་གྱི་ལམ་ལ་སྒྲོར་
བ་བཞིར་གངས་ངེས། ཉམས་སུ་སྒྲངས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱར་གངས་ངེས་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུག་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་
རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་དེ་ལ་དེ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས། འཕགས་བཞིའི་ཡུམ་
བྱེད་ཚུལ་གྱི་སྟོན་སྒྲུབ་ཀྱང་དེ་ལ་དེ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུག་སྟེ། དེས་
རྣམ་མཐེན་རང་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གསུམ་རྩོགས་པར་སྟོམ་
པའི་ལམ་ཤེས་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ལ་ཡང་གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་མི་ཉག་

སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིམ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཉགས་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་མ་ལུས་པར་སྟོང་བ་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྫོགས་པར་སྒྲིམ་དགོས་པས། དེ་ལ་ཡང་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་དོན་དུ་སྒྲིམ་པ་རྣམ་རྫོགས་སྟོར་བ་དང་། དབང་ཐོབ་ནས་སྒྲིམ་པ་ཅེ་སྟོར་གཉིས་སུ་ངེས་པས་དེ་གཉིས་བཞག། །འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེད་དངོས་སུ་ཐོབ་པ་ལ་དེའི་སྟོར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་མི་ཉག་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཡིད་ལ་བྱས་པ་^①ན་གཞན་རྣམས་ལ་ཚུལ་བ་མི་དགོས་པར་བྱ་རྫོགས་གྱི་སྐད་ཅིག་མའི་བྱང་མཐའ་གཅིག་ལ་ཡིད་ལུལ་དུ་འཆར་བྱུང་བ་གཅིག་དགོས་ལ། དེ་ལ་དེའི་སྤྲོ་རོལ་དུ་^②མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ཚུལ་བས་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲིམ་པའི་མཐར་གྱིས་སྟོར་བ་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་སྟོར་བ་ཕྱི་མ་གཉིས་བཞག་པའི་ཕྱིར། འོན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་འདི་ལྟར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོས་སྐྱའི་མཚམས་སྐྱར་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ^③གང་གི་ཆེ་སྐྱེད་དང་གཡོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམས་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལ། སྐྱེ་མ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་རྗེས་སུ་རིག་པར་བྱེད་པ་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པ་དང་། རྣམ་པ་ཀུན་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པས་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཅེ་མོའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པས་སེམས་པ་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པས་འཇུག་པ་དང་། སྐད་ཅིག་མའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པས་ཉེ་བར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པས་ཀྱང་བསྒྲིམ་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཆེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའི་ཡོན་ཏན་དང་། ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐྱའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དང་། སྤྱལ་པའི་སྐྱེད་པོ་དོ་བོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་

སྒྲ་ན་མེད་པ་འབྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རྟེན་དཀར་བར་མི་འགྱུར་
བས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོག་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དང་པོར་གཞི་ཤེས་བཤད་
རིགས་ཏེ། རྒྱ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བཅུ་མངོན་
སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་རྣམ་མཁྲེན་རང་རྒྱད་ལ་སྐྱེད་^①པ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཤེས་
པའི་ལམ་ཤེས་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས། དེ་ལ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྫོགས་པའི་
སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་^②བསམ་པ་སྦྱོར་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
འདིར་ནི་བཤད་པའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དང་པོར་རྣམ་མཁྲེན་བཤད་པ་ཡིན།
རྒྱ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་འབྲས་བྱ་རྣམ་མཁྲེན་གྱི་པན་ཡོན་མཐོང་ནས་ལམ་
ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་སྟོན་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དང་པོར་རྣམ་མཁྲེན་བཤད་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཆོང་པས་^③ཆོང་གི་ཁེ་ཕོག་མཐོང་ནས་ཆོང་ལ་འཇུག་པ་དང་།
ཞིང་པས་ལོ་རྟག་གི་པན་ཡོན་མཐོང་ནས་སོ་རྣམ་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །མཁྲེན་གསུམ་
དང་སྦྱོར་བཞིའི་རིམ་པ་ཡང་བཤད་པའི་རིམས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་
རིམ་པ་ལྟར་ན། དང་པོར་སྦྱོར་བཞི་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཁྲེན་གསུམ་ཐོབ་པ་ལ་
སྦྱོར་བཞི་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། དངོས་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བཅུ་མངོན་
སུམ་དུ་རྫོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས། རྣམ་མཁྲེན་གྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཤེས་
བྱའི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པར་མཁྲེན་པའི་ལྷོག་ཆ་ནས་ཕྱེ་བའི་རྣམ་མཁྲེན་དང་། རྒྱ་འབྲས་
གཙོ་བོའི་ཆོས་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་ལྷོག་ཆ་ནས་ཕྱེ་བའི་རྣམ་མཁྲེན་གཉིས་སུ་
ཡོད། ས་མཆོམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད། རང་རྒྱད་ལྟར་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་

གྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་བེན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་
 མཁྱེན་པ་དེ། ལམ་ཤེས་གྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།
 རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། བྱང་སེམས་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་
 གསུམ། ས་མཆམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད།
 ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་གྱི་མཁྱེན་པ། གཞི་ཤེས་གྱི་
 མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། མི་མཐུན་སྟོགས་གྱི་གཞི་ཤེས་དང་། གཉིན་པོ་སྟོགས་གྱི་གཞི་
 ཤེས་གཉིས་སུ་ཡོད། ས་མཆམས་འཕགས་པ་མཐའ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། མཁྱེན་
 གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྟོམ་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་བེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། རྣམ་
 རྟོགས་སྦྱོར་བའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙུག་གསུམ་ཡོད། ས་མཆམས་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད། མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱུས་སྟོམ་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་ཆོགས་ལམ་ལས་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་བེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར།
 ཅེ་སྦྱོར་གྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། བཞི་ཡོད། ❶ མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་
 འོན་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་གྱིས་སྟོམ་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་བེན་པའི་སེམས་
 དཔའི་རྣལ་འབྱོར་གང་ཞིག །རྒྱན་མཐའི་སྤྲ་ལོགས་ཚུན་ཆད་གྱིས་བསྐྱུས་པ། མཐར་
 གྱིས་སྦྱོར་བའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། བཅུ་གསུམ་ཡོད། ས་མཆམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་སྤྲ་ལོགས་གྱི་བར་དུ་ཡོད། བྱ་རྟོགས་གྱི་སྐད་ཅིག་མའི་བྱང་
 མཐའ་གཅིག་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙུག་གསུམ་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་
 པའི་རྒྱས་པ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག །སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གྱི་མཆན་
 ཉིད། དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད། ས་མཆམས་རྒྱན་མཐའ་ཁོ་ནར་ཡོད། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་
 སྟོམ་སྟོབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག །འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་

ན་བཞི་ཡོད། ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད།

འོ་ན། དངོས་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚོས་བདུན་ཅུ་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་
མཁུན་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚོས་ལ་བཅུ་ཡོད་དེ། སེམས་བསྐྱེད། གདམས་ངག། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒྲོར་ལམ། སྐབ་པའི་ཉེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས། སྐབ་པའི་དམིགས་པ། སྐབ་པའི་ཆེད་དུ་
བྱ་བ། གོ་སྐབ། འབྲུག་སྐབ། ཚོགས་སྐབ། དེས་འབྲུང་སྐབ་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱེད་
ལམ་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚོས་ལ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་བ། མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ། མོས་པའི་པན་ཡོན།
བསྐྱོ་བ་སྒྲོམ་ལམ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒྲོམ་ལམ། སྐབ་པ་སྒྲོམ་ལམ། རྣམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱེད་

གཞི་ཤེས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚོས་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། ཤེས་པས་སྤྱིད་ལ་མི་གནས་
པའི་ལམ་ཤེས། སྤྱིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས། འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་
ཤེས། དེ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས། གཉན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་
གཞི་ཤེས། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོར་བ། གཞི་ཤེས་སྒྲོར་བའི་མཉམ་ཉིད། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉོགས་
རིགས་སུ་གནས་པའི་མཐོང་ལམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱེད་

རྣམ་ཐོགས་སྒྲོར་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཚོས་ལ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་དེ། རྣམ་ཐོགས་
སྒྲོར་བའི་བསྒྲོམ་བྱའི་རྣམ་པ། སྒྲོར་བ། སྒྲོར་བའི་ཡོན་ཏན། སྒྲོར་བའི་སྒྲོན། སྒྲོར་
བའི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེས་འབྲེད་ཆ་མ་ཐུན།
བྱེད་མི་ལྟོག་པའི་ཉོགས། སྤྱིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོར་བ། ཞིང་དག་སྒྲོར་བ། ཐབས་
མཁས་སྒྲོར་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱེད་

ཅེ་སྒྲོར་མཆོན་བྱེད་གི་ཆོས་ལ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་དེ། ཉག་ས་བཅུ་གཉིས་པོ་དང་
ལྷན་པའི་ཅེ་སྒྲོར། བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བའི་ཅེ་སྒྲོར། བརྟན་པའི་ཅེ་སྒྲོར།
སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པའི་ཅེ་སྒྲོར། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར། ལྷོམ་ལམ་ཅེ་སྒྲོར། བར་ཆད་
མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར། བསལ་བྱ་ལོག་སྐྱབ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཐར་
གྱིས་སྒྲོར་བ་མཆོན་བྱེད་གི་ཆོས་ལ་བཅུ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་པར་ཕྱིན་དུག་གི་
མཐར་གྱིས་སྒྲོར་བ་དུག །རྗེས་དྲན་དུག་གི་དེ་དུག །དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་གི་དེ་དང་བཅུ་
གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྐད་ཅིག་སྒྲོར་མཆོན་བྱེད་གི་ཆོས་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་
ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་དང་། མཆོན་ཉིད་
མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་དང་བཞི་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱུ་མཆོན་བྱེད་གི་ཆོས་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་
ཡོངས་སྐྱུ། སྐྱུ་ལ་སྐྱུ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་སོགས་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་རང་
རང་གི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །

འདི་དག་གི་ས་ལྷོས་པ་སྒྲོང་བ་ལ་འཕགས་པའི་ལུགས་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་གི་
ལུགས་གཉིས་ལས། སྒྲོབ་དཔོན་གི་བཞེད་པ་ནི་སྐབས་བཞི་པར་འཆད་ལ། འཕགས་པ་
ལྷར་ན་སྐྱབ་པ་དང་། སྒྲོར་བ་དང་། གང་ཟག་དང་། ཉོག་པ་དང་། ལྷོམ་ལམ་དང་། མཐོང་
ལམ་དང་། སྒྲོར་ལམ་ལ་ལྷོས་པ་སྒྲོང་བའོ། །

དང་པོ་ནི། གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ་སྐྱབ་དང་། ཞེས་དང་། སྐྱབ་པ་བཞི་རྣམས་
ལྷོས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱབ་པ་བྱེད་པར་མེད་པ་ཡང་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་

མེད་དེ། དང་པོ་དེ་གདམས་ངག་གི་བརྗོད་བྱའི་ཆ་ནས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་དེ་སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་དང་། རྣམ་ཀུན་ཀྱི་སྒྲོར་བ་གཉིས་ཡང་སྒྲོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། དང་པོ་དེ་གཞི་གང་ཟག་བདག་གི་སྒྲེ་མེད་དུ་རྟོགས་ནས་སྒྲོམ་པ་ཉི་རིང་གི་སྒྲོར་བ་སྒྲོག་ནས་འཕེན་བྱེད་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་སྒྲེ་མེད་གསུམ་ག་བསྐྱས་ནས་བསྒྲོམ་^①པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྐབས་དང་པོར་གང་ཟག་ཉི་ཤུ་བཤད་པ་དང་། གཉིས་པར། མོག་མོག་པོར་བྱེད་ལ་སོགས་དང་། །ཞེས་དང་། རྟོན་གྱི་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ། །ཞེས་དང་། སྐབས་བཞི་པར། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ལ་ལྟག་པར་བྱས། །ཞེས་དང་། སྒྲོབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོག་ས། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སྒྲོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། དང་པོ་དེ་དགོན་མཆོག་གསུམ་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་དེ། ལམ་ཤེས་སྒྲེ་བའི་རྟོན་དང་། གསུམ་པ་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱི་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་དང་། བཞི་པ་དེ། དུམ་ཉན་པའི་སྒྲོད་རུང་གི་གང་ཟག་དང་། ལྷ་པ་དེ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟོན་ངོས་གཟུང་^②བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ། སྐབས་དང་པོར་སྒྲོར་ལམ་གྱི་རྟོག་པ་བཞི་བསྟན་པ་དང་། སྐབས་ལྷ་པར་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་དང་། སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པ་བཞི་ཆོན་གཉིས་བཤད་པ་ལ་སྒྲོས་སྒྲོན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། དང་པོ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་སུ་བསྟན། གཉིས་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་བསྟན། གསུམ་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཉིན་པོའི་ཆོག་ས་སྐྱབ་ཀྱི་སྐབས་སུ། རྟོག་པ་བརྒྱད་བསྟན་པ་དང་ཡང་མི་སྒྲོས་ཏེ།

དེ་ནི་གཉེན་པོའི་ཚོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ལ། སྐབས་ནམས་སུ་སྒྲོམ་ལམ་ཡང་ཡང་བསྟན་པས་ལྷོ་སྐྱོན་ཡོད་
 རོ་ཞེ་ན། ལམ་ཤེས་སུ་བཤད་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ནི། ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བྱ་
 ཞིང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་སུམ་^① དུ་མི་བྱ་ཞེས་འབྱུང་བས་མཐའ་གཉིས་ལ་
 མི་གནས་པའི་ཆ་ནས་བསྟན། སྐབས་བཞི་པར། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་ཐབ་པ་སྟེ། །ཞེས་
 པ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟན། སྐབས་ལྷ་པར། སྒྲོམ་ལམ་བཤད་
 པ་ནི་སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་ཆ་ནས་བསྟན། གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ།
 སྒྲོམ་ཞེས་བྱ་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། གདམས་ངག་གི་བརྗོད་བྱའི་ཆ་ནས་བསྟན།
 གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྐབ་དུ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། གཉེན་པོའི་ཚོགས་
 ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་པ་ཡིན།

དུག་པ་ལ། སྐབས་ནམས་སུ་མཐོང་ལམ་ཡང་ཡང་བསྟན་པ་ལ་ལྷོ་སྐྱོན་
 ཡོད་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ་མཐོང་ལམ་དང་། ཞེས་
 གསུངས་པ་ནི། གདམས་ངག་གི་བརྗོད་བྱའི་ཆ་ནས་བསྟན། ཚོགས་སྐབ་ཀྱི་སྐབས་
 སུ། མཐོང་ལམ་དང་། ཞེས་བཤད་པ་ནི་གཉེན་པོའི་ཚོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་
 ཕྱིར་དུ་བསྟན། སྐབས་གཉིས་པར་ནི་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པའི་མཐོང་ལམ་
 བསྟན། སྐབས་གསུམ་པར་ཐེག་དམན་གྱི་ས་ལས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མཐོང་ལམ་
 བསྟན། སྐབས་བཞི་པར། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི།
 ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟན། སྐད་ཅིག་མ་ནི་བཙུ་དུག་གིས། །ཞེས་
 པས་ནི། ཉན་རང་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པར་བསྟན། སྐབས་ལྷ་པར་མཐོང་ལམ་
 བསྟན་པ་ནི་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་ཆ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་ནི། སྐབས་ནམས་སུ་སྒྲོར་ལམ་ཡང་ཡང་བསྟན་པས་ཀྱང་སྒྲོས་
སྒྲོན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། སྐབས་དང་པོར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་བསྟན་པ་
ནི། དམིགས་ནམ་རྒྱ་གསུམ་ལྟ་ཆོས་རྟོག་པ་ཡོངས་འཛིན་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་
གྱི་དབྱེ་བ་སྟེ། བྱད་ཆོས་བྱུག་གི་སྒྲོན་ས་ཉན་རང་གི་སྒྲོར་ལམ་ལས་བྱད་པར་དུ་
འཕགས་པར་བསྟན།

སྐབས་གཉིས་པར་ངས་འབྲེད་བཞི་ཆེན་གཉིས་བསྟན་པ་ནི། ཉན་ཐོས་གྱི་
ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་སྐབས་སུ་དམིགས་པ་གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་
ནས་ནམ་པ་སྟོང་ཉིད་དབྱེར་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ནམ་པར་བསྟན། རང་རྒྱལ་གྱི་
ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གྱི་སྐབས་སུ་དམིགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཏགས་པ་
ཅམ་ལ་དམིགས་ནས་ནམ་པ་བཏགས་པ་དང་མི་འགལ་བར་ཆོས་ཉིད་སྟོན་པའི་ནམ་
པ་ཅན་ལ་སོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པས། དེ་གསུམ་ལ་སྒྲུ་མ་སྒྲུ་མ་ལས་སྒྲེ་མ་སྒྲེ་
མ་དམིགས་ནམ་མི་འདྲ་བའི་སྒྲེར།

སྐབས་བཞི་པར། རྩོ་བ་ནམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར། །ཞེས་སོགས་སུ་
བསྟན་པ་ནི་དམིགས་པ་སེམས་ཅན་དང་། ནམ་པ་སེམས་མཉམ་པ་ལ་སོགས་པའི་
སྒྲོན་ས་དམིགས་པས་མི་སྒྲོས་ལ། སྐབས་ལྔ་པར། སྒྲོར་ལམ་བསྟན་པ་ནི་ཅེ་སྒྲོར་
གྱི་བསྟན་པ་ཡིན་པས་མི་སྒྲོས་པའི་སྒྲེར། འདི་དག་ནི་འཕགས་པའི་བཞེད་པ་གསེར་
ཐེང་དུ་བཀོད་པའོ།

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་སྒྲོན་ས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ་
དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གཞན་བཤད་པ་དང་། ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ། མདོ་དང་ཇི་ལྟར་སྒྲུར་བ་དང་། སྒྲོར་ཆུ་ལ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་

བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་མངོན་ཏྲོགས་རྒྱན་འདིས་མདོའི་དོན་ཀྱན་
བསྟུས་པ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་འདིར་སྐྱེད་གཞི་དང་། རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཁྱེས་པ། ཏྲག་
དུས་ཀྱི་ལེ་ལུ། ཆོས་འཕགས་ཀྱི་ལེ་ལུ། ཞེས་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་གཏད་པའི་ལེ་ལུ་རྣམས་
མ་བསྟུས་ཤེ་ན། སྐྱེད་གཞི་མ་བསྟུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ནི་ཡུམ་འདི་
གསུངས་པའི་ཆེ་འཁོར་འདུས་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པས་གོ་སླ་ལ། དེ་ལྟར་དུ་
གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གིས་ཏྲོགས་རྒྱས་བཞིན་དུ་ཡང་དེ་སྟོན་པ་ལ་དགོས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར། རྗེ་བཙུན་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱེས་པ་འདིར་མ་བསྟུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
དེ་ནི་ཐེག་པ་གཅིག་དང་རིགས་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཇམ་དཔལ་གྱི་
མན་ངག་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྡེ་དུ་མ་དང་། དབུ་མའི་རྩ་བ་ལ་སོགས་པར་གསལ་
བར་མཛད་པས་འདིར་བསྟན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཆོས་བཤེས་^༡བཞེད།
ཏྲག་དུས་དང་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་ལེ་ལུ་གཉིས་མ་བསྟུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་
གཉིས་སྟོབ་མ་དང་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་གྱི་རྣམ་ཐར་བསྟན་པ་ཡིན་པས། དེ་
ཡང་མ་འོངས་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་སྟོབ་པའི་ཆེད་དུ་སྟོན་བྱུང་བ་བསྟན་པ་ཡིན་
པས་གོ་སླ་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་གཏད་ཀྱི་ལེ་ལུ་བསྟུས་མི་
དགོས་ཏེ། དེ་ནི་ཞེས་ཕྱིན་ལ་གཅིས་སྟེས་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་གཞུང་ཡོངས་སུ་གཏད་
པ་ཅུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བར་བར་དུ་གང་ཟག་ལུང་བསྟན་པ་དང་སྟོན་རབས་ལ་སོགས་པ་
འགའ་ཞིག་མ་བསྟུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་གོ་སླ་བ་ལ་དགོངས་ནས་མ་
བསྟུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ལེ་ལུ་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་དེ་གོ་སླ་བ་ལ་དགོངས་ནས་མ་བསྟུས་པར་
རྒྱན་སྒྲིང་དང་། གནད་ཀྱི་ཆེ་འོད་གཉིས་ལས་གསལ་བར་བཤད་དོ། །བྱམས་པས་ཁྱེས་

པ་བསྐྱབ་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་ལེ་ལུས་ནི་ལེ་ལུ་བརྒྱད་མ་དང་དག་ལྟན་སྤྱིང་པོ་མཆོག་ཟླ་
འོད་ནམས་སུ་བྱིན་ཅི་ལོག་སྤྱོད་བ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་སྦྱར་བས། བྱམས་
ཞུས་རྒྱན་གྱིས་མ་བསྐྱུས་པས་ལེ་ལུ་བཞི་པོ་དེ་རྒྱན་གྱིས་མ་བསྐྱུས་སོ། །

འོན། སྤྱིང་གཞི་རྒྱན་གྱིས་མ་བསྐྱུས་ན། འཕགས་པས་^①འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་སྐབས་འབྱེད་པ་ནས་བཅམས་ཏེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བར་གྱི་དངོས་པོ་
ནམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་
མཛད་པ་དང་བཅས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན་སྦྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་རྫོགས་དཀའ་བའི་དབྱ་ཞབས་ཀྱི་དོན་ཅམ་
བསྐྱུས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཕགས་པས་^②སྤྱིང་གཞིར་སྤོགས་བཅུའི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་བསྒྲའི་སྦྱེས་བསྐྱར་བ་དང་། བྱང་སེམས་གཞལ་དུ་མེད་པ་འདུས་
པར་གསུངས་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཤེར་བྱིན་བཤད་པ་རྫོགས་པའི་བར་གྱི་
འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ། སེམས་ཅན་དུ་མ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་
བསྐྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་མང་པོར་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་མཆོད་བརྗོད་དང་སྤྱིང་གཞི་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མཆོད་
བརྗོད་དང་དགོས་འབྱེད་ལ་གཉིས་རྒྱན་གྱིས་མདོ་བཤད་པའི་སྦྱོན་འགོ་ཡིན་གྱི་མདོའི་
བཤད་པ་དངོས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་འགྲེལ་པ་འདིའི། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་
ལ། །ཞེས་སོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

ཁོ་ན་རེ། སྦྱོན་མེད་དེ། རྒྱན་འདིའི་རྩ་བའི་མདོ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཚུལ་སྦྱོན་པས་
སྦྱོར་རིགས་པའི་བྱིར་ན། ལེ་ལུ་བྱི་མ་གསུམ་ལ་ཡང་སྦྱོར་རིགས་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་
གྱིས་ཤེར་བྱིན་སྦྱོན་ཇི་ལྟར་བཅའ་ཚུལ་དང་། དེ་ཇི་ལྟར་གཏོད་ཚུལ་སྦྱོན་པའི་བྱིར། ཁ་

ཅིག །ཡོངས་གཏོང་། དེ་ཡི་རྒྱ་ནི་ཡོངས་གཏོང་དང་། །ཞེས་པས་བསྐྱུས། སྒྲོང་གཞི་ནི།
 སངས་རྒྱས་ཞིང་ནི་དག་པ་ཉིད། །ཅེས་པས་བསྐྱུས། ཏྲག་ཚོས་གཉིས་ཡོངས་འཛིན་
 གྱིས་བསྐྱུས་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཡོངས་གཏོང་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་དེ་ནི་ཡོངས་
 གཏོང་^①དང་། ཞེས་པས་བསྐྱུས་ལ། ཐ་མ་ནི་ཏྲག་རྩས་གྱིས་དཀའ་བས་བཅལ་བ་དེའི་
 ཕྱིར་ཡང་བྱུངས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྒོ་ད་ཁྱད་པར་ཅན་ན་
 བཞུགས་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་གསུངས་པའི་སྒྲོང་གཞི་ཐམས་ཅད་དང་། འོར་བཟང་གིས་སྒྲ་
 མ་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱན་གྱིས་བསྐྱུས་པར་ཐལ། སྒྲོང་
 གཞིར་ཞིང་དག་པར་བཤད་པ་ཙམ་དང་ཚོས་འཕགས་སྒོ་བ་དཔོན་དང་། ཏྲག་ཏུ་བྱ་སྒོ་བ་
 མ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་དག་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།

གཉིས་པ་སྒྲོར་ཚུལ་ལ་ཚུད་པ་སྒྲོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་དང་མདོ་སྐྱར་ནས་
 འཆད་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་ཁ་ཅིག་སྒྲ་རི་བཞིན་ཡིན་པས་སྐྱར་^②རུང་། ཁ་ཅིག་སྒྲ་རི་
 བཞིན་མིན་ཡང་རྒྱ་མཚན་སྒྲ་བས་སྐྱར་རུང་ཡང་། བྱང་ཆུབ་རྒྱས་བཤད་གྱིས་སེམས་
 བསྐྱེད་གཉིས་པ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་མདོ་དེས་དོན་དེ་སྟོན་པ་ལ་ངེས་འབྱེད་མེད་པ་
 དང་། རྟོག་གི་སྐབས་སུ་བྱད་མེད་དུ་མི་སྒྲེ་བར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱན་དུ་དོན་ཡོད་པ་
 སྒྲེགས་བམ་ཁ་ཅིག་ཏུ་མདོ་མི་སྒྲ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། མདོ་སྐྱར་བའི་རྒྱ་མཚན་
 མེད་པ་ལྟར་སྒྲ་བ་རྣམས་ནི་དེ་དག་ཏུ་སྐྱར་བའི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་ཡོད་པས་སྐྱར་རུང་
 རྟེན། རིམ་པ་བཞིན་སྐྱར་རིགས་པ་རྣམས་སྐྱར་བ་ན་ལྟག་མ་རྣམས་དེ་དང་སྒྲོར་བའི་
 རྒྱགས་ལ་གོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྗེ་བཙུན་ལ་དེ་ལྟར་
 སྐྱར་བའི་ལུང་མངའ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་དབང་བསྐྱུར་བས་
 དམ་པའི་ཚོས་མཛོད་གཞན་གྱིས་ལྟ་བའི་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་པའི་ལུང་གིས་དབང་

བསྐྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྫོང་དང་བྱང་མེད་དུ་མི་སྐྱེ་བར་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུའི་རྒྱན་གྱི་
སྐྱེས་མ་བེན་པ་རྣམས་ནི་ཆེས་བསྐྱེས་ཏེ་བསྐྱར་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁ་ཅིག །གཙོ་བོ་བསྐྱེས་པས་འཁོར་ཞར་ལ་བསྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་གཤེགས་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་གཤེགས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ཁ་ཅིག །སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བསྐྱར་ཡང་གོ་སླ་བའི་ཆ་མ་
བསྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྤང་མོ་གང་གྲའི་ལྟ་མོ་བསྐྱེས་པ་སྐྱར་མ་ལྟ་བུ་ལ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་ཏུ་འཛང་རྒྱ་བར་ལུང་བསྐྱར་བ་དང་། དགོ་སྤྱོད་བརྒྱ་ཐག་
ཐུག་ཏུ་བསྐྱེས་པ་སྐྱར་མ་ལྟ་བུ་ལ་མེ་ཏོག་བཟམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆེ་
བསྐྱེས་པ་སྤྱོད་ཐག་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་བྱ་བ་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་འཛང་རྒྱ་བར་ལུང་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མདོན་ཏོགས་རྒྱན་དུ་དོན་ཡོད་པ་མདོའི་སྒྲེགས་བམ་ཁ་ཅིག་ཏུ་མི་སྤྱང་བ་ནི།
གཞུང་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ་འདི་སྒྲིབ་^①པར་དགའ་བ་དང་། ལྷ་བརྒྱའི་ཐ་མ་ལ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་
སྤོའི་སྟོབས་བྱི་བས་ལུང་ཆིག་ཉམས་པར་ཟད་ཀྱི་འདི་ལ་ལོག་པར་བསྐྱར་པའི་ངི་མ་མེད་དེ།
རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཡུམ་དེ་ལྟར་གཏན་ལ་པ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་འཆད་པ་
ལྟར་ལེགས་སོ། །འདི་དག་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མ་ཏི་ལྷ་བླ་མ་ཉིདའི་ལེགས་བཤེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཆིག་ལེ་ཏུར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཤེས་བྱ་མཁྱེན་
གསུམ་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤེད་པ་དང་། ཉམས་ལེན་སྦྱར་བཞིའི་ཡན་ལག་རྒྱས་
པར་བཤེད་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱའི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤེད་པ་དང་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ལ། ཐོབ་བྱ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤེད་པ་དང་། ཐོབ་བྱེད་
ལམ་ཤེས་རྒྱས་པར་བཤེད་པ། ལམ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་བྱེད་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་
རྒྱས་པར་བཤེད་པའོ། །དང་པོ་ལ། འབྲེལ་བཀོད་པས་མཆོམས་སྦྱར། མཆོན་བྱེད་ཀྱི་

ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། སྐབས་བསྟུ་བའོ། །

དང་པོ་ནི། སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོར་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་རྣམ་མཁྱེན་
བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་དེ་བྱང་སེམས་
ཀྱི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་གདུལ་བྱས་འབྲས་བྱ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་པན་ཡོན་མཐོང་
ནས་ལམ་ཉམས་སྟེ་ལེན་པ་ལ་སྟོ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
མཚམས་སྟོར་བ་ལ། ^①དེ་ལྟར་བསྟུས་པའི་དོན་ཀྱན་བསྟན་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
བྱང་ཆུབ་རྗེས་སྟེ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་དགོས་པས་དང་པོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དེ་སྟུང་
པའི་ཆོག་ལེ་བྱུང་བྱས་པ་རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྟོ་ནས་བཤད་པར་བཞེད་དེ། ཞེས་
གསུངས། རྒྱན་སྒྲུང་ལས་ཀྱང་། ^②དེ་ལ་འབྲས་བྱ་སྟོན་པས་བྱང་ཆུབ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྟེ་ཤེས་
པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན། དང་པོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་བརྗོད་དོ། །ཞེས་
གསུངས། སྟོར་མཚམས་སྟུར་ལ་བཤད་པ་ཡོངས་སྟེ་རྗོགས་པའི་མཚམས་སྟུར་དང་།
བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་མཚམས་སྟུར་དང་། འི་བས་ལན་འབྲེན་པའི་མཚམས་སྟུར་
གསུམ་ལས། འདིས་དང་པོ་གཉིས་ཀ་བསྟན།

གཉིས་པ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ལམ་གྱི་རང་བཞིན་
སེམས་བསྐྱེད་བཤད་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་དེ་དག་བྱེད་ཀྱི་གདམས་ངག་ནོད་པ་དང་།
གདམས་ངག་གི་འབྲས་བྱ་ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་བཤད་པ་དང་། གདམས་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པར་སྟུབ་པའི་སྟུབ་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། རབ་དབྱེད། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དངོས་དང་། དེ་མདོ་དང་སྒྲུབ་བཞི། །དང་པོ་ལ། མཚན་སྒྲུབ་
ཙུ་བ། འབྲེལ་བ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་མཚོན་བྱེད་གྱི་ཚེས་བཅུ་འཛིན་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་འཆད་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་ལ་བསམ་པའི་བྱེད་
པར་འདི་ལྟ་བུ་གཅིག་དགོས་སོ་ཞེས་ཞེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་མཚན་སྒྲུབ་
སྒྲོར་བ་ལ། ^①སེམས་བསྐྱེད་པ་རང་གི་དོ་བོ་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ། ཞེས་གསུངས། ཡང་
ན། རྣམ་མཁྱེན་འཆད་པའི་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་ནས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཚེས་བཅུས་རྣམ་མཁྱེན་མཚོན་པ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་བྱིར། མཚོན་ཚུལ་ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས། ^②རྒྱས་འབྲས་བུ་མཚོན་ཚུལ་ལ་ཅུང་ཟད་
བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་། འབྲེལ་ཆེན་དུ་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཚོན་པར་ཞེན་ཏུ་གསལ་ཏེ།
ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཚེས་བཅུས་རྣམ་མཁྱེན་མཚོན་ཚུལ་ཡོད་
དེ། རྒྱས་འབྲས་བུ་མཚོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཚོན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དང་པོར་ཐེག་
ཆེན་དུ་རིགས་སད་པ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་བྱང་ཆུབ་མཚོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། གདམས་
པ་དང་རྗེས་སུ་གདམས་པ་ཉན་པའི་དོན་སྒྲོམ་པས་སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱང་
གི་སྒྲུབ་པ་བྱེད་པར་ཅན་ཐོབ་ཅིང་། དེ་ཡང་དམིགས་པ་ཚེས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་
ནས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་སྒྲུབ་པ་བཞི་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་པས་མཐར་
རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་མཚོན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་
ཅུང་ཟད་བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་ཚེས་བཅུས་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་མཚོན་
པའི་ཚུལ་གྱིས་མཚོན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་སྒྲུང་ལས། ^③དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་འབྲེལ་
བ་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱི་^④སྒྲོན་པར་འགྱུར་བའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་

པ་ཉིད་ཁོ་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་
 གྱི་སློ་ནས་འདིར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཞུས་པའི་ཕྱིར་ན་གཞུང་འདིའི་ལེ་འུ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་དང་།^①རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མ་ལུས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ལ་སློས་ནས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མཆོན་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། དང་པོར་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་
 སེམས་བསྐྱེད་དེ། སྐྱབ་པའི་གདམས་ངག་ཉན། གདམས་ངག་གི་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་
 ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་རིགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་བཞི་པལ་ཆར་དང་བྲལ་ནས་རིགས་
 སད། རིགས་ལ་དམིགས་པའི་བསྐྱོམས་བྱུང་གི་ཕྱོང་བ་སྦྱེས་ཏེ། དེ་ཡང་དམིགས་པ་
 བཅུ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱབ་པ་བཞི་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་མཐར་ཆེན་པོ་
 གསུམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམ་མཐུན་ཡིན་རོ། །ཞེས་མཆོན་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཆོས་བཅུའི་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་དེ་འཆད་ན། འཆད་
 ཚུལ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་^②འགྲེལ་ཚུལ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དུམ་བར་མའི་མདོ་ལས། སྤང་གཞིའི་ལེ་འུ་རྫོགས་མ་ཐག་
 ཏུ།^③དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། ཤུ་རིའི་
 བྱ་བྱང་ཆེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་
 འཆལ་བས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བཅོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དའི་དོན་བཤད་པའི་སློ་ནས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་
 མཆན་ཉིད་ཀྱི་སློ་ནས་མདོར་བསྟན་ཀྱི་ཚུལ་ཀྱིས་འཆད་པ་ལ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་
 གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་གསུངས། དེ་ཡང་སེམས་

བསྐྱེད་པ་ནི། ཞེས་པས་མཆོན་བྱ་དང་། གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་ཇོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་འདོད། །ཅེས་པས་མཆོན་ཉིད་དེ་བསྟན།

གསུམ་པ་ལ། མཆོན་ཉིད་དངོས་དང་། ཅོད་པ་སྤྱོད་བའོ། །དང་པོ་ལ། རོ་བོ།
དབྱེ་བ། སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་
ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^①གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་
པར་ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་མཆོན་ཉིད། ཅེས་གསུངས། གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་
ལ། ^②སྟོན་པ་དང་འདྲུག་པའི་རོ་བོ་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་
ནི། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^③སངས་རྒྱལ་སྤྱུ་གྲུབ་ནས་གཞན་
གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་པ།
ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ཅོད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། གཞན་དོན་དུ་
ཡང་དག་པར་ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་གྱི་འདུན་པ་ཆོས་ཅན། སེམས་བསྐྱེད་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་བྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་
ཕྱིར། །ཡང་དག་ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་
པའི་ཆོལ་བ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^④ཡང་དག་པར་ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་ནི་དེ་དོན་
དུ་གཉིས་བ་དག་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པ་སེམས་ལས་བྱང་བ་ཡིན་ལ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་
སེམས་ཡུལ་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་སྤང་བ་ཅན་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ་^⑤། ཇི་ལྟར་ན་དེ་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། རྒྱུ་འཕྲོ་མིང་གིས་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་པ་དང་། གྲོགས་གྱི་མིང་
གིས་གྲོགས་ཅན་ལ་བཏགས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཅོད་པ་དེའི་སྟོན་མེད་དེ། ཐེག་

ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་རང་གི་རྒྱ་རྒྱ་པའི་གཞན་དོན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདོད་པ་ལས་
བྱང་བས་ན་དེ་ལ་འདོད་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།
❶ བདེན་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་འདིར་དགོ་བའི་ཆོས་ལ་འདུན་པའི་མཆོན་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བ་
ཡོད་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པས་རྒྱས་འབྲས་བྱ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས།
དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞན་དོན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་རྒྱ་ལ་དགོ་བའི་ཆོས་མཐའ་དག་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ❷ དེ་ལྟར་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་དགོ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཉེ་
བར་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དངོས་ལ་གཞིན་
བྱེད་ནི། བདེན་མོད་ཀྱི་ཞེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་❸ སྟོན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལན་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱང་ཆུབ་
འདོད་པའི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེ་རང་གི་གྲོགས་སུ་རྒྱུར་པའི་བྱང་
ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདོད་པ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ❹ རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་སྟོན་ལམ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྟེ། ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་དང་ལྡན་ཅིག་སྟོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
པ་དེའི་སྒྲར་བསྟན་པ་ནི། ཞེས་གསུངས། བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་རྒྱ་ལ་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་དེ་
སྟོའོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ❺ དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སྟོན་ལམ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དེ་སྟོའོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དངོས་ལ་གཞིན་བྱེད་སྒྲར་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་^①མདོ་དང་སྒྲར་བ་ལ་ངེ་བས་མཆམས་སྒྲར། མདོ་ཡིས་ལན་བསྟན།
 ངེས་ལན་དེས་བྱབ་པའི་དོན། མདོ་གཞན་མ་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་བཞི་ལས། དང་
 པོ་ནི། གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་འཆད་ན། ཡང་
 གང་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་གང་ཡིན། དེ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐོབ་
 བྱའི་ཡུལ་དུ་འཛོག་པར་གང་ལས་ཤེས་ཞེས་དང་། གང་གི་དོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་
 གཞན་ཀྱི་དོན་ནི་གང་། དེ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་
 འཛོག་པར་གང་ལས་ཤེས། ཞེས་པའི་ངེ་བ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^②ཡང་གང་འདོད་པའི་བདག་
 ཉིད་དང་གང་གི་དོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་གང་
 ཡིན་གཞན་ཀྱི་དོན་ནི་^③གང་ཡིན་ཞེས། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱའི་ཡུལ་དང་གཞན་དོན་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་པར་
 མདོ་ལས་བསྟན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པ་མདོ་ནས་བསྟན་ཆུ་ལ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱའི་ཡུལ་དང་གཞན་དོན་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་ཡུམ་
 རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ག་ལས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡུམ་བར་མ་ལས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་
 བཞིན་དུ་རྒྱས་བསྐྱས་གཉིས་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་
 ལ། དེ་དང་དེ་ནི་མདོ་བཞིན་དུ། །བསྐྱས་དང་རྒྱས་པའི་སྟོན་ནས་བཞིན། །ཅེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་དང་། གཞན་དོན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་
 ཡུལ་དུ་མདོ་ནས་བསྟན་ཆུ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
 དམིགས་ཡུལ་བྱང་ཆུབ་མདོ་ལས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་དེ་རྒྱས་བསྐྱས་གཉིས་ཀྱི་
 སྟོན་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ^④ཤུ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་དུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་ཤེས་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་

བྱའོ། །ཞེས་པས་བྱང་ཆུབ་དེ་ཐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་ནས། དེ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་
ལ།^①དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མདོན་པར་རྫོགས་
པར་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་རི་ལྟར་ཤེར་བྱིན་ལ་བཙོན་པར་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་གནས་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེར་བྱིན་ལ་
གནས་ཏེ། སྦྱིན་པ་དང་། གཏོང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ལེན་པ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་ཡོངས་སུ་
གཏོང་བ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་། ལྷ་བ་དང་མི་ལྷ་བ་མི་
དམིགས་པའི་བྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། འབྲུགས་པ་མེད་པའི་བྱིར་བཟོད་པ་དང་། ལུས་དང་
སེམས་ཀྱི་བཙོན་འབྲུས་ཉམས་པ་མེད་པའི་བྱིར་བཙོན་འབྲུས་དང་། རོ་སྤང་བ་མེད་པའི་
བྱིར་བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་དང་ཤེས་རབ་འཆལ་བ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་
ལ།^②རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལས་ཀྱང་ཤེར་བྱིན་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་
ཐམས་ཅད་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་དང་། སྦྱིན་པ་དང་། ལེན་པ་པོ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པ་
བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཅན་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གཞན་དོན་དེ་མདོ་
ལས་བསྟན་ཏེ། དེ་མདོ་ལས་རྒྱས་བསྟུས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
མདོ་ལས།^③ལྷ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་སྤྱོད་པ་བཅུ་རེ་རེ་ཞིང་གང་གྲུའི་སྤང་གི་བྱེ་
མ་སྟེད་ཀྱི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རི་སྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྐལ་པ་རི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྤང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་སྤང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱེངས་སུ་ཡོངས་སུ་སྤྱ་
ངན་ལས་འདའ་བར་འདོད་པས་ཤེར་བྱིན་འདི་ཉིད་སྐྱབ་ཅིང་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་

དེའི་དམིགས་ཡུལ་གཞན་དོན་དེ་མདོར་བསྟན་ནས། དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། ^①དེ་
བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་སེར་སྣ་ཅན་རྣམས་སྒྲིན་པ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པ། ཚུལ་བྱིམས་
འཆལ་བ་རྣམས་ཚུལ་བྱིམས་ལ། གཞོད་སེམས་མང་བ་རྣམས་བཟོད་པ་ལ། ལེ་ལོ་ཅན་
རྣམས་བཙོན་འགྲུས་ལ། སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་རྣམས་བསམ་གཏན་ལ། ཤེས་རབ་
འཆལ་བ་རྣམས་ཤེས་རབ་ཕྱན་སྐྱེམ་ཆོགས་པ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པས་ཤེས་ཕྱིན་ལ་
བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^②སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
སྐལ་བ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། སེར་སྣ་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པས་ཤེས་ཕྱིན་འདི་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་པར་
བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ལྟར་བྱེད་པའི་དག་གིས་མདོའི་དོན་དང་མི་
གལ་བར་བསྐྱུས་པ་དང་རྒྱས་པའི་སྟོན་ས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་
བྱེད་དོན་བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་རྒྱུ་ལན་དེས་བྱུང་བའི་དོན་བཤད་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གོང་དུ་མདོ་
བཞི་ལས་སྐྱབ་པ་དེའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^③དེ་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་གྱི་
དོན་གྱི་བྱིར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་མདོ་གཞན་མ་བཞོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་གཉིས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་
དམིགས་ཡུལ་དུ་སྟོན་པའི་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་གཞན་སྟོ་གྲོས་མི་བཟང་པའི་མདོ་དང་།
སྟོང་པོ་བཞོད་པའི་མདོ་སོགས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་པའི་མདོ་རྣམས་ཁྱུངས་སུ་

མི་འདྲེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆིག་མང་དུ་དོགས་ནས་དེ་ལྟར་མ་བྱངས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^①གཙུག་ལག་གི་གཞུང་སྐབས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པ་ལྟར་ལེན་པ་ནི་
ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་གསུངས་མོད་ཀྱི་ཆིག་མང་དུ་དོགས་ནས་ཁུངས་ཉིད་དུ་མ་བྱེས་
སོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་སྟོན་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ། ཅ་བ།
འགྲེལ་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་བཤད་ནས། ད་
ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆིགས་བཅད་གཉིས་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སེམས་
བསྐྱེད་དེའི་རབ་དབྱེ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མཚམས་སྦྱར་བ་ལ། ^②དེ་ལྟར་
སེམས་བསྐྱེད་པ་དམིགས་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བཅས་པ་བརྗོད་ནས། ད་ནི་དེའི་རབ་
དབྱེ་བ་རྣམ་པ་ནི་ལྷ་ཅ་གཉིས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆིགས་སུ་བཅད་པ། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ། འོ་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་ལྷ་ཅ་གཉིས་པོ་དེ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
དེ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཡང་ས་གསེར་རྒྱ་བ་མེ། །ཞེས་སོགས་སྟོན་གཉིས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ་ཡང་། ངོ་བོ་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བ་དང་། ས་མཚམས་དང་
གསུམ། དང་པོ་ལ། འོ་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་གཉིས་མདོ་ལས་
གསུངས་པ་ཡིན་ན། དབྱེ་བ་མདོ་ལས་གསུངས་སམ་ཞེ་ན། དེ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དང་
པོ་འདྲེན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་ས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་གོང་དུ་བྱངས་པའི་བྱང་
ཆུབ་མདོར་བསྟན་ཀྱི་མདོ་ལས་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་ཡང་ས། ཞེས་
གསུངས། དེ་ནི་ཆིག་དོན་ཀྱི་སྟོན་ནས་བཤད་པ་ལ། ^③འདྲེན་པ་དང་། ཞེས་དང་། ^④གོ་
རིམ་བཞིན་དུ་ས་དང་། ཆོས་དཀར་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་དང་། ཞེས་
གསུངས། བྱང་ཆུབ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་མདོ་དེས། བསམ་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་གསེར་ལྟ་

བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། གསེར། ཞེས་དང་། བསམ་པ་
 དང་། ཞེས་དང་། གསེར་བཟང་པོ་དང་། ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་མི་འགྱུར་བ་
 དང་། ཞེས་གསུངས། མདོ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་དེ་གཉིས་ཇི་ལྟར་བསྟན་ཞེ་ན།
 དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་མས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྒྲིར་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་
 རྒྱུའི་ཆོས་དཀར་པོ་ཅན་གྱི་རྒྱར་བསྟན་པས་ས་ལྟ་བུ་དང་། ཕྱི་མས་ནི་ཕྱིན་བྱུག་གི་
 ཐབས་དང་ལྡན་པར་བསྟན་པས་ཕྱིན་བྱུག་གི་སྒྲོ་ནས་ཆེ་འདི་ལ་བདེ་བ་དང་ཕྱི་མ་ལ་ཕན་
 པས་བསམ་པ་ནི་གསེར་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་
 གྱི་ཟླ་བ་ཆེས་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་བསྟན་པ་ལ། ^①དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་
 ཞེས་ཕྱིན་ལ་གནས་ཏེ་བྱན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་བཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་
 ནས། བྱང་སྒྲོམས་ཆེན་པོ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་
 པ་ལ། ཟླ་བ། ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ལ། ལྷག་པའི་བསམ་པ་
 དང་། ཞེས་དང་། ཟླ་བ་ཆེས་པ་དང་། ཞེས་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་མཐའ་དག་རྣམ་པར་
 འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས། སྒྲིར་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མེ་ལྟ་བུའི་
 སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^②ཐམས་ཅད་ཞེས་པ་ཉིད་ལ་ཞེས་པ་དང་མཐོང་བས་རྣམ་
 པར་བལྟས་ནས་འདའ་བར་འདོད་པའི་བྱང་ཆེན་ཞེས་ཕྱིན་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་
 ནས། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆེན་ཞེས་ཕྱིན་བསྒྲོམ་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་འགྲེལ་བ་ལ། མེ། ཞེས་གསུངས། དེ་ཉིད་ཆོག་
 དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ལ། སྒྲིར་བ་དང་། ཞེས་དང་། མེ་དང་། ཞེས་དང་། ཐམས་ཅད་
 མཐེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པའི་བྱད་ཤིང་ཐེག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། སྒྲིན་པའི་ཕར་
 ཕྱིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་པ་ལ། ^③སེམས་ཅན་

སེར་སྒྲ་ཅན་སྦྱིན་པ་ལ་འགོད་པར་འདོད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཐེག་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགེ་བའི་
 རྩ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གིས་བེལ་
 ཀྱིས་གཞོན་པར་འདོད་པའི་བྱང་ཆེན་ཤེར་སྦྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།
 དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། གཏེར་དང་། ཞེས་གསུངས། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་བཤད་
 པ་ལ། སྦྱིན་པ་དང་། ཞེས་དང་། གཏེར་ཆེན་པོ་དང་། ཞེས་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ཆོས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། ཚུལ་བློམས་ཀྱི་པར་སྦྱིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་
 རིན་པོ་ཆའི་འབྲུང་ཁུངས་ཀྱི་གནས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་སྦྱོན་པ་ལ། ❶ ཚུལ་བློམས་
 འཆལ་བ་རྣམས་ཚུལ་བློམས་ལ་འགོད་པར་འདོད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པའི་ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས།
 ཞེས་གསུངས། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་བཤད་པ་ལ། ཚུལ་བློམས་དང་། རིན་པོ་
 ཆའི་འབྲུང་ཁུངས་ཀྱི་གནས་དང་། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆའི་རྟེན་གྱི་དངོས་པོ་དང་། ཞེས་
 གསུངས། བཟོད་པའི་པར་སྦྱིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་
 བསྐྱེད་སྦྱོན་པ་ལ། ❷ གཞོད་སེམས་ཅན་རྣམས་བཟོད་པ་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་
 དོན་འཆད་པ་ལ། མཚོ། ཞེས་གསུངས། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་བཤད་པ་ལ། བཟོད་
 པ་དང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང་། མི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཐོག་ཏུ་བབ་པས་མི་འབྲུག་པ་
 དང་། ཞེས་གསུངས། བཅོན་འགྲུས་ཀྱི་པར་སྦྱིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་
 སེམས་བསྐྱེད་སྦྱོན་པ་ལ། ❸ ལེ་ལོ་ཅན་རྣམས་བཅོན་འགྲུས་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
 དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དོ་རྗེ། ཞེས་གསུངས། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་བཤད་པ་ལ།
 བཅོན་འགྲུས་དང་། དོ་རྗེ་དང་། ཡིད་ཆེས་པ་བརྟན་པས་མི་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རི་བོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་པ་
 ལ།^①སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་རྣམས་བསམ་གཏན་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་
 དོན་འཆད་པ་ལ། རི། ཞེས་གསུངས། དེ་ཉིད་ཆིག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་བཤད་པ་ལ། བསམ་
 གཏན་དང་། རིའི་རྒྱལ་པོ་དང་། དམིགས་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བས་མི་བསྐྱེད་པ་དང་།
 ཞེས་གསུངས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྟོན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་
 སྟོན་པ་ལ།^②ཤེས་རབ་འཆལ་བ་རྣམས་ཤེས་རབ་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་
 འཆད་པ་ལ། སྟོན། ཞེས་གསུངས། དེ་ཉིད་ཆིག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་བཤད་པ་ལ། ཤེས་རབ་
 དང་། སྟོན་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་ནད་རབ་ཏུ་ཞི་བ་དང་། ཞེས་
 གསུངས། ཐབས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་ལྟ་བུའི་
 སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་པ་ལ།^③དགོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་ཙམ་ཡང་ཐབས་མཁས་
 པས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཏུ་བསྟུན་པས་གཞལ་ཏུ་མེད་ཅིང་གྲངས་མེད་པར་བྱ་བར་
 འདོད་པས་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་བསྟུན་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། སྒྲིབ་བྱ་ཆེན་པོའི་
 མཚན་སུམ་ཅུ་ཙམ་གཉིས་སྟུན་པར་འདོད་པས་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་བསྟུན་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བཤེས་གཉིན་དང་། ཞེས་
 གསུངས། དེ་ཉིད་ཆིག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་བཤད་པ་ལ། ཐབས་མཁས་པ་དང་། དགོ་བའི་
 བཤེས་གཉིན་དང་། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་
 བ་དང་། ཞེས་གསུངས། སྟོན་ལམ་གྱི་པར་ཕྱིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་བཞིན་གྱི་མོར་
 བུ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་པ་ལ།^④ལྷ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟུ་
 སྟུན་པར་འདོད་པས་ཤེས་ཕྱིན་ལ་བསྟུན་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། དགོ་བའི་རྩ་བ་གང་
 གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་

ལ་བཀྱར་སྟོར་བྱ་བ་དང་། སྒྲ་མར་བྱ་བ་དང་རིམ་གྲོར་བྱ་བར་འདོད་པས་བདག་གི་དགེ་
བའི་རྩ་བས་དེ་དང་དེར་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་
པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ། ཞེས་
གསུངས། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་བཤད་པ་ལ། སྟོན་ལམ་དང་། ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་
བྱ་དང་། ཇི་ལྟར་སྟོན་པའི་འབྲས་བྱ་འབྱུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས། སྟོབས་གྱི་པར་ཕྱིན་
དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉི་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་པ་ལ། ༡ ལྷ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་
ཆེན་ཟས་དང་། སྟོམ་དང་། ཇི་དང་། བྲང་བ་དང་། མེ་ཏོག་དང་། བདུག་སྟོས་དང་། བྱེ་མ་
དང་། བྱུག་པ་དང་། མལ་ཆ་དང་། ལྟན་དང་། བྱིས་དང་། ལོར་དང་། འབྲུ་དང་། རྒྱན་དང་།
རིན་པོ་ཆེ་དང་། ལོར་བྱ་དང་། ལྷ་ཏིག་དང་། བེ་རྩུ་བྱ་དང་། མན་ཤེལ་དང་། ལྷ་རུ་དང་།
ས་ལེ་སྐྱམ་དང་། དདུལ་དང་། སྐྱེད་མོས་ཆལ་དང་། རྒྱལ་སྤིད་ལ་སོགས་པ་ཡོ་བྱད་
ནམས་གྱིས་ཡིད་ལ་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོད་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་
བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆེན་སྟོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་བཙུམས་ལྡན་འདས་གང་དག་
ཡིན་པ་དང་དེ་དག་གིས་བདག་གི་བསྐྱབས་པ་བརྫོད་པར་འདོད་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་
པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཉི་མ། ཞེས་གསུངས། དེ་
ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་བཤད་པ་ལ། སྟོབས་དང་། ཉི་མ་དང་། བདུལ་བྱ་ཡོངས་སུ་
སྟོན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། ཡེ་ཤེས་གྱི་པར་ཕྱིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྐྱ་
དབྱངས་སྟོན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་པ་ལ། ༢ ལྷ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ནང་
སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོབ་པར་འདོད་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་
བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་ཡང་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དུག་པོ་ཐམས་
ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འབྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།

ལྷོ་ཞེས་གསུངས། དེ་ཉིད་ཆིག་དོན་གྱི་སྒྲི་ནས་བཤད་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
 པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་དབྱངས་སྟོན་པ་དང་། གདུལ་བྱ་འདུན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་སྟོན་པ་
 དང་། ཞེས་གསུངས། མངོན་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་
 སྟོན་པ་ལ། ❶ ལྷ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གིས་ཤར་སྤྱོད་གས་
 ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གྲུའི་སྒྲིང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཏུ་འདའ་བར་འདོད་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་ཏུ་སྟོ་དང་། ཞེས་པ་ནས་ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་མངོན་ཏུ་བར་འདོད་ཅིང་
 ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་ཏུ་ཡང་མི་བྱེད་པར་འདོད་པས་གྲང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རྒྱལ་པོ་ཞེས་གསུངས། དེ་ཉིད་
 ཆིག་དོན་གྱི་སྒྲི་ནས་བཤད་པ་ལ། མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དང་། མཐུ་
 རོགས་པ་མེད་པས་གཞན་གྱི་དོན་སྐྱབ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་
 ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བང་མཛོད་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་པ་ལ། ❷ ལྷ་རིའི་བྱ་
 གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་སྤྱོད་གས་བཅུ་རེ་རེ་ཞིང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གྲུའི་སྒྲིང་གི་བྱེ་མ་
 སྟེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སངས་རྒྱས་བཙུམས་ལྡན་འདས་ཉན་ཐོས་དང་། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་རྗེ་སྟེད་ཅིག་བཞུགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
 བསོད་སྟོམས་གཅིག་གིས་བྱབ་པར་བྱ་བར་འདོད་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། བྱང་པོ་མ་ལུས་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ཀྱི་བར་ལ་
 འདའ་བར་འདོད་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་
 འཆད་པ་ལ། མཛོད་དང་། ཞེས་གསུངས། དེ་ཉིད་ཆིག་དོན་གྱི་སྒྲི་ནས་བཤད་པ་ལ།
 བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་དང་། བང་མཛོད་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་གས་
 མང་པོའི་མཛོད་ལྟ་བུ་དང་། ཞེས་གསུངས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་གས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་

ལམ་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་པ་ལ། ^① ལྷ་རིའི་བུ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་སངས་
 རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་འདས་པ་དང་། མ་བྱོན་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱང་བ་རྣམས་ཀྱི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་འདོད་པས། ཞེས་པ་ནས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་
 རྒྱེ་བ་མེད་པ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེར་སྤྱོན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་
 བར་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ལམ་པོ་ཆེ། ཞེས་གསུངས། དེ་ཉིད་ཆིག་དོན་གྱི་
 སྟོན་ས་བཤད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་དང་། ལམ་པོ་ཆེ་དང་།
 འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་གཤེགས་ཤིང་རྗེས་སུ་གཤེགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། སྙིང་རྗེ་
 དང་ལྷག་མཐོང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བཞུགས་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་པ་ལ། ལྷ་རིའི་
 བུ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགོ་བར་
 འདོད་པས། ཞེས་པ་ནས། གང་དག་དེ་ཡང་སྤྱོད་པ་བཅུའི་འཛིག་ཉིན་གྱི་ཁམས་ཀྱན་
 རས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་བཞུགས་ཤིང་འཆོ་སྦྱང་བའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་
 འདས་རྣམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་མཐོང་བར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེར་སྤྱོན་ལ་བསྐྱབ་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བཞུགས་པ། ཞེས་གསུངས། དེ་ཉིད་
 ཆིག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་འཆད་པ་ལ། སྙིང་རྗེ་དང་། ལྷག་མཐོང་དང་། བཞུགས་པ་དང་། འཁོར་
 བ་དང་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་གང་དུ་ཡང་མི་ལྟུང་བར་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་འགོ་བ་དང་། ཞེས་
 གསུངས། གཟུངས་དང་སྟོབས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བཀོད་མའི་ཆུ་ལྟ་བུའི་སེམས་
 བསྐྱེད་སྟོན་པ་ལ། ^② ལྷ་རིའི་བུ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་སྤྱོད་པ་བཅུ་རྣམས་སུ་སངས་རྒྱས་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཤད་པར་གྱུར་པ་དང་། འཆད་པ་དང་། འཆད་པར་འགྱུར་བ་
 གང་རི་སྟེད་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། མདོ་དང་། དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་^③ པ་དང་། ལྷུང་བསྟན་པ་དང་།
 ཆིགས་སུ་བཅད་པ་དང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་པ་དང་། སྤང་གཞི་དང་། ཉོགས་པ་བརྗོད་པ་

དང་། དེ་ལྟར་བྱུང་བ་དང་། སྐྱེས་པའི་རབས་དང་། འཛིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་། ཆེས་ཆེན་དུ་
བྱུང་བ་དང་། གཏན་ལ་པའ་བར་བསྟན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཐོས་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཟུང་བར་འདོད་པ་དང་། བཅང་བར་འདོད་པ་དང་།
བསྐྱུག་^①པར་འདོད་པ་དང་། གུན་ཚུབ་པར་འདོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པར་འདོད་པ་
དང་། གཞན་དག་ལ་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་འདོད་པས་ཤེས་ཀྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་
བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། སྟང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་སུ་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟན་
འདས་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཅུང་བྱད་བཤད་པར་གྱུར་པ་དང་། འཆད་པ་དང་། འཆད་པར་
འགྱུར་བ་དེ་ཐམས་ཅད་གཟུང་བར་འདོད་པ་དང་། བཅང་བར་འདོད་པ་དང་། བསྐྱུག་^②
པར་འདོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པར་འདོད་པ་དང་། གཞན་དག་ལ་རྒྱ་ཆེར་ཡང་དག་
པར་སྟོན་པར་འདོད་པས་ཤེས་ཀྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་
དོན་འཆད་པ་ལ། བཏོད་མའི་ཚུ་དང་ནི། ཞེས་གསུངས། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་
འཆད་པ་ལ། གཟུངས་དང་སྟོབས་པ་དང་། ཞེས་དང་། བཏོད་མའི་ཚུ་དང་། ཞེས་དང་།
ཐོས་པ་དང་མ་ཐོས་པའི་ཆོས་འཛིན་པས་མི་བྱད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། འོ་ན་བཏོད་
མའི་ཚུ་དང་ཚུ་མིག་ལ་བྱད་པར་གང་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ཡོད་དེ། སའི་དངོས་གཞི་ལས། ཚུ་
མིག་ནི་སྒྲོ་ནས་ཚུ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །བཏོད་མའི་ཚུ་ནི་ཚུ་གྱེན་དུ་འབྱུང་བ་གང་
ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་སྐྱ་སྟན་པ་
ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་པ་ལ། ^③ལྷ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིན་
ཏེན་གྱི་ཁམས་གང་གྲུའི་སྒྲུང་གི་བྱེད་མ་སྟེད་དག་ན་ཐུན་པ་ཐུན་ནག་སྐྱག་དུ་གྱུར་པ་གང་
དུ་ཉི་མ་དང་ལྷ་བ་དག་གིས་འོད་གྱི་གནས་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་སྒྲུང་བར་བྱེད་པར་
འདོད་པས་ཤེས་ཀྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། སྟང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་

གྱི་ཁམས་གང་གྲུ་གི་བྱེ་མ་སྟེད་རྣམས་སུ་སེམས་ཅན་གང་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཞིང་སྤྱོད་ཆོག་ས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་
 སྤྱོད་དག་འདུན་གྱི་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་དང་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ལ་
 འགོད་པར་འདོད་པས་ཤེས་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་
 འཆད་པ་ལ། སྤྱོད་པར་ཞེས་གསུངས། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྤྱོད་པར་འཆད་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་
 དག་འཁྱོལ་དང་། སྤྱོད་པར་དང་། ཐར་པ་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་པ་དང་།
 ཞེས་གསུངས། བཏོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚུ་བོ་ལྟ་བུའི་སེམས་
 བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་ལ། ❶ ལྷ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཤར་སྤྱོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
 གང་གྲུ་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་ན་སྤྱོད་པའི་མཐུས་ལྟར་
 དར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བར་
 བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། སྤྱོད་པའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་འགོད་པར་
 འདོད་པས་ཤེས་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་
 ལ། ཚུ་བོ། ཞེས་གསུངས། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྤྱོད་པར་འཆད་པ་ལ། བཏོད་པ་གཅིག་
 པའི་ལམ་དང་། ཚུ་བོའི་རྒྱུ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་བྱ་བ་ཐ་མི་དད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།
 ཆོས་སྤྱོད་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྤྱོད་པར་ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ་ལ། ❷ ལྷ་རིའི་བྱ་གཞན་
 ཡང་བྱང་ཆེན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་ལམ་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྤྱོད་པ་དང་ཚུ་ལ་བྱིས་རྣམས་པར་དག་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 ཆོས་སྤྱོད་འཕྲིན་ལས་དང་། གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་དང་། ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཐམས་
 ཅད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱོད་དུ་འགོ་བས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། སྤང་བོ་ཆེའི་ལྟ་སྟངས་
 ཀྱིས་ལྟ་བར་འདོད་པས་ཤེས་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། ལྷ་རིའི་བྱ་དེ་

ལྟར་བྱང་ཆེན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པའི་རྒྱར། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་
 བོ་རྣམས་ཉི་བར་ལེན་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་
 པ་ལ། སྒྲིན་རྣམས་ཀྱི། ཞེས་གསུངས། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་རྣམས་འཆད་པ་ལ།
 ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་དང་ལྡན་པ་ནི། ཞེས་དང་། སྒྲིན་ལྟ་བུ་སྟེ། ཞེས་དང་། དགའ་ལྡན་གྱི་
 གནས་ན་བཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ཏུ་སྒྲོན་པར་རུང་བ་ཉིད་ཀྱི་གངས་བཞིན་
 རོ། །ཞེས་གསུངས།

འོ་ན། སྒྲང་པོ་ཆེའི་ལྟ་སྒྲངས་ཀྱིས་ལྟ་བར་འདོད་པས། ཞེས་པའི་དོན་གང་ཞེ་
 ན། དེའི་དོན་ཡོད་དེ། སྒྲང་ན་འདུག་པ་ལ་བཞུད་དེ་མི་ལྟ། འོག་ན་འདུག་པ་ལ་བཞུད་དེ་
 མི་ལྟ། གཡས་གཡོན་ན་འདུག་པ་ལ་མིག་བཟུར་ཏེ་མི་ལྟ། རྒྱབ་ཏུ་འདུག་པ་ལ་མཇིང་
 པ་བཟུར་ཏེ་མི་ལྟ། ཐག་རིང་པོ་ན་འདུག་པ་ལ་བསྐྱེམས་ཏེ་མི་ལྟ། ཐག་ཉི་བར་ན་འདུག་
 པ་ལ་བསྐྱེམས་པ་མེད་པར་ཡང་མི་ལྟ་བར་ཇི་ལྟར་འདུག་པའི་སྒྲོད་ལམ་དང་། ཇི་ལྟར་
 ལྟ་བའི་མིག་གིས་འཇིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཏུ་སེམས་ཅན་དང་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ལ་ལྟ་བ་ནི་སྒྲང་པོ་ཆེའི་ལྟ་སྒྲངས་ཀྱིས་ལྟ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ༡ དེ་ལྟར་
 དུམ་གསུམ་གཞོན་འཛོམས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ལ། དེ་
 ལྟར་ན་དེ་ཡང་ས་གསེར་རྒྱ་བ་མེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ལྷ་ཙུ་
 གཉིས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ས་མཆམས་སྒྲོན་པ་ལ། དེ་ལ་དང་པོ་གསུམ་ནི་ཆུང་ཏུ་དང་འབྲིང་དང་
 ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ལས་དང་པོ་པའི་སས་བསྐྱུས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་གཅིག་ནི་ས་དང་པོ་ལ་
 འདུག་པའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་བཅུ་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་ས་
 བཅུས་བསྐྱུས་ཏེ། མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྒྲོད་ལུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་ཏུ་

ལྷ་ནི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་ནི་སྒྲོར་བ་
དང་དངོས་དང་མཐུག་གི་སྒྲོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་
བསྐྱེད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་
གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

འོ་ན། འདིའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་དེ་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག །ས་བཙུག་གི་བྱད་
པར་གྱི་ལམ་ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ^①འདི་དག་གི་རིམ་པ་རྣམས་དོན་གྱི་
རིམ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ས་བཙུག་པའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་ལ་བཞག་གོ། །འོ་ན། ཐ་
མ་གསུམ་སྒྲོར་བ་དང་དངོས་དང་མཐུག་གསུམ་པོ་དེ་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། དེའི་སྒྲོར་བ་
རྒྱན་མཐའ་ལ་བྱེད་ཅིང་། དངོས་གཞི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་མཉམ་གཞག་དང་། རྗེས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་རྗེས་ཐོབ་ལ་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི།
སྒྲིན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱད་ལྟར་གྱི་བྱང་སེམས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྟེང་རྒྱན་
ལས། ^②རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནི། །སྒྲིན་དང་འབྲེལ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཉེན་བཤད་པ་དང་།
བཟེན་པ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ལུས་
ཉེན་བཤད་པ་དང་། སེམས་ཉེན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་འགྲོ་བ་རིགས་
དུག་གའི་ཉེན་ལ་དངོས་སུ་གསུང་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། དེ་ཆེ་ལྟ་མི་སྟོང་ཐུག་
བརྒྱས། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོ་
ལས། ^③ལྷའི་བྱ་གང་དག་གིས་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་

མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ❶ ལྷ་ཉི་མེ་
ཆེན་མོར་གིས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཟ་མ་ཉོག་བཀོད་
པའི་མདོ་ལས། འཕགས་པ་འཛིན་ཏེན་དབང་ལྷག་གིས་ཡི་དྲགས་མང་པོ་བདེན་པ་མཐོང་བ་
ལ་བཀོད་པར་གསུངས་པའི་དོན་བདེན་པ་མཐོང་བའི་རྒྱ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བཀོད་
པ་ལ་འཆད་རིགས་ཤིང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་སྟོན་དཔྱལ་བའི་ཏེན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པར་
བྱིན་ལན་བསམ་པའི་མདོ་ལས་ ❷ གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེ་འགའ་ཞིག་
ལས་དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ❸ ལྷ་ལྷན་
རྣམས་ཀྱི་ལས་དང་ནི། །གཞན་ཡང་སྟོན་ལམ་དག་དང་ནི། །ཉིང་དེ་འཛིན་དང་དབང་འབྱོར་
བའི། །དབང་གིས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། མཛོད་འགྲེལ་ལས། ❹ གསུམ་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཁོ་ན་དང་གླིང་གསུམ་
དག་ན་འཕེན་པར་བྱེད་ཀྱི་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཅི་རིགས་པར་ཤེས་རབ་དང་སྐྱེ་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགའ་ལོ་ཞེ་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་གཙོ་ཆེ་བའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཏེན་ལ་འཇུག་སྟོམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། དེའི་
ཏེན་ལ་སྟོན་སེམས་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་
ལམ་རིམ་ལས། ❺ ལྷ་ལྷན་ལ་སོགས་ལུས་དང་བསམ་པའི་སྟོན་སྟོན་སེམས་སྐྱེ་རུང་
བ་ཐམས་ཅད་འདིའི་ཏེན་དུ་རུང་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཇུག་སྟོམ་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་
བ་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་དགོས་སམ་ཞེ་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་གཅིག་མ་སྐྱེས་ཀྱང་འཇུག་སྟོམ་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་ལ་རྩོལ་བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཅམ་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་དེ། འཇུག་སྟོམ་ལེན་པའི་ཏེན་

དུ་རུང་བ་གང་ཞིག །དེ་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་བརྒྱད་ལ་སྦྱེ་བ་ལ་དེ་ལ་ཚུལ་མེད་ཀྱི་སྟོང་བ་
 ཐོན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འབྲེལ་བ་དེ་སྟོན་སེམས་ཚེགས་ལེན་པའི་རྟེན་དུ་
 རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། ^①ལེན་པའི་རྟེན་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་
 པ་ལ་སྟོན་སྦྱངས་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཡིད་འགྱུར་གྱི་སྟོང་བ་ཅུང་ཟད་གཅིག་རྟེན་
 པ་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ^②སྦྱིར་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་སྟོང་བ་
 མ་སྦྱེས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྐྱེད་བྱའི་བྱ་བ་རྣམས་ཤེས་ཤིང་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པ་
 བརྟན་ནས་སྟོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་སྟོམ་པ་ཚེགས་བརྒྱུད་ནས། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་སེམས་སྟོང་^③བ་ཡང་ཡོད་དོ། །སྟོན་འཇུག་ལས་སྟོན་དུ་སྟོམ་པ་བརྒྱུད་ནས་དེའི་
 བསྐྱེད་བྱ་ཕྱིན་དུ་ག་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོང་ལུགས་རྣམས་
 རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་
 ལས། ^④དེ་ལྟར་སྦྱང་རྩི་ཆེན་པོ་བསྟོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པར་བྲངས་པར་
 དམ་བཅས་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་མེ་
 དགོས་པར་སྦྱེ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚད་
 ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྟོམ་རིམ་གྱི་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 སྦྱེས་^⑤པའི་ཚད་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་སྟོན་ལས། ^⑥སོ་སོ་^⑦ཐར་པ་རིགས་བདུན་
 གྱི། །རྟེན་ཏུ་སྟོམ་གཞན་ལྟར་པ་ལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་ཡི། །སྐལ་བ་ཡོད་
 གྱི་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་འཇུག་སྟོམ་སྦྱེ་བའི་རྟེན་ལ་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་ལྟར་
 དགོས་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འཇུག་སྟོམ་ལེན་པའི་རྟེན་བྱང་པར་བ་ལ་དགོངས་
 པའི་ཕྱིར། དེའི་འགྲེལ་པར། ^⑧ལེན་པའི་རྟེན་བྱང་པར་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོན་པོ། ངན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་སྦྱང་རྩི་ཆེན་མེད་གསུང་དུ་སྦྱེ་བ་ཡོད་པར་

ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་སྒྲི་རྗེ་ཆེན་པོ་གསར་དུ་སྒྲི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ།

གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིར་བསྐྱོགས་^①། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་^②ཅི་རིགས་པ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་འདོད་སེམས་མེད་དེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་ན་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིར་བསྐྱོགས་ཐོབ་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐོབ་ན་ནི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས།^③སྒྲི་བ་ཞེས་པ་ནི་ནི་ལྷག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་དོན་བསྟན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། རྣམ་རྟོགས་སྒྲི་བ་ཐོབ་ན་ནི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་ཁྲབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་^④།

གཉིས་པ། བརྟེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ། རྒྱ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། བན་ཡོན། སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་ལྔ་ལས། དང་པོ་ནི། བསྐྱེད་བཏུས་སུ།^⑤སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་མཐོང་ནས་འདི་ལྟ་བུ་ཐོབ་ན་སྙམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་མཐོང་ཞིང་ཐོས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་རྒྱབ་པ་ལ་མ་བཟོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་བ་མཐོང་ནས་མ་བཟོད་པར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་བཞི་གསུངས་ལ། བྱང་སངས་^⑥རིགས་སྤྱན་སྤྱུང་ཆོགས་པ་དང་། དག་བའི་བཤེས་གཉིན་གྱིས་ཟིན་པ། སྒྲི་རྗེ་ཆེ་བ། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་འཇིགས་པ་སྒྲི་བཞི་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོ་འབྲུལ་མཐོང་ཞིང་ཐོས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ཐོས་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་རྒྱབ་ཏུ་ཉེ་བ་མཐོང་བ། སྐབས་འདིར་སེམས་ཅན་ཉོན་མོངས་པར་མཐོང་བ་སྒྲི་བཞི་དང་། རང་སྟོབས། གཞན་སྟོབས། རྒྱའི་སྟོབས། སྒྲི་བའི་སྟོབས་ཏེ་སྟོབས་བཞི་ལས་སྒྲི་བ་པར་བཤད་ལ། དཀོན་མཆོག་སྒྲོན་མའི་མདོ་ལས། རྒྱལ་དང་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ལ་དད་གྱུར་ཅིང་། །རྒྱལ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་སྒྲི་བ་ལ་དད་བྱེད་པ། །བྱང་ཆུབ་སྒྲོན་མེད་ལ་དད་བྱས་

ནས། །སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་སྐྱེའོ། །ཞེས་རྒྱལ་བ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ།
རྒྱལ་སྤྲུལ་ཀྱི་སྤྱོད་པ། རྫོགས་བྱང་གི་པན་ཡོན་མཐོང་ནས་དད་པ་དང་གསུམ་ལས་སྐྱེ་
བར་བཤད་པ་ནི་རྒྱ་མཚན་མཐའ་དབྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་
ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་རང་གི་ཉིར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལས་བྱང་བ་གཅིག་
དགོས་ཏེ། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས། ❶ དེ་ཡི་ཙྰ་བ་སྤྱིང་རྩེར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རང་གི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
དོན་གཉིར་གྱི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱང་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་སྒོར་
གྱུར་པའི་ལམ་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་གཙོ་བོ་ཡིད་གྱི་རྣམ་རིག་བྱང་པར་
ཅན་དེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོ་བོ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ❷ གཞན་དོན་དུ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིར་གྱི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱང་
བའི་སེམས་བྱང་པར་ཅན། ཞེས་དང་། ཇིས་ལན་རྒྱལ་སྤྲུལ་འཇུག་དོགས་ལས། ❸ ཐེག་
ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་གཞན་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་དོན་གཉིར་གྱི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱུར་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིད་གྱི་ཞེས་ཐེག་ཆེན་སྒྲོས་པའི་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་
དོན་གཉིར་གྱི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བྱང་པར་ཅན། ཐེག་ཆེན་སེམས་
བསྐྱེད་ཡིན་པ་གཅད་❹ པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་གཙོ་བོ་ཡིད་གྱི་རྣམ་
རིག་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱད་ཀྱི་མིག་གི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་རང་གི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་དོན་གཉིར་
གྱི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་ཡིན། དེ་

ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པས་དེ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པ་གཅད་^①པར་
བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེ་ཡིན་ཏེ། དེའི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་འདུན་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཡུལ་ངེས་ལྷ་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་
གཙོ་བོ་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེའི་བྱར་དུ་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་སྒོ་ཞེས་
སྒོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དེ་འདྲ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཡིན་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པ་གཅད་པར་བྱ་
བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་རིགས་གནས་སྒོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་ཆོགས་ལམ་འབྲིང་ཡན་ཆད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་རྣམས་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་སྒོ་
མ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དུ་བསྐྱུ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་སྒོ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
དེ་ཁྱད་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ཏེ། གཞན་གྱི་དོན་བྱ་དཀའ་ལ་^②སྒྲོ་བ་ཆེ་བ། སྒྲོར་བའི་
བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཚོམ་པ་ཆེ་བ། རང་གཞན་ལ་པན་བདེ་སྐྱབ་པས་དོན་ཆེ་བ།
བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས་པས་འབྱུང་བ་ཆེ་བའི་ཁྱད་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་
ཏེ། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས། ^③སྒྲོ་བ་ཆེ་དང་ཚོམ་པ་ཆེ། །དོན་ཆེ་བ་དང་འབྱུང་བ་ཆེ། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེ། །དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སེམས་འབྱུང་བ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་གི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་པའི་
འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱང་བའི་ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་རྫོགས་རིགས་སུ་གནས་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཙུག་པོ་ཡིད་གྱི་རྣམ་རིག་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་
བ་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་
བྱང་བའི་གཙུག་པོ་སེམས་དེ་མཆན་ཉིད་དེ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲོལ། །

ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་འདོད་གྱི་བསམ་པའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མར་གྱུར་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་གཙུག་པོ་ཡིད་གྱི་རྣམ་རིག་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་མཆན་ཉིད། གཞན་
དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་ཤིང་གྲོགས་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱང་བའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་གཙུག་པོ་ཡིད་གྱི་རྣམ་རིག་དེ་སྤྱོད་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་ཆེན་
སེམས་བསྐྱེད་གྱི་མཆན་ཉིད། རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་སངས་
རྒྱལ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ། ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྫོབ་
སེམས་བསྐྱེད་གྱི་མཆན་ཉིད། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་
གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་འདོད་པ་དང་
མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱང་བའི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ། ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་
ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་འདོད་གྱི་བསམ་པའི་རིགས་
འདྲ་ཕྱི་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དང་པོ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་
རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་
ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ལ་དམིགས་པ་གང་ཞིག །གཉིས་པ་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་
སྟེ། རྣམ་མཁུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་
གཙོ་བོ་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དེ་འདྲའི་སེམས་བསྐྱེད་
ཚོས་ཅན། གུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རང་གི་
དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱུང་པའི་གུན་རྫོབ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པ་གང་
ཞིག །གཉིས་པ་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རྫོགས་བྱང་དེ་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་གང་ཞིག །དེ་གུན་རྫོབ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ལ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་སྟོང་པའི་ཉེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ལ། དཔའི་སྒྲོ་ནས། ས་མཚམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས། བསྐྱེད་ཚུལ་གྱི་
སྒྲོ་ནས། སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས། རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས། སྤྲུལ་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་དུག །
དང་པོ་ལ། དཔའི་སྒྲོ་ནས་ས་ལྟ་བུ་ནས། སྤྲུལ་བྱའི་བར་ཉེར་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་ས་
གསེར་རྒྱ་བ་མེ། །ཞེས་སོགས་དང་། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། ^①སྐྱེད་པ་ས་དང་མཚུངས་པ་
སྟེ། །གཞན་ནི་བཟང་པོའི་གསེར་དང་འདྲ། །རྒྱ་བ་ཡར་གྱི་ཆེས་པ་བཞིན། །གཞན་ནི་མེ་
དང་འདྲ་ཤེས་བྲ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། མོས་སྟོང་གྱི་སྐབས་སུ་མོས་པས་སྟོང་པའི་སེམས་བསྐྱེད།
མ་དག་ས་བདུན་དུ་སྟག་བསམ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད། དག་པ་ས་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་
སྟོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སྐྱིབ་པ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་།

བཞི་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ❶སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་ས་རྣམས་ལ། །མོས་དང་ལྷག་
བསམ་དག་པ་དང་། །རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་གཞན་དུ་འདོད། །དེ་བཞིན་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། དང་པོར་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ནས་དེ་རྗེས་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགོད་པར་འདོད་པ་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། དང་པོར་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཀོད་ནས་དེ་རྗེས་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་
པར་འདོད་པ་ལྷག་ས་རྗེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། རང་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་
མཉམ་དུ་འཛང་རྒྱ་བར་འདོད་པ་མཉམ་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་གསུམ་དུ་ཡོད།

བཞི་པ་ལ། སྤངས་ཀྱི་སྒྲིན་སྤངས་པ་བརྟེན་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྤངས་ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་
ལས། ❷གྲོགས་སྒྲིབས་རྒྱ་སྒྲིབས་རྩ་བའི་སྒྲིབས། །སྒྲིབས་སྒྲིབས་དགེ་བ་གོམས་པ་
ལས། །མི་བརྟན་པ་དང་བརྟན་འབྱུང་བ། །གཞན་གྱི་བརྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
བཤད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། གྲོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་གྱི་སྒྲིབས་ལས་བྱུང་བ་
མི་བརྟན་པ་དང་། རྒྱ་རིགས་ཀྱི་སྒྲིབས་ལས་བྱུང་བ་བརྟན་པ་དང་། སྒྲིབ་དགེ་བ་གོམས་
པའི་སྒྲིབས་བརྟན་པ་དང་། མང་དུ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབས་བརྟན་པ་དང་། ཆེ་འདིར་དགེ་བ་
གོམས་པའི་སྒྲིབས་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་རྣམས་སུ་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་
དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལྟ་བུའོ། །

ལྷ་པ་ལ། སྒྲིབ་པ་སེམས་བསྐྱེད། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ལས། དེ་
གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡང་ས་སྒྲིབ་མ་སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲིན་སྤངས་མི་འཇོག་སྟེ། ས་མ་སྒྲིབ་པའི་རྒྱུད་ལ་
འཇུག་སེམས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་སྒྲིབ་ཡོད་པ་གང་ཞིག ། མཚུངས་

པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། བསྐྱབ་བརྟམ་སྟེ། ^①ཅི་སར་མ་ཆུད་པ་རྣམས་ལ་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
 དཔེར་ན་ཀ་ལ་པིང་ཀའི་སྒྲུ་གྲུ་སྒྲོ་ངའི་ནང་ན་སྐད་འདོན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་འཇུག་སྒྲོམ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་མི་འཛོག་སྟེ། འཇུག་
 སྒྲོམ་ཐོབ་ལ་ཉམས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་འཇུག་སྒྲོམ་ཐོབ་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ཀྱང་སྒྲོན་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲོད་པ་ཉམས་ལེན་ཀྱི་བྱ་བས་ཟེན་
 མ་ཟེན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མི་འཛོག་སྟེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོན་སེམས་རྣམས་སྒྲོད་པ་
 ཉམས་ལེན་ཀྱི་བྱ་བས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ^②ས་ཐོབ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་
 སྒྲོད་པ་དང་བྲལ་བ་མི་སྲིད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཇུག་སྒྲོམ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་མི་
 ལྷན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མི་འཛོག་སྟེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 སེམས་བསྐྱེད་དེ་འཇུག་སྒྲོམ་རྒྱུད་ལྷན་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ཅིང་^③།
 སྒྲོན་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་གཞན་དོན་དུ་
 རྩོགས་བྱང་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཞན་དོན་དུ་རྩོགས་བྱང་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་
 སྒྲོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲོད་པ་ཉམས་
 ལེན་ཀྱི་བྱ་བ་མངོན་དུ་^④གྱུར་པས་ཟེན་མ་ཟེན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་འཛོག་པ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་
 ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྒྲོད་པ་ཉམས་ལེན་ཀྱི་
 བྱ་བ་མངོན་གྱུར་པས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་མངོན་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤེར་ཕྱིན་ཉམས་ལེན་ཀྱི་བྱ་བ་མངོན་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྩོབ་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ།
 དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་སྒྲོ་མངོན་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དམིགས་རྣམ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཁ་ཅིག ། ཆོག་གསལ་ལས། ^①སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོན་ལམ་
ཅམ་དུ་ཟད་དེ་ཆོག་ས་བསགས་པ་ལས་སེམས་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཆོག་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་
པར་ཡང་མ་བྱས་པའོ། །འདྲུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དག་བའི་བཤེས་གཉིན་མཉེས་པར་བྱས་
ཏེ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཅམས་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་དུ་བསམས་ནས། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ཆོག་ས་ཐོབ་མ་ཐོབ་ལ་བྱེད་
པ་མི་འཐད་དེ། སྟོན་སེམས་ལེན་པའི་ཆོག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་
ཆོག་ས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ལ། །ཞེས་སོགས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་
བསྐྱེད་མེད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་དེ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁྲེན་སྐད་ཅིག་
དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་རང་
གི་དངོས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། དེ་དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་
ལས། ^②དེ་ཡི་རྩ་བ་སྟོང་རྗེར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེའི་རྒྱད་ལ་ཀུན་རྫོབ་དངོས་ལྷལ་དུ་བྱེད་པའི་སྟོ་མེད་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་
རྟོགས་པའི་སྟོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་ཁས་ལེན་བའི་གང་ཟག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི། བསྐྱེད་བཅུས་སུ། ^③བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྟོན་པའི་སེམས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཆས་
པའི་སེམས་སོ། །སྟོང་པོ་བཞོད་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ། སེམས་ཅན་གང་སྟོན་

མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་སྒྲོན་པ་དེ་དག་གྱང་དགོན་
 རོ། །དེ་བས་གྱང་གང་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཆས་པའི་
 སེམས་ཤེན་ཏུ་དགོན་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྒྲོམ་
 རིམ་ལས། ^①འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་པན་པའི་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཅིག་ཅིས་གང་
 ཐོག་མར་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི་སྒྲོན་པའི་སེམས་སོ། །གང་པན་ཆད་སྒྲོམ་པ་བཟུང་ནས་
 ཆོགས་རྣམས་ལ་ཞུགས་པ་ནི་འཇུག་པའི་སེམས་སོ། །ཞེས་དང་། སྦྱོང་འཇུག་
 ལས། ^②བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་མདོར་བསྟུན། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་བྱ་སྟེ། །བྱང་ཆུབ་
 སྒྲོན་པའི་སེམས་དང་ནི། །བྱང་ཆུབ་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་རོ། །ཞེས་དང་། འགྲོ་བར་
 འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡི། །བྱེ་བྲག་རི་ལྟར་ཤེས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་མཁས་པས་འདི་
 གཉིས་ཀྱི། །བྱེ་བྲག་རིམ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐོག་ཆེན་
 སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྒྲོན་འཇུག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི། དཔེར་ན།
 བྱོང་བྱེར་དེར་འགྲོ་བར་བྱའོ་སྟམ་པ་གཞིར་བྱས་ལ། གོམ་པ་བོར་བ་སོགས་ལུས་ཀྱི་
 འགྲོ་བའི་བྱ་བས་དངོས་སུ་བེན་མ་བེན་གཉིས་ཡོད་པ་ལྟར། ཐོག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
 གཞིར་བྱས་ལ། སྦྱོང་པ་ཉམས་ལེན་ཀྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་བེན་མ་བེན་གཉིས་ཡོད་པ་
 ལ། ལྷ་མ་འཇུག་སེམས་དང་བྱེ་མ་སྒྲོན་སེམས་སུ་འཛོག་ལ། འཇུག་སྒྲོམ་སྒྲངས་ནས་
 སྦྱོང་པ་ལ་སྒྲོབ་པའི་ཆེ་སྒྲོན་སེམས་མེད་པ་ལྷང་དེའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་སྒྲོམ་
 བཟུང་བའི་རྗེས་སུ་སྦྱོང་པ་ལ་སྒྲོབ་པ་ལ་སྒྲོས་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པས་དེ་ཐོབ་
 པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། འཇུག་སྒྲོམ་ཐོབ་རྗེས་སུ་སྦྱིན་
 སོགས་སྦྱོང་པ་དངོས་སུ་ཉམས་སུ་ལེན་བཞིན་པའི་དུས་ན་རྣམ་མཁྱེན་དོན་གཉེར་གྱི་
 དན་འདུན་དུ་རེ་བས་དངོས་སུ་བེན་པ་སེམས་བསྐྱེད་སྦྱོང་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་

དངོས་སུ་ཟེན་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ❶གཏོང་བའི་སེམས་པ་སྟེལ་བའི་
 རྣམ་པ་ཤར་བའི་དུས་ཉིད་ན་རྣམ་མཁུན་དོན་གཉེར་གྱི་བྱ་འདུན་དུ་རེ་བ་དངོས་སུ་ཡོད་
 པ་ ❷ནི་སྟོང་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟེན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུ་མེད་པའི་
 དུས་ན་དེ་དངོས་སུ་མ་ཟེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་སྟོན་སེམས་ཚོགས་
 ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པར་མངོན་ཏེ། རྒྱན་
 མཐའ་པའི་རྒྱད་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོ་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་
 རྒྱད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྟོང་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་ཟེན་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་རྣམ་མཁུན་དོན་གཉེར་གྱི་བྱ་འདུན་དུ་རེ་བས་
 དངོས་སུ་མ་ཟེན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་
 བསྐྱེད་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་རྒྱད་ལ་རྣམ་མཁུན་དོན་གཉེར་གྱི་བྱ་འདུན་དུ་རེ་བ་དངོས་སུ་
 མེད་པའི་བྱིར། འདུག་སྟོམ་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་སྟོང་པ་ཉམས་སུ་ལེན་བཞིན་པའི་དུས་ན་
 ཡང་རྣམ་མཁུན་དོན་གཉེར་གྱི་བྱ་འདུན་དུ་རེ་བ་དེས་དངོས་སུ་མ་ཟེན་པའི་སེམས་
 བསྐྱེད་སྐབས་དུ་མར་འབྱུང་བའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། ❸སྟོན་སེམས་
 ཚོགས་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་ས་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པར་མངོན་ཏེ།
 ས་ཐོབ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་དེས་དངོས་སུ་མ་ཟེན་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་སྐབས་དུ་མར་འབྱུང་བའི་བྱིར། ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ལས། ❹སྟོང་པ་ཉིད་
 ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆེ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་།
 དེའི་ཕྱིས་ཟེན་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན། སྟོན་འདུག་གང་རུང་ཡང་ཡིན་སྟོང་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་
 སུ་མ་ཟེན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ། སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་

རུང་ཡང་ཡིན་སྒྲི་ད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟེན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་
པ། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དང་པོའི་ས་མཆམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ས་
ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད། གཉིས་པའི་ས་མཆམས་དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་
བར་དུ་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲི་ད་འཇུག་ལས། ^①བྱང་ཆུབ་སྒྲོན་པའི་སེམས་ལས་ནི། །འཁོར་
ཆེ་འབྲས་བྱ་ཆར་འབྱུང་ཡང་། །རི་ལྟར་འཇུག་པ་ཉིད་བཞིན་དུ། །བསོད་ནམས་རྒྱན་
ཆགས་འབྱུང་བ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྒྲི་ད་ཉིད་ཉོག་ས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དངོས་སུ་མ་ཟེན་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་རྒྱད་ལྟན་གྱི་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། སྒྲི་ད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་
སུ་མ་ཟེན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱད་ལྟན་གྱི་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་
མདོན་གྱུར་པ་རྒྱད་ལྟན་གྱི་དེ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅན་
གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྩལ་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པར་
ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མདོ་ལས། ^②སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
རྒྱད་རེ་རེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རིགས་
མཐུན་རྩལ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་མདོན་གྱུར་དུ་རྒྱད་ལྟན་གྱི་སེམས་ཅན་མེད་པ་
ལྷང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག ། ཅ་བར་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་
བྱིར་ཏེ། བྱང་སར། ^③བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་
པའོ། །ཞེས་དང་། མདོ་སྒྲུབ་རྒྱན་ལས། ^④བརྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་ནི། །སེམས་པ་
འདུན་དང་བཅས་པ་སྟེ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། ^⑤ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་གཉིས་ལ་

དམིགས་པའི་འདུན་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྟོན་ལམ་དང་འདུན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ^①སྟོ་བ་ཆེ་དང་ཚུམ་བ་ཆེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་གཙོ་སེམས་སུ་བསྟན་པར་རྒྱན་སྒྲུང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྒྲུང་ལས། ^②སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་རྣམ་པར་རིག་པའོ་རྣམ་པར་རིག་པ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གོང་གི་མདོ་དེའི་དོན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཐ་དད་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་^③རྒྱད་ལྡན་ཀྱི་སེམས་ཅན་མེད་པར་འཆད་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཐ་དད་པ་^④དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་མདོན་གྱུར་དུ་མེད་པར་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ། བདེན་འཇིན་མདོན་གྱུར་བ་རྒྱད་ལྡན་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་བདེན་འཇིན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀ་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་^⑤དང་། གཏོང་སེམས་སྟེལ་བཞིན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་གཏོང་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅིག་དང་། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མདོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པ་གང་ཞེག །དེ་གཉིས་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་^⑥། །

དུག་པ་ལ། སྒྲས་བརྗོད་ཀྱི་སྟོན་སྒྲུབ་དབྱེ་ན། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆམས། སྒྲ་བཤད། བྱང་ཆོས་སོ། །དང་པོ་ནི། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་གང་རུང་གང་ཞེག །རྫོགས་བྱང་གི་གནས་ལུགས་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ཅིང་ཤེས་

རབ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་གཙུག་པོ་ཡིད་
 གྱི་རྣམ་རིག་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་མཆན་ཉིད། མཆན་ཉིད་གྱི་ཟུར་དུ་གང་རུང་སྒྲོས་
 པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པ་
 གཅད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
 དེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་
 རྒྱུད་གྱི་སྒྲོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པ་གཅད་
 པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་དེ་ཡིན་པ་གཅད་པར་བྱ་
 བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ས་དང་པོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སའི་བར་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། ས་མཆམས་ས་དང་པོ་ནས་འཛོག་སྟེ། མདོ་སྒྲུའི་རྒྱན་ལས། ^①དེ་
 ཡི་རབ་དགའ་ཁྱད་པར་འཕགས། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ^②དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་
 ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ན་ཡོད་ཀྱི་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་ལ་མེད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་སྒྲ་
 བཤད་ཅུམ་ལ་བྱབ་པ་མི་འཆོལ། །ལྟ་བུ་ལ། དེས་ཆོག་གི་སྒྲོན་ས་མདོར་བསྟན། རྣམ་
 གཞག་གི་སྒྲོན་ས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན།
 དོན་དམ་པའི་ས་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རབ་ཏུ་མཉེས་པར་གྱུར་པ་དང་།
 བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་རབ་ཏུ་བསགས་པ་དང་། ཆོས་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
 པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྒྲུའི་རྒྱན་ལས། ^③རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རབ་

མཉེས་བྱས། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་རབ་བསགས། །ཚོས་ལ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་
 རི། །སྐྱེ་བྱིང་དེ་ནི་དམ་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། རབ་དགའ་
 བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་ལྡན་ཏེ། ཚོས་དང་། སེམས་ཅན་དང་། རང་གཞན་གྱི་བྱ་བ་
 དང་། ཐོབ་བྱ་མཚོག་ནམས་ལ་སེམས་མཉམ་པ་བརྟེན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚོས་
 ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་
 འབྲུག་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་གཞན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་ཟད་པར་འདོད་པའི་
 བྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་ཉིད་དང་སངས་རྒྱས་ཚོས་བདག་གིས་སྟོང་པ་གཉིས་ངོ་བོ་
 དབྱེར་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཚོས་དང་སེམས་ཅན་ནམས་
 ལ་ནི། །དེ་ཡི་བྱ་བ་སངས་རྒྱས་ཉིད། །མཚོག་ལ་སེམས་མཉམ་བརྟེན་པའི་བྱིར། །དེ་ཡི་
 རབ་དགའ་བྱང་པར་འཕགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཚོས་ཅན། བྱང་པར་དུ་ག་དང་ལྡན་ཏེ།
 སྐྱེ་བའི་བྱང་པར། རྒྱ་ཆེ་བའི་བྱང་པར། སྟོ་བའི་བྱང་པར། བསམ་པ་དག་པའི་བྱང་པར།
 ས་ལྟག་མ་ནམས་ལ་མཁས་པའི་བྱང་པར། སྤང་བྱ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བྱང་པར་དང་
 ལྡན་པའི་བྱིང་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ^①སྐྱེ་བ་རྒྱ་ཆེན་དེ་ལ་སྟོ། །བསམ་པ་ཡང་ནི་དག་
 པ་དང་། །ལྟག་མ་དག་ལ་མཁས་པ་དང་། །ངེས་པར་འབྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཚོས་ཅན། བྱང་ཚོས་དུ་མ་དང་
 ལྡན་ཏེ། རྒྱ་དང་བཅས་པའི་བྱང་པར། བསམ་པའི་བྱང་པར། མོས་པའི་བྱང་པར།
 དམིགས་པའི་བྱང་པར། འགོ་ཚུལ་གྱི་བྱང་པར། ཉེན་གྱི་བྱང་པར། ཉེས་དམིགས་གྱི་བྱང་
 པར། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་གྱི་བྱང་པར། བན་ཡོན་གྱི་བྱང་པར། སྤང་བྱ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་
 འདོད་གྱི་བྱང་པར། མཐར་ཐུག་གི་བྱང་པར་ནམས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།

སྒྲི་རྒྱུ་འཛིན་ཅུ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྒྲིའི་རྒྱུ་ལས། དེ་ཡི་ཅུ་བ་སྒྲི་རྒྱུ་འཛིན་ཅུ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་ས་པ་བྱུང་སྟེ། ཏྲག་ཏུ་སེམས་ཅན་ལ་པན་བར་སེམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^① ཏྲག་ཏུ་སེམས་ཅན་པན་བར་སེམས་པ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་ས་པ་བྱུང་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་མོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^② ཆོས་ལ་མོས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་ས་པ་བྱུང་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་འཆོལ་བར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^③ དེ་བཞིན་དེའི། ། ཡེ་ཤེས་འཆོལ་བར་དམིགས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་པ་བྱུང་སྟེ། ས་གོང་ནས་གོང་དུ་འདུན་པའི་སྟོབས་གྱིས་འགོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^④ གོང་དུ་འདུན་པས་འགོ་བ་སྟེ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏྲག་པ་བྱུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^⑤ སྟོམ་པ་རྒྱ་ཆེན་དེ་ཡི་རྟེན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདུན་པ་བྱུང་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འགོག་པ་དེ་དེའི་ཉེས་དམིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^⑥ ལམ་འགོག་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྒྱུད་པ་བྱུང་སྟེ། ཐེག་དམན་གྱི་སེམས་ཀྱན་སྟོང་ཞིང་དང་དུ་ལེན་པ་དེ་དེའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^⑦ མི་མཐུན་སྟོགས། ། སྟོང་ཞིང་དང་དུ་ལེན་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགྲ་པ་བྱུང་སྟེ། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་དགེ་བ་འཕེལ་བའི་པན་ཡོན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^⑧ བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱི། ། དགེ་བ་འཕེལ་བ་དེའི་པན་ཡོན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྩ་པ་བྱུང་སྟེ། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཏྲག་ལ་སྦྱོར་ཞིང་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^⑨ བ་རོལ་ཕྱིན་ལ་ཏྲག་སྦྱོར་བ། ། དེ་ནི་ངས་པར་འབྱུང་བར་བརྟེན། ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྩ་གཅིག་པ་བྱུང་སྟེ། སོ་སོ་རང་གི་སྐབས་དང་སྦྱོར་བས་མཐར་ཐུག་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་

ཉིད་ལས། ^①འདི་ཡི་མཐར་ཐུག་ས་ཡིན་ཏེ། །སོ་སོ་རང་གི་དེར་སྒྲིད་པས། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སེམས་བསྐྱེད་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་པན་ཡོན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མ་དང་ལྡན་ཏེ།
འདི་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་སྒོ་དམ་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསོད་ནམས་
རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་དང་། ངན་འགྲོའི་རྒྱ་སྒར་བསགས་འདག་ཅིང་བྱི་མ་འཕྲོ་ཆད་པ་
དང་། བདེ་འགྲོའི་རྒྱ་གསར་དུ་བསག་ཅིང་། སྒར་བསགས་གོང་འཕེལ་དུ་བྱེད་པ་དང་།
དགེ་བ་སྒར་བསགས་རྣམས་གསེར་འབྱུར་གྱི་ཅིས་ལྷགས་སྒང་སྒྲོང་ཐུག་མང་པོ་གསེར་
དུ་བསྐྱར་བ་ལྟར། ལྷ་མེད་རྫོགས་བྱང་གི་རྒྱར་འབྱུར་བས་བད་པའི་མཐའ་མེད་པ་དང་།
རྟེན་གྱི་གང་ཟག་རི་ལྟར་དམན་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་འགྲོ་བ་
ལྷ་མི་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐུག་མཆོད་གྱི་གནས་སུ་འབྱུར་བ་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། དང་པོ་
བྱུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འབྲེལ་ལས། ^②བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་མ་བསྐྱེད་པར། །སངས་
རྒྱལ་ནམ་ཡང་མི་ཐོབ་ཅིང་། །འཁོར་བར་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པ་ཡི། །ཐབས་གཞན་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་སྤེང་བ་ལས། ^③བདག་ཉིད་དང་ནི་འཇིག་རྟེན་འདི། །ལྷ་
མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ན། །དེ་ཡི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། སྒྲིད་འཇུག་ལས། ^④གང་ནས་བཟུང་སྟེ་སེམས་ཅན་ཁམས། །མཐའ་
ཡས་རབ་ཏུ་སྒྲོལ་བའི་བྱིར། །མི་ལྷོག་པ་ཡི་སེམས་ཀྱིས་སུ། །སེམས་དེ་ཡང་དག་སྒྲངས་
གྱུར་པ། །དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་གཉིད་ལོག་གམ། །བག་མེད་གྱུར་གྱང་བསོད་ནམས་
ལྷགས། །རྒྱན་མི་ཆད་པ་དུ་མ་ཞིག །ནམ་མཁའ་མཉམ་པར་རབ་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། སྒྲིད་འཇུག་ལས། ^⑤སྒྲིག་པ་སྟོབས་ཆེན་མི་བཟད་
བྱས་ན་ཡང་། །དཔའ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིགས་པ་ཆེན་པོ་ལྟར། །གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུད་

གྲིས་འགོལ་འགྱུར་བ། །དེ་ལ་བག་ཅན་རྣམས་གྲིས་ཅིས་མི་རྟོན། །ཞེས་དང་། ❶སྡེག་པ་
 ལྟོབས་ཆེན་ཞིན་ཏུ་མི་བཟད་པ། །དེ་ནི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་མིན་པ། །དགེ་
 གཞན་གང་གིས་ཟེལ་གྲིས་གཞོན་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ❷དེ་ནི་དུས་མཐའི་མེ་བཞིན་
 སྡེག་ཆེན་རྣམས། །སྐད་ཅིག་རེ་རེར་སྡེག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། བྱམས་པའི་
 རྣམ་པར་ཐར་པའི་མདོ་ལས། ❸རིགས་གྲི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་དོ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཆག་
 གྱང་གསེར་གྲི་རྒྱན་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྲིས་གཞོན་ཅིང་དོ་རྩེ་རིན་
 པོ་ཆེའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ་དབྱལ་བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བསྐྱོག་གོ། །རིགས་གྲི་བྱ་དེ་
 བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དོ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ནན་ཏན་དང་བྲལ་
 ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གྲི་ཡོན་ཏན་གྲི་གསེར་གྲི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྲིས་
 གཞོན་ཅིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ་འཁོར་བའི་དབྱལ་བ་ཐམས་
 ཅད་རྣམ་པར་བསྐྱོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་པ་དང་ལྷ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྦྱོང་
 འཇུག་ལས། ❹གསེར་འགྱུར་ཅི་ཡི་རྣམ་པའི་མཆོག་ལྟ་བུ། །མི་གཙང་ལུས་འདི་སྤངས་
 རས་རྒྱལ་བའི་སྒྲི། །རིན་ཆེན་རིན་ཐང་མེད་པ་བསྐྱུར་བས་ན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཞེས་བྱ་
 བ་རབ་བཏན་གཟུང་། །ཞེས་དང་། དགེ་བ་གཞན་ཀུན་ཆུ་ཞིང་རི་བཞིན་དུ། །འབྲས་བུ་
 སྦྱང་པས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་གྲི་ལྡོན་ཞིང་རྟག་པར་ཡང་། །འབྲས་
 བུ་སྦྱང་པས་མི་ཟད་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དཔལ་སྦྱིན་གྲི་མདོ་ལས། ❺བྱང་
 ཆུབ་སེམས་གྲི་བསོད་ནམས་གང་། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་གཟུགས་མཆིས་ན། །རྣམ་མཁའི་
 ཁམས་ནི་ཀུན་གང་སྟེ། །དེ་ནི་དེ་བས་ལྟག་པར་གྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དུག་པ་
 གྲུབ་སྟེ། སྦྱོང་འཇུག་ལས། ❻བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་གྱུར་ན་སྐད་ཅིག་གིས། །འཁོར་བའི་
 བཙོན་རར་བསྐྱམས་པའི་ཉམ་ཐག་རྣམས། །བདེ་གཤེགས་རྣམས་གྲི་སྒྲས་ཞེས་བརྗོད་བྱ་

ཞིང་། །འཛིག་ཏེན་ལྷ་མིར་བཅས་པའི་ཕྱག་བྱར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

ལྷ་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ། སེམས་བསྐྱེད་
པའི་ཚད། ཆོ་གས་གཟུང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། རྫོ་བོའི་ལྷགས་དང་། རྒྱལ་སྐས་ཞི་བ་
ལྷའི་ལྷགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་སྒོ་སྒྲོང་བར་
གསུངས་ཏེ། མར་ཤེས་ནི། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། ❶ མ་ཡི་ཐུག་མཐའ་རྒྱ་ཤུག་ཆོག་གྱ་
ཅ་མ། །རིལ་བྱས་བགྱངས་ཀྱང་ས་ཡིས་ལང་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་
ཅན་གཅིག་གིས་བདག་གི་མ་དེའི་ཡང་མར་བྱས་པའི་གྱངས་སྒྲོང་གསུམ་གྱི་སའི་རྒྱལ་
རིལ་བྱ་རྒྱ་ཤུག་གི་ཆོག་གྱ་ཅ་མ་དུ་བྱས་ཏེ་བགྱངས་ཀྱང་བགྱངས་མི་ཆོད་པར་གསུངས་
པ་ལྟར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་གི་མ་བྱས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་སྟམ་དུ་བསྒྲོམ།

དེན་དུ་ནི། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། ❷ དེ་དེས་རྒྱ་མཆོ་བཞི་ལས་ལྷག་པ་ཡི། །འོ་མ་
འཐུང་སྟེ་ད་དུང་སོ་སོ་ཡི། །སྒྲེ་བོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་འཁོར་བ་པས། །དེ་བས་ཆེས་མང་
ཉིད་དུ་བརྟུང་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདག་གི་མ་བྱས་པར་མ་ཟད། མ་བྱས་
དེས་ཀྱི་བདག་གི་བདེ་བ་སྦྱུག། རྒྱག་བསྐྱེད་བསལ་བཞིན་རུ་ཞོས་བསྐྱེད་པ་ཤ་སྟག་
ཡིན་སྟམ་དུ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །

དེན་གཞོ་བ་ནི། སྒོ་བ་སྤྲིངས་ལས། ❸ ཉེ་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོའི་ཁོངས་སུ་ཆུད་
གྱུར་པ། །སྒྲོང་གི་ནང་དུ་ལྷུང་བ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་བཞིན་དུ། །སྒྲེ་འཆི་འཕོས་པས་ངོ་མ་ཤེས་པ་
དེ་བོར་ནས། །གལ་ཏེ་གཅིག་ཐར་བྱེད་ན་དེ་ལས་ཁྲེལ་བོར་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར།
བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་སྦྱུག་ཅིང་རྒྱག་བསྐྱེད་སེལ་བའི་ཐབས་ལ་
འབད་དགོས་ཏེ། སེམས་ཅན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་གི་བདེ་བ་སྦྱུག་ཅིང་རྒྱག་
བསྐྱེད་བསལ་བའི་དེན་ཅན་ཤ་སྟག་ཡིན་སྟམ་དུ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །

ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་བློ་ཅན་
འདི་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ཕྱད་ན་འཕྱད་པར་གྱུར་ཅིག །འཕྱད་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་བསྐྱོམ་
པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བྱམས་པ་དེ་པན་ཡོན་དང་ལྡན་ཏེ། ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱིས་པོ་
ལས།^①བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་དགྲིགས་པའི་ཞིང་དག་ན། །མཆོད་པ་རྣམ་མང་དཔག་མེད་རི་
སྒྲེད་པར། །སྐྱེས་མཆོག་རྣམས་ལ་དེ་ཡིས་ཉག་མཆོད་པས། །བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱི་
གངས་དང་ཆར་མི་པོ་ད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་བློ་ཅན་འདི་རྣམས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་བ་སྒྲིང་རྗེ་
སྙམ་དུ་ཡིད་འཁུལ་འཁུལ་གྱི་བར་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །

སྤྱག་བསམ་རྣམ་དག་ནི། དེའི་རྗེས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་འདི་བདག་
གཅིག་ལུས་བསལ་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་ཡིད་འཁུལ་གྱི་བར་དུ་བསྐྱོམ་པའོ། །དེ་བྱུག་པོ་དེ་
ཀྱའི་མན་ངག་བྱུག་གོ། །

འབྲས་བུ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ནི་དེ་ལྟར་སྒོ་སྤྲངས་པའི་རྗེས་སུ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་སེལ་བ་དང་། བདེ་བ་སྤྱབ་པའི་ཐབས་དེ་ལྟར་བདག་ལ་མི་
འདུག་སྟེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་རྫོགས་པའི་སྒོ་ནས་
བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་བསྐྱེད་ཏེ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ས་ལ་འགོད་པའི་བྱིར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་
དམ་བཅའ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་སྒོ་ནས་སྒོ་སྤྲངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
བདག་གཅེས་འཛིན་གྱི་སྒོ་དོར་ནས་གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་གི་བདེ་
བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིན་པར་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་སྤྲོད་པར་གྱུར་ཅིག ། སྤྲོད་པར་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། སྤྲོད་འཇུག་ལས།^①གང་ཞིག་བདག་དང་གཞན་དག་ནི། །སྤྲོད་པར་བསྐྱེད་པར་འདོད་
པ་དེས། །བདག་དང་གཞན་དུ་བརྟེན་བྱ་བ། །གསང་བའི་དམ་པ་སྤྲོད་པར་བྱ། །ཞེས་དང་།
འཇིག་རྟེན་བདེ་བ་ཇི་སྟེན་པ། །དེ་ཀྱན་གཞན་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། །འཇིག་རྟེན་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཇི་སྟེན་པ། །དེ་ཀྱན་བདག་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆད་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མན་ངག་བཞིན་དུ་
སྤྲོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ལེགས་པར་འཁྱུལ་བྱུང་བའི་སྤྱིང་བ་བྱུང་པར་ཅན་སྤྲོས་པ་
ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྤྲོས་པའི་ཆད་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བྱ་རམ་གྱི་ཤུན་པའི་ནང་གི་རོ་
མངར་བ་དང་འབྲེལ་བ། སྤྱིང་བ་བྱུང་པར་ཅན་མ་སྤྲོས་གོང་གི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་
པར་འདོད་པའི་བསམ་པ་ནི། བྱ་རམ་ཤིང་གི་ཤུན་པའི་རོ་མངར་བ་ཅན་དང་འབྲེལ་བ། སྤྱག་
བསམ་བསྐྱེད་པའི་མདོ་ལས།^②བྱ་རམ་ཤིང་ཤུན་སྤྱིང་པོ་ཅི་ཡང་མེད། །དགའ་བར་བྱ་བའི་རོ་
ནི་ནང་ན་འདུག །ཤུན་པ་ཐོས་པའི་མིས་ནི་བྱ་རམ་རོ། །ཞེས་པོ་རྟེན་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་
རོ། །རི་ལྷ་ཤུན་པ་དེ་བཞིན་སྤྲོས་པ་སྟེ། །རོ་ལྷ་བྱ་ནི་དེ་ལ་དོན་སེམས་ཡིན། །དེ་ལྷ་བསམ་ན་སྤྲོ་
ལ་དགའ་སྤྱིངས་ལ། །རྟག་ཏུ་བག་ཡོད་བྱས་ལ་དོན་སེམས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། སྤྱང་བའི་ཡུལ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག །རི་ལྷ་སྤྱང་བའི་ཆོ་
གཞོ། །དང་པོ་ནི། གོང་མ་རྣམས་སྤྲོད་སེམས་དང་ལྡན་ཞིང་དེའི་བསྐྱེད་བྱ་ལ་གནས་པས་
མི་ཆོག་གི། །འཇུག་སྤྲོད་དང་ལྡན་པ་གཅིག་དགོས་པར་བཞེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷ་ལྷ་
སོགས་ལུས་དང་བསམ་པའི་སྤྲོད་ནས་སྤྲོད་སེམས་སྤྱི་རུང་བ་ཐམས་ཅད་འདིའི་རྟེན་དུ་
རུང་ཡང་འདི་ནི་ལམ་སྤྲོད་འགྲེལ་པར་^③འཁོར་བའི་ཡིད་འབྱུང་བ་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་
བྱུང་བ་ཤེས་རབ་དང་སྤྱིང་རྩེ་ཆེ་བ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ། སྒྲོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྐབས་འགོ་ཁྱད་
 བར་ཅན་བྱ་བ་དང་། གནས་བརྒྱན་ཅིང་། ཉེན་བཟུམ། མཆོད་པ་བཤམས། གསོལ་བ་
 བཏབ་ཅིང་སྐབས་འགོའི་བསྐབ་བྱ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐབ་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི།
 སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་མདུན་དུ་ཙོག་པུར་འདུག་སྟེ། ཐལ་མོ་སྒྲར་ནས། ཕྱགས་བཅུན་བཞུགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ་
 ལམ། སྒྲོབ་དཔོན་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བས་སྐྱེ་བ་འདི་དང་སྐྱེ་
 བ་གཞན་དང་གཞན་དག་ཏུ་སྐྱིན་པའི་རང་བཞིན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་རང་བཞིན་དང་།
 སྒོམ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་བདག་གིས་བགྱིས་པ་དང་། བགྱིད་དུ་སྦྱལ་བ་
 དང་བགྱིས་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་འདི་ས་རི་ལྟར་སྒོན་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་ས་ཆེན་པོ་
 ལ་རབ་ཏུ་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་
 དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་མིང་
 འདི་ཞེས་བགྱི་བས་ཀྱང་དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་རི་སྤྱིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ལ་མཆིས་
 གྱི་བར་དུ་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་
 བགྱིའོ། །མ་གྲོལ་བ་རྣམས་གྲོལ་བར་བགྱིའོ། །དབུགས་མ་ཕྱིན་པ་རྣམས་དབུགས་དབྱུང་
 བར་བྱའོ། །ཡོངས་སུ་སྤྱངན་ལས་མ་འདས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤྱངན་ལས་འདའ་བར་
 བགྱིའོ། །ཞེས་ལན་གསུམ་བརྗོད་དེ་སྤང་ངོ་། །སྒྲོབ་དཔོན་མ་རྟེན་ན། སེམས་བསྐྱེད་གྱི་
 ཆོ་ག་རྩོ་བོས་མཛད་པ་ལས། དེ་ལྟར་སྒྲོབ་དཔོན་མེད་ཀྱང་བདག་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
 སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་དང་ཕྱགས་བཅུདེ་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་བསམས་ཏེ། ཕྱག་འཆལ་བ་དང་མཆོད་པའི་ཕྱིར་

ཆོ་ག་ལ་སོགས་པ་བྱས་ནས་གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོ་ག་
སྤངས་པའི་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་གོ་རིམ་སྤྲུལ་བཞིན་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་སློན་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་སློབ་མ་ལ་
བརྗོད་པར་བྱ། དེས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་དང་། གཞན་
ཡང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལ་ཐོས་བསམ་ཚུལ་བཞིན་
དུ་བྱས་པའི་སློན་སེམས་སྡོད་མཐའ་དག་སྤྱོད་བ་དང་། དག་ཆོགས་མཐའ་དག་རང་ཉིད་
གྱིས་སྐྱབ་ཅིང་གཞན་ཡང་དེ་ལ་འགོད་པ་དང་། དེ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་དག་བའི་
ལེགས་སོ་བརྗོད་ཅིང་^①ཡིད་གྱིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བསྐྱོམས་ཤིང་རང་གཞན་གྱི་དག་ཅ་
ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་པ་མི་ཉམས་ཤིང་གོང་ནས་
གོང་དུ་འཕེལ་བའི་བྱིར་དུ་ཉིན་ལན་གསུམ་མཆན་ལན་གསུམ་དུ་བསྡོམ་བ་དང་སློན་ལམ་
རྣམ་པར་དག་པས་རྒྱས་གདབ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་དག་བྱེད་ཀྱི་གདམས་ངག་བཤད་པ་ལ། མཆམས་སྐྱར་
བ་དང་། རོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། སེམས་བསྐྱེད་པ་
དང་གདམས་ངག་དང་། །ཞེས་བཤད་ན། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་གདམས་ངག་འཆད་
པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་འདོད་
པའི་ཡུལ་དུ་འཕངས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་ལ་གདམས་ངག་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱིས་ཉམས་
སུ་ལེན་དགོས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་མཆམས་སྐྱར་བ་
ལ།^②དབྱེ་བ་ཞར་ལ་བརྗོད་ནས་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དུས་རིམ་ལྟར་བཞིན་དུ་རོན་དུ་གཉིར་བར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་

ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེས་འཕངས་པའི་ཆོས་འབྲུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་ཐོབ་
པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་པའི་དོན་གྱིས་མངོན་པར་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདོམས་པ་ནི་
གདམས་ངག་སྟེ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། གདམས་ངག་སྒྲིར་བསྟན་པ་དང་། རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བཞུགས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། བསྟན་བཞུགས། མཇུག་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
གདམས་ངག་ནི། །བཙུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པས་བསྟན།

གཉིས་པ་ལ། སྐབས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གདམས་པ། སྐབས་པའི་དམིགས་པ་བདེན་
བཞིན་ལ་གདམས་པ། ཉན་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གདམས་པ། སྐབས་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པ་དང་བཞིན་ལས། དང་པོ་ནི། སྐབས་དང་། ཞེས་བཞུགས། གཉིས་པ་ནི།
བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །ཞེས་བཞུགས། གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དགོན་
མཆོག་གསུམ། །ཞེས་བཞུགས། བཞིན་པ་ལ། སྐབས་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་སྟོང་ག། སྐབས་པ་
གཞན་གྱི་བྱིང་ལ་མི་འཇོག་པ། སྐབས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ། སྐབས་པ་མཐར་
ཐུག་པའི་རྒྱ་ལ་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོང་འཇུག་ལས། ❶ ལེ་ལོ་ངན་ལ་ཞེན་པ་
དང་། །སྒྲིད་ལུག་བདག་ཉིད་བརྟན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོམས་ལས་འཇིན་
པའི་ལེ་ལོ་སྟོང་བྱེད་མ་ཞེན་པའི་བརྟོན་འབྲས་ལ་གདམས་པ། སྒྲིད་ལུག་པའི་ལེ་ལོ་སྟོང་
བྱེད་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་བའི་བརྟོན་འབྲས་ལ་གདམས་པ། བདག་ཉིད་ལ་བརྟན་པའི་ལེ་ལོ་
སྟོང་བྱེད་ལམ་ཡོངས་སུ་འཇིན་པའི་བརྟོན་འབྲས་ལ་གདམས་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ནི། མ་ཞེན། ཞེས་བཞུགས། གཉིས་པ་ནི། ཡོངས་སུ་མི་ངལ་དང་། །ཞེས་བཞུགས།
གསུམ་པ་ནི། ལམ་ནི་ཡོངས་སུ་འཇིན་པ་དང་། །ཞེས་བཞུགས། གཉིས་པ་ནི། སྐྱོན་ལྡང་
ནི། ཞེས་བཞུགས། གསུམ་པ་ནི། མངོན་ཤེས་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་རྒྱུ་དང་། ཞེས་བཞུགས། བཞི་

པ་ལ། མཐོང་ལམ་ལ་གདམས་པ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་ལ་གདམས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
 མཐོང་ལམ་དང་། །ཞེས་བཤད། གཉིས་པ་ནི། སྒྲོམ་ཞེས་བྱ་ལ། ཞེས་བཤད། གསུམ་པ་
 མཐུག་བསྟུ་བ་ནི། ^①དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། ཞེས་པ་ནས། ^②དེ་དག་ནི་གདམས་
 ངག་གི་སྐབས་སུ་ཉེན་འདི་ཙམ་ཁོ་ནས་དོན་ཐམས་ཅད་སྟན་སུམ་ཆོག་གས་པར་འགྱུར་
 བས་གདམས་ངག་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་ལྟོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་རྟོགས་དཀའ་བ་བྱེ་བྲག་
 ཏུ་བཤད་པ་ལ། དབང་པོ་རྟུལ་དང་རྟོན་པོ་དག། ཅེས་སོགས་གསུངས།

དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དབྱེ་བ་ཞར་ལ་བརྗོད་ནས་གདམས་ངག་སྟེ། ཞེས་
 པའི་སྐབས་སུ། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཉན་པའི་ཉེན། རྒྱ་
 གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་པ། ཡུལ་གང་ལ་ཉན་པ། གདམས་ངག་གི་ངོ་བོ། ས་མཆམས་
 དང་ལྔ་ལས།

དང་པོ་ནི། སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཉན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་གང་ཟག་
 ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཡོད་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་གས་ལམ་ཆེན་པོ་
 ཐོབ་ནས་སངས་རྒྱས་དངོས་ལ་གདམས་ངག་ཉན་ཀྱས་ཏེ། ^③དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དུས་ངེ་ལྟ་བ་
 བཞིན་དུ་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པ། ཞེས་དང་། མདོ་སྤྱིའི་རྒྱན་ལས། ^④བསམ་གཏན་
 ལ་ཐོབ་མདོན་པར་ཤེས། །མདོན་པར་སྐྱབ་པའི་སྒྲོ་ནས་ནི། །སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་
 མེད་པ་ལ། །མཆོད་པའི་སྤྱིར་དང་ཉན་པའི་སྤྱིར། །འཇིག་རྟེན་ཁམས་ན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དངོས་སུ་
 ཉན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོ་ལས། ^⑤ལྟའི་བྱ་གང་
 དག་གིས་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་

དག་གིས་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ནས་ཚོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྒྲུལ་ས་གདམས་ངག་དངོས་སུ་ཉན་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་
སྡེའི་རྒྱན་ལས། ❶ དེ་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་ལས་ནི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་ཞི་གནས་
དང་། །ཡེ་ཤེས་ཡངས་པ་ཐོབ་བྱའི་བྱིར། །གདམས་ངག་རྒྱ་ཆེན་མོ་དཔར་འབྱུང་། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། འོ་ན། ཚོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ངོ་བོ། རྒྱ་
བཤའ་། ས་མཆོམས་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། གསེར་སྤང་ལས། ❷ མཆོན་ཉིད་ནི་གང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ན་རྒྱལ་
བ་རྣམས་ལས་གསུང་རབ་གྱི་ཆོག་དོན་བབྱང་ལས་འདས་པ་འཛིན་པར་བྱས་པའི་བྲན་པ་
དང་ཉིང་རེ་འཛིན་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའི་❸། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་བཤའ་
ལས། ❹ ལམ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་མཐོང་བ་དང་། དེ་ལ་ཚོས་ཐོས་
པའི་སྒྲིབ་བྱེད་རགས་པ་པལ་ཆེར་སྤངས་ནས་མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྒྲུལ་ས་གདམས་ངག་
དངོས་སུ་ཉན་པའི་བྱིར་པར་བྱེད་པར་ཅན་སྒྲིམ་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་
ནི། ཚོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེའི་རྒྱར་བསྐྱལ་པ་དུ་མར་ཚོགས་
བསགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
རིགས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཐོས་པ་མང་བ་དང་། རིགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་བཞི་པལ་ཆེར་
དང་བྲལ་བ་དགོས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅིའི་བྱིར་ཚོས་རྒྱན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཚོས་གསུང་
རབ་གྱི་ཆོག་དོན་བབྱངས་ལས་འདས་པ་རྒྱན་བར་མ་ཆད་པར་འཛིན་བྱས་པའི་ཉིང་རེ་

འཇིན་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ^①ཆོག་གསལ་ལམ་
པ་ཉིད་དུ་སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་གྱུར་ན་གང་ཞིག་ཐོས་པས་ཆོག་དང་དོན་མ་ལུས་
པར་འཇིན་པར་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཇིན་འཐོབ་ལ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་གསལ་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་
ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། སྟོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཉན་རང་ལམ་མ་
ཞུགས་ཀྱི་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་སོགས་དུ་མ་ཡོད།

བཞི་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བའི་ཐབས་སྟོན་^②པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ངག་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། གདམས་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དང་། རྗེས་བསྟན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གཉིས་ལས།
ཐོབ་ཐེན་གྱི་ཡོན་ཏན་འཕེལ་ཕྱིར་དུ་གདམས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་། དང་པོའི་
མཆན་ཉིད། སྒར་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་གསར་དུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་འདོམས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
གདམས་ངག་དེ། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཉི་ཁྱིམ་འགྲེལ་ལས། ^③དེ་ལ་དོན་དུ་
གཉེར་བའི་དོན་ཐོབ་པའི་བྱ་བ་ཉི་བར་སྟོན་པ་ནི་གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་
ཏེ། ཐོབ་ཐེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་སྦྱང་བའི་དོན་གྱིས་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ནི་
གདམས་ངག་ཡིན་ལ། དེའི་འོག་ཏུ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་ན། རྗེས་སུ་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་འདི་ལྟར་ན་གོ་རིམས་བསྒྲགས་སྟེ་འཇོག་
དགོས་ཏེ། ^④དེས་འཕངས་པའི་ཆོས་འབྱུང་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ཡོངས་སུ་
བསྐྱེད་བའི་དོན་གྱིས་མངོན་པར་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདོམས་པ་ནི་གདམས་ངག་སྟེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བའི་ཐབས་མ་ལོར་བར་སྟོན་
 པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དག་རྣམ་དག ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན་མི་
 འཐད་དེ། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཅུ་^①སྟོན་པའི་སེམས་ཅུ་པའི་
 བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དག་རྣམ་
 དག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་མ་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ། དེ་འདྲ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་^②རབ་དེ། དེའི་མཆན་ཉིད་
 ཟེར་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 ཆོ་གས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་དེ། ཞེར་འབྱུང་གི་བསྐྱུས་དོན་
 ལས།^③ལས་དང་པོ་པའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་གདམས་དག་
 གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་སེམས་སྒྲུབ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་དེ་གདམས་དག་དངོས་སུ་ཉན་པ་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཆོས་
 ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་དང་ནས་རྣམ་མཁྱེན་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོ་ག་གསལ་ལས།^④བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་ནི་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་མི་བྱེད་
 དེ། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཞེས་སྐྱེད་པར་རུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། སྤྱིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་གདམས་དག་དངོས་སུ་མི་ཉན་ཏེ།
 མདོ་ལས།^⑤ཉེར་འགྲོ་ང་ནི་སངས་རྒྱས་ཏེ། ། ང་ལ་སྟོབ་དཔོན་སུ་ཡང་མེད། ། ཅེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ་སྟེ། སྤྱིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཆེ་སྟོབ་
 དཔོན་གཞན་གྱི་གདམས་དག་ལ་མི་སྟོས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་

ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བཟོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བཟོད་དུ་མེད་པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་
གངས་དང་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་སྡེ་ཆོན་བཙུ་གཉིས་ཐོབ་པའི་སྲིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་
མེད་པར་ཐལ། དེ་དང་གངས་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཉན་
པའི་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ངག་དོན་ནི། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱས་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱ་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན།
དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེས་སྤར་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་ཐེན་གྱི་
ཡོན་ཏན་རྣམས་མི་ཉམས་ཤིང་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངག་
ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་
ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ལ་མ་བྱལ།
ཁོ་ན་རེ། ངག་མ་སྤྱས་པར་གདམས་ངག་སྟོན་པ་མེད་པར་ཐལ། གདམས་ངག་ཡིན་ན།
ངག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ངག་མ་སྤྱས་པར་ཆོས་སྟོན་པ་མེད་པར་ཐལ་
ལོ། ཁྱེད་ན་མ་བྱལ། གཞན་ཡང་། གདམས་ངག་ཡིན་ན། རང་རྒྱ་སྤྱེས་བུའི་བྱེད་པ་ལྟེ་རྒྱ་
ལས་བྱང་བས་བྱལ་བར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ངག་ཡིན་པས་བྱལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་གོ། །

འོ་ན། སྤྱབ་དང་། ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་སྤྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་འདོམས་པའི་
གདམས་ངག་འཆད་ན་འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།
བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་སྤྱབ་པའི་ངོ་བོ་དང་བྱེད་པར་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། གོང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པར་བྱ་བ་
མང་དུ་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྱལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ལ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བུས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་བྱང་

ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྒྲི་དེ་པར་བཞི། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་
 དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ལྷ་རིའི་བྱ་འདིས་བྱང་ཆེན་ཤེས་
 ཕྱིན་ལ་སྒྲི་དེ་པོའི་ཆེ་བྱང་སེམས་ཡོད་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་པར་རྗེས་
 སྤྲི་མི་མཐོང་ངོ། །ཞེས་པ་ནས། ལྷ་རིའི་བྱ་དེ་ལྷ་སྒྲི་དེ་པོའི་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྒྲི་དེ་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། ❶ ལྷ་རིའི་བྱ་གལ་ཏེ་འཇམ་བུའི་སྒྲིང་
 འདིར་དག་སྒྲིང་ལྷ་རིའི་བྱ་དང་། མོ་ཁྱུ་འགལ་གྱི་བྱ་དང་། ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ནམས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན།

གཉིས་པ་མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པའི་སྒྲི་ནས་སྐབས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་འདོམས་པའི་
 གདམས་ངག་སྒྲིན་པ་ལ། སྐབས་དང་། ཞེས་གསུངས། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲི་ནས་འཆད་
 པ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ལ་ཡང་། ཤེས་
 རབ་ལ་གདམས་པ་དང་། ཐབས་ལ་གདམས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ཆོན་དང་
 པོའི་དོན་བཤད་པའི་སྒྲི་ནས་ཤེས་རབ་ལ་གདམས་པ་དེ་སྒྲིན་པ་ལ། ❷ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལས་མི་འདའ་བས་མི་
 དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྒྲོབ་པ་སྐབས་པ་ལ་འདོམས་པ་དང་།
 ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་ཆོན་གཉིས་པ་དེའི་དོན་བཤད་པའི་སྒྲི་ནས་ཐབས་ལ་
 གདམས་པ་དེ་སྒྲིན་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རི་སྐད་བཤད་པ་སྐབས་པ་
 ལ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་སྒྲོབ་པ་སྐབས་པ་ལ་འདོམས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་མདོ་དང་
 པོའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོད་བཞིན་དུ། ཞེས་པས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་བསྟན་ལ།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སྤྲི་མི་མཐོང་ངོ། །ཞེས་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་

བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐ་སྟོན་དུ་ཡོད་པ་དང་། བྱི་མས།
དོན་དམ་པར་མེད་པར་བསྟན་པའི་བྱིར།

མདོ་ཆོན་གཉིས་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་བཤད་པ་དང་།
ཤུགས་བསྟན་གྱི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉན་རང་གི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱུང་པར་དུ་
འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་མི་སྟོབ་པའི་མིང་ཅན་ཤུ་རེའི་བྱ་དང་མོ་ཁྱུ་འགལ་གྱི་བྱ་
གཉིས་མཆོག་བྱང་གཅིག་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་དང་སྤངས་རྟོགས་ཆ་འདྲ་བའི་ཉན་ཐོས་
མི་སྟོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཇམ་བུའི་སྤྱིང་འདིས་མཆོན་ནས་སྟོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟོན་གྱི་
ཁམས་ཡོངས་སུ་གང་བར་གྱུར་ཀྱང་། དེ་དག་གིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱལ་
པ་མང་པོར་བསྐྱོམས་པའི་བསོད་ནམས་ལས། བྱང་ཆོན་ཉིན་གཅིག་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་སྐྱོམ་པ་བསོད་ནམས་ཆེས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་སྐྱོམ་པ་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་གནས་པའི་བྱང་
འདས་ལ་འགོད་པའི་བྱིར་དུ་ཡིན་ལ། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱི་དེ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཉི་སྟངས་ལས། ❶ དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་པོ་
རྣམས་མཐོང་བ་དང་སྐྱོམ་པའི་ལམ་དག་ལས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ། འདམ་བུའི་ཆལ་ལྟར་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞོད་པ་ཆུང་དུ་ཡང་མི་བཟོད་པ་དང་། འོད་མའི་ཆལ་མེ་
མཆོན་དག་གིས་གཅོད་❷ དཀའ་བ་བཞིན་དུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དྲག་པོའི་གཞོད་པ་
དང་སྤང་གྱུང་དག་པའི་རྩ་བ་མི་ཆད་པ་དང་། བྱ་རམ་ཤིང་དང་འདྲ་བར་གནས་སྐབས་
གཞན་ཐོབ་ཀྱང་ངན་སོང་ཆད་པའི་བྱིར་བདེ་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་རྒྱན་མ་ཆད་པའི་སྐྱོར་བས་
ཆོས་བསྐྱོམ་པའི་མངར་བ་ལས་མི་འདའ་བ་ཉིད་དང་། སྤྱིག་མ་དང་འདྲ་བར་སྐྱུར་དུ་

མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དང་། འབྲས་དང་
འདྲ་བར་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་འབྲས་བྱ་མཆོག་ཉིད་ཡིན་པ་དང་།
རི་ལྟར་མཐོང་ལམ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉིལ་དང་འདྲ་བར་མེ་རྟོག་ལ་
སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཐ་མི་དད་དུ་བེན་ཀྱང་དུས་གཞན་དུ་སྒྲོམ་པ་ལས་སྤངས་པའི་བྱད་
པར་མཐོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་དུག་པོ་རྣམས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས། དོན་ནི་སྤར་གྱི་མདོ་དེས་ཤུགས་ལ་འཐོབ་བྱའི་རྟོགས་པའི་ཆོས་དུག་བསྟན་
ལ། དེས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལམ་རྟོག་དེ་འདམ་བུ་དང་འདྲ་སྟེ། འདམ་བུ་གཞོད་པ་ཆུང་
དུ་ཡང་མི་བཟོད་པ་བཞིན་དུ། འདིས་ཀྱང་ལས་ཉན་གྱི་གཞོད་པ་ཆུང་དུ་ཡང་མི་བཟོད་
པའི་ཕྱིར། ཅེ་མོ་ནི་འོད་མ་དང་མཚུངས་ཏེ། འོད་མ་དེ་མེ་མཆོན་གྱིས་གཅད་^①དཀའ་བ་
བཞིན་དུ། འདི་ཐོབ་ནས་ལོག་ལྟས་དག་ཅ་གཅོད་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། བཟོད་པ་བྱ་རམ་
ཤིང་དང་འདྲ་སྟེ། བྱ་རམ་ཤིང་དེ་མངར་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལྟར་འདི་ཐོབ་ནས་བདེ་
འགོའི་སྒྲེ་བ་རྒྱན་མི་ཆད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཆོས་སྒྲོམ་པའི་མངར་བ་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར།
ཆོས་མཆོག་སྒྲིག་མ་དང་འདྲ་སྟེ། སྒྲིག་མས་རང་གི་ཤུན་པ་སྤྱར་དུ་གཅོད་པ་བཞིན་དུ།
འདིས་ཀྱང་མཐོང་ལམ་སྤྱར་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་འབྲས་དང་
མཚུངས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་འཆགས་པའི་ཆེ་འབྲས་དེ་ལོ་ཐོག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མར་
འབྱུང་བ་ལྟར། དེ་འཕགས་པའི་རྟོགས་པའི་ས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་སྟེ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྒྲོམ་ལམ་ཉིལ་དང་འདྲ་སྟེ། ཉིལ་དེ་མེ་རྟོག་དང་སྤོང་བྱ་སོགས་རིགས་ཐ་མི་དད་ཀྱང་
རྒྱས་པ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། སྤོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་ལ་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་། སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་
རྒྱས་པ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ཚལ་སློས་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དབང་པོ་ནི་འབྲིང་རྩལ་གསུམ་གྱི་བློ་
ལ་སོགས་པ་ནང་ཚན་ཐ་དད་ཀྱང་བློ་ལ་སོགས་པར་རིགས་གཅིག་པར་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྒྲུང་ལས། ^①ཚལ་སློས་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། གང་ཟག་
གི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོའི་ཁྱད་པར་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཡང་། རྩོ་བར་འགྱུར་པ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཐ་མི་དད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དོན་མང་པོ་ཉོགས་པ་
ནི་དཔེ་གཅིག་གིས་ཚོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཇམ་སློས་པའི་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་བྱང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཐ་མར་འཇམ་
སློས་པ་མི་འཐད་དེ། དེས་ཕྱི་མ་བྱང་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། ཉུགས་མ་གྲུབ་སྟེ། འཕགས་
པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་དཔེ་གཞན་བྱང་བར་བྱ་བའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྒྲུང་ལས། ^②རེ་ཤིག་འཇམ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱ་སྐྱ་མ་སྐྱ་མ་སློས་པ་ནི་
དེས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་བྱང་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཏེ། ཐ་མར་འཇམ་སློས་པ་ནི་ཅིའི་དོན་
དུ་ཡིན་ཞེ་ན་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ཤེས་
པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེ་གཞན་བྱང་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཡང་དོན་ལ་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་ཚིག་ཟེན་ལ་ཐ་མར་སློས་པ་མེད། ^③ཉིལ་གྱི་ཚལ་
ལྟར་ཡོངས་སུ་གང་བར་གྱུར་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་གསེར་སྤང་
ལས། ^④ད་^⑤ལྟར་འགྱུར་བ་འདི་རྣམས་ལ་ཐ་མར་འཇམ་སློས་པ་མི་སྒྲུང་། ཞེས་གསུངས།
བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ཉིན་གཅིག་སྒྲོམ་པའི་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱང་ཆེན་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་
སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ། སྐྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་
ཐོགས་པ་དང་བཞི་ལས། བཞི་པ་ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། ས་བཅུ་པར་སངས་རྒྱས་དང་
སྤངས་ཉོགས་ཆ་འདྲ་བར་བཤད་པས་ཉན་རང་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པར་ཉོགས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་ཡང་ཉི་མུང་ལས། ❶ དེ་ཞིག་བཞི་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བརྩུ་བ་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ས་བརྩུད་པ་བ་ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། དེར་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་བཀག་པས་དེ་དེ་ལས་བྱུང་ཞུགས་པར་རྟོགས་སྒྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་མུང་ལས། ❷ གསུམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བརྩུད་པ་ལ་ནི་དེའི་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མུང་འདས་པ་བཀག་པ་ཉན་ཐོས་ཐམས་ཅད་ལས་ཤེས་པ་བྱུང་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། སྒྲིད་པ་ལ་ཞུགས་པ་མ་དག་ས་བརྩུན་ལ་གནས་པ་ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། ས་དང་པོར་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་གྱི་བྱེད་པ་འདུས་པར་གསུངས་པས་དེ་དེ་ལས་བྱུང་ཞུགས་པར་རྟོགས་སྒྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་མུང་ལས། ❸ གཉིས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དེ་རྣམས་ལས་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་འཕགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། ཉི་མུང་ལས། ❹ དེ་བས་ན་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་བརྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐབས་དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འདིར་མངོན་པར་བཞེད་པར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། མདོ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་བྱང་སེམས་དེ། བྱང་སེམས་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་དེ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ལ་དོན་དམ་པའི་བྱང་སེམས་དང་བརྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱི་མ་དེ་ཡང་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཕྱི་མ་འདི་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། སྤར་བཤད་པའི་བྱང་སེམས་བཞི་པོ་དེ་ཡང་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ❺ སྐབ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབ་པ་དེ་དེ་བཞི་གའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་གསེར་ཐེང་ལས། ❻ སྐབ་པ་འདི་བྱང་སེམས་དེ་བཞི་གའི་ལམ་ཡིན་པས་དེ་དག་ཀུན་བརྩུས་ལས་

བསྟན་པ་ཡིན་པ་མི་འགལ་བར་དགོངས་པར་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས། ^①དེ་ནི་ག་བཞི་
པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་སྟོགས་སྔ་སྟོན་པའི་
གཞུང་ཡིན་གྱི་རང་གཞུང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

འོ་ན། ས་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་དེའི་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་བཀག་
པས། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། ^②ཐམས་ཅད་
ཤེས་པ་ཉིད་ལ་མཐོང་བས་བལྟས་ནས་འདའ་བ་དང་། ཞེས་དང་། གཞོན་ཅུའི་ས་ལས་
འདའ་བར་འདོད་པའི་^③ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་འདའ་བ་དང་གནས་ནས་འདའ་བ་
གཉིས་ལས་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་པས་ཉན་རང་གི་ལམ་མཐོང་ལམ་གྱི་^④སྐབས་སུ་
ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བ་དེ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ས་
བརྒྱད་པ་བ་སྟེ། དེ་ལས་འདའ་བའི་དོན་ནི་ས་བརྒྱད་པར་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་
ཚུལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྐྱལ་ན་དེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འགོ་བའི་དོན་རྒྱན་
བཅད་ནས་ཐག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་བས་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱལ་ཏེ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་རྒྱན་ཆགས་སུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་
ཀྱང་མདོན་དུ་བྱེད་པ་ལས་འདའ་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ས་བརྒྱད་པ་
བ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་པ་ལ་
མ་བསྐྱལ་ན་དེས་དུས་མ་ཡིན་པར་མདོན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་
སྟུག་བསྐྱལ་ཏེ་བར་ཞི་བའི་དབྱིངས་དེ་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་ཐུང་འདས་ཡིན། དེས་ན་
རྣམ་བཤད་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཐག་མེད་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་དེ་འདྲའི་ཉེར་ཞིའི་
དབྱིངས་དེ་ལ་བྱེད་རིགས་ཏེ། འདིའི་ཐག་མེད་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་རྫོགས་སྟོན་སྤངས་
གསུམ་མ་བྱས་པར་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མདོན་དུ་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་

ཡང་དག་མཐའ་དེ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་སྒྲི་རྟེ། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས། ❶ བྱང་
 ལྷ་པོ་མས་དཔའ་དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་གསུམ་མ་རྩོགས་
 བར་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱིས་སམ། མངོན་དུ་བྱས་ན་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་
 ཞེ་ན། མངོན་དུ་བྱེད་པར་འདོད་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་རྗེས་
 དེ་ནས་ཀྱིས་ན་ས་བརྒྱད་པ་ལ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། འོན་ཀྱང་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་དོགས་པ་
 ལྷང་ལ། ས་བརྒྱད་པར་དོགས་པ་ཆེ་བས་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
 འགོག་པ་ལས་སྒྲོང་བར་མཛད། དེ་ཡང་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་ཅམ་ཡིན་གྱི། ཞེས་
 སོགས་དང་། ❷ བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ཚུལ་གྱིས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་གཉིས་
 དོན་གཅིག་པའི་སྒྲི་རྟེ། ཉི་ལྔ་ལས། ❸ འདིར་དམ་པའི་ཆོས་བརྒྱ་དཀར་པོ་ཆད་མར་
 མཛད་པ་ན་ ❹ རི་ལྟར་འཕགས་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆེན་རྣམས་ལ་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་པར་དག་པ་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་
 འདིར་ཡང་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་པར་ཞེས་པར་བྱ་སྟེ། དུས་
 ❶ དེའི་བར་དུ་འགོ་བའི་དོན་རྒྱན་བཅད་པའི་སྒྲིར། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན།
 ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་པོ་མས་རྣམས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་འདས་བརྟགས་པ་
 བ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་འདི་ཡང་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་བྱང་འདས་དེ་བྱང་འདས་བརྟགས་
 བ་བ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེས་འདིར་ཆལ་དུག་གི་དཔེ་ས་སྒྲོན་པའི་རྒྱ་
 མཆན་ཡོད་དེ། ཆལ་དེ་རྣམས་འཕྱག་པའི་དཔེ་ཡིན་པས་གང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་
 སྒྲིར། གཞོད་འཛོམས་སུ་འཕྱག་པ་དང་མཐོ་བ་ལ་ཆེ་འབྲིང་ལྷང་གསུམ་དུ་བྱས་ནས།
 འཕྱག་མཐོ་ཆེ་བ་གཉིས་འདམ་འོད་གཉིས་དང་། དེ་འབྲིང་གཉིས་བྱར་སྒྲིག་གཉིས་
 དང་། འཕྱག་མཐོ་ལྷང་བ་གཉིས་འབྲས་ཉི་ལ་གཉིས་དང་སྒྱར་ནས་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་

འཕུག ། བྱི་མ་བྱི་མ་སྐབ་པར་བཤད་ཀྱང་། མདོ་དང་བསྐྱེགས་ན་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ལས་བྱི་
མ་བྱི་མ་འཕུག་པ་འགྲིག་སྟེ། ཉན་ཐོས་མང་པོས་གང་བ་མཆོན་པ་ལ་དེས་འདམ་ག་
ཅན་འདི་རྣམས་བྱང་བའི་བྱིར།

དེས་ན་སྐབས་འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི། གངས་
ངེས། དབྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན། སྒྲ་བཤད་པ། གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་པ། ཞེས་
པའི་པན་ཡོན། མ་ཞེས་པའི་ཉིས་པ་དང་བདུན་ལས། དང་པོ་ནི། བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་
གཞི་ཡང་ཡོད་དེ། ཞེས་བྱ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཞེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཏེ། ཡབ་སྐུ་མཇུག་
བའི་མདོ་ལས། ^①འདི་ལྟར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་
པ་གཉིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ་ཞེས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་
གཉིས་སུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། རང་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མདོན་སུམ་གྱི་ཆད་མས་གཉིས་སྒྲུབ་ཅུབ་པའི་ཚུལ་
གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་སྟོང་གཞིའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་
ན། སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་དང་། བཙོ་བརྒྱད་དང་། བཅུ་དྲུག་སོགས་སུ་བཤད་ཀྱང་བརྗོད་ཚུལ་
ཅུ་མ་གཉོགས། རོ་བོས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་རྣམས་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་
བཀག་ཅུ་མ་གྱི་མེད་དགག་ཏུ་རིགས་གཅིག་པའི་བྱིར།

དོན་དམ་ཅུ་མ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། དུལ་ཅན་དོན་དམ་དང་།
དུལ་དོན་དམ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས། རྣམ་གངས་པའི་
དང་། རྣམ་གངས་པ་མ་ཡིན་པའི་དུལ་ཅན་དོན་དམ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བདག་མེད་

རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་ཐེས་དཔག་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་གཟིགས་པའི་
འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ལ། རྣམ་གྲངས་པའི་དང་། རྣམ་གྲངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་དོན་དམ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཟུ་གུ་དང་བདེན་མེད་^① གྱི་ཆོགས་དོན་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ཟུ་
གུ་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ། དེ་ལྟར་ཡང་། སྟོང་ཐུན་ལས། ^②བདེན་མེད་ལྟ་
བུའི་མེད་དགག་དོན་དམ་དངོས་དང་། བདེན་མེད་དང་ཟུ་གུ་ཆོགས་པའི་མ་ཡིན་དགག་
ལྟ་བུ་ནི་མ་ཐུན་པའི་དོན་དམ་དུ་འཛོག་པས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲེད་ཚུལ་
ཤེས་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

འོ་ན། བདེན་གཉིས་ལས། ^③སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་བཀག་པ་ཡང་། །ཡང་དག་པ་དང་
མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར། །དོན་དམ་ཡིན་པར་ཁོ་བོས་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་། དབུ་མ་
རྒྱན་ལས། ^④དམ་པའི་དོན་དང་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར། །འདིར་ནི་དམ་པའི་དོན་ཞེས་བྲ། །ཡང་
དག་དུ་མ་སྟོས་པ་ཡི། །ཆོགས་རྣམས་ཀྱང་ལས་དེ་གྲོལ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དབུ་མ་སྒྲུང་
བར། ^⑤དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་བ་མེད་པ་འདི་ཡང་དོན་དམ་པ་དང་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ཞེས་
བྲ་ཡི། དངོས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སུ་ནི་ཡང་དག་པ་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་
པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན།

འདི་ལ་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་ཡུལ་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བཤད་པ་དང་། ཞར་
བྱང་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་
དངོས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གང་གི་གཟིགས་རོ་
ན་གཉིས་སྒྲུང་གི་སྟོས་པ་མ་ལུས་པར་ལོག་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་རིག་ཤེས་ཀྱི་རྟོག་མེད་ནི་ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་དངོས་ཡིན་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་

དོན་སྤྱི་ལྟ་བུ་གྱིས་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་ནི་རང་གི་སྒོ་ངོར་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པ་གཙོ་བོ་རྒྱས་ཀྱང་གཉིས་སྒྲོས་པ་གཙོ་བོ་མི་རྒྱས་པས་མ་ཐུན་པའི་ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་ཡིན་ཀྱང་། ཡུལ་ཅན་དོན་དམ་དངོས་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་གྲུ་བདེན་མེད་དེ་ལྷ་གྲུ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་ངོར་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པ་གཙོ་བོ་པའི་དོན་དམ་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་ངོར་གཉིས་སྒྲོས་པ་གཙོ་བོ་པའི་དོན་དམ་དངོས་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ངོ་བོར་གཉིས་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་དོན་དམ་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་དོན་དམ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

ཁ་ཅིག །མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྟོག་དོན། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། གཞི་གྲུབ་ན་དེའི་རྟོག་དོན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞི་གྲུབ་ན་རྗེས་སུ་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་རྟོག་དོན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེའི་དངོས་ཀྱི་རྟོག་དོན་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་རང་གི་གཞལ་བྱ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྟོག་དོན་གང་ཞིག །དེ་ཁྱོད་ལ་བཟོས་ཏེ་མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་སུ་སོང་བ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱམ་པ་ལ་བཟོས་ཏེ་མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་སུ་སོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་བཟོས་ཏེ་མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བཟོས་ཏེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རང་མདོན་སྤྱི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་མདོན་སྤྱི་མཆོད་མས་གཉིས་སྒྲོས་རྒྱུ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གང་ཞིག །སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པར་

རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་པ་བཤད་ན། སྒྲོ་ར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་དེ་རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་
སུམ་གྱི་ཆད་མས་གཉིས་སྒྲུང་རྒྱུ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་
ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པར་རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་པ་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་
འདོད་ན། སྒྲོ་ར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་ཡང་དེར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་བྱིར་ དང་པོ་སྒྲ། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ།
དགག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཐུན་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་བྱིར་ འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ^①། སྐྱབ་པའི་རྣམ་པར་ཆད་མས་རྟོགས་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ དེར་ཐལ། སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་^②།

གསུམ་པ་ནི་^③། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མས་གཉིས་
སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་སྒྲོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། གྲུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལྟར་
ཡང་སྒྲིད་འབྲུག་ལས།^④ གྲུན་རྫོབ་དང་ནི་དོན་དམ་སྟེ། །འདི་ནི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་
འདོད། །དོན་དམ་སྒྲོ་ཡི་སྒྲིད་ཡུལ་མིན། །སྒྲོ་ནི་གྲུན་རྫོབ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་
གསུངས། དེ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། ཡང་དག་གྲུན་རྫོབ་དང་། ལོག་
པའི་གྲུན་རྫོབ་གཉིས་སུ་ཡོད། གྲུན་རྫོབ་བདེན་པ་གང་ཞིག^⑤། རང་སྒྲུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་
སྒྲོ་ལ་སྒྲུང་བ་ལྟར་མ་བྱུང་པར་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བས་རྟོགས་མི་རུས་པ། ཡང་དག་གྲུན་
རྫོབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དཔེར་ན། གཟུགས་དང་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ། ཡང་དག་
གྲུན་རྫོབ་དང་ལོག་པའི་གྲུན་རྫོབ་གང་རུང་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་མ་བྱུང་པར་འཇིག་རྟེན་
རང་ག་བས་རྟོགས་རུས་པ་དང་རང་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པ་འབབ་
པ་གང་རུང་། ལོག་པའི་གྲུན་རྫོབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དཔེར་ན་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱེད་བཞིན་གྱི་
གཟུགས་བརྟན་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ། དེ་ལྟར་ཡང་། བདེན་

གཉིས་ལས།^①སྒྲ་དུ་འབྲེལ་ཡང་དོན་བྱེད་དག། རྒྱས་པའི་བྱིར་དང་མི་རྒྱས་བྱིར། །ཡང་
དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ། །ཀྱན་རྫོབ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱས། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་
པར།^②ཞེས་པ་ལ་གསལ་བར་སྒྲ་བའི་རྣམ་པ་སྒྲ་བ་ཅན་དུ་འབྲེལ་ཡང་རྗེ་ལྟར་སྒྲ་བ་
བཞིན་དུ་དོན་བྱེད་པ་ལ་མི་སྒྲ་བ་དང་བསྒྲ་བའི་བྱེད་པར་ཞེས་པར་བྱས་ཏེ། ལྷ་ལ་སོགས་
པ་དང་། སྒྲིག་^③ལྷ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པ་དང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་རྟོགས་
སོ། །ཞེས་གསུངས།

ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཞེས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཀྱན་རྫོབ་
བདེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེས་གཉིས་སྒྲ་རྒྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་
པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཞེས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
པའི་བྱིར་ཏེ། དེས་བྱོད་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །དེས་བྱོད་གཉིས་སྒྲ་དང་བཅས་
པའི་སྒྲོ་ནས་མ་རྟོགས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཆད་མ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར།
དང་པོ་བྱུང་སྟེ། གཞི་བྱུང་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་མ་བྱུང་ན། ཆད་མ་དང་ཐ་དད་དུ་ཐལ་
ལོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆད་མ་ལ་རང་རིག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་
པ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ།
དེས་གཉིས་སྒྲ་རྒྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དེ་ཉམས་སུ་
སྤྱོད་པའི་རང་རིག་གིས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་
མི་རྒྱས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་གྱིས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་
ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་མི་རྟག་པ་ལ་གཉིས་སྒྲ་རྒྱབ་པའི་སྒྲོ་ཡོད་པར་
ཐལ། གང་ཟག་རྟག་པས་སྤྱོད་པ་ལ་དེའི་བྱིར་ཏེ། གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་

སྟོང་པ་ལ་དེའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

ཁ་ཅིག །མདོན་སྐྱུ་ལ་སྒྲུང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་དམིགས་པ།
ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་དང་། དེ་ལྟར་མི་རྒྱས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་དམིགས་པ། ལོག་པའི་ཀྱན་
རྫོབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱམ་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁུབ་པ་ཁས། ཉགས་བྱུ་སྟེ། དེ་དང་། ཟུ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲི་
འདོད་ན། སྒྲི་ག་རྒྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུ་སྟེ། རྒྱན་སྒྲུང་
ལས།^①སྒྲི་ག་རྒྱ་ནི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་བྱེད་པར་ཅན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་དེ་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ནམ་མཁའ་སོགས་ཡང་དག་ཀྱན་
རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་གང་ཞིག ། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་
བྱུ་བ་པ། ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་དང་། དེ་གང་ཞིག ། དེར་མ་བྱུ་བ། ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། བྱེད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དང་། སྒྲི་ག་རྒྱ་ལ་
སོགས་པ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུ་བ་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་དང་། རི་བོང་གི་རྩ་
སོགས་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་གང་ཞིག །སྟོང་ཉིད་མཛོགས་པའི་སྒྲ་རོལ་དུ་རང་ཉིད་སྒྲུང་བ་ལྟར་མ་
བྱུ་བ་པར་^②ཉོགས་མི་རྒྱས་པ། ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་དང་། དེ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་ཉོགས་
རྒྱས་པ་ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་དེ་སྟོང་ཉིད་
མཛོགས་པའི་སྒྲ་རོལ་དུ་རང་ཉིད་སྒྲུང་བ་ལྟར་མ་བྱུ་བ་པར་ཉོགས་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། གཟུགས་སྒྲུང་བ་ལྟར་མ་བྱུ་བ་པར་ཉོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པས་

མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཙུག་པས་དེ་སྟངས་ལྟར་མ་
གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་
འབྱུང་ཤེས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
ཁོ་ན་རེ། དེ་སྟངས་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གཟུགས་སྟངས་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་གཟུགས་ཀྱི་གནས་
ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་གནས་ལུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

གཞན་ཡང་། དེ་རྟོགས་ནས་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན།
གཟུགས་སྟངས་ལྟར་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། གཟུགས་སྟངས་ལྟར་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བདེན་པར་སྟངས་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག ། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན། སྟངས་ལྟར་མ་གྲུབ་པས་
མ་ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་པ་དེ་སྟངས་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རང་ཉམས་སུ་སྟོང་བའི་རང་རིག་
ལ་སྟངས་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་ལ་སྟངས་ལྟར་ཆོས་ཅན། སྟངས་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། གུན་
རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། བྱིད་ལ་སྟངས་ལྟར་བ་
ལྟར་གྲུབ་པར་ཐལ། བྱིད་མ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། གཞན་ཡང་།
མཆོན་ཉིད་དེ་མི་འཐད་དེ། བདེན་གྲུབ་དེ་ལོག་པའི་གུན་རྫོབ་ཡིན་པ་གང་ཞིག ། སྟོང་
ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་སྤྲོད་ལ་ཏུ་དེ་སྟངས་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་
དེར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། དུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། བྱིད་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་
པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སྟོང་ཉིད་དམ་པ་མ་འབྱུང་བ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་^❶ཡེ་ཤེས་

ཀྱི་གཞིགས་དོར་བདེན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཚོས་ཅན།
 ཁྱོད་ལ་ཀྱན་རྗོད་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལྷོ་ཀྱན་རྗོད་པ་དབང་
 ཞེས་ཀྱི་དོར་བདེན་གྱི་དོན་ལ་རྩན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དབང་ཞེས་ཚོས་ཅན།
 ཁྱོད་ལ་ལྷོ་ཀྱན་རྗོད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་
 པར་བྱེད་པའི་ལྷོ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ནི། སྒྱིར་གཅིག་ལ། རྩས་གཅིག་དང་། རོ་བོ་གཅིག་དང་། བདག་ཉིད་
 གཅིག་དང་། དོན་གཅིག་དང་། ལྷོག་པ་གཅིག་དང་། ཐ་དད་ལ། རྩས་ཐ་དད། རོ་བོ་ཐ་
 དད། རང་བཞིན་ཐ་དད། དོན་ཐ་དད། ལྷོག་པ་ཐ་དད། གཅིག་བཞག་པའི་ཐ་དད་སོགས་
 ཏུ་མ་གསུངས། འདིར་རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་བྱས་པ་མི་ཏྲག་པ་ལྟར་བྱར་གནས་
 ཏེ། བདེན་པར་མེད་པ་དང་། ཀྱན་རྗོད་ཏུ་ཡོད་པ་གཉིས་རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀྱན་རྗོད་ཏུ་ཡོད་པ་ལས་ཀྱང་བདེན་སྟོང་རོ་བོ་གཞན་མ་ཡིན། བདེན་
 སྟོང་ལས་ཀྱང་ཀྱན་རྗོད་ཏུ་ཡོད་པ་རོ་བོ་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་སྟོང་ཏུ་ཡོད་
 པ་དེ་ཉིད་ཀྱན་རྗོད་ཏུ་ཡོད་པ་དང་རོ་བོ་གཅིག་། ཀྱན་རྗོད་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་བདེན་སྟོང་
 དང་^①རོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རབ་སྟོང་པོ་ལས། ^②གཟུགས་སྟོང་པའོ། །སྟོང་པ་
 ཉིད་གཟུགས་སོ། །གཟུགས་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན། སྟོང་པ་ཉིད་ལས་ཀྱང་
 གཟུགས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། ^③ཀྱན་རྗོད་ལས་
 ནི་ཐ་དད་པར། །དེ་ཉིད་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཀྱན་རྗོད་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་བཤད། །སྟོང་
 ཉིད་ཁོ་ན་ཀྱན་རྗོད་སྟེ། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་པའི་ཕྱིར། །བྱས་དང་མི་ཏྲག་པ་བཞིན་
 རོ། །ཞེས་དང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ^④འདུ་བྱེད་ཁམས་དང་དོན་དམ་མཚན་ཉིད་
 རྣམས། །གཅིག་དང་ཐ་དད་བྲལ་བའི་མཚན་ཉིད་དེ། །གཅིག་དང་ཐ་དད་ཏུ་ནི་གང་ཏྱིག་

པ། །དེ་དག་ཚུལ་མིན་ལྟ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དབུས་མཐར། ^①ཐ་དད་གཅིག་
པའི་མཆན་ཉིད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། རྣམ་བཤད་ལས། ^②བདེན་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས་
གསུངས་པའི་ཉེས་པ་བཞིར་འགྱུར་ལ། རོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ན་ཡང་ཉེས་པ་བཞིར་འགྱུར་
བས་རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། དགོངས་འགྲེལ་
ལས་སེམས་ཅན་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་བཞི།
རོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་བཞི་གསུངས་ནས་བདེན་གཉིས་རོ་བོ་གཅིག་ལ་
ལྟོག་པ་ཐ་དད་དུ་སྒྱབ་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མའི་སྐབས་འདིར་དབུ་མ་པ་རང་ལུགས་
ལ་བདེན་གཉིས་རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་དུ་སྒྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པར། །འདི་ལྟར་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་པའི་ཆོས་
དབྱིངས་དེ་དབུས་མཐའ་ནས་གསུངས་པའི་ཆོས་དབྱིངས་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །གཞོན་བྱེད་ནི།
བུམ་པ་དང་བུམ་པ་བདེན་སྟོང་གཅིག་ཡིན་ན། བུམ་པ་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། སོ་སོ་
^③སྒྲེ་བོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་དམིགས་པས་^④ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་སྒྲེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ།
བྱོད་བུམ་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་
^⑤བུམ་པ་མཐོང་བ་ལས་ལོགས་སུ་བྱོད་སྒྲོམ་པའི་འབད་ཚུལ་བུམ་པ་ལ་དགོས་པ་
མེད་པར་ཐལ། བྱོད་བུམ་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་ཁ་དོག་
དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་བུམ་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་གཉིས་རོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་བདེན་སྟོང་འཇལ་བའི་

ཆད་མས་བུམ་པ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒྲི་འདོགས་མི་གཙོད་པར་ཐལ། བྱོད་བུམ་
པ་བདེན་སྟོང་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། བྱོད་བུམ་
པའི་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་བུམ་པ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་
པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་བུམ་པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དགག་གཞི་མ་^①ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་བུམ་
པ་བདེན་སྟོང་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་
བུམ་པ་བདེན་སྟོང་དུ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་དང་། བུམ་པ་བདེན་སྟོང་བུམ་པ་དང་ངོ་བོ་
ཐ་དད་དུ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། བུམ་པ་བདེན་སྟོང་བུམ་པ་དང་ངོ་
བོ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ནི། བདེན་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཤེས་པས་ཕན་ཡོན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་
ལྡན་ཏེ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་དོན་ལ་མི་ཚོངས་ཤིང་། ཆོགས་གཉིས་རྒྱབས་ཆེན་བསགས་
ནས་རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་མཆོག་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་
གཉིས་ལས། ^②བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པ་དག ། ཐུབ་པའི་བཀའ་ལ་མི་ཚོངས་ཏེ། །དེ་
དག་མ་ལུས་ཆོགས་བསགས་ནས། །འཛིན་ཏེན་པ་རོལ་དག་ཏུ་འགྲོ། །ཞེས་དང་།
འཇུག་པར། ^③ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་གཤོག་ཡངས་དཀར་པོ་རྒྱས་གྱུར་པ། །ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་
དེ་ནི་སྒྲི་བོ་ངང་པ་ཡི། །མདུན་དུ་བདར་ནས་དགོ་བའི་རྒྱུད་གི་ཤུགས་སྟོབས་
ཀྱིས། །རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་མཆོག་ཏུ་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་འགྲེལ་ལས། ^④ཆོས་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་ཤེས་ནས། །ལས་དང་
འབྲས་བུ་ཉོགས་པ་གང་། །མད་བྱང་བས་ཀྱང་འདི་མད་བྱང་། །ངོ་མཆར་བས་ཀྱང་འདི་ངོ་
མཆར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་ནི། བདེན་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཚོངས་པ་ནི་ཉེས་པ་དུ་མའི་འབྱུང་

གནས་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ཡ་ན་ལ་གདམས་པ་ལས། ^① ཀུན་ཡ་ན་གང་གི་ཕྱིར། འདྲི་ག་རྟེན་
འདྲི་ན་པ་ལ་ཆེར་ཡོད་པ་ཉིད་དང་མེད་པ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ཏེ། དེའི་དབང་གིས་སྐྱེ་
བ་དང་། སྐྱ་བ་དང་། ར་བ་དང་། འཆི་བ་དང་། སྤངས་དང་། སྐྱེ་སྤྲུགས་འདོན་པ་དང་།
སྤྲུག་བསྐྱེལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འབྲུགས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་མི་གྲོལ་ལོ། །ཞེས་
བདེན་གྲུབ་ཡོད་པར་ཞེན་པ་དང་། ཀུན་རྫོག་ཏུ་མེད་པར་ཞེན་པ་སྐྱོ་སྐྱར་གྱི་ལྟ་ངན་ཡིན་
པས་དེའི་དབང་གིས་སྤྲུག་བསྐྱེལ་སྒྲ་ཆོགས་སྤྱོད་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅ་བ་
ཤེས་རབ་ལས། ^② གང་དག་བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི། །རྣམ་དབྱེ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ། །དེ་
དག་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ནི། །ཐབ་མེད་དེ་ཉིད་རྣམས་^③ མི་མཐོང་། །ཞེས་དང་། འཇུག་
པར། ^④ བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་གང་གིས་མི་ཤེས་པ། །དེ་ནི་རྣམ་རྟོག་ལོག་པའི་ལམ་ངན་
ཞུགས། །ཞེས་དང་། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས། ^⑤ ཡང་དག་ཀུན་རྫོག་རྣམས་ཀྱི་
སྐྱེས། །མེད་པར་ཡང་དག་ཁང་པ་ཡི། །སྤྱོད་དུ་འཛེག་པར་བྱ་བ་ནི། །མཁས་ལ་རུང་བ་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། གཉིས་ཀ་
ཡང་མ་ཡིན། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཏེ།
མདོ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། གཉིས་ཀ་ཡང་མ་
ཡིན། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དཀོན་མཆོག་
བརྟེན་པར། ^⑥ འོད་སྤང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་གཅིག་གོ། །མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མཐའ་
གཉིས་སོ། །མཐའ་དེ་གཉིས་སྤངས་པ་ནི་དབྱུ་མའི་ལམ་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ལུང་དང་པོའི་དོན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པ་བདེན་པར་མ་གྲུབ། ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་དེར་མ་གྲུབ། དོན་དམ་པར་ཡོད་

བ་དང་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ། དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་དང་། གཉིས་པའི་དོན་ནི་བདེན་པར་ཡོད་པར་ལྟ་བུ་ཉག་ལྟ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་ལྟ་བུ་ཆད་ལྟ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཡོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འབྲེལ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་མ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅོད་བསྒྲུབ་ལས། ❶རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ལོག་ན། །རང་བཞིན་ཉིད་དུ་རབ་གྲུབ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། བདེན་སྟོང་ལ་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་མི་རུང་བས་འབྲེལ་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉག་ལས་ཁས། འདོད་ན། ཅ་བ་ཤེས་རབ་ལས། ❷གལ་ཏེ་འདི་དག་ཀུན་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །སྟོང་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་རང་གཞུང་དུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ❸གལ་ཏེ་འདི་ཀུན་མི་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །སྟོང་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཕྱོགས་སྒྲ་མའི་གཞུང་དུ་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ཅ་བ་ཤེས་རབ་ལས། ❹གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདེན་སྟོང་ལ་བྱ་བྱེད་མི་རུང་བའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། གཟུགས་མེད་པར་ཐལ། མདོ་ལས། ❺གཟུགས་མེད། སྒྲ་མེད། ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། འབྲེལ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་ལྟ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྒྲེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འབྲེལ་པ་ཁས།

གཞན་ཡང་། ཚེས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན། མེད་པ་ཡང་ཡིན། གཉིས་ཀ་ཡང་
ཡིན། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་པར་ཐལ། ཚེས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། མེད་
པ་ཡང་མ་ཡིན། གཉིས་ཀ་ཡང་མ་ཡིན། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་
ཁས་། གཞན་ཡང་། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་པོ་དེ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཚེས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། གཉིས་ཀ་ཡང་མ་ཡིན། གཉིས་
ཀ་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་དེ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་^①མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་སྟེ། ཡོད་པ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། རྒྱུ་འཕྲུལ་གྱི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བ་རྣམ་དག་ཏུ་ཐལ། རྒྱེ་བ་སྤྱི་ཕྱི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པར་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་ཅིང་། ཀུན་
གཏགས་^②དང་གཞན་དབང་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། གཞན་
དབང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དྲུག་དང་ལྡན་པའི་
སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་ཞིག །རྣམ་ཀུན་མཆོག་
ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་མདོན་སྤྲུལ་དུ་རྟོགས་པའི་^③ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། བྱིན་དྲུག་ཉམས་ལེན་
གྱི་སྟོང་པ་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སྟོན་སྟོང་ཉིད་མདོན་སྤྲུལ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མདོ་ལས། ^④རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྟོང་
པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། བྱིན་པ་མ་ཆང་བ་མེད་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་མ་ཆང་བ་མེད་པ་དང་།
བཟོད་པ་མ་ཆང་བ་མེད་པ་དང་། བཙོན་འབྲས་མ་ཆང་བ་མེད་པ་དང་། བསམ་གཏན་
མ་ཆང་བ་མེད་པ་དང་། ཤེས་རབ་མ་ཆང་བ་མེད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན་^① ཡན་ལག་ལྔ་དང་ལུས་སྒྲི་གང་ཡང་མི་ཤེས་པའི་ལྷ་བཟོ་བས་འཁོར་
ལོས་སྐྱར་^② བའི་རྒྱལ་པོའི་གཟུགས་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པ་འབྲི་ཤེས་པར་ཐལ། བར་ཕྱིན་
དུག་ཉམས་ལེན་གྱི་སྒྲོང་པ་མ་ཆང་བའི་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྷན་གྱི་སྒྲོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དེ་ལྷ་བྱའི་སྒྲོང་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས་^③ འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་རྣམས་ངེས་དོན་དུ་སྐྱར་ནས་རིགས་ལམ་དུ་མའི་
སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ལ། རྒྱད་སྟེང་མ་ལས། ^④ རི་ལྷར་རི་མོ་འབྲི་བྱེད་པ། །གཞན་དང་གཞན་
ལ་མཁས་པ་དག། ཅེས་པ་ནས། སྐྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་ལ་སོགས། །རྣམ་པ་
ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྷན་པའི། །སྒྲོང་པ་ཉིད་ནི་གཟུགས་སུ་བཟོད། །ཅེས་པའི་བར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞུང་དོན་ནི། བྱང་ཆེན་ཡོད་བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་
དོ། །ཞེས་སོགས་གྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། སྐྱབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་
བདེན་པ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བར་ཡུལ་ཅན་ཐབས་ཤེས་བྱང་འབྲེལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཉམས་སུ་
ལོངས་ཤིག། ཅེས་འདོམས་པའི་མདོ་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འཇམ་བུའི་སྒྲིང་འདིར།
ཞེས་སོགས་གྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། སྐྱབ་པའི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་པར་ལ་འདོམས་པ་
ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་དུ་ཐེག་དམན་ཡིད་བྱེད་གྱི་བསམ་པ་དང་མ་འདྲེས་
པར་སྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལོངས་ཤིག། ཅེས་འདོམས་པའི་མདོ་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །ཞེས་པས་སྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་ལ་འདོམས་པ་
དེ་འཆད་ན་དེའི་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་
གྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་དང་། མཐའ་དབྱེད་^⑤ པའོ། །དང་པོ་ནི། གོང་དུ་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་
བཙོན་པར་བྱ་བ་མང་དུ་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། ^⑥ དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་།

ཆེ་དང་ལྷན་པ་ཤུ་རིའི་བྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྷན་
འདས་བྱང་ཆེན་ངི་ལྷར་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བཅོན་པར་བགྱི། ཤུ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་
གཟུགས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བཅོན་ན་བཅོན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་
ནི། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་
ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་བཤད་པ་ལ། ^①སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུར་
གྱུར་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། འབྲས་
བུ་སྤྱག་བསྐྱལ་བདེན་པ། རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ། འབྲས་བུ་འགོག་བདེན་དང་། རྒྱ་ལམ་
བདེན་ལ་གདམས་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ^②གཟུགས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
བཅོན་ན་བཅོན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བཅོན་ཞེས་བྱ་བའམ་མི་
བཅོན་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་མི་མཐོང་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དེ་ཡང་ཕྱང་
པོ་ལ། རྒྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད། བདེན་པ་བཞི། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་
བཅུ་གཉིས། སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་དང་སྤྱར་ནས་གསུངས་ཤིང་། འབྲམ་དང་། ^③ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་
པར། ^④སྟོང་ཉིད་བདུན་པོ་འདི་དག་ལ་བཅོན་ན་བཅོན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། ^⑤
གཞོན་འཛོམས་སུ། ཕྱང་པོ། ཁམས། བདེན་པ། རྟེན་འབྲེལ། ཆོས་ཐམས་ཅད། འདུས་
བྱས། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་བདུན་ལ་བཤད་དོ། །མདོ་དེའི་
དོན་འབྲེལ་པར་འཆད་པ་ལ། ^⑥སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུར་གྱུར་
པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཤེར་ཕྱིན་དག་དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གཅིག་གོ། །
ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། གཟུགས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཞེས་སོགས་གྱི་མདོ་
ཆོས་ཅན། སྤྱག་བསྐྱལ་བདེན་པ་ལ་འཛོམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཤེས་བུར་བདེན་ཞེན་

དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་འདོམས་པའི་མདོ་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་ལས། ❶ གཟུགས་སྒྲེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནམ་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་
དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་དོ། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད།
སྟོང་པ་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དེའི་དོན་བཤད་པ་
ལ། ❷ ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱར་གྱུར་པ་དག་ཅི་དང་
པ་ཉིད་གྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་འགོག་པ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།
དོན་ནི། གཟུགས་སྒྲེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནམ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཀུན་འབྱུང་
བདེན་པ་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྤང་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་
འདོམས་པའི་མདོ་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། མདོ་ལས། ❸ དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྷ་རིའི་བྱ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་མི་སྒྲེ་མི་
འགག་ཅིང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཡིན། རྣམ་པར་བྱང་བ་མ་ཡིན། འགྲིབ་པ་མ་ཡིན།
འཕེལ་བ་མ་ཡིན། འདས་པ་མ་ཡིན། མ་འོངས་པ་མ་ཡིན། ད་ལྟར་བྱང་བ་མ་ཡིན་
ལོ། །ཞེས་པ་ནས། ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྟོང་པའི་ཆོ། དེ་ལྟར་བཙོན་ན་ནི་
བཙོན། ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ❹ འགོག་
པ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་སྒྲེ་བ་དང་། འགག་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་
དང་། ཉམས་པ་དང་། འཕེལ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་ནི། གཟུགས་མེད་པ་ནས། མ་
རིག་པ་སྒྲེ་བ་ཡང་མེད། མ་རིག་པ་འགག་པ་ཡང་མེད། སངས་རྒྱས་ཀྱང་མེད། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
བར་དུ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སྟོང་ཉིད་མི་སྒྲེ། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། འགོག་བདེན་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྤང་བྱར་བདེན་ཞེན་

དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་འདོམས་པའི་མདོ་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། མདོ་ལས། ❶ ལྷ་རིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་དེ་ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་ལ་
སྒྲོད་པའི་ཆེ་བདག་ཉིད་ལ་སྒྲིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེར་བཙོན་ཞེས་བྱ་བའས། མི་
བཙོན་ཞེས་བྱ་བར་❷ ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་དོ། །ཞེས་པ་ནས། ལྷ་རིའི་བྱ་
བྱང་ཆེན་དེ་ལྟར་བཙོན་པ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བཙོན་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ❸ ལམ་ལ་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པ་དང་བདག་ཉིད་དམ་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནི། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་
པ་དང་། སྒྲོན་གྱི་མཐའ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་དག་པན་ཚུན་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་མ་
ཡིན་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལོ་ཆེན་ནི། ལམ་གྱི་ངོ་བོ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པའི་ཚུལ། དེས་འབྱེན་ལ་གདམས་པ་དང་གསུམ་དུ་བསྐྱས་པ་ལྟར། དང་པོ་ནི། བྱང་
ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་པའི་ཆེ་བདག་ཉིད་ལ། ཞེས་སོགས་གྱིས་❹ བསྟན། དེའི་དོན་
བཤད་པ་ལ། ལམ་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་
སྒྲོད་པའི་ཆེ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་སྒྲོར་བ་མི་བྱེད་❺ དེ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་རྣལ་
འབྱོར་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་ནི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་ནི། ཞེས་སོགས་❻ གསུངས། གསུམ་པ་ནི། ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་པའི་ཆོ། སྒྲོན་
གྱི་མཐའ་སྒྲོར་བར་མི་བྱེད། འབྱེད་པར་མི་བྱེད། ཕྱི་མའི་མཐའ་སྒྲོར་བར་མི་བྱེད། ཅེས་
སོགས་གྱིས་བསྟན་༽ དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སྒྲོན་གྱི་མཐའ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དོན་ནི། བདག་ཉིད་ལ། ཞེས་སོགས་གྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། ལམ་བདེན་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་བྱར་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་འདོམས་པའི་མདོ་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཞེས་བསྟན་པ་བདེན་པ་ལ་འདོམས་པ་དང་། ཞེས་བཟོད།

གསུམ་པ་ལ། དེས་ཚིག་། གྲངས་དེས། གོ་རིམས། སོ་སོའི་རང་བཞིན། གཅིག་
དང་ཐ་དད་བརྟག་པ། བྱད་ཚེས་བཅུ་དྲུག་དོས་གཟུང་^①བའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་བཞི་ལ་
བདེན་པ་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདིའི་བྱད་ཚེས་རྣམས་གསུང་རབ་ལས་
བསྟན་པ་ལྟར་དོན་ལ་གནས། འདི་ཉིད་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པས་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་
དག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱ་བ་ལས། ^②བདེན་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྒྲིབ་པ་བསྟན་པ་
དང་མི་མཐུན་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་མཐོང་ན་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱར་
འགྱུར་བའི་དོན་ནི་བདེན་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་འཕགས་པའི་
བདེན་པ་བཞི་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཕགས་པས་གཟིགས་པའི་བྱད་ཚེས་
བཅུ་དྲུག་དོན་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་སར། ^③འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་དེ་ཁོ་ན་
ལྟར་ཡིན་པར་བདེན་པའི་སྒྲིབ་པ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐུན་ཅིང་གཟིགས་ཀྱི།
ཁྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་མཐུན་པ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་མི་མཐོང་བས་ན་
དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལ་བཞིར་གྲངས་དེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།

ཐར་པ་ཙམ་དོན་དུ་གཉིར་བའི་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་དེ་བཞིར་གྲངས་དེས་པའི་
ཕྱིར། དེའི་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྐྱག་ཀྱན་
གཉིས་སུ་གྲངས་དེས། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལ་འགོག་ལམ་གཉིས་སུ་གྲངས་དེས་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་བར་འཇུག་ལྟོག་གི་རྒྱ་འབྲས་ལ་བཞི་པོ་དེར་གྲངས་དེས་པ་ཡིན་ཏེ། འཁོར་བ་
ལ་ཡང་རྒྱ་འཆིང་བྱེད་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ། འབྲས་བུ་བཅིངས་པ་སྐྱག་བསྐྱལ་བདེན་པ་
གཉིས་སུ་གྲངས་དེས། རྣམ་བྱང་ལ་ཡང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་བདེན་

དང་། གྲོལ་བའི་འབྲས་བུའི་ངོ་མོ་འགོག་བདེན་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པ་དང་བསྟན་ནས་ཀྱན་འབྱུང་དང་ལམ་
 བདེན་དང་པོར་བསྟན་ནས། སྤྱག་བདེན་དང་འགོག་བདེན་ཕྱིས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
 སྤྱག་བདེན་རང་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་། འགོག་བདེན་ལམ་བདེན་གྱི་
 ལྷོ་བས་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཡུལ་ཅན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་དང་
 མཐུན་པར་གོ་རིམ་འདི་ལྟར་རྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐོག་མར་འཁོར་བ་སྦྱི་དང་བྱེ་
 བྲག་གི་ཉིས་དམིགས་ལེགས་པར་བསམས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལས་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སྒོ་སྦྱེ་
 དགོས་། དེ་སྦྱིས་པ་ན་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་རྒྱས་སམ་མི་རྒྱས། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་
 ཡང་རྒྱ་ཡོད་དམ་མེད། རྒྱ་དེ་ཡང་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྟུང་དུ་ཀྱན་འབྱུང་ལ་རྟོག་པར་བྱེད།
 དེ་ལྟར་རྟོག་པ་ན་རྟོན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་གྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་
 པ་གཉིས་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱར་ཁོང་དུ་རྩད་ནས་དེ་ལ་སྦྱོང་འདོད་ཀྱི་སྒོ་སྦྱེ་བས། སྤྱག་
 བདེན་དང་པོ་དང་ཀྱན་འབྱུང་གཉིས་པར་བསྟན། དེ་ལྟར་ཀྱན་འབྱུང་སྦྱོང་རྒྱས་སུ་མཐོང་
 བ་ན་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་སུ་མཐོང་བར་འགྱུར་བས། དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་
 ལམ་རྒྱད་ལ་བརྟེན་ཅིང་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་རག་ལས་བས། འགོག་བདེན་དུས་གསུམ་
 པ་དང་ལམ་བདེན་དུས་བཞི་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ནད་པ་ལག་ལེགས་དང་
 པོར་ནད་དེ་ཉིད་ཤེས་པར་འདོད་པ་དང་། དེ་རྗེས་ནད་ཀྱི་རྒྱ་སྦྱོང་བར་འདོད་པ་དང་། དེ་རྗེས་
 ནད་དེ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པ་དང་། དེ་རྗེས་སྟོན་བསྟེན་པར་འདོད་པ་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །
 དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱད་སྟོན་མཐུ་ནད་ནི་ཤེས་བྱ་ནད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་སྦྱང་བྱ་ལ། །བདེ་གནས་ཐོབ་བྱ་
 སྟོན་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ལྟར། །སྤྱག་བསྐྱེལ་རྒྱ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ལམ། །ཤེས་
 བྱ་སྦྱང་བྱ་རེག་པར་བྱ་ཞིང་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
འཕགས་པའི་བདེན་པ་དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། ^①བདེན་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་
གང་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་དག་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་
དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །རང་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་
བྱར་གྱུར་པའི་ཟག་བཅས། སྤྱག་བདེན་གྱི་མཆན་ཉིད། རང་འབྲས་སྤྱག་བདེན་གྱི་
རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཟག་བཅས། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་འདོད་
པ་མི་འཐད་དེ། མ་དག་པའི་སྟོང་གྱི་འཇིག་རྟེན་དེ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་
བྱིར་ཏེ། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱུས་དགོས་པའི་
བྱིར་ཏེ། མཛོད་རྩ་བ་ལས། ^②སེམས་ཅན་བཟོད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། མི་
དགེ་བའི་ལས་དེ་ཡང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཟག་བཅས་སྤྱ་
གྱུར་བའི་དེ་ཡིན་ན་ལྷང་མ་བསྟན་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། མཛོད་རྩ་བ་ལས། ^③རྣམ་
སྒྲིན་ལྷང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་
པར་སྒྲེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དེ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞེ་ག། ཟག་བཅས་སྤྱ་གྱུར་པའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་
རྒྱ་ལ་མི་དགེ་བ་དང་། དགེ་བ་ཟག་བཅས་གཉིས་སྤྱ་གྱུངས་ངེས་པའི་བྱིར། དང་པོ་
གྲུབ་སྟེ། ཁམས་གོང་གི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་བྱིར། གྲུབ་སྟེ། མཛོད་
རྩ་བ་ལས། ^④གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལྷང་མ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་
གྲུབ་སྟེ། མཛོད་རྩ་བ་ལས། ^⑤རྣམ་སྒྲིན་རྒྱ་ནི་མི་དགེ་དང་། །དགེ་བ་ཟག་བཅས་
རྣམས་ཁོ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །མི་རྟག་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱོད་བདག་མེད་བཞིའི་ཚོགས་དོན། སྤྱག་བདེན་གྱི་
མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་སྒྲོམ་ལམ་^❶པའི་རྒྱུད་གྱི་མི་ཤེས་པ་ཀྱན་ཤེས་པའི་
དབང་པོར་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་སྤྱག་བདེན་མ་ཡིན་ཞིང་། མཚན་ཉིད་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞིག །རྣམ་གྲོལ་དོན་
གཉེར་གྱི་སྦྱེས་བྱས་ནད་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བ། སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད།
དེ་གང་ཞིག །དེས་ནད་གྱི་རྒྱ་ལྟར་སྤང་བར་བྱ་བ། ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད།
རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞིག །དེས་སྦྱན་ལྟར་བསྟེན་པར་བྱ་བ། ལམ་བདེན་གྱི་
མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །དེས་ནད་དང་བྲལ་བ་ལྟར་མངོན་དུ་བྱ་བ། འགོག་བདེན་གྱི་
མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་ན། སྤང་བྱ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་གོང་མའི་སྦྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ཟག་བཅས་དགོ་བའི་ལས་དེ་སྤང་བྱ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་མཁྱེན་དེ་དེའི་ནད་དང་བྲལ་བ་
ལྟར་མངོན་དུ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྤྱག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་མི་འགལ་ཏེ། གསེར་ཐང་དུ། ^❷འགོག་
བདེན་དང་གཞན་གསུམ་གཅིག་པ་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ལ། གཞན་གསུམ་ནི་^❸
འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་^❹ལམ་བདེན་དང་སྤྱག་བདེན་རྩིས་ཐ་དད་ལ་རྩིས་ཐོབ་གྱི་
ལམ་བདེན་ནི་སྤྱག་བདེན་དང་མི་འགལ་ལོ། །སྤྱག་ཀྱན་གཉིས་ཀྱང་ཀྱན་འབྱུང་ལ་སྤྱག་
བདེན་གྱིས་བྱུང་ལ། སྤྱག་བདེན་ལ་དེས་མ་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན། ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
དང་། རྫོད་གྱི་འཛིག་ཉེན་དང་། དབང་པོ་ལྟ་དང་། གཞན་ཡང་མ་སྦྱོར་ལུང་མ་བསྟན་ཟག་
བཅས་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ལམ་བདེན་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འགལ་

བ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་སྟོགས་ཀྱི་བདེན་པ་དང་རྣམ་བུ་སྟོགས་ཀྱི་བདེན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཞེས་སྒྲིབ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་ཉོག་དང་། རྣམ་བུ་གཟུང་ཉོག་འགལ་བའི་ཕྱིར་
ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ❶ འདི་གཉིས་པན་ཚུན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་འདི་
གཉིས་ཐ་དད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོན་རེ། དེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
པར་ཞེས་པ་ཆོས་ཅན། ལམ་བདེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩབ་
པ་ཁས། དེར་ཐལ། ལས་ཉོན་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
རྩབ་❷། དེར་ཐལ། དེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་
ཀྱི་སྒྲི་སྲིད་ལན་བདུན་ལེན་པར་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་❸།

ཁ་ཅིག །ཟག་བཅས་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པ། སྤྱག་བདེན་ཀྱི་མཆན་ཉིད།
ཟག་བཅས་རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན་མི་འཐད་
དེ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་དེ་སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱག་ཀུན་གང་
རུང་ལ་སྤང་བྱས་མ་རྩབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་པ་དང་། ཁམས་གོང་གི་སྒྲི་བ་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ཟག་བཅས་དག་བའི་ལས་རྣམས་སྤྱག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་
ལུང་པོར་དམིགས་པ། སྤྱག་བདེན་ཀྱི་མཆན་ཉིད། སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པ་འབྲས་བུ་དང་པོ་
གསུམ་གང་རུང་གི་སྒྲི་ནས་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཞེས་པར་དམིགས་པ།
ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་འཛོགས་པ་མི་འཐད་དེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་།

བའི་ས་གསུམ་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དེ་དང་པོ་ཡིན་ཞིང་། དེ་སྤྱུག་བསྐྱེད་བདེན་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་མཆོན་ཉིད་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྤྱུག་བདེན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་
ལས།^①འཕགས་པས་འཆི་དང་གྲ་བ་དང་། །ན་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཅད་ནས་སྤངས། །ལས་
དང་ཉོན་མོངས་དབང་གིས་སྟེ། །དེ་ལ་དེ་མེད་ཕྱིར་དེ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
སྤྱུག་བདེན་ཡིན་ན། འཁོར་བ་ཡིན་པས་མ་ཐུབ་སྟེ། སྤྱུག་བཅས་སྤང་འདས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
གཟུགས་སྤང་དེ་སྤྱུག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་སེམས་བྱུང་གིས་མ་
ཐུབ་སྟེ། དེ་དང་གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་
པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་གང་རུང་ལ་སེམས་བྱུང་གིས་ཐུབ་པོ། །

དེས་ན་རང་ལུགས་ལ། བདེན་པ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི། དང་པོ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་སྟོགས་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞིག །མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱེད་བ་དང་། རོན་གཞན་
ཀྱི་བདག་གིས་^②སྟོང་པ། རང་གི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་བཞིས་ཁྱད་
པར་དུ་བྱས་པའི་རབ་ཏུ་སྟེ་བ། སྤྱུག་བདེན་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་མ་དག་པའི་སྟོང་
བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟོན་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཀུན་བརྟུས་ལས།^③སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་གང་
ཞེ་ན། སེམས་ཅན་སྟེ་བ་དང་སྟེ་བའི་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ། འགྱུར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ། ཐུབ་པ་འདྲ་
བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མཁའ་མའི་བྱུག་གཟེར་ལ་སོགས་པའི་
ཆོར་བ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ཟས་ཞིམ་པོ་ལ་སྟེད་ནས་རོ་སྤངས་པའི་ཆོར་བ་ལྟ་བུ།
གསུམ་པ་ནི། ཉེར་ལེན་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་གང་ཞིག །རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་རབ་སྟེ་རྟོན་བཞིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་

པའི་རབ་ཏུ་སྒྲེ་བ། གུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད། དབྲེ་ན། ལས་ཀྱི་གུན་འབྱུང་
 བདེན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་གུན་འབྱུང་བདེན་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། གུན་བཏུས་
 ལས།^① གུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་དེའི་དབང་གིས་བྱུང་
 བའི་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དང་པོ་ལ་དབྲེ་ན། འཁོར་བས་བསྐྱུས་པའི་
 བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས། མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་
 གསུམ་ཡོད། དང་པོ་ལ། མིར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། འདོད་ལྟར་སྐྱེ་བ་འཕེན་
 བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་སྤྱིང་བཞིའི་མིར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
 བཞི་ཡོད། གཉིས་པ་ལ། འདོད་ལྟ་རིགས་ཐུག་ཏུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཐུག་ཡོད།
 གཉིས་པ་ལ། དན་སོང་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསུམ་དུ་ཡོད། གསུམ་པ་
 ལ། གཟུགས་ཁམས་དང་། གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ། གཉིས་པ། གསུམ་པ། བཞི་པར་སྐྱེ་བ་འཕེན་
 བྱེད་ཀྱི་ལས་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། ཆངས་རིས། ཆངས་པ་མདུན་^② ཉོན་འདོན། ཆངས་
 ཆེན་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསུམ་དུ་ཡོད། གཉིས་པ་ལ། འོད་ཆུང་། ཆང་མེད་
 འོད། འོད་གསལ་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསུམ་དུ་ཡོད། གསུམ་པ་ལ། དག་
 ཆུང་། ཆང་མེད་དག་། དག་རྒྱས་སུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསུམ་དུ་ཡོད། བཞི་པ་
 ལ། སྤྱིན་མེད། བསོད་ནམས་སྐྱེས། འབྲས་བུ་ཆེ་བ། མི་ཆེ་བ། མི་གདུང་བ། གྲུ་ལོ་མ་
 ལྷང་བ། ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ། འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བརྒྱད་དུ་ཡོད།
 གཉིས་པ་ལ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས། ཅི་ཡང་མེད།
 སྤྱིང་ཅེར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བཞི་ཡོད།

གཉིས་པ་ལ་ཅ་ཉོན་ཐུག་དང་། ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་ཡོད། དང་པོ་ནི། འདོད་ཆགས། ཁོང་

ཁོ་ ང་རྒྱལ། ཉོན་མོངས་ཅན་^① གྱི་མ་རིག་པ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ། ཉོན་མོངས་ཅན་
གྱི་ཐེ་ཚོམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཁོ་བ། འཁོན་^② དུ་འཛིན་པ།
འཆབ་པ། འཆིག་པ། ཐུག་དོག །སེར་སྒྲ། གཡོ། སྒྲ། རྒྱགས་པ། བརྒྱུ་སེམས། ཁྲིལ་
མེད་པ། རོ་ཆ་མེད་པ། རྒྱགས་པ། རྒྱུ་པ། མ་དད་པ། ལེ་ལོ། བག་མེད། བརྗེད་ངས།
ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ། རྣམ་པར་གཡེང་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། རྣམ་བུ་ཕྱོགས་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞིག །འགོག་པ་ཞི་བ་བྱ་
ནི་མ་ངེས་འབྱུང་བཞིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བ། འགོག་བདེན་གྱི་མཆན་ཉིད།
དབྱེ་ན། དངོས་བཏགས་སོ་སོར་མ་བྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཟབ་པའི་འགོག་པ།
བརྗེད་འགོག་པ། དོན་དམ་པའི་འགོག་པ། ཡོངས་སུ་མ་རྗེགས་པའི་འགོག་པ། ཡོངས་
སུ་རྗེགས་པའི་འགོག་པ། རྒྱན་མེད་པའི་འགོག་པ། རྒྱན་དང་བཅས་པའི་འགོག་པ། ལྷག་
བཅས་གྱི་འགོག་པ། ལྷག་མེད་གྱི་འགོག་པ། བྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་འགོག་པ་དང་
བཅུ་ཡོད་དེ། གྱུན་བཏུས་ལས། ^③འགོག་པའི་བདེན་པ་གང་ཞི་ན། ཟབ་པ་དང་། བརྗེད་དང་།
དོན་དམ་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མ་རྗེགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྗེགས་པ་དང་། རྒྱན་མེད་པ་
དང་། རྒྱན་དང་བཅས་པ་དང་། ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དང་། ལྷག་མ་མེད་པ་དང་། བྱད་
པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་
རྒྱུད་གྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། འཛིག་ཉེན་པའི་ལམ་གྱི་འདོད་ཉོན་མཛོན་གྱུར་
པ་རེ་ཞིག་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་འགོག་བདེན་
ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། ཐེག་དམན་སློབ་པའི་རྒྱུད་གྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། ལྷ་པ་ནི། ཐེག་དམན་
དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། རྒྱག་པ་ནི། ཤེས་རབ་རྒྱུད་པའི་ཆ་ལས་
རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལྷག་བཅས་བྱད་འདས་ལྟ་བུ། བདུན་པ་ནི། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་

གྲི་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ལྷ་བུ། བརྒྱད་པ་ནི། ཞེས་རབ་རྒྱུད་པའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྲི་
ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འགོག་བདེན་ལྷ་བུ།
དགུ་པ་ནི། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྲི་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་
ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འགོག་བདེན་ལྷ་བུ། བཅུ་པ་ནི། མི་གནས་པའི་མུང་འདས་ལྷ་བུ།
དེ་ཡང་བསྐྱུ་ན། བརྒྱད་དང་། དོན་དམ་པའི་འགོག་པ་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། གཉིས་པ་ནི།
བཏགས་པ་བ་དང་། གཞན་རྣམས་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ལ། དེ་གང་ཞིག །ལམ་རིག་པ་སྐྱབ་^①པ་ངེས་འབྱེན་བཞིས་ཁྱད་པར་དུ་
བྱས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བ། ལམ་བདེན་གྲི་མཆན་ཉིད། དབྱེན་འཁོར་དང་བཅས་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་^②། ཆོགས་ལམ་སོགས་ལྷ་ལས། དང་པོ་གཉིས་བཏགས་པ་བ་དང་། བྱི་མ་
གསུམ་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ^③ལམ་གྲི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ལམ་གང་
གིས་སྐྱབ་བསྐྱུལ་ཡོངས་སུ་ཞེས་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་སྤངས་པ་དང་། འགོག་པ་མངོན་དུ་
བྱེད་པ་དང་། ལམ་སྒྲོམ་^④པ་སྟེ་འདི་ནི་ལམ་གྲི་མཆན་ཉིད་མངོན་བསྐྱུས་པའོ། །ཡང་
ལམ་རྣམ་པ་ལྷ་སྟེ། ཆོགས་གྲི་ལམ་དང་། སྒྲོར་བའི་ལམ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་དང་།
སྒྲོམ་པའི་ལམ་དང་། མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྷ་པ་ནི། འགོག་བདེན་དེ་བདེན་པ་གཞན་གསུམ་དང་གཅིག་བཀག་པའི་ཐ་དད་
ཡིན་ལ། སྐྱབ་ཀུན་གཉིས་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་གྲི་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་
པ་ལ་སྐྱབ་བདེན་གྲིས་ཁྱབ་པའི་བྱིར། །ལམ་བདེན་དང་དེ་འགལ་ཏེ། ལམ་བདེན་ཡིན་ན་
ཀུན་ནས་ཉན་ཐོས་སྒྲོགས་གྲི་བདེན་པ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། ལམ་བདེན་དང་སྐྱབ་
བསྐྱུལ་མི་འགལ་ཏེ། ཉན་ཐོས་སྒྲོམ་ལམ་^⑤པའི་རྒྱུད་གྲི་མི་ཞེས་པ་ཀུན་ཞེས་པའི་དབང་
པོར་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་སྐྱབ་བསྐྱུལ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དུག་པ་ལ། ལོག་ཞུགས་བཅུ་དྲུག་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པ་
བཅུ་དྲུག་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱག་བདེན་ལ་ལོག་ཞུགས་བཞི་ཡོད་དེ། ཉེར་ལེན་
གྱི་ཕུང་པོ་གཙང་བདེ་ཏྱག་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་འབྱུང་བདེན་
པ་ལ་ལོག་ཞུགས་བཞི་ཡོད་དེ། སྤྱག་བསྐལ་རྒྱ་མེད་ཏུ་འཛིན་པ། རྒྱ་གཅིག་ཁོ་ནས་བྱས་
པར་འཛིན་པ། དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་སྒྲིའི་གཡོ་བ་སྒྲོན་ཏུ་བཏང་ནས། བྱས་
པར་འཛིན་པ་དང་། རང་བཞིན་ཏྱག་ལ་གནས་སྐབས་གཞན་ཏུ་འགྱུར་བར་འཛིན་པ་རྣམས་
སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགོག་བདེན་ལ་ལོག་ཞུགས་བཞི་ཡོད་དེ། ཐར་པ་ཡེ་མེད་ཏུ་འཛིན་པ།
ཟག་བཅས་གྱི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཙམ་ཐར་པར་འཛིན་པ། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བྱད་པར་
འགའ་ཞིག་ཙམ་གྱ་ལྗོམ་པའི་ཐར་པར་འཛིན་པ། སྤྱག་བསྐལ་ཟད་པ་ཡོད་ཀྱང་སྦྲར་སྒྲོག་
པར་འཛིན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལམ་བདེན་ལ་ལོག་ཞུགས་བཞི་ཡོད་དེ། ཐར་
ལམ་ཡེ་མེད་ཏུ་འཛིན་པ། བདག་མེད་ཏྱགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐར་ལམ་ཏུ་མི་རིགས་པར་
འཛིན་པ། བསམ་གཏན་གྱི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཐར་ལམ་ཏུ་འཛིན་པ། སྤྱག་བསྐལ་གཏན་
ཟད་ཏུ་བྱས་པའི་ཐར་ལམ་མེད་པར་འཛིན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་
ལས།^①བདེན་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་དང་། །བདེ་དང་ང་དང་ངའི་ཞེས་སོགས། །ཡང་དག་མ་
ཡིན་རྣམ་བཅུ་དྲུག་ །སྒྲོ་བཏགས་ནས་ནི་ཡོངས་སུ་སྒྲེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། མི་ཏྱག་སྟེ། རེ་འགའ་སྟེ་བའི་ཕྱིར།
སྤྱག་བསྐལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱིས་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉོན་གཞན་གྱི་
བདག་གིས་སྒྲོང་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབང་སྦྱར་བ་པོའི་བདག་ཉོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར།
བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་དབང་བའི་བདག་གི་ངོ་བོར་མ་གྱུབ་པའི་ཕྱིར།

ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་ཏུ་གྱུར་པའི་ལས་དང་སྒྲེད་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱའི་

ནམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་འབྲས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཅ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་འབྱུང་བའི་ནམ་
པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་འབྲས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རབ་
སྐྱེད་ནམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་འབྲས་སྤྱག་བསྐྱེད་ལྷགས་དག་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྐྱེད་པའི་སྐྱེད་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་གྱི་ནམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་འབྲས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷན་
ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱེད་གཏན་ཟད་པའི་བྲལ་བ་ཆོས་ཅན། འགོག་
པའི་ནམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱེད་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞི་བའི་ནམ་པ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲ་ཞོམ་པའི་ནམ་པ་ཞེས་བྱ་
སྟེ། བན་བདེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་པར་འབྱུང་བའི་ནམ་པ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། སྤར་མི་ལྷོག་པའི་ཐར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ལམ་གྱི་
ནམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐར་བར་བསྐྱོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། རིག་
པའི་ནམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་གཉེན་དུ་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐྱབས་པའི་ནམ་པ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྐྱབས་པའི་ཕྱིར། དེས་པར་འབྱེན་
པའི་ནམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱག་བསྐྱེད་གཏན་ཟད་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དགོན་མཆོག་གསུམ། །ཞེས་པས་སྐྱབས་པའི་རྟོན་ལ་
འདོམས་པའི་གདམས་ངག་འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་^①ཚུལ་དང་།
བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^②ལྷ་རི་དྲ་ཉིའི་བྱ་གཞན་ཡང་ཤེར་
ཕྱིན་ལ་སྐྱོད་པའི་ཆེ་གཟུགས་ལ་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་སྐྱོར་བར་མི་བྱེད་དེ། འདི་
ལྟར་གཟུགས་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དགོན་མཆོག་གསུམ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ། ^①སངས་རྒྱས་ལ་སངས་རྒྱས་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱབས་གཉིས། དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་། ཆོས་དགོན་མཆོག་། དག་འདུན་དགོན་མཆོག་ལ་གདམས་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ^②བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པའི་ཆེ་གཟུགས་ལ། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་པོ། །ཤུ་རི་དྲ་ཉིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་དེ་ལྟར་བཅོན་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ^③སངས་རྒྱས་ལ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་དག་མཆོན་ཉིད་གཅིག་པ་ཉིད་གྱིས་སངས་རྒྱས་སྟེ་བྱང་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་མི་དམིགས་པ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མི་སྟོར་བས། དམིགས་པར་བྱ་བ་དང་དམིགས་པར་བྱེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། གཟུགས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་མི་སྟོར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཏུ་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་འདོམས་པའི་མདོ་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ^④ཤུ་རི་དྲ་ཉིའི་བྱ་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པའི་ཆེ་གཟུགས་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །གཟུགས་དངོས་པོ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་པ་ནས། ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་^⑤དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^⑥ཆོས་ལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་གཞི་དང་གཉིན་པོ་དང་།

ནམ་པ་མཐའ་དག་བསྐྱུས་པ་དག་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་
བྱ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། གཟུགས་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་སྒྲོར་
རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཆོས་དགོན་མཆོག་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་
མདོན་དུ་བྱ་བར་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་བྱིར་དུ་འདོམས་པའི་མདོ་ཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། གོང་དུ་ཞེར་བྱིན་ལ་སྒྲོད་པའི་བྱང་ཆེན་མང་དུ་གསུངས་པ་ལས་
འབྲོས་ནས། ❶ དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རི་དྲ་ཉིདེ་བྱས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཞེར་བྱིན་ལ་གནས་
པ་འདིས་གནས་པ་དེ་❷ གང་ནས་ཞི་འཕོས་ཏེ་འདིར་སྐྱེ་བ་ལགས། འདི་ནས་ཞི་འཕོས་
ནས་གང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ལགས། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རི་དྲ་ཉིདེ་བྱ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ལྷ་རིདེ་བྱ་བྱང་
ཆེན་ཞེར་བྱིན་འདིས་གནས་པ་དེ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་
ལ། ❸ དགོ་འདུན་ལ་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་དབྱ་
བཅོམ་པ་མ་གཏོགས་པ་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དང་ཞུགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྐྱེས་བུ་
ཆེན་པོ་བདུན་པོ་རང་སངས་རྒྱས་དང་ལྡན་ཅིག་བརྒྱད་པོ་དབང་པོ་རྩལ་པོ་ལ་སོགས་
པའི་བྱེ་བྲག་གིས་གངས་ཉི་ལྱུར་འཆད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་སྟོབ་པ་
བྱིར་མི་ལྟོག་པ་ནམས་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་ལུང་འབོགས་པ།
ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། བྱང་ཆེན་གང་ནས་ཞི་འཕོས་ནས་འདིར་སྐྱེས་པ། ཞེས་སོགས་
ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལམ་སྐྱབ་པའི་
ཆེ་གོགས་སུ་བདེན་ཞེན་དགག་པའི་བྱིར་དུ་འདོམས་པའི་མདོ་ཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་ནི། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་འདོམས་པ་དང་། ཞེས་པས་འཆད།

སྐྱབས་འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། མདོ་སྡེའི་
རྒྱན་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། ཉམས་སྲུ་ཡེན་པའི་རིམ་པ་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་དང་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ངོས་གཟུང་བ་དང་།
སྐྱབས་སྦྱིའི་རྣམ་གཞག་^①བཤད་པ། གུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་དང་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་
བྱུང་པར་བཤད་པ། དགོན་མཆོག་གི་སྦྱོར་བཤད་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། འདུས་
མ་བྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་དང་ལྡན་པའི་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་གནས།
སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། གུན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས་དགོན་
མཆོག་དང་། དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་དང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ།
རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ^②བདག་ཉིད་ཀྱི་ནི་སྦྱོར་བའི་གནས། །དམ་པའི་དོན་ཀྱི་^③སྐྱ་ཡིན་
ཏེ། །དང་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་བཟོ་ཡི་སྐྱ། །པ་རོལ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པའི་གནས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་དང་ལྡན་ཏེ།
སྐྱེ་འཇིག་དང་བྲལ་བ་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན། འབད་ཚོལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ལྷན་གྱིས་
བྱུང་པའི་ཡོན་ཏན། རང་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྦོལ་སྤང་བ་ལྟར་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྦྱ་དང་རྣམ་
པར་རྟོག་པས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་མི་རུས་པའི་ཡོན་ཏན། རི་ལྟ་བ་དང་རི་སྟེང་པ་
མཐེན་པའི་ཡོན་ཏན། བཅེ་བའི་ཡོན་ཏན། རུས་པའི་ཡོན་ཏན། རང་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན།
གཞན་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^④འདུས་མ་བྱས་ཤིང་
ལྷན་གྱིས་བྱུང་། །གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། །མཐེན་དང་བཅེ་དང་རུས་པར་
ལྡན། །དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་བསྐྱུ་ན་
གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་རང་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། བྱི་མ་གསུམ་གཞན་དོན་

གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^①དང་པོ་གསུམ་ནི་རང་དོན་ཏེ། །སྤྱི་མ་གསུམ་ནི་
གཞན་དོན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བསམ་དུ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་
འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་བུར་བདེན་པ། ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། སྤྱི་མ་
བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་རྗོད་པའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་དང་། དོན་དམ་པའི་ཆོས་
དགོན་མཆོག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལྟ་བུ། གཉིས་
པ་ནི། འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་ལྟ་བུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཆོས་ཅན།
ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ། ལུ་བཞིར་རྟོག་གི་བའི་སྒྲོས་རིམ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བསམ་དུ་མེད་
པའི་ཡོན་ཏན། ལས་ཉོན་གཉིས་ཅི་རིགས་པ་མེད་པ། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་མེད་པ། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་སྤྱོད་པ་དང་མ་འདྲེས་པས་དག་པ། གསལ་བ་རིམ་ལྟ་བུ་དང་
རིམ་སྟེང་པ་རིག་པ། མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་གཉིས་པོ་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན། གང་ཞེས་ལ་
ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན། གང་གིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་
བྱེད་པ་ལམ་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^②བསམ་མེད་
གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་པ། །དག་གསལ་གཉིན་པོའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱིས། །གང་ཞེས་གང་
གིས་ཆགས་བྲལ་བ། །བདེན་གཉིས་མཆོན་ཉིད་ཅན་དེ་ཆོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
དེ་ཡང་བསྐྱུ་ན་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། དང་པོ་གསུམ་འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། སྤྱི་མ་
གསུམ་ལམ་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^③ཆགས་བྲལ་གཉིས་
ནི་འགོག་པ་དང་། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་དག་གིས་བསྐྱུས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག །
དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། སྤྱི་མ་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་

རྩོམ་པའི་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་དང་། རོན་དམ་པའི་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་གཉིས་
ལས། དང་པོ་དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་དོན་གཅིག་། གཉིས་པ་ནི། འགོག་བདེན་དང་།
ལམ་བདེན་ལྟ་བུའོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་
དང་ལྔ་ཉེ། ཇི་ལྟ་བུ་རིག་པའི་ཡོན་ཏན། ཇི་སྟེང་པ་རིག་པའི་ཡོན་ཏན། ནང་རིག་པའི་
ཡོན་ཏན། རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་ཆགས་ཐོགས་དམན་གསུམ་ཅི་རིགས་པས་དག་པའི་
ཡོན་ཏན་གསུམ། རིག་པའི་ཡོན་ཏན། གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
དེ་ཉིད་ལས། ❶ ཇི་ལྟ་བུ་སྟེང་ནང་གི་ནི། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པའི་ཕྱིར། །སྒྲོ་ལྔ་
ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོགས། །སྒྲ་མེད་ཡོན་ཏན་དང་ལྔ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཡང་བསྐྱུ་ན་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། དང་པོ་གསུམ་རིག་པའི་ཡོན་ཏན། ཕྱི་མ་གསུམ་གྲོལ་བའི་
ཡོན་ཏན་དུ་འདུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་། འདུས་མ་བྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་དང་ལྔ་
པའི་སྐྱབས་གནས་མཐར་ཐུག་། སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན་མི་
འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ཡིན་ན། དེ་བརྒྱད་ཀ་དང་ལྔ་པས་མ་བྱུང་བར་
ཐལ། མཆོན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཉེ། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་འདུས་མ་
བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྔ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་མཁུན་བཅེ་རུས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་
ལྔ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྔ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
བྱུང་སྟེ། དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ཆོན་ཉིད་གཅིག་དང་ལྔ་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་།
རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྔ་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་། དགོ་འདུན་དགོན་
མཆོག་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་
ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་དེ་དེ་བརྒྱད་དང་མི་ལྔ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་གྲོལ་

གོལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་མི་ལྡན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ཐེག་ཆེན་དག་བཅོམ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་སྒྲི། དག་འདུན་ལ་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་
 གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་དག་བཅོམ་པ་མ་གཏོགས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་
 ན་མ་བྱི་སྒྲི། ཐེག་ཆེན་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ན། འདིར་བསྟན་གདམས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
 དག་འདུན་དགོན་མཆོག་མ་ཡིན་དགོས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་
 ན་མཐར་ཐུག་གི་དགོན་མཆོག་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་དག་
 འདུན་དགོན་མཆོག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རྒྱུད་སྒྲི་མ་ལས། ❶ དེ་བཅས་དེ་བཞིན་
 ཉིད་དང་དེ་མ་མེད། །དེ་མེད་སངས་རྒྱས་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་བའི་མཛོད། །གང་ལས་དགོན་
 མཆོག་དག་བ་གསུམ་འབྱུང་བ། །དོན་དམ་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཉིད་དོ། །ཞེས་
 དང་། ❷ དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་འདི་ཡི་རིགས། །ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
 ཡུལ་། །ཞེས་དང་དེའི་དར་རྒྱུ་ལས། ❸ དོན་བསྟན་ན། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དགོན་
 མཆོག་ནི་ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། མཐར་ཐུག་གི་དགོན་མཆོག་
 གསུམ་དུ་བསྐྱབས་པས། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བར་ཐལ་བའི་སྒྲི་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་གི་
 དགོན་མཆོག་གསུམ་མེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྐབས་གསུམ་པོ་དེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་
 སྐབས་སུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྐབས་གསུམ་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་སྒྲི་བ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་
 ན་རེ། དག་འདུན་དགོན་མཆོག་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་སུ་ཐལ། སྐབས་གསུམ་པོ་དེ་དེ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱི།

ཁ་ཅིག །སྐྱབས་གསུམ་ཡིན་པ་མེད་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱུ་
འཕགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་སངས་རྒྱུ་དགོན་མཆོག་དང་། ཆོས་
དགོན་མཆོག །དག་འདུན་དགོན་མཆོག་གསུམ་ག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
སངས་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་བཟུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་
གྲུབ་སྟེ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཟག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། ^①ཁོ་ལོ་ཅག་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་
བདག་གི་སྒྲ་དངོས་སུ་འདོགས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་སྤྲོད་པ་ལེན་པའི་
ཕྱིར་བདག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། ^②རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་ཏུ་
ཁས་སྐྱབས་ནས། དོན་དམ་པར་བདག་མེད་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་དམ་བཅའི་སྒྲོན་དུ་
མི་འགྱུར་བ་ཉིད། ཅེས་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ^③ངེས་པའི་ཆོག་གི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱན་ཉིད་
གང་ཟག་གཅིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཀུན་རྫོབ་པའི་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་དང་། དོན་དམ་པའི་དག་
འདུན་དགོན་མཆོག་འགལ་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། བྱང་འཕགས་ཡིན་ན། དོན་དམ་པའི་
དག་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདྲུག་པ་ལས། ^④དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་ནི་
ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའི་སྒྲ་ཉིད་གྱིས་བསྟན་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱད་སྒྲ་མ་ལས། ^⑤སྟོན་པ་བསྟན་པ་སྟོན་དོན་གྱིས། །ཐེག་པ་
གསུམ་དང་བྱེད་གསུམ་ལ། །མོས་པ་གསུམ་གྱི་དབང་བྱས་ནས། །སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་

པར་བཞག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སྒྲི་ར་གསུང་རབ་ལས་སྐབས་གསུམ་
 གྱི་རྣམ་གཞག་^①གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་སངས་རྒྱས་འབྲས་བྱའི་སྐབས་དང་། གཞན་རྒྱད་ལ་གྲུབ་ཟེན་
 པའི་སངས་རྒྱས་རྒྱའི་སྐབས་དང་། རིགས་ཅན་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྒྱའི་སྐབས་དང་།
 ལམ་ལ་མ་ཞུགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ལ་མཆོད་པ་དང་བཀུར་སྟེ་བྱེད་པ་ལ་
 སོགས་པའི་མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་པར་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་
 དགོན་མཆོག་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་བཞག། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བྱ་དང་། ལམ་དུ་མ་ཞུགས་ཀྱང་དམ་པའི་ཆོས་ལ་མཆོག་ཏུ་བྱ་
 བ་བྱེད་པར་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་དགོན་མཆོག་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་
 བཞག། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བྱ་དང་།
 ལམ་ལ་མ་ཞུགས་ཀྱང་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་ལ་མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་པར་མོས་པ་
 རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཉགས་གསུམ་ག་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་དེ་རྒྱང་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་
 མཆོག་ །ཆོས་དགོན་མཆོག་དེ་འདྲོད་ཆགས་དང་བལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ །དགོ་འདུན་
 དགོན་མཆོག་དེ་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྒྱན་མཐའ་བའི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་རྣམ་མཁྲེན་དེ་དེའི་འབྲས་
 སྐབས་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག །དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་དུས་སུ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་
 འབྲས་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ས་བོན་ལས་སྒྲི་བཞིན་པའི་སྒྱ་གུ་ས་
 བོན་གྱི་དུས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད། དེ་སྒྱ་གུའི་དུས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་སྟེ། ས་བོན་འགག་བཞིན་པ་དང་སྒྱ་གུ་སྒྲི་བཞིན་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་

ཁྱེད་ཀྱི་མཁུ་མ་གྱུ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བཞིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་ན།
ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པའི་སྐྱེ་བུ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། དེ་ཁོ་ཁོ་རང་དུ་ཐལ། དེ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེ་བུ་ཡིན་ན་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ་ལོ། །དེས་ན་རྒྱན་མཐའ་བའི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་རྣམ་མཁུན་དེ་དེའི་འབྲས་
སྐྱབས་ཡིན་ཅིང་དེའི་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་རྣམ་མཁུན་དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་དང་རྒྱད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་དགོན་མཆོག་
གསུམ་པོ་དེ་དེའི་རྒྱུ་སྐྱབས་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་དང་རྒྱད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་དེ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་འཕགས་
པ་ཡིན་ན། དེ་དང་རྒྱད་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་དེ་དང་
རྒྱད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན། དེ་དང་རྒྱད་གཅིག་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་དང་རྒྱད་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། དེ་དང་
རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱེད་སྟེ། ལྟའི་
དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། སྟོན་པ་ལྟ་ཐུབ་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་ངེས་
ཡིན་པར་ཐལ་^① ། དེ་དང་རྒྱད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་པ་ཁས། དེར་ཐལ། སྟོན་པ་
ལྟ་ཐུབ་པ་དེ་དང་རྒྱད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྟོན་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་
སྐྱེ་བ་སྤངས་སྟོང་བའི་ཕྱིར། རྒྱལ་པོ་འཕགས་ལྟུང་^② དེ་དུས་སུ་སྟོན་པ་

ཤྲུག་ཐུབ་པ་ཡིན་བྱས་པ་ལ^①། ཁ་ཅིག་། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་^②ན་མ་ཁྲབ། དམ་བཅའ་དེར་ཐལ། དེ་སྟོན་པ་
ཤྲུག་ཐུབ་པའི་དུས་སུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེའི་དུས་སུ་དེར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་^③།

གཞན་ཡང་། སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པ་དེ་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་རྒྱས་གྱི་དུས་སུ་རྒྱལ་པོ་ང་
ལས་རྒྱས་སུ་ཐལ། རྒྱལ་པོ་ང་ལས་རྒྱས་སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པའི་དུས་སུ་སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་དུས་སུ་སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེའི་དུས་སུ་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེའི་དུས་
སུ་སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པ་ཁྱོད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་^④། ཁ་ཅིག་། མདུན་གྱི་སྒྲེས་
བྱ་ལན་འདེབས་པ་པོ་དང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་ད་ལྟར་
མེད། ཟེར་ན། དེ་ད་ལྟར་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་འབྲས་སྐྱབས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གྱུར་པའི་
དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དེ་ད་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྒྱལ་པོ་ང་ལས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། ད་ལྟར་དུས་སུ་^⑤སེམས་ཅན་ཡིན་
པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟར་
གྱི་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མདུན་གྱི་སྒྲེས་བྱ་ལན་
འདེབས་པ་པོ་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། མདུན་གྱི་སྒྲེས་བྱ་ལན་འདེབས་པ་པོ་ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་སངས་རྒྱས་ཟེན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་^⑥། ཁ་ཅིག་གིས། གང་ཟག་དེའི་འབྲས་སྐྱབས་སུ་གྱུར་པའི་སངས་
རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་ན། གང་ཟག་དེའི་དུས་སུ་མེད་པས་ཁྲབ། ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་དང་དུས་མཉམ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་
དུས་སུ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་འབྲས་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས་^⑦།

གསུམ་པ་ལ། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་དང་། རོན་དམ་པའི་སྐྱབས་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ^①སྤང་ཕྱིར་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིར། །མེད་ཕྱིར་འཇིགས་དང་
 བཅས་པའི་ཕྱིར། །ཆོས་རྣམ་^②གཉིས་དང་འཕགས་པའི་ཆོགས། །གཏན་གྱི་སྐྱབས་
 མཆོག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རོན་ནི། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་
 གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་རོན་
 མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་གཟིངས་ལྟར་དུ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས། ^③རོན་ཤེས་པས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །གཟིངས་དང་འབྲ་བ་ཉིད་དུ་
 རིགས། །ཞེས་དང་། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་འགྲེལ་པར། ^④ཆོས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། བསྟན་པའི་
 ཆོས་དང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་སོ། །དེ་ལ་བསྟན་པའི་ཆོས་ནི་མདོ་སྤེའ་སོགས་པ་བསྟན་
 པ་བརྗོད་པ་སྟེ་མིང་དང་ཆོག་དང་ཡི་གེའི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའོ། །དེ་ཡང་ལམ་མངོན་
 པར་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་གཟིངས་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བཤད། ཞེས་གསུངས།
 སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བདེན་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་
 གཟིགས་རོར་རང་ཉིད་འི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ལྟར་སྤང་ཡང་འི་མ་མཐའ་དག་དང་མ་
 བྲལ་བའི་རྩན་པ་སྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་
 ཡིན་ཏེ། འི་མ་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐྱབས་ལས་འི་མ་དང་བྲལ་བའི་གནས་སྐྱབས་
 གཞན་དུ་འགྱུར་དགོས་པའི་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ^⑤རྟོགས་
 པའི་ཆོས་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལམ་གྱི་བདེན་པ་
 དང་འགོག་པའི་བདེན་པ་སྟེ། གང་གིས་དང་གང་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བས་སོ། །དེ་ལ་ལམ་
 ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་གཏོགས་ལ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་གཏོགས་པ་
 ཞེས་བྱ་བས་སོ། །དེ་ལ་ལམ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་གཏོགས་ལ། འདུས་བྱས་

གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་གཏོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩུན་པ་སྤྱི་བའི་ཆོས་ཅན་ལོ། །གང་བརྩུན་
 ❶པ་སྤྱི་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་ནི་མི་བདེན་པ། གང་མི་བདེན་པ་དེ་ནི་མི་ཏྲག་པ་❷། གང་མི་ཏྲག་
 པ་དེ་ནི་སྐབས་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས། ལྷག་མེད་བྱང་འདས་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་
 གི་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་སྒྲེ་བ་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ❸ལམ་དུ་མ་གཏོགས་པའི་འགོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་མར་མེ་རྩུན་ཆད་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་མེད་པ་
 ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་སྒྲེ་བ་ནི་❹སྐབས་སམ་སྐབས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ལས་འོས་པ་མ་
 ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ས་བརྩུ་བ་བ་❺དང་ཉན་རང་དག་བཙུམ་པ་རྣམས་
 ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའི་
 སྤྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ❻དག་འདུན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་ཆོག་སྒྲ་
 དུགས་སོ། །དེ་ཡང་ཏྲག་ཏུ་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པ་དེ་ལ་སྐབས་སུ་སོང་བ་ངེས་པར་འབྱུང་
 བ་འཆོལ་བ་སྒྲོབ་པ་དང་བཅས་པ་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཞུགས་
 པ་མ་ཡིན་ལོ། །རི་ལྟར་འཇིགས་པ་དང་བཅས་ཤེས་ཀྱི་སྤྱིར་དག་བཙུམ་པ་ཡང་སྤྱིར་
 ཐད་པ་རྣམས་ཀྱང་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པའི་སྤྱིར་ཏྲག་ཏུ་རྩུན་མི་ཆད་པར་འདུ་ཤེས་ཐམས་
 ཅད་ལ་མི་ཐད་པར་འཇིགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཉི་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། རལ་གྱི་
 གདེངས་པའི་གཤེད་མས་སྦྱེས་བྱ་ལ་བྱ་བ་བཞིན། དེས་ན་དེ་དག་ཀྱང་གཏན་དུ་མེད་པའི་
 ངེས་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ལོ། །སྐབས་ནི་སྐབས་འཆོལ་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་
 ལོ་❽། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན། དོན་དམ་པའི་སྐབས་དེ་གང་ཞེས། དེ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་
 ཉག་གཅིག་མཐར་ཐུག་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ནི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་

མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ^①དམ་པའི་དོན་དུ་
འགྲོ་བ་ཡི། །སྐྱབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན། །ཐུབ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཅན་
ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་ལ་དགོན་མཆོག་གསུམ་མ་ཆང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་
ན། དེ་ལ་དེ་གསུམ་ཆང་སྟེ། སྐྱབས་གསུམ་གྱི་ཆས་ཕྱེ་བའི་ཆོག་ས་དགེ་འདུན་དེ་ཡང་
སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ན་སྐྱབས་དེའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། ^②ཆོག་ས་ཀྱང་དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། གསེར་ཕྱེང་ལས། ^③ཆོག་ས་ཀྱང་
དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་ཕྱིར། །ཞེས་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་ལ་དགོན་མཆོག་གསུམ་མ་ཆང་ངམ་
སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱོད་
ཡིན་པའམ་ཁྱོད་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་མེད་པ་གང་ཞིག །དངོས་
པོའི་གནས་ཆོད་ལ་ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་མཐར་མ་ཐུག་པའི་སྐྱབས། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་
ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་སྐྱབས་དོན་གཅིག །དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ལ་
ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱབས། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་
མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་དོན་གཅིག །

རོང་རྟེན་པ་ན་རེ། ལུང་གི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་
མ་ཡིན་ཏེ། དོན་མདོན་པར་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་གཟིངས་ལྟར་སྤང་བར་བྱ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་པའི་ལམ་བདེན་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ།
བརྟུན་པ་སྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་པའི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་
གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་པ་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། མཐར་
ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན།

ལུང་གི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་ན། མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
 དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་བཀའ་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྒྲེ། ཅ་བ་ཤེས་རབ་ལས། ^①འདུས་
 བྱས་ཐམས་ཅད་སྐྱ་བའི་ཆོས། །དེས་ན་དེ་དག་བརྟུན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ཆོས་ཅན། དམ་བཅའ་གསུམ་པ་ལ། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་ག་ལ་
 འདོད་ན། མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས། ^②ཁ་
 ཅིག་འདུས་བྱས་ཡིན་ན་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་མ་ཡིན་པས་བྱེད་པར་བརྟུན་པར་འདོད་
 པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་བཤེན་དང་གཟུགས་སྐྱ་རྣམ་པ་གཉིས་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་
 ཡིན་པ་འགོག་པའི་ལོག་ཏྱ་གི་ཐ་ཆད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ལ་རྒྱང་རིང་དུ་སྤང་བར་
 བྱའོ། །ཞེས་དང་། མེད་དགག་གཏན་ཆིགས་སུ་འགོད་པ་སོགས་ནི་དོན་མ་ཏྱ་གསུམ་བཞིན་
 དུ་རྣམ་གཞག་^③བྱེད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟུན་པ་དེ་མ་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་བཏང་
 སྟོམས་སུ་བཞག་ན་མཛེས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

ཁོ་ན་རེ། ལས་རྒྱ་འབྲས་ཆོས་ཅན། བརྟུན་པ་སྐྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསྐྱུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱེད་དེ་ཆོས་ཅན། བརྟུན་པར་ཐལ་^④། བརྟུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱེད་དེ་ཆོས་
 ཅན། བཤེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བཤེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱེད་དེ་ཆོས་ཅན། མི་སྐྱ་བ་
 ཡིན་པར་ཐལ། མི་སྐྱ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱེད་སྒྲེ། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། མ་འོངས་པ་ཡིན་
 པར་ཐལ། མ་འོངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་ཅན།
 བཤེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བཤེན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། ཁ་ཅིག་། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་

ཀུན་རྫོབ་པའི་^①སྐྱབས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་ཟེར་ན་
མི་འཐད་དེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་ན། གནས་སྐྱབས་ཀྱི་སྐྱབས་ཡིན་དགོས། དོན་
དམ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་ན། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། དགོན་མཆོག་གསུམ་ཆོས་ཅན། བྱོལ་དགོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་
ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡིད་བཞིན་གྱི་རོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཐུན་
རྣམ་པ་དུག་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མཐུན་དུག་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་དུ་
འབྱུང་བ་དགོན། སྤེལ་མེད། མདོན་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་མཐུ་དང་ལྡན། བསམ་བ་དག་
པའི་རྒྱན་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་།
ཆགས་སྤང་གི་གཞན་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་མ་ལས། ^②འབྱུང་བ་དགོན་
ཕྱིར་སྤེལ་མེད་ཕྱིར། །མཐུ་ལྡན་ཕྱིར་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི། །རྒྱན་གྱུར་ཕྱིར་དང་མཆོག་ཉིད་
ཕྱིར། །འགྱུར་བ་མེད་ཕྱིར་དགོན་མཆོག་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མདོ་སྤྱིའི་རྒྱན་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། ཆེ་བ་ལྡན་གྱི་སྐྱབས་མདོར་
བསྟན་པ། དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབས་འགྲོ་མཆོག་ཏུ་སྐྱབ་པ་དང་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་མཆོག་གི་ཕྱིར་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་
ཅན། སྐྱབས་སུ་སོང་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཅེས་བྱ་སྟེ། དམིགས་པ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་
བ། སྐྱབ་པ་ཁས་ལེན་ཆེ་བ། རྟོགས་པའི་མཆོག་ཐོབ་པ། ཉན་རང་བེལ་གྱིས་གཞོན་པ།
དབྱེ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་སྒོ་ནས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྤྱིའི་རྒྱན་
ལས། ^③ཀུན་ཏུ་འགྲོ་དང་ཁས་ལེན་རྟོགས་དང་བེལ་གཞོན་པར། །དབྱེ་བའི་རང་བཞིན་
དོན་རྣམ་བཞི་ཡི་བྱུང་པར་གྱིས། །ཐེག་པ་མཆོག་ཕྱིར་དགོན་མཆོག་སྐྱབས་རབ་སོང་བ་
གང་། །དེ་ནི་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ལྟ་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི། སློ་ལྡན་རྒྱལ་སྤྱི་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན།
 སེམས་ཅན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་ལས་བསྐྱལ་བའི་
 ཕྱིར་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་
 གསུམ་གྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་
 བ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་མཁས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྤང་
 འདས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤིང་ཞིའི་^①ཆོས་ཀྱི་བདག་གིས་སྤྲོད་པར་རོ་གཅིག་ཏུ་
 རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་སློ་ལྡན་དེ་སྐབས་འདིར་དམིགས་པ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བར་ཤེས་
 པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བསྐྱབས་ཐེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^②གང་ཞིག་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་བསྐྱལ་བར་ཞུགས་པ་དང་། ཤེག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་ལ་མཁས་པར་
 ལྡན། གང་ཞིག་སྤང་འདས་ལ་འཁོར་ཞི་རོ་གཅིག་པ། དེ་འདྲའི་སློ་ལྡན་དེ་འདིར་ཀུན་
 འགྲོར་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་སྤྱི་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། དགའ་བ་མང་པོས་བྱང་ཆུབ་
 མཆོག་དོན་དུ་གཉེར་ཏེ། དེའི་ཡོན་ཏན་ཤེས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་
 ཅན། སྐྱབ་པའི་བྱུང་པར་དང་ལྡན་ཏེ། སློ་བ་མེད་པར་གཞན་དོན་གྱི་དགའ་བ་ཡང་དག་
 པར་སྤྱོད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཐོབ་པའི་བྱུང་པར་དང་ལྡན་ཏེ། རྣམ་པར་སངས་
 རྒྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀུན་དང་སྤངས་རྟོགས་མཉམ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སློ་
 ལྡན་དེ་ནི་ཁས་ལེན་མཆོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བསྐྱབས་ཐེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་
 ལས། ^④གང་ཞིག་དགའ་བ་མང་པོས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་དོན་གཉེར། གང་ཞིག་སློ་བ་མེད་
 པར་དགའ་བ་ཡང་དག་སྤྱོད། གང་ཞིག་རྣམ་སངས་རྒྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀུན་མཉམ་
 འགྱུར། སློ་ལྡན་དེ་ནི་ཁས་ལེན་མཆོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་སྤུངས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། རྟོགས་པའི་བྱང་པར་དང་ལྡན་
 ཏེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོ་ཐོབ། སྤྱི་པ་གསུམ་ཀྱི་སྤྲ་མར་གྱུར། སྤྱི་པའི་བདེ་
 བ་ཐོབ། རྒྱལ་བསྐྱལ་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད། སྤྲོ་མཆོག་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་བདེ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུའི་བྱང་པར་དང་ལྡན་ཏེ། ཆོས་མང་པོའི་
 ཕྱང་པོ་མཆོག་རབ་ཏུ་པའི་སྐྱ་སྟེ་སྟོབས་སོགས་དགེ་བའི་ཆོགས་བསགས། སྤྱི་བ་
 གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྐྱོག་ཅིང་སྤྱི་པ་དང་ཞི་བའི་མཐའ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཐོབ་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བསོད་ནམས་ཕྱང་ཆེན་སྤྱི་པ་གསུམ་སྤྲ་མ་སྤྱི་པའི་བདེ་བ་
 དང་། རྒྱལ་བསྐྱལ་ཕྱང་པོ་ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་ཞི་སྤྲོ་མཆོག་བདེ་བ་དང་། ཆོས་མང་ཕྱང་པོ་
 མཆོག་རབ་ཏུ་པའི་སྐྱ་སྟེ་དགེ་བའི་ཆོགས། བག་ཆགས་བསྐྱོག་ཅིང་སྤྱི་དང་ཞི་ལས་
 རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཐོབ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། རྒྱལ་སྐུ་ལ་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་རང་གི་ཆོགས་རྣམས་ཟེལ་
 གྱིས་གཞོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་དགེ་བའི་^② རྩ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། རོན་ཆེ་བ་དང་། མཐའ་
 ཡས་པ་རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་^③། ཟད་མི་ཤེས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་བྱིར།
 དགེ་བ་བཞི་པོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་
 ལས་འདས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སློན་པར་བྱེད་པ། ཡོན་ཏན་ལ་དབང་འབྱོར་བ་རྟེན་པ།
 ལྷག་མེད་དུ་ཡོན་ཏན་ཟད་མི་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^④སྒྲོ་ལྡན་ཉན་ཐོས་
 ཆོགས་བཅས་དགེ་བ་རྒྱ་ཆེ་རོན་ཆེ་དང་། །མཐའ་ཡས་རྟག་རྒྱུན་མི་འཆད་ཟད་མི་ཤེས་
 པས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན། །དགེ་བ་དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་འཛིག་རྟེན་མ་ཡིན་ཡོངས་སློན་
 བྱེད། །དབང་འབྱོར་རྟེན་པ་དེ་ནི་སྤང་པོ་ཞི་བས་ཟད་མི་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 ལྷ་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ས་འགྲོ་འདི་ཆོས་ཅན། རོ་བོའི་རོན་དང་ལྡན་ཏེ།

སངས་རྒྱལ་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་འདོད་པས། དེ་སྐབས་སུ་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་པའི་
 བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱའི་དོན་དང་ལྡན་ཏེ། སྙིང་བཙེ་བ་ལས་བྱུང་བར་རིག་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུའི་དོན་དང་ལྡན་ཏེ། རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད་
 རྩོམ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། བྱེད་ལས་དང་ལྡན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་པན་བདེ་ལ་
 འགོད་ཅིང་གཞན་དོན་གྱི་དཀའ་སྤྱད་ལ་སྒྲོ་བ་མེད་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། ཡོན་ཏན་དུ་མ་
 དང་ལྡན་ཏེ། སྤང་བྱ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་། ཆོག་ས་གཉིས་སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་
 བྱིར། དབྱེན་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རགས་^①པ་བརྟེན་ལས་བྱུང་བ། སྤྱི་བ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་
 ཀྱིས་རྩོམ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། སྟོན་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་འགོ་འདི་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་
 སྐབས་འགོ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྐབས་ཟེན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་
 ལས།^②འདི་ནི་དེ་དངོས་འདོད་པས་ཁས་ལེན་དེ་ཡང་སྙིང་བཙེ་ལས་རིག་བྱ། །དེ་ལས་
 རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་པན་དང་བདེ་བྱེད་དཀའ་ལ་སྒྲོ་བ་མེད། །ངེས་པར་འབྱུང་ལ་ཐེག་པ་
 ཀུན་གྱི་སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་ཏག་ཏུ་ལྡན། །བརྟེན་དང་ཆོས་ཉིད་རྩོམ་པའི་སྟོན་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་
 སྐབས་འགོ་འདི་མཆོག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་
 སྐབས་སུ་སོང་བ་འདི་ཆོས་ཅན། རང་དོན་གྱི་ཆེ་བ་དང་ལྡན་ཏེ། ཆོད་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་
 འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་དོན་གྱི་ཆེ་བ་དང་ལྡན་ཏེ། འགོ་ལ་སྙིང་རྗེས་
 བྱུང་བར་བྱེད་པའི་བྱིར། སྦྱོར་བའི་བྱེད་པར་དང་ལྡན་ཏེ། མཚུངས་པ་མེད་པའི་འཕགས་
 པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་རྒྱལ་པར་མཛད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^③སྐབས་སུ་འགོ་བ་འདིར་
 སོང་དོན་ཆེན་ལྡན། །དེ་ནི་ཆོད་མེད་ཡོན་ཏན་འཕེལ་བར་འགྱུར། །འགོ་བ་འདི་ལ་སྙིང་
 རྗེའི་^④བསམ་པས་བྱུང། །མཚུངས་མེད་འཕགས་ཆེན་ཆོས་ཀྱང་རྒྱལ་པར་བྱེད། །ཅེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ། ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་ལ་སྒྲོར་བ་ལ། དུལ་གང་ལ་བརྟེན་ནས།
 རྒྱ་གང་ལ་བརྟེན་ནས། ཚུལ་རི་ལྟར་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ^①། སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཕན་ཡོན།
 སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲོལ་བ་དོན་གཉིས་ཅན་
 རྣམས་ཀྱི་སྒྲན་མེད་པའི་སྐྱབས་གནས་མཐར་ཐུག་ནི་དགོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་ཏེ།
 མདོ་སྡེ་རྒྱལ་མཆོན་དམ་པ་ལས། ^②འཛིགས་པས་སྒྲག་པའི་མི་རྣམས་ནི། །པལ་ཆེར་རི་
 དང་ནགས་ཆེལ་དང་། །ཀུན་དགའ་དང་ནི་མཆོད་གནས་ཀྱི། །སྒྲོན་ཤིང་རྣམས་ལ་སྐྱབས་
 འགོ་སྟེ། །སྐྱབས་དེ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཞིང་། །སྐྱབས་དེ་མཆོག་གྱུར་མ་ཡིན་ལ། །སྐྱབས་དེ་
 ལ་ནི་བརྟེན་ནས་ཀྱང་། །སྤྱག་བསྐྱེལ་ཀུན་ལས་མི་གྲོལ་གྱིས། །གང་ཆེ་གང་ཞིག་སངས་
 རྒྱས་དང་། །ཆོས་དང་དགེ་འདུན་སྐྱབས་སོང་བ། །སྤྱག་བསྐྱེལ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཀུན་འབྱུང་
 དང་། །སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡང་དག་འདས་པ་དང་། །འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་བདེ་
 བ། །སྤྱང་ན་འདས་པར་འགོ་^③འབྱུང་དང་། །ཞེས་སོགས་དང་། སྒྲོད་འཇུག་ལས། ^④གཙོ་
 བོ་རྒྱལ་བ་འགོ་བའི་མགོན། །ཞེས་སོགས་དང་། བསྟོད་པ་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱུ་པ་ལས། ^⑤གང་
 ཞིག་ལ་ནི་ཉེས་པ་ཀུན། །གཏན་ནས་ཡོང་ཡེ་མི་མངའ་ཞིང་། །གང་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 དུ། །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལྡན་གྱུར་པ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཞིག་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་
 སྐྱབས་འགོ་ཞིང་། །ཞེས་དང་། སྐྱབས་འགོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས། ^⑥སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་
 དགེ་འདུན་ནི། །ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན།
 དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། གྲོལ་བ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་འོས་ཏེ། རང་ཉིད་
 འཛིགས་པ་མཐའ་དག་དང་བལ། །གཞན་འཛིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བའི་ཐབས་ལ་
 མཁས། །གཞན་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉི་རིང་མེད་པར་ཀུན་ལ་འཇུག་ཅིང་། ལུས་ཅན་མཐའ་
 དག་གི་མགོན་སྐྱབས་དང་དཔུང་གཉིན་དམ་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྐབས་འགྲོའི་རྒྱ་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་སྐྱག་བསྐྱེལ་མཐའ་དག་གིས་
འཛིགས་ཤིང་། དེ་ལས་སྐྱོབ་པའི་རྣམ་པ་དགོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ལ་ཡོད་པར་
ཤེས་པ་ནི། སྐབས་སུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐབས་
སུ་འགྲོ་བའི་སློབ་དཔོན་མི་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྐབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ལམ་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སྐྱག་བསྐྱེལ་མཐའ་དག་ལས་སྐྱོབ་
པར་སློབ་ལེངས་ཀྱིས་^①སྐྱར་ཞིང་དམ་བཅའ་ལ་ཁས་ལེན་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་རིགས་སུ་
གནས་པ། སྐབས་འགྲོའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ^②བདག་ནི་འཛིགས་
པས་ནམ་སྐྱག་ནས། །ཀྱན་ཏུ་བཟང་ལ་བདག་ཉིད་འབྱུལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ངོ་བོའི་སློབ་ནས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྐབས་འགྲོ་གསུམ་ཡོད།
མཆོན་གཞི་ནི་ལུས་ཀྱི་ཕྱག་སོགས་སོ། །དེ་ལ་དམན་མཆོག་གི་སློབ་སྐྱེས་བྱ་ཆུང་
འབྲིང་ཆེན་པོའི་དེ་གསུམ་དུ་ཡོད། དང་པོ་ནི། རང་ཉིད་ངན་འགྲོའི་སྐྱག་བསྐྱེལ་ཅམ་
ལས་ཐར་པའི་ཕྱིར་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རང་ཉིད་འཁོར་བའི་སྐྱག་
བསྐྱེལ་ལས་ཐར་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་སྐབས་སུ་སོང་བ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་
འཁོར་བའི་སྐྱག་བསྐྱེལ་ལས་ཐར་པའི་ཕྱིར་དུ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐབས་སུ་འགྲོ་
བ་ལྟ་བུའོ། །

ས་མཆོམས་ཀྱི་སློབ་ནས། རྒྱ་དུས་ཀྱི་སྐབས་འགྲོ་དང་། འབྲས་དུས་ཀྱི་སྐབས་
འགྲོ་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་སྐབས་འགྲོ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སྐབས་འགྲོ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱ་རགས་ཀྱི་སློབ་ནས་བདུན་མས་ལས་བྱུང་བའི་
སྐབས་འགྲོ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་དེ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཁན་

སྐྱོབ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་སྐྱབས་འགོ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་
པ་ནི། སྐྱོན་སྐྱབས་འགོ་བྱས་པའི་བག་ཆགས་སྐྱོ་བྱར་དུ་འཆར་བ་ལས་བྱུང་བ་དང་།
ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཉོགས་པའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱབས་འགོ་ལྟ་བུའོ། །

བཞི་པ་པན་ཡོན་ནི། སྐྱབས་སུ་སོང་བ་པན་ཡོན་བྱུང་བར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ།
སྤྲིག་ལྟར་མཐའ་དག་འཛོམས་པར་བྱེད། ཆོགས་གཉིས་སྐྱབས་པོ་ཆེ་ཞོགས་པར་
བྱེད། ཉེར་འཆེ་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱོབ་པ་དང་། སོ་ཐར་གྱི་སྤྲོམ་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་
གསར་དུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཐོབ་ཐེན་མི་ཉམས་པར་སྤེལ་བ་དང་། རིགས་སད་
པར་བྱེད་པ། བྱང་ཆུབ་སྤྱར་དུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་
པའི་བྱིར། རི་སྐད་དུ་ཡང་། ^①སྐྱབས་སོང་བསོད་ནམས་གཟུགས་མཆིས་ན། །སྟོང་
གསུམ་འདི་ཡང་སྟོད་དུ་ཆུང་། །རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཆུ་ཡི་གཏེར། །ཕུལ་གྱིས་གཞལ་
བར་ག་ལ་རྒྱས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྟ་བུ་ལ། སོ་སོའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། ཐུན་མོང་^②བའི་བསྐྱབ་བྱ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ལ། དགག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱང་
འདས་ཀྱི་མདོ་ལས། ^③གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགོ་བ། །དེ་ནི་ཡང་དག་དག་བསྟེན་
ཏེ། །ནམ་དུ་འང་ལྟ་ནི་གཞན་དག་ལ། །སྐྱབས་སུ་སོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དམ་པའི་ཆོས་ལ་
སྐྱབས་འགོ་བ། །འཆེ་ཞིང་གསོད་པའི་སེམས་དང་བྲལ། །དག་འདུན་ལ་ཡང་སྐྱབས་
འགོ་བ། །ལྷ་སྟགས་ཅན་དང་འགྲོགས་མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ནི།
བཤེས་སྤྱིང་ལས། ^④རི་ལྟར་བདེ་གཤེགས་སྐྱ་གཟུགས་ཤིང་ལ་སོགས། །བགྱིས་པ་རི་
འདྲ་ཡང་རུང་མཁས་པས་མཆོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་རང་གི་སྟོག་ལས་ཀྱང་གཅེས་པར་བཟུང་

བའི་སྒོ་ནས་རྒྱ་ལྷན་དུ་བཞུགས་པ་དང་། ཕྱག་དང་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་གྲས་པར་བྱ་ཞིང་།
མ་དད་པའི་སེམས་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མི་འབྱུང་བ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་
པས་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཚུགས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་
པོས་ཀྱང་།^①སྐྱེ་དགུ་འཇིགས་རུང་འཁོར་བའི་གཡང་ས་རུ། །གྲོགས་མེད་གཅིག་ཕུ་ཀྱན་
ཏུ་རྒྱ་བ་ན། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་འབྲུ་བའི་སྐྱབས་གནས་མེད། །དེ་ཕྱིར་བསམ་པ་
ཐག་པས་སྐྱབས་སུ་སོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། མ་ཞེན་ཞེས་པས་བྱ་བ་དན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་སྤྲོད་བྱེད་མ་ཞེན་པའི་བཙུག་
འབྱུང་ལ་གདམས་པ་དེ་འཆད་ན། དེའི་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་
ཚུལ་དང་། བསྐྱར་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དགོ་འདུན་དཀོན་
མཆོག་ལ་གདམས་པའི་སྐྱབས་སུ། བྱང་ཆེན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པའི་ལུས་དང་
དག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་རྣམས་ཀྱི་གོ་སྐྱབས་མི་དབྱེད། །ཞེས་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་
ནས།^②དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། ཆེ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་རི་དྲ་ཏིའི་^③བྱས་བཅོམ་
ལྷན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་ལུས་ཀྱི་ཁ་ན་མ་
ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་གང་ལགས། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
ཆེ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་རི་དྲ་ཏིའི་བྱ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ལྷ་རི་དྲ་ཏིའི་བྱ། འདི་
ལ་བྱང་ཆེན་འདི་སྐད་དུ་གང་གིས་^④ལུས་ཀྱི་ལས་ཡང་དག་པར་བཙུག་པའི་ལུས་དེ་
ནི་གང་ཡིན། གང་གིས་དག་གི་ལས་གང་གིས་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡང་དག་པར་བཙུག་པའི་
ཡིད་དེ་ནི་གང་ཡིན་སྟེ་པ་འདི་ནི། ལྷ་རི་དྲ་ཏིའི་བྱ། བྱང་ཆེན་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་
ཀྱི་ལས་བཙུག་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་པ་ནས་ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་སེམས་
ལས་འདི་ལ་འགོ་ཞིང་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་པོ་རྣམས་ལ་སྤྲོད་པ་ནི་ཐུབ་པར་དགའ་བ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན།

གཉིས་པ་མདོའི་དོན་བཤད་པ་ལ། མ་ཞེན། ཞེས་གསུངས། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་
སྒྲིག་སྒྲིག་བཤད་པ་ལ། ^①བཙུག་ལྷན་བཙུག་པ་ཉིད་གྱིས་ཇི་སྒྲིག་བཤད་པའི་དོན་ལ་ནན་
ཏན་བྱེད་པ་ལ། ལུས་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ཉམས་ཉིད་གྱིས་ལ་ལ་མདོན་བར་ཞེན་བར་
འགྱུར་བས་མ་ཞེན་པ་ལ་ལུས་ལ་སོགས་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་བར་བསྟན་པའི་འདོམས་པ་
དང་། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ལྷ་རི་དྲ་ཉིད་བྱ། འདི་ལ་བྱང་ཆེན་འདི་སྟུང་དུ་ཞེས་
སོགས་གྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། སྒྲིག་གསུམ་བྱ་བ་དན་པ་ལ་མ་ཞེན་པའི་བཙུག་ལྷན་ལ་
གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་བསོད་ཉམས་^②དེ་བདེ་བ་སྦྱེ་བ་ལ་
ཞེན་བར་འགྱུར་བའི་ལེ་ལོ་སྤྱོད་ཕྱིར་དུ་ལུས་དག་སོགས་བདེན་མེད་དུ་མཚུངས་བར་
གདམས་པའི་མདོ་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ཡོངས་སུ་མི་ངལ་དང་། །ཞེས་པས་སྦྱིད་ལུག་པའི་ལེ་ལོ་སྤྱོད་བྱེད་
ཡོངས་སུ་མི་ངལ་བའི་བཙུག་ལྷན་ལ་གདམས་པ་དེ་འཆད་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་
མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་པོ་ནམས་སྦྱོད་པ་ནི་ཐུབ་པར་མི་རུས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། ^③བཙུག་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྦྱོད་པ་
ནམས་གཞན་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐུབ་པ་མ་མཆིས་པ་ལགས། བཙུག་ལྷན་འདས་གྱིས་
བཀའ་སྩལ་པ། ལྷ་རི་དྲ་ཉིད་བྱ། གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་སྦྱོད་
པའི་ཆོ། གཞུགས་སུ་མི་སྒྲིམ་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ལུས་དང་གང་དང་^④ལྷན་པའི་ལྷ་
དང་བཅས་པའི་འཛིག་ཉེན་ནང་ནས་བསྐྱར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་ཡོངས་སུ་འཛིན་
པར་མི་འགྱུར་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན།

གཉིས་པ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཡོངས་སུ་མི་ངལ་དང་། །ཞེས་གསུངས། དེ་
 ཉིད་ཆིག་དོན་གྱི་སྒྲི་ནས་འཆད་པ་ལ། ^①དུས་ལྟན་རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་གོམས་^②པར་བྱས་ཀྱང་
 འདོད་པའི་དོན་མ་གྲུབ་ན་དངངས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲི་བར་འགྱུར་བས་
 ཡོངས་སུ་ངལ་བ་མེད་པ་ལ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་བར་ལ་རྫོམ་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་གདམས་ངག་དང་། ཞེས་གསུངས་^③།
 དོན་ནི། ཕྱིན་དུག་ལ་སྒྲིད་པའི་ཆེ་གཟུགས་སུ་མི་རྫོམ་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་
 ཆོས་ཅན། ཡོངས་སུ་ངལ་བ་མེད་པའི་བཙུན་འགྱུས་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་
 ནས་རྫོགས་བྱང་གི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་མཚུངས་པར་བསྟན་པའི་སྒྲི་
 ནས་དུས་ལྟན་རིང་པོར་སྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་སྒྲི་ངལ་སེལ་བའི་བྱིར་དུ་འདོམས་
 པའི་མདོ་ཆིག་ཡིན་པའི་བྱིར།

འོ་ན། ལམ་ནི་ཡོངས་སུ་འཇིན་པ་དང་། །ཞེས་པས་བདག་ཉིད་ལ་བརྟན་པའི་ལེ་
 ལོ་སྒྲིང་བྱེད་ལམ་ཡོངས་སུ་འཇིན་པའི་བཙུན་འགྱུས་ལ་གདམས་པ་འཆད་ཚུལ་དེ་གང་
 ཞེ་ན། འདི་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་^④འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། ^⑤ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རི་དྲ་ཉིའི་བྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
 ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གང་ལགས། བཅོམ་
 ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ལྷ་རི་དྲ་ཉིའི་བྱ། བྱང་ཆེན་ཡེ་ཤེས་གང་དང་ལྡན་པས་
 འཕར་ཕྱོགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གྲུའི་སྒྲིང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གང་གྲུའི་སྒྲིང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ཀྱང་
 མཐོང་ངོ་། །དེ་དག་གིས་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་ཡང་ཉན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་རྫོམ་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན།

གཉིས་པ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ལམ་ནི་ཡོངས་སུ་འཇིན་པ་དང་། །ཞེས་
གསུངས། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། ^①སྒྲོགས་བཅུ་ན་བཞུགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ལ་དོན་རེ་རེའི་ཕྱིར་ལམ་གྱི་ལུང་ལོད་པར་^②བྱ་ན་སེམས་
ཞུམ་པར་འགྱུར་བས་ལམ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ལ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་
སྐྱེས་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའི་གདམས་ངག་དང་། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། བྱང་ཆེན་ཡེ་
ཤེས་གང་ལགས། ཞེས་སོགས་གྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་འཇིན་
པའི་བཙུན་འགྱུས་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་
བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལ་དོན་རེ་རེའི་ཕྱིར་ལམ་
སྐྱབ་པའི་ལུང་ལོད་པར་བྱ་དགོས་ན་དེ་ལྟ་བུ་བདག་གིས་མི་རྣམས་སོ། །ཞེས་སེམས་
ཞུམ་པར་གྱུར་པའི་ལེ་ལོ་སེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་འདོམས་པའི་མདོ་ཆོག་^③ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་དུ་བསྟན་པའི་གདམས་ངག་ལ་བསྐྱབས་པས་
སེམས་ཞུམ་པ་སེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བསྐྱབས་པས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་
གྱི་གནས་ལུགས་ལ་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

འོ་ན། སྒྲུབ་ལྗགས་དང་ནི། ཞེས་པས་སྐྱབ་པ་གཞན་གྱི་བྱིང་ལ་མི་འཇོག་པའི་རྒྱ་
སྒྲུབ་ལྗགས་ལ་གདམས་པ་དེ་འཆད་ན་འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་མདོ་ལས་
གསུངས་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་གྱིས་འགྲེལ་ཚུལ། མཐའ་དབྱེད་པ་དང་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི། ^④ལྷ་རི་དྲུ་ཉིའི་བྱ། བྱང་ཆེན་གང་དག་མིག་ལྔ་རབ་རྟུ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་
སྦྱོང་བར་འདོད་པ་ཡོད་དེ། མིག་ལྔ་རབ་རྟུ་ཐོབ་པ་དང་སྦྱོང་བ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ།
ཤེས་མིག་དང་། ལྟ་མིག་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་མིག་དང་། ཆོས་གྱི་མིག་དང་། སངས་
རྒྱས་གྱི་མིག་གོ། །ལྷ་རིའི་བྱས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཤེས་མིག་

ཡོངས་སུ་དག་པ་གང་ལགས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན།

གཉིས་པ། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྒྲན་ལྟ་དང་ནི། ཞེས་གསུངས། དེ་ནི་ད་
ཆེ་ག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། ^①ཤེའི་མིག་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་
ཆེ་ག་དོན་དངོས་དང་། མཐུག་བསྟུ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མིང་གི་སྒྲོ་ནས་གདམས་
པ་དང་། དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་གདམས་པ་དང་། རི་ལྟར་གདམས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ནི། ^②འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེའི་མིག་དང་། ལྟེའི་མིག་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་དང་། ཆོས་
ཀྱི་མིག་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^③ཤེའི་
མིག་དང་ནམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟེའི་དང་ཤེས་རབ་དང་ཆོས་དང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྒྲན། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་ནི། ཤེའི་སྒྲན་ལ་གདམས་པ་ནི། མདོ་
ལས། ^④བཙུང་ལྟར་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཤེའི་དུ་ཉིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་ཤེའི་མིག་གིས་
དཔག་ཆད་བརྒྱ་མཐོང་བ་ཡོད་དོ། ཞེས་པ་ནས། ཉོང་གསུམ་གྱི་འདིག་ཉོན་གྱི་ཁམས་
མཐོང་བ་ཡོད་དོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^⑤གངས་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་དངོས་པོ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལྟེའི་སྒྲན་ནི། ^⑥ཤེའི་དུས་གསོལ་པ། བཙུང་ལྟར་འདས་བྱང་ཆེན་
ལྟེའི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་པ་གང་ལགས། བཙུང་ལྟར་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཤེའི་
བྱ་བྱང་ལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་རིགས་ཀྱི་ལྟ་ནམས་ཀྱི་ལྟེའི་མིག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔས་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^⑦སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྒྲི་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲན་ནི། ^⑧ཤེའི་དུས་གསོལ་པ། བཙུང་ལྟར་འདས་བྱང་

ཆེན་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་པ་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་
སྤྲུལ་པ། ཞུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་དང་ལྡན་པས་འདུས་བྱས་སམ་འདུས་མ་
བྱས་སམ། དག་བཤམ། མི་དག་བཤམ། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་བཤམ། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
མེད་བཤམ། ཟག་པ་དང་བཅས་བཤམ། ཟག་པ་མེད་བཤམ། ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་
བཤམ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་བཤམ། འཇིག་རྟེན་བཤམ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་བཤམ།
ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་བཤམ། རྣམ་པར་བྱང་^①བ་ཡང་རུང་སྟེ། ཆོས་གང་ཡང་རབ་ཏུ་མི་
ཤེས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^②ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་^③པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ནི། ^④ཞུ་རིའི་བྱ་བྱང་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་
ཆེན་ཆོས་ཀྱི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་པ་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ།
ཞུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་མིག་ནི་གང་ཟག་འདི་ནི་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའོ། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^⑤འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་
དང་། ཞེས་གསུངས།

ལྷ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལ་གདམས་པ་ནི། ^⑥ཞུ་རིའི་བྱ་བྱང་གསོལ་པ། བཅོམ་
ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་པ་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། ཞུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་ལ་རྟོ་རྟོ་ལྟ་
བུའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བརྩུ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་། སོ་སོ་ཡང་
དག་^⑦པའི་རིག་པ་བཞི་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། བྱམས་

པ་ཆེན་པོ་དང་། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་ཡིན། མིག་གང་གིས་བྱང་ཆེན་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་དུ་མ་མཐོང་བའམ། མ་ཐོས་པའམ། མ་བསམ་པའམ། རྣམ་པར་མ་ཤེས་པ་ཅི་ཡང་
 མེད་པ་སྟེ། ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་སྒྲ་ན་མེད་པའི་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་སངས་
 རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་
 དོན་འཆད་པ་ལ། ^①ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་
 རྒྱལ་པའི་ཡུལ་ཅན་རྣམས། ཞེས་གསུངས། དེ་དག་གི་དོན་བསྟུས་ཏེ་སྟོན་པ་ལ། ^②ལྷ་རི་
 དུ་ཏིའི་བྱ་དེ་ལྷར་བྱང་ཆེན་མིག་ལྷ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བར་འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་ཐོབ་པར་
 འདོད་པས་སྤྱན་དུག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ། ^③དེ་
 བཞིན་ཉིད་དུ་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པོ་ཞེས་སྟོབ་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་སྟོན་པ་
 ལ། ^④སྤྱན་ལྷ་ལ་འདོམས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆན་མས། རྒྱ། རྒྱ་ལས་སྤྱེ་བའི་དགོས་པ་
 དང་ལྷ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་
 སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཞིང་རང་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་
 རིགས་སུ་གནས་པའི་རིག་པ། སྤྱན་གྱི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་ལ་ལྷ་ལས། སྤྱན་ལྷའི་ནང་
 ཆན་གང་ཞིག །རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་མིག་ལ་བརྟེན་
 ནས་དཔག་ཆད་བརྒྱའི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་རིག་པ། ཤེས་སྤྱན་
 གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །དེར་གྱུར་པའི་ལྷའི་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་
^⑤འཆི་འཕོ་བ་དང་སྤྱེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་རིག་པ། ལྷའི་སྤྱན་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་
 གང་ཞིག །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་དམིགས་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་
 མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་པོ་ནོ་རྒྱལ་གྱི་རིམ་པ་རི་

ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་མཆོན་པ། ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །
 ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་
 སྒྱུ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།

ཁོ་ན་རེ། འདི་སྒྱུ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། འདི་མིག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་
 རྟེ། འདི་མིག་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ་^①། འདི་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་
 བར་ཐལ། ལྷའི་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ^②ཆེ་འདིར་
 བསམ་གཏན་བསྐྱོམ་པའི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་མིག་ནི་བསྐྱེད་པ་
 དང་མ་བསྐྱེད་པའི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
 མཉམ་གཞག་གི་^③སས་བསྐྱེད་པའི་གཟུགས་ཅན་དངས་བ་^④ཡིན་ལ། མངོན་པར་ཤེས་
 པ་ནི་དེས་བདག་རྒྱུན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་
 ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་རྟེ། ལྷའི་མིག་གིས་དེ་འདྲའི་
 གཟུགས་མཐོང་བའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྒྱུ་དང་པོ་དབང་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། སྒྱུ་ལྔ་པོ་གང་
 རུང་ལ་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཡིད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
 འདོད་ན། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་
 སྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ།

ཁོ་ན་རེ། ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་གི་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། ❶ འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་བྱ་བྱེ་བ་སྤྲུག་བརྒྱས་ཆོས་
 རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྩལ་མེད་ཅིང་བྱེ་མ་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པོ། །ཞེས་
 པའི་ཆོས་ཀྱི་མིག་དེ་མཐོང་ལམ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྲབ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ❷ གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་ནི་
 ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཞེས་ཟེར། དེས་ན། འདི་སྤྱན་དཔག་ཆད་
 བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་མདོ་ལས་
 གསུངས་ན། འདིའི་ཡུལ་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་དུ་ངེས་སམ་ཞེ་ན། སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་
 ངེས་པར་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། དཔག་ཆད་བརྒྱའི་གཟུགས་ཅམ་མཐོང་བ་ནས།
 སྟོང་གསུམ་ཀྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་གཟུགས་མཐོང་བའི་བར་ཅི་རིགས་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་
 དཔག་ཆད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཅི་རིགས་པ་ཡུལ་དུ་ངེས་པར་ཉི་སྒྲུང་ལས་
 གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ❸ དེ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་
 ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདི་མིག་ནི་བདག་པོའི་འབྲས་བུའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྟོང་
 གསུམ་ཀྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་ལྷང་དེས་རྒྱ་མཚན་གཉིས་བསྟན། ཡུལ་དེ་ལྷར་ངེས་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། འདི་སྤྱན་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིར། ཞེས་པ་དང་། འདི་
 སྤྱན་དེ་ནི་བདག་འབྲས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པ་གཉིས་བསྟན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལ་
 ཁྲབ་པ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྤྱིར་ཡུལ་ལྷ་པོ་འདི། དབང་པོ་ལྷའི་བདག་འབྲས་སམ་དབང་
 འབྲས་ཡིན་ཏེ། རང་དུ་དབང་པོ་ལྷ་གྲུབ་པའི་དབང་གིས་སྤྱི་རོལ་དུ་ཡུལ་ལྷ་འབྲུབ་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག །ཞེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་ལ་བདག་མེད་སྤྲ་རགས་གང་རུང་མདོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པས་ཁྲབ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ་❹། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་

དེ་གང་རྒྱུ་མཛོན་སྒྲུབ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གང་རྒྱུ་དེའི་དངོས་གཞལ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷའི་སྒྲུབ་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་སོགས་མཛོན་
སྒྲུབ་དུ་རྟོགས་པས་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱས་མཐུ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་དཔག་ཆད་བརྒྱུད་གཟུགས་སྤྲ་རགས་མཛོན་སྒྲུབ་དུ་མཐོང་བའི་རིག་པ། ལྷའི་སྒྲུབ་
ཀྱི་མཆན་ཉིད། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་
གི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་
མཛོན་སྒྲུབ་དུ་མཐོང་བའི་རིག་པ། ལྷའི་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན། དང་པོ་ལ། བྱང་
སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷའི་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབང་ཤེས་སུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྤྲ་རགས་ཆོད་བསྐྱལ་གྱི་གཟུགས་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་
ལས།^①བར་ཆོད་^②ལ་སོགས་ཡོད་ན་ཡང་། །དབང་ཤེས་སྒྲོ་ནི་སྒྲེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷའི་སྒྲུབ་ཆོས་
ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། ལྷའི་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབང་ཤེས་སུ་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། ལྷའི་མིག་གི་མཛོན་ཤེས་དབང་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་འགྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་
བརྟེན་ནས་གཟུགས་ལས་གཞན་པའི་རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་མཛོན་
སྒྲུབ་དུ་རྟོགས་པའི་རིག་པ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ།
མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐོབ་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡོད་པར་

ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་པོ་ནི་རྩལ་གྱི་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
དུ་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཞན་
སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་རྒྱད་ལྟ་གྱི་དེ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། ❶ ཤེས་སྒྱུ་ཆོགས་ལམ་ནས་དང་། ལྟེན་སྒྱུ་
སྒྲོར་ལམ་ནས་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་སྒྱུ་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ནས་དང་། ཆོས་གྱི་
སྒྱུ་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ནས་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྒྱུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་དང་།
རྗེས་མཐུན་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། དམན་ལམ་སྒྲོན་
དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་སྒྱུ་ཐོབ་པ་དང་། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ལྟེན་སྒྱུ་ཐོབ་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་མཉམ་གཞག་ ❷ ཡེ་ཤེས་ནས་ཤེས་རབ་གྱི་སྒྱུ་ཐོབ་པས་བྲབ་པ་དང་། ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ནས་ཆོས་གྱི་སྒྱུ་ཐོབ་པས་བྲབ་པར་གསུངས་
པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྒྱུ་མཆོན་ཉིད་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་དང་། རྗེས་མཐུན་པ་
ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཐོང་ལས། ❸ འོན་ཀྱང་ལྟེན་སྒྱུ་ཆོགས་ལམ་
ནས་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲོན་མེད་ལ། ས་བརྒྱད་ ❹ པའི་ཡོངས་སྒྲོང་གི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱལ་
གྱི་སྒྱུ་ཐོབ་པར་གསུངས་པས་རྗེས་མཐུན་པ་དེ་ནས་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་
རྣམས་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་གྱི་ངེས་བཟུང་གི་ས་མཆོམས་དེ་ནས་འཛོགས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ལྟེན་སྒྱུ་ཐོབ་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་གྱི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡོད། ཆོས་གྱི་སྒྱུ་ཐོབ་
པའི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། བསམ་གཏན་བཞི་
པའི་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ།
འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་པོ་ནི་རྩལ་གྱི་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་ཉན་

ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པའི་དེ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། མདོ་ལས།^① བྱང་ཆེན་མིག་ལྷ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བར་འདོད་པ་དང་། རབ་ཏུ་
ཐོབ་པར་འདོད་པས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། པ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་སྤོབ་པ་དང་། རྩ་ལྷུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་སྤོམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ནི། རྣམ་བཤད་ལས།^② ཐུན་ལྷ་པོ་འདི་དག་དང་ལྷན་ན་ཤེས་ཐུན་གྱིས་སྤྱོད་
གསུམ་ཚུན་ཆད་གྱི་ཆོས་སྟོན་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་དང་། རང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་
སོགས་པ་གང་ན་གནས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་ཤིང་། གཉིས་པས་གདུལ་བྱ་གང་དུ་
ཤི་འཕོས་ཤིང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དང་། གསུམ་པས་གདུལ་བྱ་འདུལ་^③བའི་ཐབས་གནས་
ལུགས་གྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ཤིང་། བཞི་པས་གོགས་དང་ཆོས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱ་དབང་པོ་ནོ་རྩལ་གྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པ་དང་། ལྷ་པ་རྗེས་མ་ཐུན་
པ་ཅམ་ཐོབ་ནས་ཡང་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པ་པལ་ཆར་ཤེས་ནས་སྐྱབ་པ་ལ་ནང་ནས་བསྐྱལ་
ཞིང་གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་པར་རང་དབང་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དོན་བསྟུན། ཐུན་ལྷ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་
^④ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་པར་སྐྱབ་པ་
ལ་རང་དབང་དུ་འཇུག་པ་སོགས་གྱི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐུན་ལྷ་ལ་བརྟེན་པ་ལ་དེ་
ལྟར་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་
པའི་མ་ཐུན་རྒྱུན་བརྟེན་ཚུལ་དང་། འགལ་རྒྱུན་སྤྱོད་ཚུལ་རང་སྟོབས་གྱིས་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་
རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་མ་ཐུན་རྒྱུན་དེ་ལ་
དུ་མ་ཡོད་དེ། བཤེས་སྤྱོདས་ལས།^⑤ མ་ཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་། །སྤྱིས་

བྱ་དམ་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། །བདག་གི་ལེགས་སྟོན་སྟོན་ཡང་བསོད་ནམས་
བགྱིས། །འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་བཞི་ནི་བྱོད་ལ་མངལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་བྱིར།
དེ་ལ་མ་ཐུན་པའི་ཡུལ་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ^①སྟོ་ལྟན་གང་དུ་སྐྱབ་པའི་
ཡུལ། །ལེགས་པར་རྟོན་དང་གནས་བཟང་དང་། །ས་བཟང་བ་དང་གྲོགས་བཟང་དང་། །རྣལ་
འབྱོར་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ལྟ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་བྱིར། བསྟེན་བྱའི་སྐྱེས་བྱ་
དམ་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ^②བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐོས་མང་དང་། །བདེན་མཐོང་
སྤྲུམ་ཁས་བཅེ་བ་ཅན། །སྐྱོ་མེད་སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་ནི། །ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་དགོས་པའི་བྱིར། སྟོན་ལམ་བཟང་ཆུ་ལ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ^③དམིགས་
པ་བཟང་དང་སྟོན་པ་བཟང་། །ཐབས་བཟང་བ་དང་ངེས་འབྱུང་དང་། །སྦྱོར་བ་བཟང་པོའི་
བདག་ཉིད་ཀྱི། །ཡང་དག་སྟོན་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དམིགས་པ་
བཟང་པོ་ཐེག་ཆེན་ལ་དམིགས། སྟོན་པ་བཟང་པོ་ཆོགས་སྡེལ། ཐབས་བཟང་པོ་ཞི་ལྷག་
བསྟོམས། །ངེས་འབྱུང་བཟང་པོ་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་འདྲིན། སྦྱོར་བ་བཟང་པོ་
བདག་ཉིད་ཀྱི་རྟག་སྦྱོར་དང་གྲུས་སྦྱོར་རྒྱན་དུ་བརྟེན་པར་སྟོན་ལམ་བཟང་དགོས་པའི་བྱིར།
སྟོན་བསོད་ནམས་བསགས་ཆུ་ལ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ^④དགའ་དང་དལ་བར་སྐྱེ་བ་
དང་། །རྟོན་མེད་པ་དང་ཉིང་ངེ་འདྲིན། །རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བྱེད་རྒྱ་ནི། །སྟོན་ཆད་བསོད་
ནམས་བྱས་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། གཞུང་དོན་ནི། བྱང་
ཆེན་ཤེས་པ་གི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། སྐྱུན་ལྡན་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱུན་ལྡན་
ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་བཅས་པ་རྣམས་བདེན་སྟོང་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་ཐོབ་པོ། །ཞེས་འདོམས་
པའི་མདོ་ཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར།

འོན། ཤེས་སྐྱུན་གྱི་སྐབས་སུ། དཔག་ཆད་བརྒྱ་མཐོང་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོགས་

སྒྲོལ་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་མཐོ་དམན་དང་ཡོན་ཏན་
 ཆེ་ཆུང་གི་རིམ་བས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ལྷའི་མིག་བྱང་སེམས་ཀྱིས་
 ཤེས་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། དེ་དག་གིས་མིག་དང་དེའི་ཡུལ་དང་། ལྷ་དེ་དག་
 གི་བསམ་གཏན་དང་ཉིང་དེ་འཇིན་རྣམས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷའི་མིག་གིས་ཤེས་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ལྷའི་མིག་གིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷའི་
 མིག་མི་ཤེས་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། དེ་དག་གིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷའི་སྤྱན་ཅེ་
 འབྲ་བ་དང་དེའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གནས་གཙང་
 གི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཤེས་མི་རུས་པ་མེད་དེ། དེ་རྣམས་འཕགས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་
 ཕྱིར་ན། སྤྱོད་མེད་དེ། དེ་ནི་གནས་གཙང་གི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ལ་
 དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། མངོན་ཤེས་ཀྱི། ཡོན་ཏན་བྱུག་དང་། ཞེས་པས་སྒྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་
 ཅད་རྫོགས་པའི་རྒྱ་མངོན་ཤེས་བྱུག་ལ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་འཆད་ཚུལ་གང་ཞེ་
 ན། འདི་ལ་ཡང་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ནི། ^① ལྷ་རི་བླ་ཉིའི་བྲ། ཤེས་ཕྱིན་འདི་ལ་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆེན་མངོན་ཤེས་ཀྱི་
 པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐོབ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། གཉིས་པ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
 མངོན་ཤེས་ཀྱི། ཡོན་ཏན་བྱུག་དང་། ཞེས་གསུངས། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་
 པ་ལ། ^② རྩུ་འབྲུལ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་མིང་གི་སྒྲོན་ས་གདམས་པ་དང་། དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་གདམས་པ་དང་།
 རི་ལྟར་གདམས་པའི་ཚུལ། མཐུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན། མངོན་ཤེས་བྱུག་དང་།
 ཞེས་འཆད་ན། དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་སྤྱོད་པ་ལ། ^③ རྩུ་འབྲུལ་དང་། ལྷའི་རྣ་བ་དང་། གཞན་གྱི་

སེམས་ཤེས་པ་དང་། སྡོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱ་བ་དང་། མདོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་
ལས་བྱུང་བ་ལྟའི་མིག་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པའི་མདོན་པར་ཤེས་པ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་དྲུག་ཡོད་པའི། རྩ་འབྲུལ་གྱི་མདོན་ཤེས་ལ་གདམས་པ་ནི། ❶ ལྷ་
རིའི་བྱ་ཤེས་ཕྱིན་འདི་ལ་སྦྱོད་པའི་བྱང་ཆེན་མདོན་པར་ཤེས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐོབ་
སྟེ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་ས་ཆེན་པོ་འདི་ཡང་རབ་
ཏུ་གཡོ་བར་བྱེད་ཅིང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་མང་པོར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན།
དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ❷ ས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། ལྟའི་རྣ་བའི་མདོན་
ཤེས་ནི། ❸ དེ་ནི་ལྟའི་རྣ་བའི་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པ་མི་ལས་འདས་པས། ལྟ་དང་མི་
གཉིས་ཀའི་སྒྲ་ཐོས་ཏེ། ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ❹ འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་སྒྲ་ཆུང་དུ་དང་ཅིག་ཤོས་ཐོས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།
གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མདོན་ཤེས་ནི། ❺ དེས་སེམས་ཅན་པ་རོལ་དང་གང་ཟག་པ་རོལ་
གྱི་སེམས་སེམས་གྱིས་ཡང་དག་པ་རིམ་བཞིན་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ❻ གཞན་གྱི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་
པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། སྡོན་གནས་རྗེས་སུ་བྱ་བ་གྱི་མདོན་ཤེས་ནི། ❽ དེ་
ནི་སྡོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱ་བའི་མདོན་པར་ཤེས་པས་སྒྲེ་བ་གཅིག་ཀྱང་རྗེས་སུ་བྱ་བ་
རོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རང་དང་གཞན་གྱི་ཆེ་རབས་སྒྲ་མ་
དུ་མ་རྗེས་སུ་བྱ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས། ལྟའི་མིག་གི་མདོན་ཤེས་ནི། ❾ དེ་ལྟའི་མིག་
རྣམ་པར་དག་པ་མི་ལས་འདས་པས་སེམས་ཅན་འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྒྲེ་བ་དང་། མདོག་
སྒྲུག་པ་དང་། མི་སྒྲུག་པ་དང་། བཟང་བ་དང་། དན་པ་དང་། ལས་རིམ་བཞིན་དུ་བདེ་
འགོ་དང་དན་འགོར་ཉེ་བར་འགོ་བ་རྣམས་རབ་ཏུ་ཤེས་ཏེ། ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན། དེའི་

དོན་འཆད་པ་ལ། ❶ག་ཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས། ཟག་པ་ཟད་པའི་
མངོན་ཤེས་ལ་གདམས་པ་ནི། ❷དེ་མི་སྐྱེ་བ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པའི་ཡེ་
ཤེས་མངོན་པར་བསྐྱབས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མི་ལྟར་ཞིང་།
སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་མ་གཏོགས་ཆོས་
གཞན་འགའ་ལ་ཡང་སྟོན་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་
པ་ལ། ❸ཉན་ཐོས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྐྱེ་བ་པ་སྟོང་བར་བྱེད་པ་རྣམས། ཞེས་གསུངས།
དེ་ལྟར་དོན་བསྐྱེས་ནས་གདམས་པ་ལ། ❹ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྟོན་པས་
མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་
དོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ། ❶གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་ཉིད་དུ་སྐྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།
བཞི་པ་སྟོན་པ་ལ། ❷མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་ལ་འདོམས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། གཞུང་
དོན་ནི་བྱང་ཆེན་མངོན་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་
ཅན། མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་པར་ཤེས་པ་དྲུག་གིས་ཐ་
སྟོན་དུ་ཡུལ་གཟིགས་པའི་རྒྱས་པ་བསྟན་ནས། དེ་དྲུག་པོ་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་
འདོམས་པའི་མདོ་ཆོག་ཡིན་པའི་བྱིད།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྟེན། བརྟེན་པ་མངོན་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན། ས་
མཆམས། རྒྱ། དགོས་པ། བྱད་པར་དང་དྲུག་ལས། དང་པོ་ནི། མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྷ་རང་གི་
བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཅི་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ།
ཀུན་བརྟུས་ལས། ❶ཕྱི་རོལ་པའམ། ཉན་ཐོས་སམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་རུང་སྟེ་དག་
པའི་བསམ་གཏན་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆད་མེད་པ་རྣམས་འབྱུབ་པོ། །ཆད་མེད་པ་རྣམས་རི་

ལྟར་མངོན་པར་ཤེས་པ་རྣམས་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་རབ་མཐའི་
བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^❶ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་རྣམས་ནི། ཉན་
ཐོས་སམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀྱང་རུང་སྟེ་རབ་ཀྱི་མཐར་
ཕྱིན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མངོན་
ཤེས་རྟག་ཀ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་མི་བརྟེན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^❷མངོན་ཤེས་རྟག་ཀ་
བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རང་གི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་
སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་རིགས་སུ་
གནས་པ། མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་རྟག་ཡོད་དེ། མངོན་ཤེས་རྟག་གི་ནང་
ཆོན་གང་ཞིག །ས་གཡོ་བ་དང་གཅིག་ཏུ་བསྐྱར་ཞིང་མང་པོར་སྒྲུལ་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་
པར་རྒྱས་པའི་རིག་པ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། རྩ་འབྲུལ་ཅམ་ལ་དབྱེ་ན་
ལས་ལས་བྱུང་བ། རྟགས་ལས་བྱུང་བ། སྒྲན་ལས་བྱུང་བ། ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱོམས་པ་
ལས་བྱུང་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། མིའི་རྩ་འབྲུལ་ལྟ་བུ་དང་། འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་
རྒྱལ་པོ་དང་། སྤོན་པོ་དང་། ཤ་ཟ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་པའི་རྩ་འབྲུལ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི།
རྟགས་འགའ་ཞིག་བབྱངས་པའི་མཐུས་རྩ་འབྲུལ་སྟོན་རྒྱས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། སྒྲན་
འགའ་ཞིག་བཅངས་པ་ཅམ་གྱིས་རྩ་འབྲུལ་སྟོན་རྒྱས་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། སྐབས་འདིར་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་ལྟ་བུ། དེ་གང་ཞིག ། རང་གི་བདག་རྒྱུ་
དུ་གྱུར་པའི་ལྟའི་རྣ་བ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲ་རགས་ཤེས་པ། ལྟའི་
རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ལྟའི་རྣ་བ་ཅམ་ལ་དབྱེ་ན། སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ། ལས་
ལས་བྱུང་བ། ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་

བཞི་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷའི་ན་བ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་དེ་ལྟ་
བུ། གསུམ་པ་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་དེ་ལྟ་བུ།

ཁ་ཅིག །མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་བྱི་མ་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་
བཅས་པ་ཞེས་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་སུ་གྱུར་བའི་ཤེས་རབ་
མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་བའི་ཤེས་རབ་མེད་པའི་བྱིར། དེ་གང་ཞིག །གཞན་གྱི་སེམས་
འདོད་ཆགས་དང་བཅས་མ་བཅས་སོགས་ཤེས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། གཞན་སེམས་
ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རིགས་གནས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱི་
རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དེ་གཞན་གྱི་སེམས་འདོད་ཆགས་
དང་བཅས་མ་བཅས་སོགས་ཉོགས་མི་རུས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེས་དེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བ་དེ་ཉོགས་མི་རུས་པའི་བྱིར། གཞན་སེམས་ཤེས་པ་ཅམ་ལ་དབྱེ་ན། སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་
དང་། ལས་ལས་བྱུང་བ་དང་། རིག་བྱེད་ལས་ཤེས་པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བ་
བཞི་ལས། དང་པོ་ནི་འདོད་ལྟ་དང་ལྟ་འདྲེ་པལ་ཆར་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། བར་སྲིད་པ་ལྟ་
བུ། གསུམ་པ་ནི། ཉོག་གེ་བ་མཁས་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་དེ་ལྟ་བུ།
དེ་གང་ཞིག །རང་གཞན་གྱི་ཆེ་རབས་སྒྲ་མ་དུ་མ་རྗེས་སུ་བྱན་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ།
སྟོན་གནས་རྗེས་བྱན་གྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རིགས་གནས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་
ཡོད་དེ། སྒར་བཞིན། སྟོན་གནས་རྗེས་བྱན་ཅམ་ལ་དབྱེ་ན་སྒར་བཞིན་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ནི། ལྟ་འདྲེ་པལ་ཆར་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དཔྱལ་བ་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། སྐབས་
འདིར་བསྟན་གྱི་མངོན་ཤེས་ལྟ་བུ། དེ་གང་ཞིག །རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་བའི་ལྷའི་
མིག་ལ་བཞེན་ནས་སྐྱེས་ཤིང་འཛིན་ཉིད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་གཟུགས་སྤྲ་རགས་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་བ། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ལྷའི་མིག་ཅམ་ལ་ཡང་སྒར་བཞིན་

གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ལྷ་ལྷ་བྱ། གཉིས་པ་ནི། འཁོར་ལོས་
 སྒྱར་རྒྱལ་ལྷ་བྱ། གསུམ་པ་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་དེ་ལྷ་བྱའོ། །ལྷའི་མིག་དང་ན་བའི་
 མངོན་ཤེས་འདི་ཉིད་དབང་ཤེས་སུ་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ཡིད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 གཉིས་རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
 གཞིའི་སེམས་ལས་སྒྲུས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷར་^①མ་ཡིན་ན་ཚུར་མཐོང་གི་
 རྒྱུད་གྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སས་བསྐྱས་གྱི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་མེད་པར་ཐལ།
 ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དབང་ཤེས་གང་ཞིག་དེའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་
 ཆད་གྱི་སས་བསྐྱས་གྱི་དབང་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡན་ཆད་གྱི་སས་
 བསྐྱས་གྱི་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་གྱི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དེ་དག་བ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་ཡིད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 མངོད་ལས། ^②མིག་དང་ན་བའི་མངོན་ཤེས་ནི། །ལུང་དུ་མ་བསྟན་ལྷག་ནམས་དག།
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། དེ་གང་ཞིག་ཉོན་སྤྱོད་ཟད་པར་སྤངས་པ་དེ། ཟག་
 ཟད་གྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཁ་ཅིག་ཉོན་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་ཟུར་དུ་སྤྱོད་གཉིས་
 སྤངས་པའི་ཐབས་དང་། སྤངས་པའི་སྤངས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ། ཞེས་སྒྲུར་མི་
 རིགས་ཏེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་ཟག་ཟད་གྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱོད་གཉིས་
 སྤངས་པའི་སྤངས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དང་། ལྷའི་སྤྱན་ལ་བྱུང་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན་བྱུང་པར་
 ཡོད་དེ། དང་པོ་ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོབས་ལས་བྱུང་། གཉིས་པ་དེ་རང་གི་རྒྱ་
 སྒོན་གྱི་དགོ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ནམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། མངོན་པར་འདུ་

བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་ལྟོ་མིག་དང་། ཞེས་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་ལྟོ་དང་།
 ཞེས་དང་། ཉི་སྒྲུང་ལས། ^①མིག་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སྒྱུན་ལྡན་བསྐྱུས་
 བའི་ལྟ་ལྟོ་སྒྱུན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། མངོན་པར་ཤེས་པས་
 བསྐྱུས་པ་འདི་ནི་བསམ་གཏན་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 བའི་བྱིར། མངོན་ཀྱི་ལུགས་ལ་མངོན་ཤེས་དྲུག་ཀ་ཤེས་རབ་ཡིན་ཏེ། ^②མངོན་ཤེས་རྣམ་དྲུག་
 རྣམ་གྲོལ་སྟོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཀྱན་བརྟུས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་
 རབ་གང་རུང་གི་སས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། ^③ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྟ་བུ་སྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་བྱི་རོལ་པ་ཉན་རང་བྱང་སེམས་
 རྣམས་ཡོད་ལ། མངོན་ཤེས་དྲུག་པ་བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་དབང་བཅོམ་པ་
 མཐའ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ལ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྗེས་མཐུན་
 བ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་དང་། མཚན་ཉིད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡོད།

བཞི་པ་ལ། སྒྱུན་མོང་བའི་རྒྱ། སོ་སོའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ། འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་
 གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུབ། གཉིས་པ་
 ཡོད་དེ། རིན་ཆེན་སྤངས་བར། ^④མཆོད་རྟེན་མར་མེའི་སྤངས་བ་དང་། །སྒྱུན་ཁྱད་དག་ཏུ་སྟོན་
 མེ་དང་། །མར་མེ་འབྲུ་མར་བྱིན་པ་ཡིས། །ལྟ་ལྟོ་མིག་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །མཆོད་རྟེན་
 མཆོད་པར་རོལ་མོ་དང་། །དེལ་བྱ་དག་ནི་སྤུལ་བ་དང་། །དུང་དང་རྩ་ནི་རབ་སྤུལ་
 བས། །ལྟ་ལྟོ་ན་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །གཞན་ཀྱི་འབྲུལ་བ་མི་སྤངས་ཞིང་། །ཡན་ལག་ཉམས་
 བ་རྣམས་མི་བརྗོད། །སེམས་ནི་རྗེས་སུ་བསྐྱུངས་པས་ན། །གཞན་ཀྱི་སེམས་ནི་ཤེས་པ་
 ཐོབ། །ལྟ་ལྟོ་དང་བཞེན་པ་བྱིན་པ་དང་། །ཉམ་ཆུང་བཀྱར་བ་བྱས་པ་དང་། །གཞན་པས་སྒྲ་
 མ་བཀྱར་བ་ཡིས། །མཁས་པས་རྩ་འབྲུལ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཆོས་ཀྱི་ཆེད་དང་དེ་བཞིན་

དུ། །ཆོས་གཞུང་དོན་དག་བློ་བ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་བ་དེ་མེད་པས། །ཆེ་རབས་བློ་བ་
ཐོབ་པར་འགྱུར། །དངོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར། །ཡང་དག་ཇི་བཞིན་ཡོངས་ཤེས་
པས། །མངོན་ཤེས་བྱུག་པ་ཟག་པ་^① གྱུར། །ཟད་པའི་མཆོག་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས།
མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་སྟེ་རང་རིག་གི་རྣམ་གནས་ཡིད་ལ་བྱས་པས། མངོན་ཤེས་
བྱུག་སྐྱུར་དུ་འགྱུར་པར་འགྱུར་ཏེ། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། ^② བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཤིན་ཏུ་
དག་ཐོབ་ནས། །མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་། །རི་ལྟར་རྣམ་གནས་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་ལས། །མཐུ་འགྱུར་པ་ཡི་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསམ་
གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས། སྒྲིང་བའི་གཟུགས་དང་། སྒྲ་སྒྲིང་སྒྲ་
ཆོགས་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་དང་། སྟོན་ཀྱི་ཆེ་རབས་མཐའ་
ཡས་པ་དང་། ལུས་ཡང་ཞིང་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པ་
ཡིད་ལ་བྱས་ཤིང་སྒྲོམ་པས་མངོན་ཤེས་སྐྱུར་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར།

ལྷ་པ་ལ། ^③ རྣམ་བཤད་ལས། མངོན་ཤེས་བྱུག་པོ་འདི་དག་དང་ལྡན་ན་འཇིག་རྟེན་
ཀྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་སྒྲ་སྒྲིང་རགས་མངོན་སུམ་དུ་ཐོས་ཤིང་། ཆེ་
རབས་སྒྲ་མ་ནས་ཆོས་སྟོན་པ་དང་གདུལ་བྱ་གང་དང་འབྲེལ་བ་སོགས་དང་། ད་ལྟར་^④
གང་ན་ཡོད་པ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ཤིང་། རྩ་འབྲུལ་གྱིས་གདུལ་བྱ་ལེགས་པར་
འདུན་པར་བྱས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་མ་བཅས་སོགས་སྟོད་ལ་ལེགས་
པར་བརྟགས་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་རྣམས་བསྟན་ནས་རང་
རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྐྱུར་དུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་རྫོགས་པ་ན་རྣམ་མཁྱེན་སྐྱུར་དུ་

རྫོགས་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། མདོར་ན། མདོན་ཤེས་བླ་མ་པོ་དེ་འབྲས་བུ་
 བྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། འཕགས་པའི་གནས་པ་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ། ལྟའི་གནས་པ་
 བསམ་གཏན་བཞི་^①། ཚངས་པའི་གནས་པ་ཆད་མེད་པ་བཞིས་གནས་ཤིང་། ཞིང་རབ་
 འབྱམས་སུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་དང་།
 སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་པ་རྣམ་པར་དག་པར་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྒྲུབ་རྒྱུ་ལས། ^②གང་གིས་འཕགས་དང་ལྟ་དང་ཚངས་པ་ཡིས། །གནས་པ་
 དཔེ་མེད་རྒྱ་ཆེས་ཏྲ་བ་ཏུ་གནས། །སྒྲིགས་སུ་དེ་སོང་སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་དག །
 ཡང་དག་མཆོད་བྱེད་རྣམ་པར་དག་པ་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོན་ཤེས་བླ་མ་
 པོ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། མཐོང་བ་དང་སྟོན་པའི་བྱེད་ལས།
 འོད་ཟེར་འབྱེད་པའི་བྱེད་ལས། ཞིང་དག་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ^③ཆགས་དང་འཇིགས་བཅས་སེམས་ཅན་བཅས་པ་
 ཡི། །འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱན་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་མཐོང་། །དབང་ལྡན་ངེ་ལྟར་འདོད་བཞིན་དེ་
 དག་དང་། །རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་དག་ཀྱང་ཡང་དག་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ^④འོད་ཟེར་བཏང་བ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱས་པ་ཡིས། །ངན་སོང་པ་དག་
 མཐོ་ངེས་འགོ་བར་བྱེད། །བདུད་གནས་གཞལ་མེད་ཁང་མཐོང་མཛེས་པ་དག ། བདུད་
 བཅས་ཀྱན་ཏུ་སྒྲོད་ཅིང་སྒྲག་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་
 ཉིད་ལས། ^⑤དེ་ནི་མཆོག་ཆོགས་ནང་དུ་ཉིང་ངེ་འཇིན། །དཔག་མེད་རྣམ་པར་རོལ་པ་ཀྱན་
 སྟོན་ཅིང་། །ལས་དང་སྐྱེ་དང་ཞིང་མཆོག་སྐྱལ་པ་ཡིས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་
 དུས་ཀྱན་གནས། །ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་དག་ལ་དབང་ཕྱིར་ཞིང་རྣམས་ནི། །ངེ་ལྟར་འདོད་
 བཞིན་བསྟོན་བཞིན་དག་པ་ཐོབ། །སངས་རྒྱས་མཆོན་མི་གྲགས་པར་སངས་རྒྱས་

མཆན། །ཡང་དག་^①བསྐྱགས་པས་དེ་དག་ཁམས་གནས་འགྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་དྲག་པོ་ཆོས་ཅན། ཡོངས་སུ་སློན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་དང་།
བསྐྱགས་པ་དང་། ཆོག་གཟུང་བར་འོས་པ་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^②འདབ་གཤོག་
ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་པའི་བྱ་བཞིན་དུ། །སེམས་ཅན་སློན་པར་བྱེད་པ་རྒྱས་པ་ཉིད། །སངས་རྒྱས་
ལ་ནི་ཤིན་ཏུ་བསྐྱགས་པ་ཐོབ། །སྐྱེ་དགུ་རྣམས་ལས་ཆོག་གཟུང་འོས་པར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དྲག་པ་ནི། ^③ཡུམ་གྱི་གཞོན་འཛོམས་ལས། འཇིག་རྟེན་པ་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་
རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི་བདག་དང་མཚུངས་པ་དང་བདག་ལས་དམའ་བ་
རྣམས་ཀྱི་སེམས་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་ཅམ་དུ་བྱད་གྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོངས་སུ་
དག་པ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་སོགས་པ་^④ས་
གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འོ་ན། མཐོང་ལམ་དང་། །ཞེས་པས་སྐྱབ་པ་མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱ་མཐོང་ལམ་ལ་
གདམས་པའི་གདམས་ངག་དེ་འཆད་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་
དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^⑤དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་དེའི་ཆེ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་
རྣམས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བཅམས་ཏེ་རི་ལྟར་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་
བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་སྒྲོད་པར་གྱིས་ཤིག །ཅེས་པ་ནས། ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་རྣམས་ལ་
ཤེར་ཕྱིན་བསྟན་པ་འདི་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མཐོང་ལམ་ལ་གདམས་པ་ཉི་བར་འགོད་པ་དེ་བསྟན་ནས། སྐད་
ཅིག་མ་བཅུ་དྲག་ལ་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ^⑥ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་

བཙེམ་ལྷན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་དོ། །བཙེམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་ཞེས་གསུངས་ན་འདི་ཆོས་གང་གིས་ཆོག་སྒྲ་དྲགས་ལགས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བགྱིས། ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་འདུས་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་
ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་དོ། །འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་
ཀྱང་འདུས་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་མདོ་
ཆོན་བཙུ་དྲག་གསུངས།

གཉིས་པ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། མཐོང་ལམ་དང་། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཉིད་ཆོག་
དོན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་འཆད་པ་ལ། ^①མཐོང་བའི་ལམ་བདེན་པ་བཞིས་བསྐྱུས་པ་སྐད་ཅིག་མ་བཙུ་
དྲག་གི་དོ་བོ་ཉིད་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ལ་རྣལ་
འབྱོར་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་སྐྱུ་མ་མཁན་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་
ལ་མདོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པའི་ལུས་ཅན་དེ་སྤང་བར་བྱ་བའི་དངོས་པོའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་
རྣམ་པར་སྒྲིམ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སྟོན་པ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་འདོམས་པ་དང་། ཞེས་
གསུངས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་བརྩམས་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤང་བྱ་བ་ཀྱང་བཏགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་
སྟོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདོམས་པའི་མདོ་ཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར།

འོ་ན། སྒྲིམ་ཞེས་བྱ་ལ། ཞེས་སྒྲིམ་ལམ་ལ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་འཆད་
ཚུལ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^②རབ་འབྱོར་འདུས་བྱས་ཀྱི་
དབྱིངས་མེད་པར་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་གདགས་པར་མི་རུས་སོ། །འདུས་མ་
བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་མེད་པར་ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་གདགས་པར་མི་རུས་
སོ། །ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྐྱུས་པ། ཆེ་དང་ལྷན་པ་ཤྱ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་གྱི་སྟོན་

ཞེས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་ཆོས་ལ་སྟེད་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན།

གཉིས་པ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྒྲི་མ་ཞེས་བྱ་ལ། ཞེས་གསུངས། དེ་ཉིད་ཆོག་
དོན་གྱི་སྒྲི་ནས་འཆད་པ་ལ། ^①འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་དག་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཉིད་
གྱིས་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པར་གདགས་པར་མི་རུས་པ་བཞིན་དུ་རྩིས་བཤད་པའི་མཐོང་
བའི་ལམ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོ་ལས་ཐ་མི་དད་པ་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་
མཐོང་བ་དང་སྒྲི་མ་པ་དག་ཐ་དད་དུ་བྱུར་པ་མེད་པས་སྒྲི་མ་པའི་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་རྣམ་
པར་བཞག་པ་ནི་མེད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་གྱིས་
དེས་སྤང་བར་བྱ་བའི་དངོས་པོའི་གཉིན་པོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་སྒྲི་མ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སྒྲི་མ་
པའི་ལམ་ལ་འདོམས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། རབ་འབྱོར་འདུས་བྱས་གྱི་དབྱིངས་
ཞེས་སོགས་གྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། སྒྲི་མ་ལམ་ལ་གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤང་བྱ་ལྟར་
སྒྲི་མ་གྱི་གཉིན་པོར་སྒྲི་མ་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདོམས་པའི་མདོ་ཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་ཡང་བསྒྲི་མ་བྱ་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་དང་། ཅོད་པ་སྤོང་བ་^②གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲི་མ་ལམ་དེ་ཆོས་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལས་རིགས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
འདྲའི་སྒྲི་མ་ལམ་དེ་འདྲའི་མཐོང་ལམ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་རྟོགས་
ཚུལ་མཐུན་པར་དམིགས་ནས་སྒྲི་མ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། འོ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲི་མ་ལམ་
གཉིས་ལ་སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་རུས་པ་ལ་བྱུང་བར་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རིགས་ཐ་དད་
མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། དེ་ལ་བྱུང་བ་མེད་དེ། དེ་གཉིས་རིགས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཡང་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེས་ཤེས་སྒྲི་བ་ལྟར་སྒྲི་མ་སྤོང་མི་རུས་ལ། ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་

དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་གྱིས་སྒྲིམ་ལམ་སྒྲིམ་པ་ཆེས་བསྐྱངས་པའི་དབང་
གིས་ཤེས་སྒྲིབ་ལྟན་སྒྲིབ་སྒྲོང་རྒྱས་པ་དེ་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དང་དེས་འཕངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ནི། འོ་ན།
གདམས་ངག་ནི། །བཙུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་འཆད་ན། གདམས་ངག་གི་
བརྗོད་བྱ་ལ་བཙུར་གངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བཙུ་
པོ་འདི་ཙམ་ཁོ་ནས་གང་ཟག་གཅིག་འཆང་རྒྱ་བའི་བཞེད་དོན་ཐམས་ཅད་ཤུན་སྒྱུམ་
ཆོགས་པ་^①སྒྲིབ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བཙུར་གངས་ངེས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། གནས་སྐབས་
དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་སྒྲིབ་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་འདོམས་པ་དང་། དམིགས་
ཡུལ་བདེན་པ་བཞི། རྟོན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་། སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་དང་བཞེར་ངེས་པའི་
ཕྱིར། རྒྱ་ལ་འགལ་རྒྱུ་སྒྲོང་བ་དང་། མཐུན་རྒྱུ་སྒྲིབ་པའི་རྒྱ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་
ཡང་། བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་སྒྲོང་བ་སྒྲིབ་པ་བྱད་པར་དུ་འགོ་བའི་མ་ཆགས་པ་དང་།
སྦྱིད་ལུག་ནས་ལམ་ལས་ལྟོག་པའི་ལེ་ལོ་སྒྲོང་བ་མི་ལྟོག་པར་འགོ་བའི་རྒྱ་མི་ངལ། ལྷམ་
པའི་ལེ་ལོ་བདག་ཉིད་ལ་བརྟམས་ནས་ཐེག་དམན་དུ་འཇུག་པ་སྒྲོང་བ་ཐེག་པ་གཞན་དུ་མི་
འགོ་བའི་རྒྱ་ལམ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་གསུམ་དུ་ངེས་ལ། གསུམ་པ་ལ་ཡང་། སྒྲིབ་པ་
ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་སྒྲིབ་ལ། སྒྲིབ་པ་ལྟར་དུ་རྟོགས་པའི་
རྒྱ་མཛོན་ཤེས་དུག །སྒྲིབ་པ་མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱ་མཐོང་ལམ་དང་སྒྲིམ་ལམ་ལ་འདོམས་
པ་རྣམས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^②དེས་འཕངས་པའི་ཆོས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་མི་དམིགས་པ་དང་། དེའི་
དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང་། རྟོན་གང་ཡིན་པ་སྒྲིབས་
གསུམ་དང་། བྱད་པར་དུ་འགོ་བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་མ་ཆགས་པ་དང་། མི་ལྟོག་པར་འགོ་

བའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་བ་དང་། ཐེག་པ་གཞན་གྱིས་མི་འགོ་བའི་རྒྱ་གང་
ཡིན་པ་ལམ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་པར་འགོ་བ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་
གང་ཡིན་པ་སྤྱན་ལུ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱ་
གང་ཡིན་པ་མངོན་པར་ཞེས་པ་བྱུག་དང་། མཐར་ཐུག་པའི་རྒྱ་གང་དག་ཡིན་པ་མཐོང་བ་
དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དག་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ་བསྟན་ཏེ། འདི་
ཅུ་ཁྲི་ལྷ་མོ་དོན་ཐམས་ཅད་ཤུན་སུ་མ་ཆོགས་པར་འགྱུར་བས་གདམས་ངག་ནི་རྣམ་པ་
བཅུ་ལྷོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་རྣམས་གསུངས་སོ། །

པར་བྱང་སྟོན་ཆེ་བ།

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྤྱང་།
ཆེ་བ་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
དེ་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།

དཔར་དུ་བསྐྱུན་བའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ།
ངས་ལེགས་ཤོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་བའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འགོལ་ཤུག་སེའི་རིང་ལུགས་སྟོ་
ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འབྲེལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་
གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྟོན་སྟོན་ཆེ་བ་ཏུ་ཤུག་འདི་དགེ་སྦྱོང་
ཆོས་སྤྱོད་བཤད་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བཤོ། ། དགེའོ།

- [illegible]

བསྟན་བཅོས་དངོས།

- 15 ག་པ་ན་ལ་ན། ༥་པ་པ་ན། ༡་༡༠་ན་ན། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༣། འདུལ་བ་བྱ། དཔལ་འཕགས་པ་ས་གའི་ལྷ། འདུལ་བ་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་འཕམ་མེ་ཉོག་གི་བྱེད་རྒྱུ། ༡༤་༤།
- 16 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་པེ། རྩེ་བཅུན་བྱས་ས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༤༠༥་༡༠།
- 17 ག་པ་ན་ལ་འདི་ནས་འཆད་ལ། ༡་༡༡་ན་ལ་འདི་ནི་འཆད་པ་ལ། ༥་པ་ལ་འདི་ནས་འཆད་ལ།
- 18 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། སེམས་ཅམ་པེ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། རྣམ་བཤད་རིགས་པ། ༤༥་༤།
- 19 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། སེམས་ཅམ་པེ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། རྣམ་བཤད་རིགས་པ། ༤༥་༡༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཤེར་བྱིན་ཅ། སློབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས། འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ། ༥༡་༣་༤།
- 20 ག་༡༠་བ་ལ་སོ་བྱུག། ༥་༡༠་ན་༡་སོ་བྱུག། ༡་༡་༣་ན་༣་སོ་བྱུག།
- 21 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཤེར་བྱིན་ཅ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བཤད་གསལ། ༣༠༤་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཤེར་བྱིན་ཅ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བཤད་གསལ། ༣༠༥་༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཤེར་བྱིན་ཅ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བཤད་གསལ། ༣༠༥་༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཤེར་བྱིན་ཅ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བཤད་གསལ། ༣༡༥་༡༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཤེར་བྱིན་ཅ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བཤད་གསལ། ༣༠༤་༥།
- 22 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། མདོ་སྡེ་ཁ། རྟོན་པ་རྟོན་པ་བཅོས་ལྷན་འདས། རྒྱ་ཆེར་རོལ་བའི་མདོ། ༤༡༥་༣༠། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༡༤། གསོ་རིག་དོ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱུག། ཤེས་རབ་སྡོང་བྱ། ༡་༣༠༤་༡༡།
- 23 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཤེར་བྱིན་ཅ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བཤད་གསལ། ༣༠༥་༤། ག་༡༣་བ་༣་ནང་གི་རྒྱུན་ཤེས་བྱ། ༥་༡༡་བ་༡་ནང་གི་རྒྱུན་ཤེས་བྱ། ༡་༡༥་ན་༣་མཁས་པ་སོགས་ནང་གི་རྒྱུན།
- 24 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཤེར་བྱིན་ཅ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བཤད་གསལ། ༣༠༥་༤། སྐུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། རྣམ་བཤད་སྡོང་པོ་རྒྱན། ༡༤་༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཤེར་བྱིན་ཅ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བཤད་གསལ། ༣༠༥་༤། ག་༡༣་བ་༥་དབྱིག་གིས། ༥་༡༡་བ་༥་དབྱིག་གི། ༡་༣༥་བ་༣་དབྱིག་གི། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཤེར་བྱིན་ཅ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བཤད་གསལ། ༣༠༥་༡༠། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། ཤེར་བྱིན་ཅ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བཤད་གསལ། ༣༠༤་༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།

ལུང་མཆན་དང་བསྟར་མཆན།

ཕྱི་ལོ་ སེམས་ཅམ་མི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆེན་མ། ༤༩༩་པ། ལྷོ་བཅུན་ལྷུང་དཔེ་བསྟར་མ། ཕྱི་ལོ་ སེམས་ཅམ་མི།
འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་ཆེན་མའི་འགྲེལ་བ། ༡༠༦་པ་པ།

ཆོས་འཁོར།

- 66 ལྷོ་བཅུན་ལྷུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༢༠༩་པ། ལྷོ་བཅུན་ལྷུང་དཔེ་
བསྟར་མ། ༤༣་མཛོན་པ་ཀླ། བ་རྩི་མཆོ། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པར་འགྲེལ་པར་བྲངས་པ། ༡༤༩་པ།
- 67 ལྷོ་བཅུན་ལྷུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༤། མཛོན་པ་ཀླ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅན་པ། ༤༩་པ།
- 68 ལྷོ་བཅུན་ལྷུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༤། མཛོན་པ་ཀླ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅན་པ། ༡༡་པ། ལྷོ་བཅུན་ལྷུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥།
དབུ་མ་ཅ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ཅན་བཤེས་རབ། ༢༡་པ།
- 69 ལྷོ་བཅུན་ལྷུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། སེམས་ཅམ་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༩་པ།
- 70 ལྷོ་བཅུན་ལྷུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། སེམས་ཅམ་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༩་པ།
- 71 ལྷོ་བཅུན་ལྷུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། སེམས་ཅམ་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༩་པ།
- 72 ལྷོ་བཅུན་ལྷུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། སེམས་ཅམ་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༩་པ།
- 73 ལྷོ་བཅུན་ལྷུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། སེམས་ཅམ་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༩་པ།
- 74 ལྷོ་བཅུན་ལྷུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། སེམས་ཅམ་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༩་པ།
- 75 ལྷོ་བཅུན་ལྷུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། སེམས་ཅམ་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༩་པ།
- 77 ལྷོ་བཅུན་ལྷུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། སེམས་ཅམ་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བཏུས། ༢༤༩་པ།

- [illegible]

ཡུལ་ཡང་།

- [illegible]

ལུང་མཆན་དང་བསྟར་མཆན།

- 141 ལྷ་འབྲུམ་པར་ལ། གསུང་འབྲུམ་ལ། རྒྱལ་ཚབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱལ། ༥༣་༥། ལྷ་༤༥་བ་༥་བསྟར། ༥༥་པ་༥་བསྟར། ཀ་
༥༥་བ་༥་བསྟར།
- 143 ལྷ་༤༥་ན་༥་བས། ༥༥་པ་༥་བས། ཀ་༥༥་བ་༥་བ། ལྷ་༤༥་ན་༥་བྱ། ༥༥་པ་༥་བྱ། ཀ་༥༥་བ་༥་བྱ། ལྷ་མཁུ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་
ལ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྒྲུང་། ༡༤༤༥་༡༣།
- 144 ལྷ་༤༥་བ་༥་བསྟར། ༥༥་པ་༥་བསྟར། ཀ་༥༥་ན་༥་བྱ། ལྷ་༤༥་བ་༥་བའི། ༥༥་པ་༥་བའི། ཀ་༥༥་ན་༥་བའི། ལྷ་༤༥་བ་༥་
བས། ༥༥་པ་༥་བས། ཀ་༥༥་ན་༥་བས།
- 145 ལྷ་༤༥་ན་༥་བཞི་ཡོད། མཁུ་འགྱུར་ལ། ༥༥་པ་༥་བཞི་ཡོད། མཁུ་འགྱུར་ལ། ཀ་༥༥་ན་༥་ས་མཆན་ས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིབ་ལམ་ཐོད་
ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད།
- 148 ལྷ་༥༥་བ་༥་བསྟར། ༥༥་པ་༥་བསྟར། ཀ་༥༥་བ་༥་བསྟར། ལྷ་༥༥་བ་༥་བསྟར། ༥༥་པ་༥་བསྟར། ཀ་༥༥་བ་༥་བསྟར།
- 149 ལྷ་༥༥་བ་༥་བསྟར། ༥༥་པ་༥་བསྟར། ཀ་༥༥་ན་༥་བསྟར། ལྷ་༥༥་བ་༥་བསྟར།
- 151 ལྷ་༥༥་བ་༥་བསྟར། ༥༥་པ་༥་བསྟར། ཀ་༥༥་ན་༥་བསྟར།
- 152 ལྷ་མཁུ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ལ། ༥༤། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་འཕགས་པ་ཐོལ་སྟེ། ཉི་མུང་། ༥༤༥་༣། ལྷ་མཁུ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ལ། ༥༤།
ཤེར་ཕྱིན་གྱི་འཕགས་པ་ཐོལ་སྟེ། ཉི་མུང་། ༥༤༥་༤།
- 153 ལྷ་༥༥་བ་༥་བསྟར། ༥༥་པ་༥་བསྟར། ཀ་༥༥་ན་༥་བསྟར། ལྷ་༥༥་བ་༥་བསྟར། ༥༥་པ་༥་བསྟར། ཀ་༥༥་བ་༥་བསྟར།
གསེར་ཐོང་། མདོ་ཁ་ཅིག་སྒྲིབ་པ་བཞིན་པ་དང་། ཁ་ཅིག་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་ཡང་རྒྱ་མཆན་སྒྲུང་བས་སྒྲུབ་པའི་གསལ་མོད། ཅེས་གསལ།
- 154 ལྷ་༥༥་ན་༥་བསྟར་བར་དགའ་བ་དང་། ༥༥་པ་༥་བསྟར་བར་དགའ་བ་དང་། ཀ་༥༥་ན་༥་བསྟར་བར་དགའ་བ་དང་།

སེམས་བསྟར།

- 155 ལྷ་མཁུ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ལ། ༥༣། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༥༡༥་༥། ལྷ་མཁུ་འགྱུར་དཔེ་
བསྟར་ལ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྒྲུང་། ༡༤༤༥་༡༣།
- 156 ལྷ་མཁུ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ལ། ༥༣། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༥༡༥་༡༣། ལྷ་འབྲུམ་པར་
ལ། གསུང་འབྲུམ་ལ། རྒྱལ་ཚབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱལ། ༥༤་༥། ལྷ་མཁུ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ལ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་
སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྒྲུང་། ༡༠༤༥་༡༣། ལྷ་༥༥་ན་༥་བྱ། ༥༥་པ་༥་བྱ། ཀ་༥༥་བ་༥་བྱ།
- 157 ལྷ་མཁུ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ལ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྒྲུང་། ༡༡༥༠་༡༤། ལྷ་༥༥་བ་༥་བྱ། ༥༥་པ་
༥་བྱ། ཀ་༥༥་བ་༥་བྱ། ལྷ་མཁུ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ལ། ༥༤། ཉི་མུང་། ཉི་མུང་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མུང་། ༥༤་༥།
- 158 ལྷ་མཁུ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ལ། ༥༣། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༥༡༥་༡༤། ལྷ་མཁུ་
འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ལ། ༥༣། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༥༡༥་༡༤། ལྷ་མཁུ་འགྱུར་དཔེ་
བསྟར་ལ། ༥༣། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༥༡༥་༡༤། ལྷ་མཁུ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ལ།
༥༣། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༥༡༥་༡༤། ལྷ་༥༥་ན་༥་བྱ། ༥༥་པ་༥་བྱ། ༥༥་པ་༥་བྱ།

- 168 འགའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦། ཉི་མི་ཀ། ལྷོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མི། ༤༩་༡༩། འགའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦། ཉི་མི་
ཀ། ལྷོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མི། ༥༡་༡༥།
- 169 འགའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦། ཉི་མི་ཀ། ལྷོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མི། ༥༥་༥༠། འགའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦། ཉི་མི་
ཀ། ལྷོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མི། ༥༩་༡༡། འག་༥༠་ན་༥་བསྟེད། ༩༤་༥་༥་བསྟེད། ༡༡་༡༠༡་ན་༥་བསྟེད།
- 170 འག་༥༠་བ་༡་ཁྲགས། ༩་༤་༥་བ་༤་ཁྲགས། ༡༡་༡༠༡་ན་༥་ཁྲགས། འག་༥༠་བ་༥་ཁྲགས། ༩་༤་ན་༡་ཁྲགས། ༡༡་༡༠༡་ན་༤་ཁྲགས།
འགའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦། ཉི་མི་ཀ། ལྷོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མི། ༥༠་༡༡།
- 171 འགའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦། ཉི་མི་ཀ། ལྷོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མི། ༥༡་༡༤། འགའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦།
ཉི་མི་ཀ། ལྷོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མི། ༥༥་༡༥།
- 172 འགྲུག་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་མ། དལ་མེན། ལུས་གསུམ་གཞོད་འཛེམས། ༥༩་༡་༡༥།
- 173 འགྲུག་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྒྲུང། ༤༥་༤་༡༩། འགྲུག་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་
མ། ༥༠། སེམས་ཅན་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་ལྷན། ༥༡་༥༥། འགའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཉི་མི་ཀ། ལྷོན་པ་
བཅོམ་ལྷན་འདས། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོ། ༥་༥།
- 174 འགའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། མདོ་སྡེ་ལ། ལྷོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། སློབ་པའི་ཆུ་མཆོས་ལུས་པའི་མདོ། ༡༠་༤། འགའ་འགྱུར་
དཔེ་བསྟར་མ། ༥༦། མདོ་སྡེ་ལ། ལྷོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཤེན་ལན་བསམ་པའི་མདོ། ༥༥་༥་༥། འགྲུག་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༥༠། སེམས་ཅན་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་ལྷན། ༥༥་༥་༡༠། འགྲུག་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༤། མདོན་པ་ལ། སློབ་
དཔོན་དཔྱིན་གཉིན། མཛོད་འགྲེལ། ༥༡་༥་༥། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་པ། རྩེ་ཅོང་ཁ་པ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། ༥༡་༥་༥།
- 175 སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་པ། རྩེ་ཅོང་ཁ་པ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། ༥༡་༥་༥། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་པ། རྩེ་ཅོང་ཁ་པ།
ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། ༥༠༥་༥། འག་༥༥་བ་༤་སྟོད། ༩་༥་༡་ན་༡་སྟོད། ༡༡་༡༠༥་ན་༥་སྟོད། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་པ། རྩེ་
ཅོང་ཁ་པ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། ༥༠༡་༥། འག་༥༥་ན་༡་བསྟེད། ༩་༥་༡་ན་༥་བསྟེད། ༡༡་༡༠༥་བ་༥་སྟེད། འགྲུག་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་
མ། ༤༥། དབུ་མ་ཁི། རོ་བོ་རྩེ། བྱང་ཆུབ་ལམ་སྟོན། ༡༤་༥་༡༠། འག་༥༥་ན་༡་སོ་སོར། ༩་༥་༡་ན་༥་སོ་སོར། ༡༡་༡༠༥་བ་༥་སོ་སོ།
འགྲུག་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། དབུ་མ་ཁི། རོ་བོ་རྩེ། ལམ་སྟོན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ། ༡༤་༤་༡་༡༥།
- 176 འག་༥༥་ན་༥་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོན། ༩་༥་༡་ན་༥་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོན། ༡༡་༡༠༥་བ་༥་གྱུར་
པའི་འདོད་སེམས། འག་༥༥་ན་༥་དངོས་གཞི་ཅི་རིགས་པ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་འདོད་སེམས་མེད་དེ། ཐེག་ཆེན། ༡༡་༡༠༥་བ་༥་དངོས་
གཞི་སོགས་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན། ༩་༥་༡་ན་༥་དངོས་གཞི་ཅི་རིགས་པ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་འདོད་སེམས་མེད་དེ། ཐེག་
ཆེན། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་པ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱུ། ༤༥་༥། འག་༥༥་ན་༥་བསྟེད་པའི་བྱིར། གཉིས་
པ། ༩་༥་༡་ན་༥་བསྟེད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ། ༡༡་༡༠༥་ན་༡་བསྟེད་པ་མི་འཐད་དེ་དེ་ནི་གཙོ་ཆེ་བ་དགོངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ།
འགྲུག་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། དབུ་མ་ཁི། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ་བསྟན་བུ་ལ། ༡༠༡་༥་༡༥། འགྲུག་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༥༥། སེམས་ཅན་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བྱང་མ། ༥༥་༥།

- 177 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཙམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། བདེ་སྤྲིའི་རྒྱན། ༡༡༡་༡༣། སྐུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་
འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྩེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༡༠༥་༣། སྐུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ང་། རྒྱལ་ཚབ་རྩེ། སྟོང་འཇུག་རྒྱལ་
སྤུལ་འཇུག་དོགས། ༡༤་༧། ག་༤༧་ན་༡་གཙུག་ ༡་༥་ན་༡་གཙུག་ ༡་༡༠༥་བ་༥་གཙུག་
- 178 ག་༤༧་ན་༡་གཙུག་ ༡་༥་ན་༡་གཙུག་ ༡་༡༠༦་ན་༡་གཙུག་ ག་༤༧་ན་༦་གཞན་གྱི་དོན་བྱ་དཀའ་བ་ལ། ༡་༥་ན་༦་གཞན་གྱི་
དོན་བྱ་དཀའ་བ་ལ། ༡་༡༠༦་ན་༦་གཞན་དོན་གྱི་བྱ་དཀའ་ལ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཙམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་
མགོན། བདེ་སྤྲིའི་རྒྱན། ༡༡༡་༤།
- 179 ག་༤༧་བ་༣་རིགས་འབྲུ་ཕྱི་མར་གྲུར་བའི། ༡་༥་ན་བ་༣་རིགས་འབྲུ་ཕྱི་མར། ༡་༡༠༦་བ་༧་རིགས་མཚན་ཉིད་བ་གྲུར་བའི།
- 180 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཙམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། བདེ་སྤྲིའི་རྒྱན། ༡༡༣་༡༧།
- 181 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཙམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། བདེ་སྤྲིའི་རྒྱན། ༡༡༡་༡༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་
མ། ༥༠། སེམས་ཙམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། བདེ་སྤྲིའི་རྒྱན། ༡༡༡་༣༠།
- 182 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༧། དབྱ་མ་ཁི། སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ། བསྟན་བཅུ་སྤྱུ་ ༡༠༣༣་༡༣། སྐུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་
མ། རྩེ་ཙོང་ཁ་ལ། རྟེན་ཆེན་དགོངས་བ་རབ་གསལ། ༤༦་༦། ག་༤༦་ན་༣་ཅིང་། ༡་༥་ན་བ་༦་ཅིང་། ༡་༡༠༤་བ་༣་ཞིང་། ག་༤༦་ན་
༣་མཛོན་དུ་གྲུར། ༡་༥་ན་བ་༥་མཛོན་དུ་གྲུར། ༡་༡༠༤་བ་༣་མཛོན་གྲུར།
- 183 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༣། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས། འགྲེལ་བཤད་ཆེག་གསལ། ༥་༤༧་༣། བསྟན་འགྲུར་
དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཙམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། བདེ་སྤྲིའི་རྒྱན། ༡༡༡་༡༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༧། དབྱ་
མ་ཁི། སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ། བསྟན་བཅུ་སྤྱུ་ ༡༠༡༤་༥།
- 184 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༧། དབྱ་མ་ཁི། སྟོབ་དཔོན་ཁ་མ་ལ་ལྷ། སྟོབ་རིམ་དང་པོ། ༥་༣་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༦༧། དབྱ་མ་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ། སྟོང་འཇུག་ ༡༤༥་༣་༦།
- 185 སྐུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྩེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༡༠༤་༣། ག་༤༥་ན་༧་རེ་བ་དངོས་སུ་ཡོད་པ། ༡་
༥་བ་༦་རེ་བ་དངོས་སུ་ཡོད་པ། ༡་༡༡༠་ན་༣་རེ་བ་ཡོད་པ། སྐུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྩེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་
པོ་རྒྱན། ༡༠༤་༧། སྐུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྩེ་ཙོང་ཁ་ལ། ལམ་རིམ། ༧༥་༦་༣།
- 186 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༧། དབྱ་མ་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ། སྟོང་འཇུག་ ༡༤༥་༣་༡༠། རྒྱན་སྒྲུང་དུ་བྲངས་པའི་
མདོ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྒྲུང་། ༡༥་༣་༣་༡༥། བསྟན་འགྲུར་
དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣། སེམས་ཙམ་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། བྲང་ས། ༤༤༡་༣༠། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠།
སེམས་ཙམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། བདེ་སྤྲིའི་རྒྱན། ༤༥་༣་༣༠། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཙམ་མི།
སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། བདེ་སྤྲིའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ། ༡༡༥་༦་༡༤།
- 187 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཙམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། བདེ་སྤྲིའི་རྒྱན། ༡༡༡་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༧༤། ཤེར་ཕྱིན་ཁ་ལམ་གསལ་པ་གྲོལ་སྟེ། ཉི་མུང་། ༦་༣་༣། ག་༤༤་ན་༥་རྩམ་ཐད་དུ་མ་ཅིག་ ༡་༥་ལ་༥་རྩམ་ཐད་དུ་མ་

- 195 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡ དབུ་མ་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ། སྟོན་འཇུག ༡༠༡༠་༡༤། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༣།
དཀོན་བཅེགས་ཅ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྷན་འདས། ལྷག་བསམ་བསྟུལ་བའི་མདོ། ༤༠༣་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། དབུ་མ་
ཁི། རྩོམ་ཞི། ལམ་སྟོན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ། ༡༤༤་༤།
- 197 བཀ་༤༣་ན་༡་ལེགས་སོ་བརྩོན་ཅིང་། ༡་༥་ལ་༥་ལེགས་སོ་བརྩོན་ཅིང་། ༡་༡༡་༥་བ་༣་ལེགས་སོ་བརྩོན་ཅིང་། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་
བསྟར་མ། ༤༥། འེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༤་༤།
- 198 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡ དབུ་མ་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ། སྟོན་འཇུག ༤༤༣་༡༥།
- 199 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། འེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༡་༡༤། བསྟན་འགྲུར་
དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། འེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༣་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༤༥། འེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༤་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་ལི། རྩོ་
བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྟེའི་རྒྱུ། ༤༤༤་༣། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༥། ཉི་ཁྱི། ལ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི། ༣་༥།
- 200 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་ལི། རྩོ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྟེའི་རྒྱུ། ༤༤༤་༡༥། སྟོ་འབྲུམ་པར་མ།
གསུང་འབྲུམ་ཅ། རྩོ་ཅོང་ཁ་ལ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྱེང་། ༣༣༤་༤། བཀ་༤༤་ན་༥་བན་བ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་མཚུངས་ལྷན་དང་
བཙུག་པའི། ༡་༡༡་ན་༡་བན་བ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་མཚུངས་ལྷན་དང་བཙུག་པའི། ༡༡་༡༡་ལ་༡་བན་བ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་མཚུངས་
ལྷན་དང་བཙུག་པའི། སྟོ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ལ། རྒྱལ་ཆ་བ་རྩོ། རྩོ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱུ། ༡༣༤་༣།
- 201 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། འེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། རྒྱུ་སྟང་། ༡༤༤་༣། བཀ་༤༤་བ་༥་ཐབས་སྟོན།
༡་༡༡་ན་༥་ཐབས་སྟོན། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། འེར་ཕྱིན་ལ། བཙུན་པ་ཁོ་ལྷོ། ཉི་ཁྱི་རྩོམ་འགྲེལ། ༤༤༤་༡། བསྟན་
འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། འེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༤་༤།
- 202 བཀ་༤༤་ན་༣་ཅམ་དུ་སྟོན། ༡་༡༡་བ་༣་ཅམ་དུ་སྟོན། ༡་༡༡༠་ན་༤་བདེན་གྲུབ་དུ་སྟོན་པའི། བཀ་༤༤་ན་༤་གསུངས། ༡་༡༡་
བ་༣་གསུང་། ༡་༡༡༠་བ་༣་གསུང་། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། འེར་ཕྱིན་ཇ། འེས་འབྲུང་སྟོ་ཁོས། བསྟུས་དོན།
༤༤༠་༡༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། འེར་ཕྱིན་ཉ། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་ཆོག་
གསལ། ༤༠༣་༡༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། འེར་ཕྱིན་ཉ། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་
ཆོག་གསལ་དུ་མདོ་བཤས་པ། ༤༤༡་༣།

བདེན་གཉིས།

- 203 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༤། ཉི་ཁྱི་༡། སྟོན་པ་བཙུག་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི། ༤༡་༡༤།
- 204 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༤། ཉི་ཁྱི་༡། སྟོན་པ་བཙུག་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི། ༤༤་༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥། འེར་
ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༤་༡༤།
- 205 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། འེར་ཕྱིན་ཉ། འཕགས་པ་ཁོ་ལྷོ། ཉི་སྟང་། ༤༤་༤། བཀ་༤༤་བ་༥་གཙོད། ༡་༡༣་ན་༣་གཙོད།
༡་༡༣༣་བ་༥་གཙོད།

- [illegible]

༡་སྟེག ༡༥་བ་ལ་སྟེག

- 216 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྒྲུང་། ༡༢༠༡་པ། བ་༡༠༡་ན་༡་ལྟར་མ་གྲུབ་
བར་ཉོགས། ༡༥་ན་༦་ལྟར་མ་གྲུབ་བར་ཉོགས། ༡༡༡༤་བ་༡་ལྟར་ཉོགས།
- 217 བ་༡༠༡་བ་༡་བཞག ༡༥་ན་བ་༦་གཞག ༡༡༡༣༠་ན་ལ་གཞག །
- 218 བ་༡༠༡་བ་༦་བྱ། ༡༥་ན་ན་དང་། ༡༡༡༣༠་བ་ན་དང་། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༤། ཤེས་རབ་སྒྲ་ཆོགས་ཀ སྟོན་བ་
བཅོམ་ལྡན་འདས། ཤེས་རབ་སྟོང་པོ། ༤༠༣་༡༠། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། རྒྱུད་རི་། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
འགྲེལ། ༡༡༤་༡༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། མདོ་སྟེ་ཅ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ། ༡༡་༤།
- 219 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠། སེམས་ཅམ་ཕི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ། ༤༠༣་༡༢། སྐྱེ་འབྱུང་བར་མ། གསུང་
འབྱུང་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱ། ༡༡༢་ལ། བ་༡༠༡་ན་༦་སོ་སོའི། ༡༥་བ་༡་སོ་སོ། ༡༡༡༣༡་ན་ལ་སོ་སོ། བ་
༡༠༡་ན་༦་བས། ༡༥་བ་༡་བས། ༡༡༡༣༡་ན་ལ་བའི། བ་༡༠༡་ན་༢་ཀྱི། ༡༥་བ་༣་ཀྱི། ༡༡༡༣༡་ན་༥་ཀྱིས།
- 220 བ་༡༠༡་བ་༣་ཡིན་བར་ཐའ། ༡༥་བ་༥་ཡིན་བར་ཐའ། ༡༡༡༣༡་བ་༡་ཡིན་བར་ཐའ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༣།
དབུ་མ་ས། སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ། དབུ་མ་བདེན་གཉིས། ༡༥་པ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ།
དཔལ་ལྡན་རྩེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༤༤་པ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། རྒྱུད་རི་། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་འགྲེལ། ༡༡༤་༡༤།
- 221 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠། འདུལ་བ་མ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། འདུལ་བ་ཐུན་ཆོགས་ཀྱི་གཞི། ༤༤༥་༡༠། བསྟན་
འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༢། དབུ་མ་ཅ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༣༤་པ། བ་༡༠༤་ན་ལ་རྣམས། ༡༥་ན་༥་རྣམས། ༡༡
༡༣༡་ན་ལ་རྣམས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྡན་རྩེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༤༤་པ།
བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། དབུ་མ་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་ལྡན་འབྱེད། དབུ་མ་སྟོང་པོ། ༤༡། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
ལ་༤། དགོན་བཅེགས་ཆ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། འཕགས་པ་འོད་སྤང་གི་ཡེ་ཤེས་བྱ་བའི་མདོ། ༣༤༠་༡༤།
- 222 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༢། དབུ་མ་ཅ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ཅོད་བཞོག་༡༢་པ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༢། དབུ་
མ་ཅ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༣༤་པ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༢། དབུ་མ་ཅ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ཅ་བ་ཤེས་
རབ། ༣༢་པ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༢། དབུ་མ་ཅ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༣༤་པ། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་
བསྟར་མ། ༡༤། ཉི་ཁྱི་༡། བསྟན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི་ ༡༠༤་༡༡།
- 223 བ་ ༡༠༤་ན་ན་བཞག ༡༥་ན་ན་གཞག༡༡༡༣༣་ན་ལ་གཞག ། བ་༡༠༤་ན་ལ་བཏགས། ༡༥་ན་ལ་བཏགས། ༡༡༡༣༣་བ་༡་
གཏགས། བ་༡༠༤་ན་༥་མདོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི། ༡༥་ན་༥་མདོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི། ༡༡༡༣༣་བ་༡་ཉོགས། བཀའ་འགྲུར་
དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། དགོན་བཅེགས་ཆ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། འཕགས་པ་འོད་སྤང་གི་ཡེ་ཤེས་བྱ་བའི་མདོ། ༤༡༤་པ།

བདེན་བཞི།

- 224 བ་༡༠༤་ན་༢་འདོད་ན། ༡༥་ན་༦་འདོད་ན། ༡༡༡༣༣་བ་ལ་གཞན་ཡང་། བ་༡༠༤་ན་༢་བསྐྱབ། ༡༥་ན་༢་སྐྱབ། ༡༡༡༣༣་བ་

- 250 ག་༡༡༡་བ་༡་གང་བརྟན་པ། ༥་༡༠༡་ན་༤་རྟུན། ག་༡༡༡་བ་༣་མི་རྟག་ལ། ༥་༡༠༡་ན་༥་མི་རྟག་པ། ༡༡་༤་
ན་༣་མི་རྟག་པ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠༡་མེས་མ་ཙམ་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་སྒྲ་ཐོགས་འགྲེལ། ༡༠༡༠་༣།
ག་༡༡༡་བ་༣་ཕྱེ་བ་ནི། ༥་༡༠༡་ན་༤་ཕྱེ་བ་མེད་པ་ནི། ག་༡༡༡་བ་༤་ས་བརྩ་བ་པ། ༥་༡༠༡་ན་༤་ས་པ།
༡༡་༤་ན་༤་ས་པ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠༡་མེས་མ་ཙམ་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་སྒྲ་ཐོགས་འགྲེལ། ༡༠༡༠་
༤། ག་༡༡༡་པ་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། ༥་༡༠༡་བ་༣་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། ༡༡་༤་བ་༣་རིགས་པ་ཡིན་ནོ།
- 251 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠༡་མེས་མ་ཙམ་མི། རྩེ་བཙན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྒྲ་མ། ༤་༣་༡༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༡༠༡་མེས་མ་ཙམ་མི། རྩེ་བཙན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྒྲ་མ། ༤་༣་༡༡། སྐྱུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ཅ། རྩེ་ཙོང་ཁ་པ། ལེགས་
བཤད་གསེར་མེད། ༣་༡་༣།
- 252 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤་༡། དབྱ་མ་ཅ། མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱུ་བ། ཅ་བཤེས་རབ། ༡༤་༤། སྐྱུ་འབྱུང་པར་མ། གསུང་འབྱུང་ཁ།
རྒྱལ་ཆ་བ་རྩེ། རྩེ་བཙན་བྱམས་མགོན། ༡༣་༤་༣། ག་༡༡༤་བ་༤་རྩེ་བཙན་པ། ༥་༡༠༣་ན་༤་གཞག། ༡༡་༡༤་བ་༣་གཞག། ག་
༡༡༤་བ་༤་དེ་ཆོས་ཅན་བརྟན་པར་ཐལ། བ་༡༡༤་བ་༤་དེ་ཆོས་ཅན་བརྟན་པར་ཐལ། ༡༡་༡༤་བ་༤་འདོད་ན་དེ་བརྟན་པར་པ། ༥་༡༠༣་ན་
༤་དེ་ཆོས་ཅན། བརྟན་པར་ཐལ།
- 253 ག་༡༡༤་བ་༡་ཀྱན་རྩོམས་པའི། ༥་༡༠༣་ན་༡་རྩོམ། ༡༡་༡༤་བ་༤་ཀྱན་རྩོམ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠༡་མེས་མ་ཙམ་མི།
རྩེ་བཙན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྒྲ་མ། ༤་༣་༡༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠༡་མེས་མ་ཙམ་མི། རྩེ་བཙན་བྱམས་མགོན། མདོ་
སྟེའི་རྒྱུ། ༤༠༤་༤།
- 254 ག་༡༡༤་བ་༡་སྟོང་ཞི། ༥་༡༠༣་ན་༡་སྟོང་ཞི། ༡༡་༡༤་བ་༤་སྟོང་ཞི། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠༡་མེས་མ་ཙམ་མི། རྩེ་
བཙན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྟེའི་རྒྱུ། ༤༠༤་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠༡་མེས་མ་ཙམ་མི། རྩེ་བཙན་བྱམས་མགོན། མདོ་
སྟེའི་རྒྱུ། ༤༠༤་༡༡།
- 255 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠༡་མེས་མ་ཙམ་མི། རྩེ་བཙན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྟེའི་རྒྱུ། ༤༠༤་༡༡། ག་༡༣༠་ན་༡་དགེ་བའི་རྩ་
བ། ༥་༡༠༣་བ་༡་དགེ་བའི་རྩ་བ། ༡༡་༡༤་བ་༣་དགེ་བའི་རྩ་བ། ག་༡༣༠་ན་༣་མི་ཆད་པ་དང་། ༥་༡༠༣་བ་༡་མི་ཆད་པ་དང་། ག་
༡༤་བ་༣་མི་ཆད་པ་དང་། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠༡་མེས་མ་ཙམ་མི། རྩེ་བཙན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྟེའི་རྒྱུ། ༤༠༤་༡༠།
- 256 ག་༡༣༠་ན་༡་རག་པ། ༥་༡༠༣་བ་༤་རགས་པ། ༡༡་༡༤་ན་༡་རགས་པ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠༡་མེས་མ་ཙམ་མི། རྩེ་
བཙན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྟེའི་རྒྱུ། ༤༠༤་༡༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠༡་མེས་མ་ཙམ་མི། རྩེ་བཙན་བྱམས་མགོན།
མདོ་སྟེའི་རྒྱུ། ༤༠༤་༡༡། ག་༡༣༠་བ་༤་སྟོང་རྩེ། ༥་༡༠༤་ན་༣་སྟོང་རྩེ། ༡༡་༡༤་ན་༤་སྟོང་རྩེ།
- 257 ག་༡༣༠་བ་༤་འགྲོ་བས། ༥་༡༠༤་ན་༣་འགྲོ་བ། ༡༡་༡༤་ན་༣་འགྲོ་བ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༡། མདོ་སྟེའི་སྟོན་པ་
བཅོམ་ལྟན་འདས། མདོ་སྟེའི་རྒྱལ་མཆོན་དམ་པ། ༡༡་༣་༡༡། ག་༡༣༡་ན་༡་འགྲོ་བ། ༥་༡༠༤་ན་༤་འགྲོ་བ། ༡༡་༡༤་ན་༣་འགྲོ་བ།
བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། དབྱ་མ་ལ། སྐྱོབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ། སྟོན་འཇུག། ༤༤་༠་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༡། རྒྱུད་

གཤམ་དཔོན་བཅ་ཟེ་རྩ་དབངས། བསྐྱོད་པ་ལྷ་བརྒྱུ་པ། ༣༥༠་༣། *བསྐྱོད་པ་ལྷ་བརྒྱུ་པ་ ༦༥། དབྱ་མ་གི་དཔལ་ལྷ་ཆ་པ་
ཡགས་པ། རྒྱལ་པ་ལྷ་བརྒྱུ་པ། ༦༥༥་༧།

258 ག་ཀམ་ན་ཙ་མིངས་ཀྱི། ཏ་ཀལ་བ་ན་མིངས་ཀྱིས། ཀ་ཀལ་ན་ཙ་མིངས་ཀྱིས། བསྟན་འགྲུབ་དཔེ་བསྟན་མ། ༩༡ དབྱ་མ་ལ།
སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ། སྟོན་འབྲུག། ༡༩༠༥།

259 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༧། དབྱ་མ་ཁི། ལྷུང་ཕྱར། བར་ཕྱིན་བསྟར་མ། ༡༥༤༡་༡༥༡། བ་༡༩༡་བ་༥་སྟན་མོངས། ༩་༡༠༥་
ན་༣་སྟན་མོང། ༡༡་༡༥༧་བ་༤་སྟན་མོང། བ་༡༥་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། མདོ་མྱེ་ཉ། ཉོན་བ་བཅོམ་ལྟན་འདས། ལྷུང་འདས་ཀྱི་
མདོ། ༩༥་༩་༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༨། སྤྱིང་ཡིག་རེ། མགོན་པོ་ལྷ་བྱུང་། བཞེས་སྤྱིངས། ༤༨༤་༥།

260 ལྷ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། གསུང་ཐོར་བྲ། ༤༦༥་མ། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༦། ཉི་མི་ཀ། རྟོན་པ་
བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མི། ༡༤༥་མ། ག་༡༢༣་ན་༦་ལྷ་ར་དྲ་ཉིའི། ༥་༡༠༥་བ་༣་ལྷ་ར་དྲ་ཉིའི། ཀ་༡༥༥་བ་༣་ལྷ་ར་དྲ་ཉིའི། ག་༡༢༣་
ན་༥་གང་གིས། ༥་༡༠༥་བ་༣་གང་གིས། ཀ་༡༥༥་བ་༣་གང་གི།

261 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣། ཤེར་བྱེན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༠་ཉ། ལྷ་ཉ་༣་བ་༧་
བསོད་ནམས། ༥་༡༠༥་བ་༥་བསོད་ནམས། ༡༡་༡༥༦་ན་༡་བསོད་ནམས། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༦། ཉི་ཁྱི་ཀ། སྟོན་པ་
བཙུང་ལྟོན་འདས། ཉི་ཁྱི་ ༡༥་༡་༣། ལྷ་ཉ་༣་བ་༥་ལུས་དང་གང་དང་། ༥་༡༠༦་ན་༣་ལུས་དང་གང་དང་། ༡༡་༡༥༦་ན་༥་ལུས་གང་དང་།

262 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ན། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༠་༥། ❶ག་ཀ་མ་ན་མ་ཏུ་
གོ་མ། ༥་ཀ་༠༦་ན་༥་གོ་མ། ༧་ཀ་༥་ན་༦་གོ་མ། ❷ག་ཀ་མ་ན་མ་གསུང་། ༥་ཀ་༠༦་ན་༥་གསུང་མ། ༧་ཀ་༥་བ་ཀ་གསུང་མ། ❸ག་
ཀ་མ་ན་༥་བསྟན་བཅོས་གྱི། ༥་ཀ་༠༦་ན་༥་གྱི་མ། ༧་ཀ་༥་བ་༥་གྱི་མ། ❹བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༦། ཉི་མི་ཀ། སྟོན་བ་བཅོམ་
ལྟན་འདས། ཉི་མི། ༥་མ་༣་ཀ།

॥३॥

263 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ན། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༠་། མ་གྲངས་བ་༣་ལོན་
བར། ༡་༡༠༩་བ་༣་ལོན་བར། ༡་༡༥༥་ན་༡་ལོན་བར། མ་གྲངས་བ་༩་ཆིགས། ༡་༡༠༩་བ་༥་ཆིགས། ༡་༡༥༥་ན་༩་ཆིགས། བཀའ་
འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༩། ཉི་མེད་། སྟོན་བ་བཙུང་ལྟོན་འདས། ཉི་མེད་ ༡༥༩་།

264 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༠་༡༡། བཀའ་འགྲུར་
 དཔེ་བསྟར་མ། ༣༦། ཉི་མེ་ག། རྟོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༥༩་༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་
 དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༠་༡༡། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༦། ཉི་མེ་ག། རྟོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས།
 ཉི་མེ་ ༡༥༩་༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༠་༡༣།
 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༦། ཉི་མེ་ག། རྟོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༥༩་༡༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩།
 ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༠་༡༣། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༦། ཉི་མེ་ག། རྟོན་བ་
 བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༥༩་༥།

སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་གིས་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མ་
ཞུ་སྒྲིག་སྐབས་ཀྱི་ལས་བྱེད།

ལས་གཞི་འདི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་མཐུན་འགྱུར་ཆ་ཚང་དང་དཔར་སྐྱོན་གནང་མཁན་བཅས།
སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་གི་བྱ་གཞི་མཛོད་སྐབས་ཉི་ཤུ་པ།

ཞུ་སྒྲིག་འགན་ཁུར་བ།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་དགོ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

དཔེ་རྒྱུ་ཁག་བྱ་དང་ཞིབ་བསྐྱར་གནང་མཁན།

བྱི་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་གི་འདུལ་བ་གསར་རྒྱུ་
དབུ་མ་གསར་རྒྱུ་གོང་འོག་། པར་བྱེན་འཛིན་གྲ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ཞིབ་བསྐྱར་ལས་བྱེད་རྣམ་པ།

ཐ་མའི་ཞུ་དག་གནང་མཁན།

སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་གི་དཔེ་ཁྱིམ་དགོ་གན་རྣམ་པ།

དཀར་ཆག་སྒྲིག་མཁན།

བྱི་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་གི་ལྷ་རམས་འཛིན་གྲ།

ཡིག་ཆར་བྲངས་པའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འཆོལ་མཁན་དང་དེ་བསྒྲིག་པ།

བྱི་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་གི་འདུལ་རྒྱུ་འཛིན་གྲ་དང་འདུལ་གསར་འོག་
མའི་འཛིན་གྲ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ལུང་འཆོལ་བའི་ལས་བྱེད་རྣམ་པ།

ལས་དུས།

བྱི་ལོ་ (2012) ནས་ (2015/08/07) བར་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་།

འགྲེམ་སྤེལ་བྱེད་མཁན་དང་དཔར་སྐྱོན་བདག་དབང་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་།

ཡིག་གཟུགས།
སྟོན་ལམ་བོད་ཡིག་གཉིས་པ།

མཉེན་ཆས།
Microsoft Word 2010

དེབ་ཆད།
ཞེང་དུ། Width 17.cm སྤེང་དུ། Height 23.5cm

ཕྱི་ལོ་ (2015) ལོར་སྟོན་ཁྲད་ཐོག་དཔེ་བསྐྱར་མའི་པར་གཞི་ཐོག་མར་བསྒྲིགས།